

4.280

REGÉLŐ

ELSŐ MAGYAR SZÉPMŰVÉSZETI
FOLYÓIRÁS

1833-KI

APRILIS, MÁJUS, JÚNIUSRA

ALAPITÁ, ÉS SZERKEZÉ

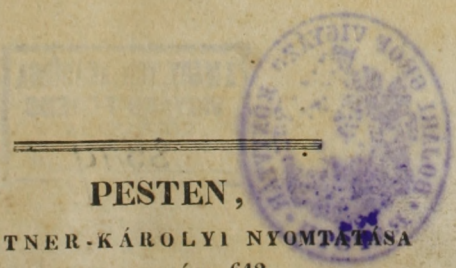
RÓTHKREPF GÁBOR.

PESTEN,

TRATTNER-KÁROLYI NYOMTATÁSA

URAK UTSZÁJA 612.

304280

A MAGY. TUD. AKADÉMIA
VIGYÁZÓ FERENC
KÖNYVTÁRA.
8549 27.

egyesületek, intézetek, 's uraknak neveik,
 kik a' REGÉLŐ-HONMŰVÉSZNEK első kegyes alapítóji 's
 olvasóji voltak.

Ajtay Sámuel táblabíró.
 Almásy Gedeon.
 Almásy Móritz gróf.
 Amptman György.
 Andrássy György gróf.
 Antal János Jakab tiszti ügyvéd.
 Apor Károly báró.
 Appel József inspector.
 Appony György gróf.
 Aschmann József kasznár.
 Asztaller Ferencz kasznár.
 Bába Sándor só-mázsa mester.
 Balás Albert ügyvéd.
 Balás Antal táblabíró.
 Balás György nev. pap.
 Balla Károly.
 Bánfi Péter jegyző.
 Bányay József plebanus.
 Barabás Alajos.
 Barakovits Antal tanító.
 Bárány Ágoston levéltárnok.
 Baranyay József ügyigazgató.
 Barlabás Ágoston táblabíró.
 Bártfay László táblabíró.
 Bartsay Károly szolgabíró.
 Battyány Károly gróf.
 Begovcsevics Károly.
 Belényes városa.
 Beleznay Ferencz gróf.
 Beleznay István.
 Beliczay István.
 Beliczay Miksa táblabíró.
 Bencz Mihály.
 Bened. urak Esztergomban.
 Benyovszky Péter táblabíró.
 Beóthy Kálmán táblabíró.
 Beóthy Lajos jegyző.
 Berki Sándor.
 Bernát Zsigmond táblabíró.
 Bernrieder József táblabíró.
 Bezsedits Ferencz.
 Bige Márton jegyző.
 Bisits Ferencz plebanus.
 Bitnitz Lajos professor.
 Blarazin Ferencz vár. tanácsnok.
 Boczko Athanasius archimandrita.
 Bódy Ferencz.
 Bogyay Miklós.
 Bolla János nevelő.
 Bonyhay Benjamin jegyző.
 Boros Lajos tiszti ügyvéd.
 Bors József ágens.
 Boskovitz Károly.
 Börtsi Imre táblabíró.
 Bourbon Károly Lajos luccai uralk. kir. herczeg.
 Brennerberg Lajos titoknok.
 Bruszkó János orvos.
 Buday Ferencz fiskális.

Buday Vincze főszolgabíró.
 Bugát Pál professor.
 Bujanovits Sándor jegyző.
 Buzás Gábor ellenőr.
 Casino Kassán.
 — Kolosváratt.
 — (Nemzeti) Pesten.
 — Szilágy Somlyón.
 — Toront. Vgyében.
 Cháby Mihály kir. táb. irnok.
 Convictus intézet Bécsben.
 Csanády József táblabíró.
 Csapó Daniel alispán.
 Csapó Vilmos táblabíró.
 Csausz Márton professor.
 Csemez Mihály táblabíró.
 Cseremiszkzy Miklós philos. doctora.
 Csernus András táblab.
 Csetneky Károly kir. fiskális.
 Csúzy Pál táblabíró.
 Czambert János nevelő.
 Czerhák Ignátz nevend. pap.
 Czibor Ferencz hittudom. hallg.
 Czindery László alispán.
 Czintula János.
 Czveitz János helys. gyám-átya.
 Dallos Antal tisztartó.
 Dániel Ignátz törvényhallg.
 Darnóczy Ignátz fő harminczados.
 Daróczy Bálint.
 Deák Zsigmond luccai herczeg nevelője.
 Demkó János.
 Deöme Pál ispán.
 Déri István ispán.
 Dessewffy Antal főjegyző.
 Dessewffy Marczell gróf.
 Dévay Imre szolgabíró.
 Dienes Gábor nevelő.
 Directorialis Cancellaria Keszthelyen.
 Dobozy István szolgabíró.
 Dókus László alispán.
 Dombrády János ügyészi jegyző.
 Domsits Alajos ügyvéd.
 Döbrentey Gábor tartom. biztos.
 Drachokupil Ferdinand nevend. pap.
 Dráveczky Lajos táblabíró.
 Dubraviczky Simon alispán.
 Dunay Imre professor.
 Ebeczky Emil.
 Eggenberger József könyváros.
 Egrý Antal segédpap.
 Egyed Imre esküdt.
 Eischel Eduard jegyző.
 Elenyák György nevelő.
 Elszánt János ellenőr.
 Eördegh Alajos.
 Erdélyi József esperes.
 Eremita Péter.
 Exner Ádám tanító.
 Fándly László ügyvéd.
 Farkas György titoknok.
 Farkas József táblabíró.
 Farkas Károly.
 Fáy András táblabíró.
 Fekete Dienes erdő-bíró.
 Ferenczy György plebánus.

Festetits Benno gróf.
 Festetits Dénes.
 Festetits György gróf.
 Fogarasy János ügyvéd.
 Forster Antal táblabíró.
 Főkövy Antal gazdatiszt.
 Földváry István adószedő.
 Fráter Pál tiszti ügyvéd.
 Friebeisz Imre főjegyző.
 Gaal Alajos törvényhallgató.
 Gaál József táblabíró.
 Gaizágo Lukács nevend. pap.
 Gálbory Sámuel inspector.
 Gály Péter udv. titoknok.
 Galovich Vincze ügyvéd.
 Galvácsy László haz. tud. szerkezője.
 Gärtner Mihály.
 Gedő László.
 Gerliczy Ferencz báró.
 Gétery Ferencz fiskális.
 Ghyecz Mihály táblabíró.
 Glatz Antal jegyző.
 Gosztony Pál urfi tanítója.
 Görgey Sándor táblabíró.
 Grosz Friderik orvos.
 Gütting János fő ügyész.
 Gyertyánffy Dávid alispán.
 Gymnasium tanítóji Ujhelyen.
 Győry László gróf.
 Haill Ferencz plebanus.
 Hajnik Károly táblabíró.
 Hajnik Pál ügyvéd.
 Halasy Márton.
 Haller István gróf.
 Hanák András plebanus.
 Házy Alajos udvari concipista.
 Hegedűs István plebanus.
 Hegedűs Lajos ügyvéd.
 Hegyessy Péter ügyvéd.
 Heinrich Ferencz ügyvéd.
 Heizler Károly tanácsnok.
 Hellebronth László táblabíró.
 Helmeczy Mihály Jelenkor szerkezője.
 Herczeg János.
 Hertelendy Ignátz táblabíró.
 Hertelendi Kálmán.
 Hertelendy Károly.
 Hevanszky Leopold Professor.
 Hideger János tábori orvos.
 Hiradó (Erdélyi) Redactiója.
 Hirth József.
 Hittigh Lajos jegyző.
 Hivatal (Jegyzői) Jász Ladányban.
 Hlaváts János ispán.
 Hochekér István.
 Hollós, Bogdán táblabíró.
 Horváth Dénes.
 Horváth Ferencz kasznár.
 Horvát István Széchényi orsz. könyvtár őrzője.
 Horváth János alispán.
 Horváth József tanító.
 Hógyész Antal táblabíró.
 Hógyész Pál fő jegyző.
 Hrobony János.
 Hubcsik József Professor.
 Hunyady József szolgabíró.

Igmándy Emanuel kapitány.
Ihász György tanító.
Ivánka Zsigmond.
Ivatska János számtartó.
Jaeger Ágoston professor.
Jakab Mihály levéltárnok.
Jakabfy Miklós jegyző.
Janka Lajos táblabíró.
Jeszenszky Lajos táblabíró.
Joachim Ferencz segédpap.
Jónás József táblabíró.
Kabay János segédpap.
Kállay Gergely alispán.
Kállay ifj. Péter táblabíró.
Kamanházy János.
Kanitser János vár. tisztviselő.
Kanovich László ügyvéd.
Kántor János csizmadia.
Kanyó Gábor táblabíró.
Karátsonyi Lázár ügyvéd.
Kardos János táblabíró.
Karkoványi Sándor számtartó.
Karpf Mátyás.
Kaszonyi Dániel írnok.
Katonszky György esperes.
Keblovsky G. professor.
Keglevich Miklós gróf.
Kelemen Ferencz számadási vizsgáló.
Kende Ágoston.
Kende László főszolgabíró.
Kesztnér József.
Kiss Károly jegyző.
Kiss Károly kapitány.
Kiszely Ádám plebánus.
Klaszy Venczel szabó.
Klatik Silverius professor.
Klauzál Gábor táblabíró.
Knézsi Lajos jegyző.
Kohányi András.
Kohányi Mihály számvevő.
Koller Ferencz ügyvéd.
Kontsér János.
Konyovits Dávid tanácsnok.
Koós Ferencz tanító.
Korbonits Albert professor.
Kornis Antal törv. hallgató.
Koronay József táblabíró.
Kostyál Ádám szabó.
Kosztolány Péter jegyző.
Kovács Lajos tiszti alügyész.
Kovács János udvari concipista.
Kovács Vilibald prior's professor.
Kovács Zsigmond táblabíró.
Kováts István.
Kováts Jakab esperes.
Kováts János kasznár.
Kováts János Aljoson.
Kovácsóczy Ádám nevelő.
Kovácsy János segédpap.
Kozarits György orvos doctor.
Kozlik János nevelő. pap.
Kövér Gergely esküdt.
Kövesdy Ferencz kir. fiskális.
Krahun Mihály táblabíró.
Krecsmári György.
Kristofek József tisztartó.

Kubinyi János.
 Kuluntsits István ügyvéd.
 Kunvald Károly.
 Latinovits Imre táblabíró.
 Lauka Lajos tanító.
 Lengyel Károly ispán.
 Lengyel Sámuel.
 Lestár János cs. k. orvos.
 Luzsénszky Pál báró.
 Madarász József hit. jegyző.
 Madocsányi Pál aljegyző.
 Mahr Antal ügyvéd.
 Mail Ferencz.
 Májer József kanonok.
 Makaj Sándor táblabíró.
 Makra N. plebanus.
 Malonyay Nep. János Alajos báró 's alkanczellár.
 Maráczy Ignátz ügyvéd.
 Markovits József alispán.
 Markovits Sándor ellenőr.
 Márkus György apátur.
 Márton József professor, 's a' Magyar K. kiadója.
 Matók Sámuel ügyvéd.
 Mayer József kávé.
 Menyhart Lukács.
 Mesterházi István.
 Mesterovits Miklós, kereskedő.
 Mészáros György.
 Mihalovits Márton plebanus.
 Mihalovits Pál Professor.
 Mihalovics Péter.
 Mihálovits József.
 Mihályfy Antal ügyvéd 's táblabíró.
 Mike Sándor irnok.
 Miksik Imre plebanus.
 Miksó György Pest városi physicus.
 Mindszenythy Dániel jegyző.
 Miskoltzy István táblabíró.
 Missics Elek fő szolgabíró.
 Molnár József számtartó.
 Moravchik András alügyész.
 Muchmayer Sándor ingrossista.
 Munkácsy János ügyvéd.
 Nadlitzay Gyula.
 Nagy Ignátz.
 Nagy István isk. igazg. Kardszagon.
 Nagy István isk. igazg. Ladányon.
 Nagy József kasznár.
 Nagy László ispán.
 Nagy Márton Fiskális.
 Nagy Pál táblabíró.
 Neumayer Tódor vár. tisztviselő.
 Nevendék papság Győrött.
 Niczky Sándor aljegyző.
 Nikola Ádám eskütt.
 Nyikos Pál.
 Nyitra-Zerdahelyi Lőrincz.
 Ocskay Ignátz alispán.
 Ofner Ferdinand nevelő.
 Olvasó egyesület Kőszegen.
 — társaság Béalben.
 — társaság Gyarmathán.
 — társaság Kaposvárat.
 — társaság Nyiregyházán.
 — társaság Udvarhelyszéken.
 Orbán Bálint udv. káplán.

Orsenics János tanító.
 Ottlik Ferencz.
 Paáljános Ferencz professor.
 Paiss Boldizsár ügyvéd.
 Pálmaffy Ferdinand.
 Pápay Miklós ügyész.
 Papp István.
 Paraszka János perceptor.
 Parniczky Eduard.
 Patachich József helyettes alkapitány.
 Patay József.
 Patisz Károly vár. tisztviselő.
 Paulovits Tivador ügyvéd.
 Peák Sándor gyógyszeres.
 Péchy Ferencz táblabíró.
 Pekárik Imre vár. tisztviselő.
 Perény Gábor táblabíró.
 Perlaky Daniel kereskedő.
 Perlaky Károly táblabíró.
 Péró György szappanos.
 Péter János táblabíró.
 Petrovics Fridrik.
 Pétsi Ferencz senator.
 Pigay Antal táblabíró.
 Pogán István táblabíró.
 Polgár Mihály.
 Pollermann Ferencz gyógyszeráros
 Polyák József szolgabíró.
 Popp Antal szolgabíró.
 Pornárfy Demeter.
 Porubszky István ügyvéd.
 Pósta hivatal Helytartója Cserovicson.
     —   —   Halason.
     —   —   Szathmáron.
     —   —   Szexárdon.
 Pottyondy Ferencz táblabíró.
 Praemonstrati urak Türijén.
     —   —   Szombathelyen.
 Prásznovszky György.
 Preiszgauer Károly gyógyszeres.
 Prepeliczay Sámuel ügyész.
 Pritz Mihály tiszttartó.
 Professor Urak Szegeden.
 Prónay László báró.
 Puteani József báró.
 Rába József kasznár.
 Radics Pál fő szolgabíró.
 Radnóthy János nagy prépost.
 Radotsay József jegyző.
 Ragályi Károly táblabíró.
 Reformatum Gymnasium Gyöngön.
 Remény Mihály patikarius.
 Rohontzy János alispán.
 Rothschnek Károly gyógyszeres.
 Rökk Konstantin ügyvéd.
 Rössler Antal budai német ujs. redactora.
 Róttl Ignátz táblabíró.
 Ruchitl Miklós írnok.
 Rudits József alispán.
 Rupp János orvos doctor.
 Salacz Antal számvevő.
 Samuel Ferencz nevend. pap.
 Sántha György táblabíró.
 Sáray Károly.
 Sárpataki János ügyvéd.
 Sax Ignátz concept. practicans,

Schnidtt József patikarius.
 Schotsch János irnok.
 Scultety Ferencz udvari tanácsnok.
 Sebastiani József concept, practicans.
 Segédpapok Nagy Szombatban.
 Séllyey József.
 Seminarium első évi nevendékei Egerben.
 Servánszky Lajos alügyvéd.
 Simonyi Rudolf.
 Smith György professor.
 Soltisz Antal sóáknák praefectusa.
 Somogyi János kasznár.
 Somogyi Károly szolgabíró.
 Specziár János.
 Speth Ferencz ispán.
 Srányi József.
 Sréter János Imre aljegyző.
 Stadler Flórián segédpap.
 Stankovits János bosoni püspök.
 Stesszer Ferencz.
 Sujánszky Antal.
 Svastics Lajos táblabíró.
 Szabó István.
 Szabó József táblabíró.
 Szabó József.
 Szabó Károly helyt. titoknok.
 Szabó László irnok.
 Szalay József ügyvéd.
 Szaniszló Ferencz tanító 's szónok.
 Szathmáry József ágens.
 Szávits Dömötör kereskedő.
 Széchényi János gróf.
 Széchényi István gróf.
 Széchényi Károly gróf.
 Szécsen Miklós gróf.
 Szekrényessy András ügyvéd.
 Szelid tudományok hallgatóji Szombathelyen.
 Szemere Péter főszolgabíró.
 Szemetskey Gábor egyh. szónok.
 Szemléltető szerkeztető hivatala Kassán.
 Szent-Iványi Bogomér táblabíró.
 Szent-Iványi Lajos fő szolgabíró.
 Szentiványi Péter táblabíró.
 Sz. Iványi Vincze fő jegyző.
 Szentmiklósy Antal táblabíró.
 Szentpáli László fő szolgabíró.
 Szép György első évi gyógyász.
 Szép Lajos Colleg. Seniora.
 Szerentsés Jónás szerzetes.
 Szilágyi Lajos táblabíró.
 Szilassy Ferencz alispán.
 Szirmay György fő szolgabíró.
 Szita János Segédpap.
 Szilávy József.
 Szlemenics Pál professor.
 Szögyény László udv. titoknok.
 Sztojka Imre báró.
 Szutsits Károly fő ügyvéd.
 Szűts István.
 Szűts Lajos alispán.
 Szűts Sándor.
 Tahlman Vincze ispán.
 Tallián László táblabíró.
 Tanuló Ifúság Pápán.
 Tar Gáspár exactor.
 Tary Ferencz segédpap.

Tatzmann István adószedő.
 Teleki József gróf.
 Ternyey István ügyvéd 's tábla író.
 Thaisz András ügyvéd.
 Theolog-Nevendékek közönsége Egerben.
 Thurzó Ignácz aljegyző.
 Thurzó János fő szolgabíró.
 Tíbolth Károly pénztárnok.
 Tíbolth László.
 Tisztartói hivatal Palánkán.
 Tóbi Antal olvasó tára.
 Tokody István esküdt.
 Tomsich Ferencz professor.
 Toperczer Ödön aljegyző.
 Tóth Athanasius Professor.
 Tóth Ferencz fiskális.
 Tóth Pál plebánus.
 Tóth Sándor földmérő.
 Török Gábor főszolgabíró.
 Török János ügyvéd.
 Török (Jobbaházi) János.
 Török Károly táblabíró.
 Törvényt hallgató urak Váradon.
 Trajter László táblabíró.
 Trsztyánszky István kereskedő.
 Tüdős József professor.
 Udvarnoki Lajos ágens.
 Ugor Béla.
 Ujváry László fiskális.
 Ullmann Gábor.
 Ullmann László tiszt. ügyvéd.
 Vám-Hivatal Óváratt.
 Várady József udv. titoknok.
 Várady Lajos irnok.
 Varga Benedek László, szolgabíró.
 Varga Zsigmond táblabíró.
 Vargha István jegyző.
 Vargha István nevelő.
 Várjon Lajos ellenőr.
 Véber Ferencz káplán.
 Veress Mihály Fiskális.
 Vermes Ágoston, alügyvéd.
 Vermes Illés ügyész.
 Verner László levéltárnok.
 Vintze Péter esküdt.
 Vojdisek József fő jegyző.
 Vojnits Daniel fő szolgabíró.
 Vojnits Jakab fő hadnagy.
 Vozáry Imre.
 Vörösmarty Mihál ügyvéd.
 Vurum Ferencz plebanus.
 Vutskits István számtartó.
 Wagner Capistran Sz. Ferencz szerzeti előljáró.
 Wenckheim Antal gróf.
 Wenckheim László báró.
 Wenckheim Rudolf gróf.
 Windisch József kasznár.
 Záborszky Aloiz ügyvéd.
 Zelenka György káplán.
 Zeyk János táblabíró.
 Zichy Ferencz gróf.
 Zsivora György ügyvéd.
 Zmeskal Gábor táblabíró.
 Zmeskal Jób.
 Zomercsevyts Vincze orvos.

REGÉLŐ FOGLALATJA.

A' számok a' folyóírás mindenkori számára utasítanak.

Előszó . . . . . 1.

Elbeszélések.

Soproni kádárlegény . . . . . 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.
Házi táncmulatság . . . . . 8. 9.
Jegy-gyűrű . . . . . 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18.
Kisértetes történet . . . . . 19.
Egy Angolyné a' como-i bércek banditái között . . . . 20. 21.
Krasznahorka építője . . . . . 21.
Kénszerítés áldozatja . . . . . 22. 23.
Munk Kriska . . . . . 24. 25. 26.

Élettörténet.

Szent-Györgyi Cecília 2. — Kanizsai Dorottya 3. — A' Trappista
4. 5. — Báthory Zsófia 6. — Székely Klára 7. — Szagani Margit
Bánffy Miklósné 8. — Pathóczy Zsófia 10. — Báthory Anna 13. —
Bornemisza Anna 14. — Sz. Simon és hivei 15. 16. 17. — Frangepán
Kristófné 19. — Országh Ilona 20. — Edua kun herczegné 21.

Népismertetés.

A' nádorispán és országbíró hitveseiknek foglalatosságai a' magyar
királynék koronázásakor . . . . . 1. 3. 4. 5. 6. 8. 9.
Bihari leányvásár . . . . . 13. 14.
Mexikói asszonyok . . . . . 22. 23. 24.

Országismertetés.

Tivoli . . . . . 10. 11. 12.
Kosciuszko balma . . . . . 19.

Jeles mondások.

Asszonyi rendeltetés 1. — La Motte Fouqué familiai mottója 2. —
Asszony érdeme 3. — Férjfiesség 4. — Mátyás király példaszavai 5. —
Idő. Tiszta szív 6. — Használd az időt 7. — Asszonyi erény 8. —
Szépség. Érdem 9. — Barátság 10. — Első fakadás csonkítása 11. —
Boldogító Szépnem 12. — Férjfi és asszony esze 13. — Első Ferenc
francia király mondása 14. — Két nem határa 15. — Leány és férjfi.
Asszonyremek. Gyönyörűség 16. — Magyar kenyér, magyar nyelv
17. — Világ. Élet 18. — Magyar szív 19. — Hajnal és alkony 20. —
Érzés könnye 21. — Tiszta szerelem 22. — Élünk, míg napunk tart
23. — Barát választás 24. — Jelenvaló 25. — Erény 26.

Költészet.

Asszonyi diadal 1. — Álomkép 2. — Fördő leány 3. 4. — Három
csók 5. — Ifjú barátom emlékkönyvébe 6. — Váló dal 8. — Egy
emlékkönyvbe 11. — A' könny 12. — A' barátok 13. — A' várás 14.
— Áldozat Rózsa sirján 16. — Epedés 17. — Halász leány 18. —
Andalgás 19. — A' 13dik szám alatti barátságra 20. — Bendeg iva-
déli 21. — Minna 22. — Kedvömlés. Kivánság 23. — Fulánk 24. —
Csónik 25. — Viszontlátás 26.

Világi Telegraf.

Asszonyságok az angol felső ház karzatján. — Berry herczegné leányának ajándéka. — Hű feleség	2.
Nevezetes menyegző. — Asszonyi párviadal	3.
Dajka-is, feleség-is. — Asszony eladatása	5.
Borbély privilegium. — Férjfiass elhatározottság. — Koldús ebéd	6.
Férjkérés. — Magyar arany fogyasztása külföldön. — Jutalomkérés	7.
Remélettlen házasodás. — Aesthetikai bál. — Lafitte felsegitése	8.
Lófuttatás Austriában	9. 11. 12.
Szomorú eset. — Versenyfutás	11.
Hosszú élet	6. 12.
Náthahurut Londonban	12.
Angol büntetés	15.
Szekér gyulladása	16. 20.
Halált okozó életkegyelem. — Öreg árvák. — Gonosztevő leányka. — Elfogott tengeri rablók	16.
Görög czimer. — Lovag játék. — Indiai pagód. — Leány's férjfi egy személyben	20.
Drága törvény. — Kártyaper. — Emlékeztetés Abbotsfordra	26.

Különféle.

Asszonyi szépség elsőége. — Reichstadi herczeg fiú jámborsága	4.
Drága billard partie. — Sebes lovaglás	9.
Magyar-lengyel anekdoták. — Chassé széke. — Drága ló	10.
Angol vendégszeretés. — Szellemi hasonlítások. — Történeti különöség	13.
Szépneni panasz. — Álarcz ellen álarcz. — Nagy vendégség	14.
Magyar fejkötő. — Bonaparte rendelése	18.
Magyar Amazonok	21.
Három féle víz a' világnak három részéből	22.
Delibaschi	23.
Legyező. — Czukorlopó	24.
Jó feltalálás	25.
Orosz frospon. — Csenedesítő pálcza Britanniában. — Szemesnek a' világ	26.
Tréfaszesz	8. 11. 14. 17. 19.
Nevettető pilulák	12. 15. 20. 22. 23. 25. 26.

Rejtvények.

Értekezés a' rejtvényről	1.
Csererejtvény	16. 23.
Hasonszórejtvény	2. 15.
Kérdő rejtvény	3. 6. 10. 14. 17. 20. 24.
Komoly rejtvény	7. 22.
Szórejtvény	1. 4. 8. 11. 13. 21. 25.
Tagrejtvény	5. 9. 19.
Versrejtvény	26.
Visszás rejtvény	12. 18.

R E G É L Ő.

PESTEN Csötörtökön Aprilis 4^{kén} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csötörtökön.
 Évnegyedi díjja helyben 1 ft 36 kr boritéktalanul; postán 2 ft ezüstben.
 Három évnegyedre helyben 4 ft 48 kr; postán 6 ft.

E l ő s z ó.

Mosolygó kisdedkint repked a' REGÉLŐ, szeretett honunkban feltűnt legelsőbb szépművészeti magyar folyóírásnak első szülöttje, becses nemzójének a' magyar nagylelkűségnek (mellynek egyedül köszönheti létét) ápoló kegyes karjai felé; mosolyogva örvend születésén, nem sejdítve a' talán reá várakozó zivatart, melly békes pályája fölé tornyosodni készül, 's mellyel még vivnia lehetik, mi előtt gondtalan csendes léteben megerősülhetne. Csak Te, Kedves Haza, bátorságosithatod őtet e' veszély ellen, csak Te nyujthatsz neki erőt, mellynek hathatós segedelme mellett a' netalánti fergeteggel mérközhessék. Nyájasan köszönt-meg tehát minden Hazafit a' csinos pályában udvarló Regélő, 's midőn kebléből a' kellemes tavasz nyiltával tisztelt Olvasójinak kedveskedve illatos ibolyabokrétát nyujtana, egyszersmind szerény hangon esdeklik nagylelkű Jótevőji előtt, hogy őtet a' mostohaság vesszeje alá jutni ne engedjék!

Hogy ezen folyóírás előkövetjei, t. i. ismételt hirdetményeim nem a' sivatag puszta levegőjébe szórt üres hangzatok valának, hanem inkább a' kegyes honleányok, 's hazafiaknál szokott magyar sziveségre találtak, bizonyítja ezen lapoknak valódi megjelenése. Pártfogóim segedelme hozá azokat létre; adja a' kedves magyar nyelv terjedésének diadalt sugárzó ege, hogy fogadott ígéretimet egész értelmökben 's nem sokára teljesithessem. Ha valamennyi olvasóim minden előadásimban teljes elégedést nem lelnének, vegyék, kérem, kegyes fontolóra, hogy e' zsenge intézet, még most, minden igyekezetem mellett se volna

talán képes teljesen meg felelni a' köz várakozásnak. Tartsák, könyörgők, szemeik előtt lelkes hazánkfiának Széchenyi István grófnak ama szép jelszavát, hogy idővel a' kisdéd makkból-is termő tölgyfa lesz. Addig-is, míg e' boldogító képzet megvalósul, nem fog hanyatlani törekedésem, 's meg nyugtatásomra Baróti Szabó Dávid eme mondásával biztatom magamat:

Mindennek szája szerint nem jártam-el? — A' ki

Mindennek kedvét tudta találni, ki volt?

Ennek az, annak emez tetszik, vagy vissza; de tán lesz

Öllyás is, itt, melly lesz mindenik ínyé szerint. —

Hálás köszönetemet nyujtom ez alkalommal ama számos honleányok és hazafiaknak, nem a' magam, hanem kedves nemzeti nyelvünk nevében, kik a' két magyar hazából és annak rokon tartományaiból vetekedve siettek ezen első magyar szépművészeti folyóírás létesítését kegyes ápolásukkal eszközteni. Hogy pedig lássa a' tisztelt háza, milly tűz lobog lelkes leányainak-is a' honi nyelv terjedését ohajtó szép keblökben, im közlöm mélyen érzett hálám emlékéül azoknak becses és örök tiszteletre méltó neveiket, kérvén egyszersmind őket, hogy ezen folyóírást további pártfogásra 's ajánlásra méltatni ne terheltessenek.

A' Szerkező.

AZ ELŐFIZETŐ SZÉPNEM.

Ő Királyi Felsége MARIA ANNA KAROLINA, magyar ország ifiabb Királynéja 's a' t.

Fenséges Fő Herczegné ZSÓFIA FRIDERIKA DOROTHEA, 's a' t.

Antunovits Anna, Latinovitsné asszonyság.
Bánhidi Sarolta, Nyéki Mihályné.
Baranyay Julianna assz.
Bekella Erzsébet, Takácsy Györgyné.
Bémer Emilia és Borbára báró kisasszonyok.
Bogdanovitz Karolina assz.
Borbély Amalia, Bánffy Pál báróné.
Csák Borbára, Vigyázóné assz.
Csertán Rozália, Séllyei Elekné.
Csilléry Klára, Földváry Gáborné.
Derekásy Zsuzsanna, Palugyayné assz.
Egri Vilhelmina, Detrich Lajosné.
Eötvös Katalin assz.
Fejér Magdolna kisasszony.
Földváry Erzsébet kisassz.
Gaál Ludovica kisasszony.
Garay Therézia assz.
Ghyczy Zsófia, Huszárné assz.
Grantsák Katalin, Gamperlné assz.
Gyürky Johanna, Szirmay Ádámné.
Haan Minka, kisasszony.
Halácsy Anna, Földváry Lajosné.
Havas Josephina assz.
Hertelendy Károlyné assz.
Horny Borbála, Baranyayné assz.
Horváth Emilia assz.
Inczédy Katalin báróné, Szillasy Józsefné.
Iszlay Anna, Komáromi Sándorné.
Jankovits Julianna kisasszony.
Jochmann Amalia, Hajnalné assz.
Juhász Emilia kisassz.
Kállay Erzsébet, Jósika Miklós báróné.
Kállay Miklósné assz.
Kamochay Julianna, Waltherr Lászlóné.

Karacs Rozalia kisassz.
 Keller Katalin, Sztrokay Antalné.
 Kiss Erzsébet, Vörös Zsigmondné.
 Koller Therezia, Meszlény Simonné.
 Kovács Therezia, Litteratiné assz.
 Kubinyi Josepha, Nyáry Antalné.
 Majthény Erzsébet, Aszalay Lászlóné.
 Mariássy Ilona, Fáy Ferenczné.
 Martinkovits Therezia kisasszony.
 Mayerhöfer Maria, Fésűsné assz.
 Miksa Rozália assz.
 Missits Julianna, Halácsyné assz.
 Niemyska Angelica báróné, Gyikáné assz.
 Pajor Eleonora kisasszony.
 Pap Anna kisassz.
 Péli-Nagy Judith, Pázmándyné assz.
 Perger Anna Maria, özvegy Kultsár Istvánné.
 Pichler Aloyzia, Zlinszky Jánosné.
 Plathy Constantia, özvegy Nagy Barnabásné.
 Poroszlay Francziska, özvegy Ferdényi Józsefné.
 Prónay Zsófia báróné, Podmanitzky Lajos báróné.
 Rezsni Antonia assz.
 Sehwhahoffer Aloyzia, Prégardt Józsefné.
 Schweidl Vilhelmina, Vojnits Györgyné.
 Sebestyén Rozália, Kacskovicsné assz.
 Szabó Erzsébet kisassz.
 Szajdi Erzsébet, Dósáné assz.
 Szalay Anna, Forintosné assz.
 Szalay Maria, Beretvás Pálné.
 Széchényi Julianna gróf kisasszony.
 Szokoly Anna assz.
 Szögyény Antónia, Bohus Jánosné.
 Tassy Zsófia Kisassz.
 Teleky Borbára grófné, Ráday Gedeon grófné.
 Tibolth Constantia, Muray Jósefné.
 Trattner Maria, Károlyi Istvánné.
 Ugray Agnes Kisassz.
 Ujjady Etelka Kisassz.
 Vay Anna, özvegy Komáromi Györgyné.
 Vedres Rozália, Korda Jánosné.
 Wolkenstein Alexandrina gróf kisasszony.
 Wurmbrandt Francziska grófné, Széchényi Lajos grófné.
 Zomborcsevits Aloyzia asszony.

A' jövőendőket-is közleni fogjuk.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

Soproni kádárlegény.

N é p r e g e . *)

1.

A' kellemes erdőkkel és szőlőtőkkel megrakott viritó hegyek által környékezett Sopron városából tiszta májusi napon indult-ki ottani szokás szerint egy sereg ifiú, 's leány, hogy a' szőlőben dolgozó napszámosok után lássanak, 's nekik segítsenek. Valamennyin úgy valának öltözködve, mintha bucsúra szándékoznának menni. A' legények ásókat, 's kapákat, a' szüzek, kiket arany fejkötő, rövid ingúj, testhez szoruló váll, redős szoknya diszesite, hófehérségű ruhákkal takart, 's eleséggel teli kosarakat, vagy pedig a' nap sugarai és szállongó bogarak elüzésére zöld ágakat vittek. Ártatlan fecsegés, 's vidám danolás közt lépdeltek előre. Csak egy pár, a' leg szebb közülök, maradozott-el néha néha az enyelgő seregecskétől, t. i. József, amaz iparkodó kádárlegény, és gazdájának leg fiatalabb leánya, Zsuzsi.

József Moson vármegyei Nezider helységben született, hol anyja egy szőlőt, 's házacskát birt, ki férje 's több gyermekei holta után hiven gondoskodott meg maradott egyetlen fija nevelése felől. Ez 14-dik évkorában Mátyás mesterhez egy igen ügyes soproni kádár és vagyonos borkereskedőhez jutott, 's nála mesterségbe állott. Rövid időn nem csak természeti tulajdonságai, hanem szorgalma, rendszeretete, 's példás viselete által-is mesterének leg nagyobb kedvébe járt. Még minekelőtte tanulási esztendejit kitöltené, már is haszonvehetőbb volt, mint sok első legény szokott lenni. Nem csak minden idegen kéz segédme nélkül tudá össze rakni 's meg abroncsolni a' hordót, hanem gyakran, ha illyes edény vagy menyasszonyi adományul, vagy valamelly asszony, 's leány számára rendeltetett, csinos és furcsa gondolatú faragásokat vagy elmés versecskéket vésett reá. Mesterének tulajdon, vagy

---

*) Hálás köszönettel fogadunk honunkat érdeklő illy regényes történeteket, csak csinos 's könnyű írásmódban készüljenek.

kibérlett szőlejiben nem csak jól értett a' kapálás, metszés, döntés, gyomlálás, levelezés, oltás, karóveréshez, hanem mesterének felvigyázata alatt a' préselt, vagy törkölyéről levonandó borral-is ügyesen tudott bánni. Zsuzsi, mint-hogy bátyjai 's nénei már ki voltak házасítva, most már csak egyedül vala atyja házában.

A' fekete hajú József legénységre-is felszabadult, eleven, izmos, szép termetű, 's hűséges ifioncz, — Zsuzsi tizenhét esztendő, hó és rózsza kellemeivel diszlő, dióbar-na hajú, fekete szemű levén, — nem csuda, ha a' két fiatal személy mindennap látván egymást költsönös vonzódásra hajlottak, 's ezt, bár az atya avval gondolni nem lát-szatott, nem is titkolták.

Egy idő mulva szükségesnek tartá a' Mester, hogy József vándorlani menjen, nem csak azért, mivel ezt a' rendszabás és czehbeli szokás kívánná, hanem mivel gondolá, hogy Józsefnek még tanulni kellene, mikép üzik máshol a' kádárságot és szőlő-mivelést, sőt azt is reméthette, hogy majd a' vidékiekkel kötött kereskedési ügyei-ben soproni mesterének javára eljárhatna, 's termékei, készítményei eladását eszközölhetné. A' Mester már - is más legényt fogadott József helyébe, 's ennek a' következő napokban utra kellett volna indulni. A' szerelmes ifiú, midőn az elválásra 's egyszersmind Zsuzsikájára gondolkodék, minden erejét öszve szedé, 's a' mennyiben tőle kitelhetett, leánykáját is biztatni törekedett, elejébe terjesztvén, hogy reá nézve ezen elválás szükséges és hasznos, 's mivel az örökké tartani nem fog, könnyen türhető leend; de a' természeténél fogva féltékeny Zsuzsi mind ezeken, bár milly jól átlátta-is azoknak alaposágát, meg nem nyughaték.

2.

Éppen ezen tárgyról folytatá a' kedves pár beszédét, midőn az említett polgárfiak 's leányok társaságából hátra maradozott. A' jó ifiú minden kitelhető igyekezettel vigasztalá megfélemllett szerelmesét, 's legszentebb esküvések között ígéré neki változhatlan szeretete állandóságát: De Zsuzsika minden oktatást meg vetett, 's József-

nek csak erőszakos tusakodással szerzett állhatatoságát könnyelműség, hidegvérűségre magyarázá.

„Menj csak — mondá neki végre hevesen — tudom én már millyenek a' férjfiak, eleget hallottam felőlök beszélni, 's te se vagy egy hajszállal-is jobb a' többinél. Ő te könnyen beszélhetsz; te el még messzire a' nagy világba, hegyen völgyön, országon, tengeren túl, 's jól tudjuk a' közmondást; Más város, más leány. Én, majd itthon ülök aggódva, nem fogom hollétedet tudni, vagy hogy életben leszel-e, — szürkületkor, vagy ha gyertyát gyújtunk, szugolyba ülök, és sirok. — De nem, nem, barátom! ne hidd ezt, 's ne-is képzeld magadnak! mert míg te vándorlason leszel, én addig férjhez megyek, — ó éppen most akar egy derék fiatal mester apámtól meg kérni; — egy mesternek a' vándorságról meg jött fija, ha templomba járok, utam közben csak azért várakozik mindenkor reám, hogy láthasson; Lőrincz ama gazdag özvegy aranymives örömet rakná meg mind a' tiz ujamat arany gyűrűkkel. No de, jó az Isten, jót ad! majd igyekszem nevedet elfelejteni, nem akarlak többé életemben - is látni, még csak kérdezősködni se fogok leveleid iránt.

Ekkép, a' mint gondolá, szorongatott szívét végre ki öntötte, 's ki ragadván magát József karjaiból, már jó előre haladott társnéjéhez szökött, 's a' nélkül, hogy többé csak egyszer-is hátra tekintene, atyjának szőlejébe ment.

3.

József-is oda igyekezett, bár jól érzette, leánykája mennyire félre ismerné, 's milly keserűen szomorítá meg őtet. El érvén a' szőlőbe, annak túlsó végére ment, 's miután néhány munkásokkal szóllana, maga-is dologhoz látott. A' durczás szerelmesek jó darab ideig maradtak ezen helyzetben.

De lassan lassan eszökbe juta, milly bohóság volna tőlök, együtt létöknek vég óráját feleskedés 's haraggal keseríteni. De a' perlekedők mindenike azt tartá, hogy neki van igaza, és így az engesztelésre teendő első lépésre egyikök sem akará magát szánni.

Azonban éppen nem volt reá szükségük, hogy az egymással öszve ütközést meg könnyítsék; mert bár közöttök számos szőlőtők maradtak, még is közelithettek egymáshoz, 's nem kellett ellenkező irányzatban eme találkozást keresni. Nem sokára csak 3—4 szőlőtő volt köztök az elválasztó fal, mellyeknek lombjai közül egymásra kacsinghattak.

„Csak ugyan jól döntöttem én ezt a' szalafehér szőlőt; milly szépen hajt, és terem!“ így kezde József magában megszóllamlani, de a' világért sem olly hangon, mint-ha Zsuzsihoz beszélne.

„Az én hamvas szőlőm gyönyörűn mutatja magát 's változó gohéromnak még alig van borsónyi nagysága, még is már piroslik!“ monda Zsuzsi hasonló hangon. De még mintegy csipősen ezt tevő hozzá: „Ha majd meg puhul, 's megfehérlik, ki fog vallyon engem a' szüreten segíteni, midőn majd leszedem!“

(Folytatás következik.)

II. JELES MONDÁS. *)

Asszonyi Rendeltetés.

Szilajságunk szelidíteni
 Mérsékelni tüzünket,
 Gondunk, terhünk édesíteni
 Lelkesíteni bennünket:
 Ez a' szép 's nagy kötelesség
 Mellyet rendelt tenéked
 Ó Asszony! a' teremő ég,
 'S az egyszersmind fő éked.
 Asszony! ki meg felelsz ennek,
 Te vagy a' jó 's nagy Istennek
 Legszebb, leg jobb áldása,
 Boldogságunk forrása!

Kisfaludy Sándor
 Bold. Szer. 158 D.

*) Le kötelezettnek fogja magát érzeni a' Szerkező, ha a' tisztelt hazafiak akár honi íróinkból, akár a' külföldi könyvekből illyes ki szemelt jeles mondásokat közlendének vele.

III. K Ö L T É S Z E T.

Asszonyi Diadal.

Bár a' világ hódítója fejedelmi székére
 Hálmozzon-is koronákat, szórjon kincset népére,
 Leg bájosabb, felségesebb fényt gyűjtsön-is magának,
 Ossa bár ő pazérolva penztárát országának,
 Bő kebléből a' természet öntse drága kincseit
 A' földre, 's hasonlíthatlan nagy becsű remekeit;
 Még-is csak E g y l e s z , melly mindent bájfényével meg előz,
 Mondjuk hangos örömjajjal: „Csak asszonyi szépség győz !“

Ia Te, művész jutalmául, a' Nemes tetteiért,
 Lelki felemelkedésért, munkás ész műveiért
 Tiszteletet, dicső hirt, gyöngy, arany, 's drága köveket
 Nyujtánál, vagy akár millyen ajándéki kincseket
 Mind ezeknek egyike se volna igaz jutalom,
 Mellyet adna bár milly bőven a' dúsgazdag hatalom.
 A' lélek tisztább mélyében egy örök vágy sohajtja.
 Az édes bért, 's ezt csak Asszony kegyesége oszthatja!

Nagy a' király, koronája tiszta ékeségében,
 Nagy a' bölcs, ha mérő csészét ingatlan tart kezében,
 Nemes a' hős, ha olajfa ágat szerez honjának,
 Dicső polgár, ki jobb létet teremt, nyujt hazájának;
 De mind ezen kör csillagi hal'ványabban rezgenek
 Ha tiszta nap sugarai szép szemekből fénylenek,
 'S a' szép homlokról gyönyörű koszorúban egy virág
 Tündöklik, 's ez az asszonyi szeplőtelen méltóság.

Az olaj vad hullámoknak dühét is engeszteli,
 A' bölcs egy okos szóban-is elégedését leli,
 Kavicsának a' kis patak csucsát mossza simára,
 Le konyul a' vérző pallos a' király szent szavára;
 De, — mi idők mérge között hatalomnak nem hódolt,
 Leg szentebb jót gunyakazajjal, meg vető hangon csufolt,
 Mind azt szelid mérsékléssel egy kéz engesztelheti
 Ha az asszonyi nyájaság édesdeden illeti.

Ha az alacsonyyság lelke már mindent öszve zavart,
 Hízkeledés tűzbe borít, szemtelenség felkavart,
 'S el aludt a' tiszta világ setétség homályában,
 A' források elapadtak szabadság országában,
 Ha már többé nem sarjadzik a' munkás élet fája,
 Nem foganszik már a' jónak gyümölcsöző csirája,
 Akkor se fog elsüllyedni, egy rendíthetlen kőszál
 Az asszonyi erény; mert ez örök évekig fen áll!

IV. NEMZETI SZOKÁS.

A' Nádorispán és Országbiró Hitveseiknek innepies foglalatosságai a' Magyar Királynék koronázásakor.

1.

Számos oklevelek bizonyítják, hogy magyar ország nádora, ki már Kéza Simon szavai szerint a' magyar nemesek javára szokott választatni, és ki a' törvények rendelkezéséből a' király helytartójának fényes hivatalával diszkeskedik, — szinte ugy az ország birája, a' magyar apostoli királyok törvényszerinti személyes jelenléte, — hazánkban a' leg főbb hivatalt viselik, és hogy a' királyok 's királynék koronázásaik alatt az innepies pompa leg főbb foglalatosságait viszik véghez. De hogy ős eleink a' királynék koronázása alkalmakor országunk ugyan azon fő zászlós urai hitveseiknek hasonló igazakat tulajdonítottak-e, hasonló meg különböztetési elsőségekkel diszesíték-e őket, leg inkább azon okból maradott ismeretlen előttünk, hogy honi törvénytudósink kevesebbé ügyeltek mind eddig az asszonyságokat illető igazakra, sőt gyakran történt, hogy a' királynék koronázása idejekor, majd a' nádori majd az országbirói hivatal volt megürülve, majd ezen fő méltóságok meg valának fosztva hitveseiktől. Érdemesnek tartjuk tehát, hogy a' hajdankori régiség emlékei segedelmével újabb fényre hozzuk őseinknek hosszas szokás által lelkesített ama rendelkezéseiket, melyeknél fogva a' nádorispán és országbiró hitvesére a' magyar királynék koronázásakor bizonyos innepies foglalatosságokat bízta, — szorgosan vigyázván arra, ne hogy, midőn a' hajdan reájok bízott fényes hivatal öregbedését magyarázzuk, a' történeti hiteleség szabásaitól félre térjünk.

2.

Királynéinknak a' XVI-dik század elejétől fogva fennmaradott koronázásuk rövid és silány leírásaik igen keveset juttatnak tárgyunk világosítására, minthogy csak futólag említik a' királynék koronázása alkalmával jelen volt kíséző udvari asszonyságokat. Hogy Anna királynét, I-ső

Ferdinand magyar király hitvesét mind udvari, mind egyéb nemes asszonyságok kísérték, 's hogy e' nemes asszonyok a' pompás királyi ebédnél a' királyi asztal bal felén ültek, hasonévű irományokból tanuljuk. *) Azt-is olvastuk, hogy Mariát, Maximilian császár és király hitvesét koronázása alkalmával részint magyar asszonyságok, részint országunk nagyjai vezették a' trónusra, 's később, midőn letérdelne, ugyan azon asszonyságok gyámolva tartották. Sőt az új királynénak azon tisztelet-is adatott, hogy ebédlése felett az udvarló ország nagyjain kívül még néhány elsőbrendű asszonyságok-is szolgálnának neki. —

(Folytatás következik.)

R e j t v é n y.

A' magyar írók rejtett szónak, találynak, mesének, találós mesének, mesés kérdésnek nevezik a' rejtvény nemeit, és így náluk majd minden csak mese. Ki nem látja pedig által, milly hiányos ezen elnevezés, 's milly szükségünk vagyon a' rejtvény nemeinek más valamelly célirányosabb, 's határozottabb elnevezésére. A' Németek 's Francziák többnyire a' görög nevezeteket tarták-meg, vagy ön nyelvökön szabtak azoknak czimeket. A' Magyarok azonban sem ezen idegen nevezetekkel élni, se magyarra fordítani nem akarták a' rejtvények neveit. Fogjunk tehát valahára ehhez-is, ha már az idegen szóknál maradni nem akarunk; Isten-is segíti a' merészeket, így szóll a' deák közmondás. Közöljük tehát ez uttal ön véleményünket a' rejtvények különféle neveiről; ne akadjon-fel, kérjük, azokon senki, mert az elfogadásra senkit sem erőltethetünk. Vegyük a' jó szándékot jó neven, 's a' ki jobbat tud javasolni, ne terheltelesség velünk közleni, szívesen elfogadjuk, ha jól kifejezi a' dolog természetét. Addig-is pedig előhozandó ön nevezeteinket fogjuk használni.

A' rejtvény (találós mese, szójáték) több nemekre oszlik. Nevezetesebbek ezek:

1) Komoly rejtvény (Aenigma), melly valamelly komoly nemű egyes szónak (p. o. szemnek, embernek) minéműségeit, tulaj-

*) *Potentissimi Hungariae, Bohemiaeque Regis Ferdinandi in Civitatem regiam Hungariae Stuhlweissenburgum ingressio, coronatioque. Antwerpiae 1527.* — Ujra nyomtatott: *Casp. Ursini Velii de bello Pannonico Vindobonae 1762. 182—188 l.* — és Kovach'ch Márt. Solenn. Inaug. Pest. 1790. 1—6 l.

donságait csak példázolva (allegorice) úgy írja-le, hogy azokból a feladott tárgyat ki lehessen találni.

2) Tréfarejtvény (Griphus) az előbbinek rokona, csak hogy ennek valamely tréfás szó a tárgya. A régi Görögök minden rejtvényt, találós kérdést Griphnek neveztek, a mi tulajdonképpen hálót jelent. Illyeket adtak ők fel vendégségeik közben, s az által mulató társaikat zavarodásba igyekeztek hozni. Az el nem találónak sóval elegyített valamely italt kellett egyszerre ki innia; a ki pedig eltalálta, koszorút nyert jutalomul.

3) Szórejtvény (Logogriphus), ha valamely szó — már magában - is, vagy vissza felé olvasva, vagy annak fel osztott szótagjai (syllaba) akár úgy, mint iratnak, akár vissza felé olvasva, vagy ha valamely betűt veszünk el tőle, vagy ha egyet hozzá teszünk, — különféle jelenthet p. o. lopótűk.

4) Hasonszórejtvény (Homonyme), ha ugyan azon szó más értelmet - is jelent p. o. ökörszem.

5) Visszás rejtvény (Rákrejtvény, Palindrom), ha a szó vissza felé olvasva éppen úgy hangzik, mint ha előről olvastatnék p. o. Anna.

6) Tagrejtvény (Charade a' Francziáknál), a szórejtvénnyel majd egyet tesz, csak hogy a tiszta charade-ban csupán az egyes szótagoknak kell és szabad valamit jelenteniek.

7) Csererejtvény (Anagramma) mellynek feladott szavából, ha betűjeit öszve vissza hányjuk, és felcseréljük, különféle értelmű újabb szavakat készíthetünk p. o. Gyalu, gyula.

8) Kérdő rejtvény (mesés kérdés, a' Francziák Calenberg gróf nevéről, Calmboure vagy Calamboure-nak hívják) mellynek feladott tárgya olly egyes vagy öszve tett szó, melly ugyan azon hangzatú kimondással más valamit - is jelenthet, ha mindjárt ezen más értelmű szóban változik - is valamely betűnek vagy szótagnak írásbeli módja, vagy ha valamely betű el - is vétetik, vagy hozzá adatik, csak hogy ezen változás által a' másik szónak kimondásbeli hangzatja meg ne változzék. Nem kell tehát itt az orthographiára, hanem csak a' hang hasonlóságára tekinteni. Ez a' rejtvény többnyire kérdő formában tétetik. — E' nemhez tartoznak minden egyéb mesés kérdések - is.

S z ó r e j t v é n y .

Emberi lak vagyok én, három jelű névre tévék szert,
Vedd fejemet, s ilyanról mondhatsz, kit ver az esső;
Megfordítva leled bennem fel régi nevét egy
Hajdani ősháznak, kit típra királyi harag szét.

Fogarasy János.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiacz 86 szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi.

R E G É L Ő.

PESTEN Vasárnap Aprilis 7^{kén} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkiént kétszer Vasárnap és Csütörtökön.
Évnegyedi díjja helyben 1 ft 36 kr boritéktalanul; postán 2 ft ezüstben.
Három évnegyedre helyben 4 ft 48 kr; postán 6 ft.

AZ ELŐFIZETŐ SZÉPNEM.

Bosco vitz Anna kisassz.
Böszörményi Rozália, Szalay Györgyné.
Dóry Maria kisassz.
Etthre Anna, Kalocsa Antalné.
Fazekas Francziska kisassz.
Hajnik Anna kisassz.
Káldy Maria kisassz.
Lerchenfeld Ernestina báróné, Erdődy Kajetán grófné.
Németh Borbála, Németh Andrásné.
Odescalchi Henriette herczegné.
Povázanetz Flóra kisassz.
Siegwart Katalin és Borbála kisassz.
Sümegi Judith, Bertha Ignátné.
Tomala Therézia, Khern Józsefné.
Vrányillona kisassz.
Zichy-Ferraris Emelka grófné, Széchenyi Pál grófné.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

Soproni kádárlegény.

Folytatás.

Ezt már József ki nem állhatta. Szükségésnek találá tehát, hogy a' távulasb barázdákba menjen, 's ott valamit jobbitgasson. Zsuzsi semmit se látszott vele gondolni. De bár nem közelitettek egymáshoz, még-is rövid időn szemközt állottak, mindketten mély gondolatba merülve majd égfelé emelék, majd földre szegezék szemeiket, 's végre egymásba kúcsolák kezeiket.

4.

A' jó legénynek szive végre meg lágyulván mérséklett, de még mindig durczás hangon így kezdé énekelni:

„Váljak meg csak egyszer tőled,
 'S ne lássalak tégedet
 Bár mikép fordítsd el szíved,
 Könny borítja szemedet.“

Zsuzsi szemeiből rózsás arczára hamarjában egy könny
 gördüle-ki, 's ezt tartván az engesztelés első lépésének,
 lágyan így válaszolt:

„Bár hogy fordítsam el szívem
 Szemeim könny borítja.“

Ehhez ismét hevesen hozzá tévé:

„Kivánnám, hogy téged szemem
 Ne látott volna soha.“

Már most eme régi dalocskának harmadik verse követ-
 kezik, de a' szerelmesek egyike se akart bele kezdeni.
 Végre József szánta reá magát, és Zsuzsi imígyen követé
 őtet:

„Kivánnám hogy téged szemem
 Ne látott volna soha!
 De mit használ, ha a' Végzés
 Változhatlan, mostoha.“

És mind ketten vissza emlékezvén kora és szinte gyermeki
 szeretetükre, oly sok boldog pillanatjaik, 's órájakra,
 alig tartoztathaták magokat a' zokogástól. A' szőlő leve-
 lek csörgöttek, mintha őzecskék rejteznének alattok.
 Mindketten keresztül törtek a' barázdákon, és Zsuzsi barna
 fűrtös durczás fejecskéjét oly indulatosan hajlítá József
 melljére hogy ennek ajakát Zsuzsi fejkötőjének arany csip-
 kéji csiklándozták. Fekete szemeivel oly nyájasan, de
 busongva tekintte fel reá, hogy József-is szinte ellágyult
 fájdalmas tekintetén.

5.

„Ismét jó leszek, — mondá Zsuzsi, illően vissza akar-
 ván vonni magát, — csak ezután ne igyekezz arról leszló-
 lani, mit másképp látok által, 's másképp érzek. Ha el-
 mentél, ugy is bele kell szoknom sorsomba! — De — én
 téged ugyan hív, becsületes, azonban könnyelmű, vidám
 vérűnek - is tartalak, és így egy kis próbára foglak tenni.“

József kíváncsi volt Zsuzsi szándékát hallani. De ez
 szemérmesen elfordult tőle, 's egy arany gyűrűt, melyet
 nyakkendője alatt setét piros selymen hordozott, vont-ki

kebléből. Mivel pedig a' selyem fonalat nehezen oldhatta-meg, ketté szakasztá, 's Józsefnek eme szókkal adá a' gyűrűt: „Im ládd, ezen jegygyűrűt anyám kapta volt édes apántól; kevéssel halála előtt nekem, mint kedves püspök-jének adta. Legyen most a' tied! Láttad, milly becsben tartám én azt, velem ébredett, velem aludt. Ha vándor-lásodról nekem vissza hozod, szilárd hűségedben hinni fo-gok; — ha nem, akkor semmi se kell többé, 's meg halok.”

József magán kívül volt örömében Zsuzsija szerelmé-nek ezen bizonyságán. Gyengéden törle-le kezével az amannak szemeiben csillámló könnyeket, 's kis ujára von-ta a' gyűrűt. Meg ígéré neki, hogy ezen emlékeztető je-gyet semmiféle nyomorúságban, halála órájáig se hagyja-el magától, 's örömmel telt mámorában ezen ígérését egy csókkal akará a' leánya ajkaira pecsételni. „Csak lassan!” mondá Zsuzsi, nem akarván szűz negédségén erőt vétetni, 's forró arcát nyujtá oda. „De már most hamar ismét munkára, ne hogy az apám, ha munkánk után nézne, le-pirongasson. Különben-is, ha te egyszer el mentél, magamnak kellene a' sarat ki állani.”

Már most egymás mellé állván dologhoz láttak, 's nyá-jas szokot váltottak. Alkonyodáskor messziről hallák tár-saik örömszaját, 's azonnal hozzájuk csatlak magokat. Ők a' társaságnak legboldogabb, de egyszer'smind, ha elválá-sukra gondoltak, leg busongóbb tagjai levén, egymás mel-lett andalogtak a' kőbánya és gesztenyés erdőkkel kör-nyékezett 's kékes árnyékba burkozott város felé, míg az alatt hátok megett a' nap arany és bibor fénnel ékesíté a' távulas austriai Havashegyet (Schneeberg), 's a' határos hegylánczot.

6.

Más nap József Neziderbe ment, hogy anyjától elbu-csúzzék, ki neki áldásával együtt egy szorgosan őrzött aranyat adott az utra. Sopronba vissza jötté után Zsuzsi-tól négy szem közt sűrű könnyek hullatása közben vett bucsút. Reggel még egyszer nyilvánosan bucsúzik el tőle, 's Mátyástól. Ez már kifizeté neki hátra levő bérét, de most ajándék fejében ahhoz még egy aranyat adott, 's meg inté őtet, hogy valamint eddig, mindenkor becsületesen,

jámborul viselje magát, szorgalmasan dolgozzék, és jó sokat tanuljon. Ha vissza érkezésekor mind ezek bebizonnyodnak, majd akkor ki fog tetszeni Isten akaratja. Zsuzsi pedig elfordulván lopva törlé-le könnyeit, 's József kalapjára bokrétát tűzött.

Most tehát József minden állhatatoságát össze szedvén, hátára vevé bördőjét (Felleisen), kezébe vándor botját, és sok szerencse kívánások közt, de nehéz szívvel, hagyá-el mesterének kedves házát, 's mindenét, mellyen egész lelke csüggött vala. Zsuzsinak néhány napig kisírt szemei voltak, de apja nem látszatott azt észre venni, legalább kérdést sem tett miatta.

7.

Józsefnek csüggedt lelkét a' kellemesen lebegő szellő, madarak hangicsálása, gyönyörű vidékek, mellyeken a' fiatal vándor keresztül ment, 's a' vidám társaság, mellyel némelly tájakat együtt járt-meg, lassankint felvidíták. Nem sokára Zsuzsijára gondolkodott; erősen bizván annak szeretetében jámborul hitte, hogy ha ezen szerencse az ő számára volna rendelve, abban bizonyosan részesülni-is fog. Ut közben nem sokáig tartozkodott magyar és cseh országban, hanem szász országba, 's onnan tovább igyekezék. Ha valamelly városba ért, mellyen kedvét találta, vagy hol Mátyás számára valami végezni valója volt, vagy hol valamelly híres kádárra akadott, itt hetekig, gyakran tovább-is maradt. E' szerint leginkább ama vidékeket járámeg, mellyeknek dombjait szőlők koszorúzá, mint az Elba, Majna, Mózel, Neckar 's Rajna mellékeit; annak idejében, 's midőn illőnek tartá, haza irt, 's ő is kapott onnan leveleket mind anyjától, ki hiven tudósítá, hányszor látogatá-meg őtet előbbi mesterének szép leánykája, — mind az öreg Mátyástól. Különben akár jól, akár rosszul folyt dolga, szentül őrzé-meg mind a' már-is szükké vált gyűrűt, mind az utra kapott két aranyat, sőt ezeket lassankint egy tuczatig szaporitá. Ezen össze gyűjtött csupa aranyból álló tőkepénzét arra határozta, hogy hozzá soha se nyuljon, 's meg ne kezdje, hanem azon elsőbben is, mihelyt haza jövend, öreg anyjának valamit kedvére vegyen, ha pedig ennek nem lenne reá szüksége, a' barna Zsuzsi-

nak menyasszonyi ruhát, arany lánczocskát, vagy rubin gyűrűcskét vásároljon. Legnagyobb gondját tehát arra fordítá, hogy eme kincset tolvaj 's egyéb veszedelmek elől bátorságba helyeztesse. Ezt pedig mikép eszközlé, talán a' következőkből fogjuk meg érteni.

Végre — miután a' Rajnán sok viz futott-el, 's mint egy harmad fél évet töltene vándorságán — Mátyás mester azt írá neki, hogy, ha utközben valamelly jobb helyre nem talált volna, jönne ismét haza. Anyja eme meg hívást úgy magyarázá-meg neki, hogy Zsuzsi leányasszony igen kesereg utánna, hogy a' gazdag aranymivesnek, 's még két három más kérőknek kosarat adott, holott a'tyja azt kívánná, hogy valahára vagy így, vagy amugy tisztára jöhetne a' dolog. Eme rég ohajtott, de alig reméltett hír Józsefnek leg kellemetesb nyughatatlanságot okozott. Következő héten tehát felmondá szolgálatját mesterének, kinél dolgozott, ki őtet nem örömet bocsátá-el, 's midőn az illendőség engedé, elbucszúzott tőle, ki fürkészé a' magyar országba vezető legközelebbi utat, 's legelőbb is Regensburgba vándorlott.

(Folytatás következik.)

ÉLETTÖRTÉNET.

Szent-Györgyi Cecília.

Nem lehet kételkedni, hogy a' két magyar hazában eme szép birodalom alapítása kezdetétől fogva mindenkor éltek olly jeles tulajdonságokkal tündöklő asszonyságok, kik méltán megérdemlették, hogy évkönyveink a' késő maradékot-is emlékeztessék a' magyar ég eme fényes csillagaira. Így találunk Rozgonyi Cziczellének, egy bajnok asszonynak nyomaira, ki a' Szent-Györgyi grófok házából vette eredetét, és Zsigmond király alatt élt. Nem tartjuk tehát érdektelennek, ha szép Olvasóneink előtt némelly jeles magyar asszonyok ismertetését ezen lelkes Amazo-nunk említésével kezdjük.

A' Szent-Györgyi grófok nemzetsége már Sz. István első királyunk alatt kezdett virágozni, 's a' királyi oklevelek Hunthpáznáni vérből származtatják. Évkönyveink szerint Tamás gróf tünteté-ki magát leginkább Imre király

idejében. 1343-ban a' nemzetség két ágra szakadott, a' Sz. Györgyi 's Bazini grófokéra, kik Sz. György, Bazin, Szakolcza, 's más egyéb jóságokat birtak Pozson, Nyitra vármegyében, 's a' Csalóközben, különféle királyok alatt jeles országos fő hivatalokat viseltek; voltak közülök királyi főpohárnok, tárnok, 's főajtónálló mesterek, országbírák, pozsoni főispánok, illyriai bánok, 's erdélyi vajdák. Ki halt a' familiának mind férjfi mind asszonyi ága (1543) II-dik Kristófban, kinek felesége Salm Erzsébet grófné Salm Miklós grófnak és Roggendorf Erzsébetnek leánya volt, — és így a' nemzetségi szép birtok a' kir. Fiscusra szállott.

A' Rozgonyi familia Abauj megyei Rozgon helységéből származott 's leginkább V-dik István király alatt kapott hirre, midőn Rajnold, Rozgonyi gróf, László herczegnek a' király fijának főasztalnok mestere, a' királynak pedig főlovásznoka, és szabolcsi főispán volt. Ezen nemzetség is sok hős tettekkel, és országos nagy hivatalok viselésével különbözteté-meg magát. Tagjai közt sok bajnok vitézek, tárnok, és főlovász mesterek, országbírák, pozsoni, sárosi, és temesi főispánok, erdélyi vajdák, 's püspökök diszeskedtek.

Gróf Rozgoni István temesi főispán, Rozgoni Lászlónak fija, volt ama szerencsés bajnok, ki Szent-Györgyi Cziczclét, gróf Szent Györgyi III-dik Péter leányát hites társul választá, a' ki nemzetségének örökre viritó borostyánt szerzett. Gróf István sok jeles hősi érdemeket szerze magának Zsigmond király 's ennek leánya Erzsébet királyné alatt. Meg holt 1446-ban. Boldog házaságából fiai voltak: III-dik Lőrincz, Hunyady János egyik kapitánya; V-dik János országbíró, az előtt pedig tárnokmester; III-dik István; II-dik Rajnold, a' Székelyek grófja, temesi gróf 's tárnokmester; II-dik Ozvald szinte Székelyek grófja 's főlovásznok. Ki halt a' nemzetség férjfi ága (1532) V-dik Istvánban, kinek birtokai, a' király meg egyezésével, vejj're Bátorý Andrástra szállottak, kinek felesége Rozgonyi Katalin volt.

Ceciliát az említett derék magyar Amazont, kedves férje iránt viseltetett hűsége 's bajnoki ereiben buzgó vé-

re arra vette, hogy 1428-ban Zsigmond királlyal, 's férjével Szent László várába, 's ennek által ellenében szerb országban a' Duna partján fekvő Galambócz vára ostromlására menjen, mellyet Murát török császár csapatjai, árulás segedelmével, kezökre keritettek. Ostrom közben, mig Rozgoni István a' vár egyik oldalának több tornyait ama legnagyobb ágyúból, melly magyar országban öntetett, 's mellyet ő maga igazgatott, kőhalommá lövöldözte, az alatt hős felesége a' Dunán fegyveres emberekkel, 's ágyúkkal meg rakott hajóra ült, sőt némelly írók szerint, egész hajós osztályt kormányzott, 's nem irtózáván a' Dunának és az ólálkodó ellenségnek fenegető veszélyeitől, a' vizen fel 's alá hajókázott, a' felkeresett török hajókkal győzedelmesen csatázott, több ellenséges hajót elsüllyesztett, másokat felgyújtott, és végre Galambócz várára-is a' hajóból ágyúztatott. Ezen jeles elszánt tettéről maga Zsigmond király bizonytságot tesz 1434-ki oklevelében, melly hazánk szép nemének örök dicsére maiglan is hirdeti, milly dicső vér buzoghat a' *Magyar Asszonyban*.

II. K Ö L T É S Z E T.

Ál o m k é p.

Meg jelentél szép alak,	Barna fürtjeid közül
Musselin lepelbe,	Olly szag ömlött felém
El sem is bocsátalak	Melly virágból kilendül
Ó dőlj e' kebelbe!	Május langyéjjelén.
Rózsaszád midőn kinyílt,	Égi tűz't lövelt alá
Fogsorod fehérle	Kék szemed nézése,
Mint hó, melly le száll a' szirt —	'S éjem ugy eloszlatá
Csucsra minden télre.	Mint a' nap kelése.
Szebb valál, mint teli hold	Jaj de, hogy repült álomom
Téjszin arczulatja;	'S nyult karom utánad,
Búbilincseket felold	Eltűnél, 's lángolásom
Ajkaid szózatja.	Lett üres kívánat!
Hattyú nyakad gyöngyein	Hol vagy? e' sziv vágyja csak
Rezge fényragyogvány,	Érted ég epedve,
Homlokod ezüstjein	'S bár miként sohajtsalak
Ült azelid szívárvány	Nem mosolygsz szemembe.
	Fogarasy János.

III. JELES MONDÁS.

La Motte Fouqué bárónak familiai mottója:

Lelkem az Istené
Életem hazámé
Szivem a' mátkámé
Becsület magamé.

IV. VILÁGI TELEGRAF.

London. Az angoly felső háznak karzatja (gallerie) most a' leg főbb rendbeli dámák ékes helyévé változott; mert ők rendszeren meg jelennek a' gyűlésekre, 's ezeknek végét-is bevárják. Mivel pedig ama karzaton csak 30 személyre vagyón hely az asszonyságok (Ladyship) igen panaszkodnak a' férjfiuraságok (Lordship) ellen, hogy ezek több helyet nem engednek nekik.

Páris. A' szerencsétlen Berry hercegné leánykája 1500 frankot küldé ajándékban Bossi Maria, és Moreau Sarolta két vendéi asszonyságoknak, kik a' hercegnéhez (anyjához) hívek maradván ötöt el-nem árulák.

Brügge. Egy hű feleség nem régiben éppen azon fortéllyal szabadítá ki férjét a' tömlöczből, mellyel egykor Lavalette meneke-dék-meg. A' brüggei börtönben t. i. egy luxemburgi zsidó fadóságai végett volt bezárva; felesége engedelmet nyervén férjének naponkinti meglátogatására gyakran használá ezen meg engedett alkalmat a' nélkül, hogy látogatásai gyanút gerjesztenének. A' mult hónapban felesége ruhájiba öltözködvén a' zsidó elszökött, 's az asszony, ki hihetően kettős ruhában ment-be a' tömlöczbe, néhány perczenet mulva követé férjét.

Hasonszó-rejtvény.

Öt betűmbe, két tagomba öt értelmet zárhatok,
Hogy eltalálj hevenyében, utasítást adhatok.
Egyszer: égi csillagzatok nappal, éjjel szülhetnek
Majd emberkezek estvéli haszonra készíthetnek:
Majd ismét az ember bennem két igen nagy tért ismér,
Ha egyikből másikba megy, innen már vissza nem tér:
Még is pedig mind e' kettőt negyedik értelmemben
Az az mindent, mit látsz, gondolsz, hordozom tág keblemben:
Végre egy nagy írónk újabb műve nevem viseli,
Ki mindenét szent céljának, hon javára szenteli.

Előbbi Rejtvény: Záh.

R E G É L Ő.

PESTEN Csötörtökön Aprilis 11^{kén} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csötörtökön.
Évnegyedi díjja helyben 1 ft 36 kr boritéktalanul; postán 2 ft ezüstben.
Három évnegyedre helyben 4 ft 48 kr; postán 6 ft.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

Soproni kádárlegény.

Folytatás.

8.

Alig öltözködött itt tisztába, jól elrakott málhatarisznyáját a' szállás (Herberg) atyjának gondviselésére bizván, körül nézé a' várost, 's ritkaságait, és a' hidra sietett. Midőn itt ennek boltozatjai alatt a' Dunának sebesen tolongó hullámaiba tekintgetne, maga sem tudá, mikép jutott eszébe ama régi kedves éneke, mellyet Koblenczben, a' trieri választó herczeg udvari csapszékében tanult volt. Nem állhatta meg, hogy fel 's alá járkálván azt ne danolgassa, melly ekkép hangzék:

A' koblenczi széles hidon
Egykor mély hó hevere
A' szét zuzott jégsziklákon
Folyik most víz tengere.

Kedvesem kertjébe szakad,
Ki 's be senki se mehet
Várt segítsége nem akad, —
Bár ott lennék! 's nem lehet!

Csak két fácska ingadozik
Még a' vízből, — 's feléje
Koronájok hajladozik, —
Ah mehetnék melléje!

Zölden lelem-e völgyemet,
Kéklő ég köszönt-e meg?
Mig nem láthatom hölgyemet,
Pusztá, — mi felém lebeg.

Nem sétál ő most a' hidon,
Itt járnak szép asszonyok,
Rám sok pillant, 's be nyájason,
De nem nézek utánnok.

Mert csak Egyhez hajul szívem
Csak ő táplál reménnyel,
Hogy ne sirjon, add Istenem,
'S engem ne felejtse-el.

Midőn ezeket csak magában dúdolná, mindenek Sopron és Neziderre emlékezteték őtet; rögtön olly vágyódás fogá-el lágyult szívét, millyent elválása első napjaiban se érzett, midőn még a' honvágy erősebben gerjedett benne. Vissza emlékezett anyjára, kedves Zsuzsijára, 's atyai mesterére; kérdezgeté, vallyon élnek-e, egészségesek, és szeretik-e

még ötet; most néhány pillantatra Fortunatus tündér kalapját ohajtá, hogy magát azonnal közükbe varázsolhatná. Mivel pedig ehhez nem juthatott, 's jó szerencsével hamarabb haladhat az ember vizen, mint szárazon előre, 's mivel, a' nélkül, hogy öszve takargatott kincséhez nyult volna, ezüst pénze még jócskán volt, tehát azonnal a' hajós-masterhez ment, kinek hajója a' Dunán leg hamarább le felé induland, 's ki alkudta vele, a' meddig kívánczozott, az utazás díjját.

9.

Arany tisztaságú napsugár, 's friss szellő lebegett József körül, midőn nehéz bördőjével, mellybe felül rakta volt kádárkését és sulykát, hajóra szállott. A' szél kedvezően fújt, a' nap sugarai csillámolva verődtek a' habok közé. A' vastag hajós gazda nem tartozott a' durva haszonkeresők sorába, 's kinek kinek a' világon, magát se rekesztvén ki, boldog sorsot ohajtott. A' többi utasok mivelte érzésű, 's jó kedvű emberek levén, Józsefet, ki se szegényen, se szertelen dicsekedő ruhába nem öltözött, 's kit jószívű ügyes fiatal embernek ismertek-el, nagy szíveséggel vették magok közé. Hozzájuk csatlák még magokat néhány vándor muzsikuskok, kik valamelly vásárra igyekeztek, 's menyei mesterségöket földi zsoldért örömet hallatták. És így mindenek szerencsés 's vig utazást ígértek.

József egy ideig más egyebekkel, kik majd ez, majd amarról csevegtek, a' tetőzetten üldöglött. De nem sokára mély gondolatba merülvén, észre sem vette, hogy a' többiek az ábrándozót magára hagyák. A' Dunának szép 's mindig változó, mindig új szépséggel kecsegtető partjai mintegy varázs illetéssel vivék őt által hazájába. Majd a' vándorfi *) kellemes vidékre emlékezteté őtet valamelly csendes völgy; majd a' soproni szőlőket láttaták vele a' szőlőtőkkel beültetett dombok. Ha a' vízbe tekintett, amaz időre gondolkozott, midőn a' Fertő tavában uszni tanult; gyermeki idejére, 's korán elhunyt bátyjára emlékezett. Rózsás Zsuzsiját gondolá maga előtt állani, midőn bőrkötőjével övedzett, 's veritékes homlokkal kalapácsoló,

---

*) Vándorf, kis helység Sopron felett a' nyugoti hegyek oldalán.

vagy abroncsoló Józseféhez a' műhelybe jött, 's neki gesztenyét, korán érő jakabszőlőt, vagy más gyümölcsöt hozott, midőn egyik vasárnapon ártatlan gyermeki játék közben érett 's átlátszó szőlőszemet önnön bibor ajakú szájával nyujta neki. Illy gondolatok közt az ötet mindig közelebb hajtó szélnek nem egyes, hanem kettős, hármas szárny-párokat kívánt volna, és szív-örömmel tapogató börtarisznyáját, mellyet soha se hagyott-el szeme elől.

Most 'megszóllamlott az ebédre hívó csengetyű. A' hajós mester terítettett az utazók számára, 's bőven megrakatá asztalukat regensburgi serrel. Jó kedvvel láttak tehát az evéshez; midőn éhöket ki elégíték, lelki és szívbeli multság után is vágyódtak. Az utazók mindenike hazája felől vagy vig történeteket beszéllett; vagy mindenik olly éneket danolt, millyent tudott, 's végre az örömjaj 's kaczagás miatt önnön szavaikat sem érthették, úgy hogy a' hajó valamelly innepélyes multsági sajkához vagy tündérladikhoz hasonlított, 's végre nem csak a' bőkezű hajósgazdát, hanem az öreg Dunát-is, melly nekik ennyi örömet szerzett, ismételt éljen kiáltásaikkal sokáig, igen sokáig éltették. —

10.

De — „Minekelőtte besetétedik, könnyen másra fordulhat a' dolog!” — így szól egy régi egyházi ének. Bár kevesen vették eleintén észre a' köz multság lármája alatt, hogy a' hajós gazda hirtelen ki-hivatott; azonban nem sokára sebes futkározás, hangos szózat, nyugtalan zugás hallatszott, 's további fürkészés után kitudatott, hogy a' szél megfordult, az ég egészen be homályosult, a' Duna hullámai tompa zajjal csapkódtak a' hajóhoz, hogy fergeteg közelit feléjük, 's — mindenek rémülésére — hogy igen közel volnának egy örvényhez, mellyet most már ki nem kerülhetnek. Rémitő aggodalom lépett már most a' vidám örvendezés helyébe. Még a' tapasztaltabbak-is, kik ezen vizi utat már többször megjárták, elhalaványodtak. Kiki gunyája után nyult, 's József-is bördőjéhez kapott. A' kormányos 's evező legények egy ideig minden erejüket elővették; de azon pillantatban midőn már magokat a' legfőbb veszedelmen túl gondolák lenni, arcukon mere-

vedtség, 's halavány haldoklási szorongatás látszott. Most az örvény megragadá a' hajó hátulját; az árboczfa 's hajópóznak ingadoztak, mint a' fiatal fák sebes jégfolyam között — tompa reccsenés, azután ágyú lövéshez hasonló pattanás, végre egy irtóztató dörgés hallatszott, a' hajó középben széjjel törött, 's minden el volt veszve. Az örvények haragosan forgaták a' vitorlát; palánkokat, ládákat, hordókat, és az embereket sűrű habjaikkal fedve ragadák a' mélységbe. Csak néhány hajós legények, 's az uszni tudó József — nem pedig a' jószívű hajós mester, 's a' vig muzsikussok, — mentheték ki magokat a' partnak különféle tájékaira.

(Folytatás következik.)

ÉLETTÖRTÉNET.

Kanizsai Dorottya.

A' nemesb és szebb lelkű Asszonyok nem csak olly tettek által szereznek szép homlokukra koszorút, mellyek férjfiás bátorságot, elszánást, hős tüzet jelelnek: a' repkedő hir harsogó kürtje ollyas műveiket-is szokta terjeszteni, mellyeket ők csendes körükben tesznek a' kedves haza boldogságára, 's honos feleik javára, tiszteletére. Az asszonyi nemes lélek illyen példáját hagyá számunkra Kanizsay Dorottya, illyriai bán Kanizsay László leánya, 's két nádorispán özvegye. El vesztvén 1502-ben első férjét Vingardti gróf Geréb Péter nádort, ki Hunyadi Mátyás királynak anyai részről rokona volt, ama jeles hivatalban ezt követő Perényi Imre palatinushoz ment férjhez, ki utóbb siklói gróf, és római szent birodalmi herczeg lett, 's 1519-ben halt meg. Ezen házassággal vitte Dorottya által örökségét, Valpó várát, a' Perényiek familiájára.

Rettenetesen alkonyodott-el az 1526-ik esztendei Augustus 26-ika. Éppen szerda volt a' magyar országot százados gyásszal borító rettenetes nap. A' mohácsi térre gyűlt 300. ezer török sokaság ellen a' fiatal Lajos király csak 20 ezer magyarságot állíthatott, mert az egyenetlenség, engedetlenség 's haszonkeresés előlte a' Magyarban ama nemesb lelket, melly ötet különben más nemzetek előtt kitünteté. Győzött a' Török, 's fegyverei dühének áldozatja lön a' magyar nemzet színe. Hét főpap, 28 mágnás, 500

főnemesnek becses vére festé a' gyászos csatamezőt. A' meg futamodott Lajos király Zettritz Ulrik 's Trepka János cseh vitézek, 's más egyéb fegyvereseivel Csellepatak falu mellett csergedező Csellye folyócskának vágata, melly azonban a' kiáradt Duna vizétől annyira meg dagadott, hogy az átkelést minden esetre veszedelmesé tette. De a' nagy erejű ellenség elől menekedni ohajtván a' megfutamlottak, nem gondoltak a' fenegető veszéllyel, viznek ugrattak 's Zettritz Ulrikon kívül nedves sirba dönték magokat. Láttá Ulrik mint küszködött a' király végpillanatjában, látta őt alá süllyedni, de rajta nem segíthetett. — Szolimán császár Budaig vezette féktelen török csoportjait, 's végre october közepe táján elhagyván mély gyászba vetett hazánkat, 200 ezer magyar népet hurczolt rablánczon magával veszett honjába.

Nem sokára a' férje vesztét sirató Maria királyné Mohács felé küldötte Zettricz Ulrikot, és Sárffy Ferencz győri kapitányt a' királynak meghidegült tetemei felkeresésére. De hijában keresék azt a' mocsárban 's mohácsi téren; mert már akkor a' nemes lelkű 's jeles erkölcsű özvegy Kanizsay Dorottya, rövid idő múlva a' mohácsi boldogtalan ütközet után, 400 napszámot bérlett, kik által az ide 's tova heverő holt tetemeket földbe takaríttatta, 's ezen ajtatos tette által, mellyre más honbeliek nem is gondolkodtak, hazájának örök haláját kötelezé-le magának. Hihető ezen munkások utasíták a' királyné említett követjeit egy különösen megjelelt sirra, mellyben ezek a' megholt királyt sértetlenül, csak ajka levén kevesé megsebesítve, lelék, és Székes-Fehérvárba vivén, átadták a' papságnak, hol addig-is mig illő pompával November 11-én eltemethették, Horváth Márton rejté-el a' nagyprépostság egyik boltozatjába.

A' nemes szívű Özvegy még 1532-ben életben volt, mert akkor Perényi Péter, Gágyi Bátor György, 's mások levél által szóllíták-fel, hogy ama gyűlésre, mellyet ők Martius 19-én Bélaváratt akartak tartani, ő is követeket küldene. Áldás emlékezetére!

II. NEMZETI SZOKÁS.

A' Nádorispán és Országbiró Hitvесеiknek innepiес foglalatoságaik a' Magyar Királynék koronázásakor.

Folytatás.

Az Anna királyné, II-dik Matyás király hitvesének koronázását előadó, noha igen csekély kiterjedésű rendszabás csak azt bizonyítja, hogy a' királyné oldala mellett asszonyi kíséret-is volt. *) De még ezek mind csak régi homályban hagyják a' nádorné 's országbirónénak a' királyné koronázása alatti innepiес foglalatoságaikat.

3.

Világosabbak azon nyomok, melyek ezen diszes megkülönböztetések felől későbbi iratok, 's emlékekben találtnak. Mert noha emlittetik a' Maria királyné III-dik Ferdinand hitvesének 1638-ki Febr. 14-én történt koronázását illető rendszabásban, hogy a' királyné után annak udvari asszonyaiból kiválasztott legnemesebb asszonyok mentek, **) az említett koronázás felől készült tudósítás pedig bizonyítja, hogy a' királyné kesztyűjét és nyakékeségét udvari mesternéje vette-le, 's adta ismét reá: ***) de már a' Maria Eleonora királyné III-dik Ferdinand harmadik hitvesének 1655-ki Jun. 6-án történt koronázását illető rendszabás világosan említi azon inneplés alkalmára ki rendelt nádorné 's országbiróné foglalatoságit. ****) Ezek szavai a' rendszabásnak: „A' Császárné pedig az említett másik segrestyébe vezettetik, követni fogják őtet a' nádor asszony, 's egyik a' magnás urak hitvесеik közül, az országbiró ur házastársa helyett azon asszonyság, kit a' császárné

*) Találkozik ezen rendszabás Hevenesi kéziratjaiban XI. köt. 128. l. kiadta Kovachich Márt. az említett munkában 66—67. l.

**) L. Hevenesi kéziratit IX. k. 132. Kovachich említett kiadásában 93—69. l.

***) Hevenesi kézirati IX. k. 135. l. és Solenn. Inaug. 96—59. l.

****) Hasonévű kéziratok másolatjából közlé Kovachich Solenn. Inaug. 102—107. l.

fog ki nevezni.“ Alább ismét: „Azután közvetlenül a' felséges császárné előre fog menni, oldala mellett lesz két püspök. A' felséges császárnét a' nádorasszony, 's az, kit ő Felsége nevez ki mellé, fogják vezetni azon udvari asszonyokhoz, kik ő Felségét az udvarból el kísérték, 's a' segrestyében ugyan azon udvari asszonysereglet némelly nemes asszonyságaival ő Felségét felöltöztetik.“ — Majd ismét: A' nádorasszony, és az, ki, mint feljebb mondatott, ő Felsége által ki fog neveztetni, a' császárnét kísérni fogják, olly módon, hogy a' nádorgrófné középben menjen, jobb felén Schofftenbergh grófné, balján azon magyar grófné, kit ő Felsége kinevezend. A' fő komorna asszony pedig ő Felsége ruhájának uszó alját fogja vinni.

(Folytatás következik.)

III. JELESMONDÁS.

Asszony érdeme.

Sok virág nyilik az életnek diszére, melyet a' természet áldó keze ápol; sok virít ön kertünkben-is, melyet kedves szorgalommal nevelnünk, gyenge bimbóit őrizve védenünk, és a' szépet a' jóval 's haszonnal egyelítnünk kell. Ezen szelid 's nemes tehetség csak azon Nemnek adatott, melyre az Alkotó minden Szépet bőven halmozá, mellynek tiszta kebelében a' szeretet örök tüze ég, és jótevő sugarival világítja 's kedvelteti földi pályánkat. Mindektől tisztelve és ohajtva áll az asszony háza körében, 's a' merre tekint, kedv, öröm és szerencse tenyész; ő lelke az Egésznek, édes malasztja az övének, és anyja a' jövő nemzetnek.

S — Auróra 1-ső eszt. 3. l.

IV. KÖLTÉSZET.

Fördő leány.

Szép nap ragyog, derült az ég,	Szép Jelka is gyepen piheg,
Felhőtlen a' kék messzeség	Harmatképét mi védje-meg?
Fűvet fonnyaszt a' dél, —	Nincs zöld lugos sehol, —
A' nap pontján már áthaladt,	'S így égve hős tóhoz megyen
'S nincs árny' semerre, melly alatt	Hogy majd új életet vegyen
Ujitna lenge szél.	Szelid hullámiból.

A' tó szélén megáll megint
És szorgosan körül tekint,
Nem lát-e senki rá?

'S bokorba rejtve köntösét
Hűs vízbe rejti hóstétét,
Ajkat hab csókdolá.

A' szöke haj feje körül
Selyem szövetkint elterül
A' sima víz színén, —

Ijedve futnak a' halak
Szét, — törbe hogy ne jussanak,
A' jónak sem hívén!

De fázva, hab között a' Szép
Didergve most már partra lép,
Öltözni ujra, — 's áh!

Ruhája nincs bokor megett,
Mig hab között hüselgetett —
Egy ifjú ellopá.

'S eszmél a' lány—most mit tegyen,
Köntöst magára hol vegyen?
Keserves állapot!

Anyjához így mikor mehet?
Haj csak, ha majd már bérce megett,
Látandja a' napot!

Egy pásztorlány terel felé,
Juhnyáát mint ki kémlelé,
'S reménye éledez, —
Elküldi őt majd köntösért
Mig nyája hűs viz cseppekért
Tó partján széledez.

A' pásztorlány el is szaladt
Ruháért e' kötés alatt,
Hogy Jelka őrzene
A' nyájt addig, - 's ez új foszlányt,
Mit most vart, és ünnepre szánt,
Magára ölténé. —

'S ment. — Jelka a' tóparton ül,
'S körültekint a' nyáj közül
Jó már a' lány talám, —
'S kedvtelve mind csak nézdeli,
Viz tükriben mint tördeli
Képét meg a' hullám.

'S elhagyja a' nyáj hűs tavát,
Nem értve a' leány szavát,
'S szomját eloltva már, —
Szép Jelka sir, szép Jelka fut,
'S nem messze a' határ.

(Folytatás következik.)

V. VILÁGI TELEGRAF.

Planey-ban (Aube megye) kevés idő előtt nevezetes menyek-ző tartatott. A' menyasszony 84, a' vőlegény 86 esztendő s volt. Mindketten már az előtt két hazaságban vettek részt, és így ezen menyekzőn jelen voltak előbbi egybe kötésök gyümölcsei közül: 52 gyermek és unoka, 43 unokafiú és leány, t. i. a' férjfi és asszony testvérek gyermekeik.

Párisi hírek szerint már asszonyok-is részt kezdenek venni a' párviadalban. Pau-ban t. i. a' mult hetekben két asszony bajvivásra kelt, egyik harczkarddal (Fechtdegen) másik könnyű karddal fegyverkezék, 's nyilvános utszán vagdalkoztak. A' fegyvercsörgésre öszvetódult sokaság azonban a' két bajnoknét szétválasztá.

Kérdő rejtvény.

1) Mellyik magyar várban nincs soha-is öröm? 2) Ki vet mindig, de soha sem arat, még-is abból él, a' mit vet?

Előbbi Rejtvény: Világ.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86 szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi.

REGÉLŐ.

PESTEN Vasárnap Aprilis 14^{kén} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csütörtökön.
Évnegyedi díjja helyben 1 ft 36 kr boritéktalanul; postán 2 ft ezüstben.
Három évnegyedre helyben 4 ft 48 kr; postán 6 ft.

AZ ELŐFIZETŐ SZÉPNEM.

Cserszky Maria kisassz.
Farkas Pálné assz.
Gosztonyi Polyxena, özv. Gosztonyi Andrásné.
Hinka Maria, Schedel Ferenczné.
Kornia Klára assz.
Nagy Barnabásné assz.
Ráday Anna grófné, Nádasdy László grófné.
Sántha Maria, özv. Kruspérné assz.
Schedius Maria kisassz.
Stummer Krisztina, Paulovics Gáborné.
Sümeghy Judith, Bertha Ignátné.
Székeli Ilona, Tóth-Pápai Józsefné.
Szekér Therézia, Kovács Pálné.
Teleky Johanna grófné, Podmaniczky Mihály báróné.
Wartensleben Ida grófné, Ráday László grófné.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS. Soproni kádárlegény.

Folytatás.

József maga se tudta, miként szabadult-meg, 's meddig hevert a' parton halálo szédültségében, midőn szürkületkor fel eszméledett. Jámbor illetődéssel térdre esvén, élete megtartását köszöné Istennek. De mély szomorúság fogá-el, midőn magát csepegő vizesen, kalap, bördő, 's úgy, a' mint állott, minden gunya nélkül látta. Minden vagyona, nehezen keresett szerzeménye, vándor-levele, 's jóviseletének bizonyítványai, szorgalmasan készített sok szép rajzolatjai csinos ruháji, sőt kádársulyka-is, melly egy bodnártáncz közben remek munkának csudáztatott, de mellynek nagy becsét ő kivüle senki se tudt minden, minden a' ragadó folyam áldozatja lön. Szóta al, keresztbe tett karokkal tekintett a' hullámokra. Szakadozott

felhők hajházták egymást, a' tölt hold csak néha néha világitá-meg a' tompa zsibajú hullámokat — ah! minden reményeinek sirját. — Csak egy fertály mulva, a' rázó hideg miatt átfázva, fordult-el József e' szomorú látvány elől, 's hosszas botorkázás után egy szegény pásztor kunyhójában talált éjjeli szállásra.

11.

A' hajótörést szenvedett József már most kéntelen volt másoknak adakozásából élni, 's magát hazaig, hova elolt-hatlan vágyja hajtá, koldulással táplálni.

Ez ugyan, ha azt, mit a' mellett belsőképpen érzett, le számítjuk, keves fáradságába került; mert a' regens-burgi hajónak szerencsétlen esete a' környékben már részint elterjedt, részint pedig Józsefnek becsületes, férjfiás szépségű arczatja, ajánló, őszinte viselete mindenkit bizonyosá tett, hogy ő nem lehet valami országos kóborló, vagy világesaló.

A' lágyabb érzetű emberismerőknél, kiknek elbeszélé történetét, még egy más ok-is kettőzteté a' részvételt. Mert tudósításának eleje, közepe, vége, és szerencsétlenségének mintegy fő pontja, mindig csak kádársulyka volt. Ha kérdezték, mért tartja éppen ezen veszteségét helyrehozhatlan-nak, azt monda, hogy az igen gyönyörűen volt kifaragva, hogy azt a' bodnárok egyik innepi meneténél (Aufzug) még fejedelmi személyek-is csudálták, mert egyik oldalára a' potrohos Silenus, számára 's tömlőjével együtt, másakra pedig a' szerelem istene Cupido volt vésve, ki egy alá tartott medenczébe szőlőt facsart-ki, mind ezeket pedig borostyán-koszorúk, rózsák, madarak, pillangók, 's méhek csinosan körül kerítették, és hogy — már tovább nem beszélhetett, hanem többnyire csak fel kiáltott: „Ó sulykom! Mikép szégyellem magamat! Milly együgyű valék, midőn magam okosnak tartám! Már most milly szerencsétlen vagyok miatta! Ó sulykom, sulykom!“ Illyes jajgatások között nem volt csuda, hogy a' figyelmetes 's értelmes hallgatók ama véleményre fakadtak, hogy a' hajótörés közben József eszének egy része-is kárt szenvedett, hogy az ijedség 's testi erőlködés meg sértette velejét, és történetből a' sulyok lön mindenkori gondolatának nyugtalaní-

tó tárgya. Ki nem adakozott volna bővebben ilyen szerencsétlennek, kit a' természet leg nemesb, 's leg szentebb ajándéka, az egészséges ész elhagyott.

Ekkép vándorla a' bújával mindig foglalatoskodó József helységből helységbe. Mije is maradott-meg? — Jó viseletének, szorgalmának bizonyságait nem mutathatta elő; gyűrűje nélkül, 's koldus képpen kellett haza mennie. Hogy hihetne szavainak Mátyás; hogy remélhetné ugyan ezt Zsuzsijától? Bár olly kicsin lett-is a' gyűrű, hogy ujján már nem viselheté, nem hordozhatta-e volna azt selyem szálon a' nyakán, valamint Zsuzsi, — mért nem tette inkább mellény-zsebébe? Fog-e majd Zsuzsi neki hitelt adni, megbocsátani, nem tartja-e őtet hivtelennek, vagy legalább könnyelműnek?

Végre annyira segített magán, hogy vándorbotjával egykor déltájban a' kedves Sopront, midőn a' klinpai domb-ra felért volna, maga előtt látta.

12.

Bár milly mosolyogva integettek feléje a' tornyok, és hajdani mesterének házfedele; de szegény öltözetében nem mert a' városba lépni. A' füst magosra tornyosodék a' városi kéményekből, 's egy jól ismertből-is. Itten bizonyosan a' takarékos Zsuzsi ebédet készíté atyja, a' legények 's inasok számára. Mit nem adott volna ő most, ha csak a' konyha ablakán leskelődve bepillanthatott volna!

„Ej, József, ezt mára csak verd-ki fejedből” mondá magában, 's a' Nezider felé vezető gyalog ösvény felé vette utját, hogy anyja karjai közé siessen. De most-is lassan lépdelt előre szégyenében, csak hogy alkonyodáskor érhessen oda, midőn majd senki se veheti őtet erősebben szemügyre.

Midőn a' pislogó mécs mellett fonó anyóka belépő fiját megismeré, felkiálta örömében, 's könnyezve szorítá szívéhez. De midőn az örömteljes viszonzítás első gerjedelmei szélledtek, midőn kedves fiját elcsüggedve, sáppadtan, és szegény öltözetben látná, aggódva gondolkodott, vallyon magzatja nem járt-e rossz uton, nem hagyá-e magát tunya 's vad életre csábítani, ez okból tehát szorgosan kérdegeté bánatos állapotja okait. József mindenkép igyekezett őtet megnyugtanni, el beszéllé neki szenvedett szerencsét-

lenségét, 's végre a' jó anya így szólla: Hagyján, kedves fiam! veszszen-el minden! Csak hogy te jámbor, jó ember maradtál; az Isten megtartá életedet, egészségedet, 's mes-terednek szép leányát. Csak szedd rendbe magadat, 's bátorodj-fel. Egy két esztendő sokat helyre hozhat!

Bár nem mulasztá-el József elbeszélése közben vesztett sulyka miatt a' jajgatást, annak közelebbi tulajdonságait azonban elhallgatta, nehogy együgyűnek vagy hihetetlennek tartassék.

(Folytatás következik.)

ÉLETTÖRTÉNET. *)

A' Trappista.

A' francia országí La Trappe nevű klastromban él egy szerzetes, ki magyar születésű, 's kinek élettörténetét francia és bécsi hirlapok közlik. Neve Geramb báró, ki hajdan Bécsben pompás életet viselt, azután Párisba, onnan Londonba ment. Heves indulatosága, czivó-dási vágyja által, melly sok párviadalba keveré őtet, nagy hirre kapott. A' Vezuv torkolatja mellett, és svajtz országban csekély dolgok végett megverekedék. Egykor a' híres Catalani énekesné férje Valabreuge jól megszabdalta őtet, 's csak nagy nehezen menekedék meg a' nehéz tömlöcz elől. Végre egy lovag ezredet (Cavallerie-Regiment) állított fel maga költségén, 's a' spanyol-francia táborozásban részt vett. Ennek végével angoly országba ment, hol egy ideig kitüntető figyelmet vont magára, mindenféle fegyveres 's más kalandokat (Abenteuer) üzött, végre az idegenek iránt hozott törvénynél fogva az országból kitiltatván Hamburgba utazott. Mivel pedig e' városnak csendes lakóji közt harcztársakra nem talált, avval tölté idejét a' báró, hogy Napoleon uralkodása ellen irt, minek következése az lett, hogy ő, mintegy bűvész (Zauberer) vesszejével érintve, magát véletlenül a' vincennesi vár börtönében (tömlöcz) találta, honnan csak akkor szabadult-ki, midőn az egyesült fejedelmek hadi seregei Párisba jövének. Fogsága közben szüntelen azon veszedelemben forgott, hogy agyon lövette-

*) Javítás. Az előbbi történetben (24. lapon, 8. sorban alól-ról) Aug. 26-ka helyett 29-ke legyen.

tik. Itt hosszas ideig levén bezárva elég ideje volt maga felől elmélkedni. Talán a' földi hánykódás senki előtt se mutatkozott olly nagy csekélységében, mint most ezen férjfiú előtt. Fogadást tett tehát, hogy mihelyt szabadságát megnyerendi, azonnal Trappistává leszen. E' fogadását hiven-is teljesíté 's most Pater József név alatt minden papi szerzetek legszorosabb egyikének tagja, sorsával tökéletesen megelégedve él, 's valódi ajtatos jámbor viseletével mindenkinek álmélkodását vonja magára. Nem lehet kételkedni, hogy ezen férjfiúnak megtérése és gondolkozási módjának megváltozása szívéből eredett, mert micsoda nyereséget nyujthatna neki a' Trappisták komor rendje, kivevén a' lelki nyugalmat? Világos azonban, mikép unhatja meg annyira világát az ember, ki élete szakaszának első felét hasztalan 's nyughatatlan tévelygésekben tölté, hogy a' földi ingerektől és örömeiktől, mellyek már undorodást szerzenek neki, illy szembetűnő lépés által vonja-meg magát. Olvassuk tehát e' férjfiúnak ön levelét, mellyet Vallabreuge urnak nem régiben maga irt volt, 's melly kedvelyének (Gemüth) állapotja felől elegendően kezeskedvén bizonyosan megengeszteli őtet a' világgal 's minden érzékeny ember részvételére számolhat. A' levél így szól:

Mont des Olives de Notre Dame de la Trappe. „Csak a' legnagyobb vak szerencse által juthaték azon levélhez, mellyet uraságod nekem kegyesen írni méltóztatott, minthogy száz órányi távulságon túl lakom azon helytől, hova azt utasítani tetszett, 's azon kívül a' levél nem volt felmentve a' postadij fizetéstől, holott klastromunk, szegénysége miatt, csak dijnélküles leveleket fogadhat-el. — Tizen négy évtől fogva Jézus Krisztus szolgájának ruhájába öltözködve 's nyilvános penitentiát tartva siratom azon életet, mellyet egykor minden kötelességemről megfeledezve töltöttem: azért uraságod lábaihoz borulok, hogy megalázva kérjek bocsánatot minden botránkozásért mellyet kegyednek okoztam, minden kárért, mellyet kegyed általam szenvedett; e' mellett esedezem, kérje a' Mindenhatót, hogy ő-is éreztesse velem irgalmát. Életünk módjáról, mellyet az ur ismerni fog, vagy rendünk felől,

melly örökös szótlanagra és munkára van szentelve, semmit sem akarok uraságodnak emliteni. A' nappali 's éjjeli idő nagyobb részén által a' menyei Ur dicséretét énekeljük. Húst, halat, vaját, vagy tojást soha sem izlelünk; szokott élelmünk vizből és sóval főtt veteményből áll, 's az esztendőnek nagyobb részén által csak egyszer eszünk napjában; e' mellett olly szegények vagyunk, hogy mindent, még kenyერünket-is másoktól kell koldulnunk. — Én durva faczipót viselek, egész öltözetem sem ér öt frankot (forintot) 's ezen télben, midőn olly csipős hideg van, még ingem sincs.
(Folytatás következik.)

II. NEMZETI SZOKÁS.

A' Náadorispán és Országbiró Hitveseiknek innepies foglalatóságai a' Magyar Királynék koronázásakor.

Folytatás.

4.

Ezekkel meg egyeznek azok, mellyeket Eleonora Magdolna Theresia királyné I-ső Leopold király hitvesének 1681-ki Nov. 9-én végbe ment koronázása felől több írók feljegyzettek, csak hogy az országbiróné felől semmit sem emlitenek, mint hogy, mint a' koronázás utmutatói rendszabása bizonyítja, akkoriban azon országos főhivatal megürülve volt. Magában a' rendszabásban ezek fordulnak elő: „Az ország nádorának hitvese, ha jelen leend, az udvari kisasszonyok (dámák) balján menvén.“ Máshol ismét: „Ez meg történvén a' szolgálatot tevő segéd-püspökök vezetése mellett az ezen célra készült legközelebbi segrestyébe megy a' királyné, hogy az olaj letörültessék róla udvari mesternéje által, kit két udvari kisasszonyok (dámák), ezek közepén a' nádor hitvese menvén, fognak követni.“ A' berekesztésben: „Végre a' visszamenetel ugyan azon rendtartással, 's azon uton történik, ki vevén, hogy magyar ország nemes asszonyai ülő helyökről lassankint le jöven felséges királynéjokat az udvarba kísérik, 's alá-

zatos kézcsoókkal örvendező köszöntésöket fogják kijelenteni. *)

Ugyan azon koronázás másik leírásában olvastatik: „Meg történvén a' felkenetés, a' felkelt királyné 'segres-tyébe vezettetik, elő menvén némelly püspökök, az udvari mester, a' császárné kardját vivő fő udvari mester, követni fogják a' fő udvari mesterné, nádoraszony, és két udvari dáma. **)

(Folytatás következik.)

III. JELES MONDÁS.

Férjfi ság.

Férjfihoz illő: nemes bátorsággal ellentállani a' sorsnak, melly dühösen harczol ellenünk. Schiller.

IV. K Ö L T É S Z E T.

F ö r d ő l e á n y.

Folytatás.

Előttök itt szép rét terül	És apja szól, — de ő nem ért,
Mohon fal a' nyáj a' fűbül,	Felejtve mindent mit ígért,
És Jelka mind csak sir, —	'S andalg a' szép rabon, —
Fél, nagy lesz máséban a' kár,	„Holnap hölgyed megláthatod“ —
'S terelgetné tovább, de már	Szól' apja, — ő nem hallgatott
A' nyájjal ah! nem bir.	Andalgva szép rabon! —
'S egy durva pór ki ezt lesé	És zárt nyit, — 's ott lelé szegényt.
Jelkát fogolyjává tevé	Nyögdelve bús gerlicze-ként
Urához hajtva őt, —	Pislogó mécsinél, —
A' lány könyör'g, könnyezve kér,	Szelid bánatba dőlve sir,
De köszivnek mind ez mit ér?	Könny minden kincse mit most bir,
Nem szán az szenvedőt!	Sir Jelka, 's — nem remél.
A' földes ur büszkén tekint, —	„Jó lány ne sirj!“ az ifjú így —
'S mért más gond föl fejében, — int	'S szép Jelka rá tekintve — „vigy“,
Csukná-el reggelig,	Hát vigy' — ki engemet!
Nem volna illy kemény, — fia,	Kevély apád ah! mért kinoz?
Ah csak lehetne szólnia;	Vágy kis madár-is társihoz —
De a' lányt elviszik.	Bocsáss...“ szól-'s nem mehet!

*) Hasonévű irományokból közlé Kovachich Solenn. Inaug. III—114. l.

**) L. Kaprinay István kéziratit B. betű alatt 32-ik köt. Kovachich Solenn. Inaug. 115—116 l.

Némán andalgva néz a' pár 'S derültten anyja jó felé,
 Maradni — ah! vagy, menni bár — 'S nyájas szavakkal kérlelé,
 Egy kinos érzemény! Vig lenne — mátká jött!
 „Jó ifjú...“ kezd a' lány, 's el áll, De Jelka halványulva néz,
 Sohajt, — 's az hozzá vissza száll — Küzd benne a' szív, — küzd az ész,
 'S fut, mint tűnő remény! Mert nem kell a' ki jött.

A' holdvilágos éjfélen Ugy volt az ifjú, mint a' lány
 Fut és fut a' lány szüntelen, De apja ránczos homlokán,
 Mig anyjához nem ér, — Nehéz parancs vala, —
 'S fáradtan itt ágyába dől, Mint ő — szép Jelka reszketé, —
 De nyugtot űz lány kebliből De anyjának tekintete —
 Kinos szerelmi bér. Menést parancsola.

Öröm—búja,—'s vesztese—kincs,— 'S az ajtó nyílik — és ki jó?
 Mint éj rémjének — álma nincs, Az ifjú néz, — a' lány — „Ez ő!“
 Némán andalg a' lány, — 'S egymásra omlanak, —
 Csak gyász füzek bús árnyain, Vak történet kötött frigyét
 Vagy éjfelek magányain Köztök — 's vigan örök jegyet
 Él — mint bús csalogány. — Vevének 's adtanak!

Kovács Pál

V. Különféle.

Asszonyi szépség elsőége. Pompadour 'marquis-né XV-dik Lajossal a' lla muette-i szála ajtaja előtt találkozáván öszve vissza lépett, hogy a' királyt előre menni engedje. De a' fejedelem mindenkép készttetvén őtet az előlépésre így szólla: „Menjen, menjen, mert a' szépség korábban uralkodott a' földön a' királyoknál.

Reichstadti herczeg fiúi jámborsága. Marmont marsalt Bécsbe kíséré segéd tisztje Larue báró, 's esztendőnél tovább mulatván azon fővárosban, gyakran beszéllett a' reichstadti herczeggel némelly táborozások 's a' franczia hadsereg körülményei felől. Vissza térvén Párisba, a' herczeg egy levelecskét irt neki, mellyben többi között ez vala: „Senkit sem ismerek franczia országban, kit uraságod által köszöntethetnék: idvezelje azonban-is nevemben a' vendome-i piarczon álló oszlopot.“ (Ezen állott t. i. Napoleonnak részöl öntött 40 mázsás képszoبرا, melly az auszterliczi győzedelem emlékéül készült).

Szórejtvény.

Egy tagu szóm gyakran te, avagy szép Kedvesed éri:

Vissza: kemény véggel nagy nemzet drága hazánkban.

Előbbi rejtvények: 1) Búvárban. 2) Téglavető.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86 szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, urak utszája 612.

R E G É L Ő.

PESTEN Csötörtökön Aprilis 18^{kán} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csötörtökön.
Évnegyedi díjja helyben 1 ft 36 kr borítéktalanul; postán 2 ft ezüstben.
Három évnegyedre helyben 4 ft 48 kr; postán 6 ft.

AZ ELŐFIZETŐ SZÉPNEM.

Benkovits Zsuzsanna, Konkolyné assz.

Fritz Antónia, Beleznay János grófné.

Kubinyi Amalia, Földváryné assz.

Madarassy Fanny kisassz.

Nyáry Julianna kisassz.

Omazta Therézia kisassz.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

Soproni kádárlegény.

Folytatás.

13.

Anyjának gondoskodása, 's hűséges szomszédoknak segedelme által József ismét tiszteséges öltözethez jutott, 's más nap, bár mázsanehézségtől nyomatott szívvvel, Sopron felé vette útját. Midőn ez napfénytől világítva mutatkozik előtte, milly kedves emlékezetek ötlöttek eszébe! Hányszor terjedett így szemei előtt a' becses város, midőn József a' napnak esti piroságában Zsuzsival 's fiatal társaival a' szőlőből haza tért!

Szinte hallhatóán dobogott szive, 's lélekzetét-is majd elveszté, midőn a' város kapuján belépett; kellemes 's egy-szersmind fájdalmas érzés fogá-el, midőn mesterének házajtáját megpillantá. Remegő lábbal lépett eleibe, reszkető kézzel nyitá azt meg, és — milly szerencsét jövendőlő jelenés! — maga Zsuzsi volt az, kit legelőször-is meg látott; éppen akkor jöve a' pinczéből egy korsóval, 's ötet nem vette észre. — Arczának rózsáji halaványabbak voltak ugyan, mint elválásukkor, de milly tüzzel csillogtak szemei, milly szivrehatók abrázatjának vonásai, milly szemérmes 's nemes magatartása, mennyivel bájlóbb volt most a' szüz alakja!

József rendbe szedvén magát közelebb lépett hozzá, ki most megismervén őtet, úgy le csapá korsóját a' lépesőre, hogy a' téj-is ki loccsant belőle, és örömkönnyet hullajtva függött kedvesének nyakán. De ez csak kevés pillantatig tartá, mert alig nézett Józsefnek jobbik kezére, midőn rajta nem látván gyűrűjét, rémülve ragadá ki magát amannak karjaiból, 's atyját hívá elő.

14.

Mátyás mester a' visszatért vándort azonnal szobájába vezeté, 's úgy fogadá őtet, mint atya a' fiját. Zsuzsinak bort 's enni valót kellett az asztalra hozni. Azután az öreg, szokásán kívül meg levén az örömtől lepve, karszékebe ült, Józsefet ellenébe ültette, 's körülállásosan elbeszéltette vele vándorsága történetét. A' megháborodott, és szótalanná lett Zsuzsi kíváncsi levén kedvese viszontagságait hallani, egytávas szegletbe voná magát, rokkáját vette kezébe, de a' font szálak gyakran szakadoztak, 's egyiránytalanok lettek.

Bár milly aggodalommal kezdett-is József az elbeszéléshez, azonban a' mennyire lehetett rendbe szedé magát, 's tanácsosnak tartá hallgatóját lassankint a' Hiob izenetére elkészíteni. Miután röviden ismételte volna első életmódjának már írásban-is megküldött folyamatját, a' midőn t. i. olly igen jól folyt dolga, majd a' kádár tánczot, és ama nagy uraktól csudált sulykot emlegette, mellyen Silenus és Cupido volt kifaragva, majd azután a' regensburgi hidra jutott, más nap hajóra ült, le festé ott a' köz vigságot, 's a' fergeteg elejét. Zsuzsinak szemei merevedni kezének, mell-vállá (Mieder) zajos Dunaként nyugtalanul emelkedék, kezéből orsója kiesett, 's kezeivel, mintha görcs állott volna beléjük, térdeit erősen kúcsolta körül. Midőn pedig József az irtóztató ropogást, 's az elsüllyedésnél hallatszott jajkiáltozást emlitené, ő-is fen szóval kiáltott, 's majd hogy le nem esék zsamolyáról.

József melléje ugrott, 's Mátyás felkelt. Zsuzsi erősebb érzékűnek tetteté magát, hogy sem valóban volt, 's nyugtatására hozzá jött atyjának azt mondá, hogy ő csak ollyan ijedős szokott lenni, 's illyen állapotja soká tartani nem szokott; József tehát csak folytassa beszédét.

De ez már most nem sokat tudott mondani többé, csak még azt említette, mikép küszködék a' hullámokkal, mikép veté ki a' viz őtet eszméletlenül a' partra, néhány órák alatt mikép látta magát megfosztva nem csekély vagyonától legnagyobb inségben, 's mikép tekintgetett szinte kétségbe esve a' kegyetlen habok közé. Végre még hozzá tevé: „Ah, bár ruhájim, leveleim, rajzolataim, 's mindenem elveszett volna, csak sulykom lett volna kezemben.“

Ezen szavak tövis gyanánt szurák Zsuzsi szívét, 's azt ohajtá, bár ezen sebéből minden vére kifolyna, mert úgy vélte, hogy az ő gyűrűjének többet kellett volna érni Kedvese előtt, mint a' világ minden sulykának, ha mindjárt ez kigyó-vagy rózsafából-is volt volna faragva. Ha bár a' gyűrű felől nem mert-is József említést tenni az atya előtt, de arról Zsuzsi jelenlétében se bátorkodott szólni, ki tüzes természete mellett ezen pillanatban nem kételkedék, hogy József rosszul gazdálkodott vándorsága közben, hogy mindenét eltékozlá, eljátszá, a' gyűrűt eladta, vagy éppen — a' mit legkeserűbbnek tartott, — talán más leánynak ajándékozá. Belső érzelmét tehát már ki nem állhatván, el nem akará magát árulni, nem maradhatott tovább a' szobában. Felugorván, ki ugrott, 's csak akkor jövebe, midőn atyja hívá. Bár mennyire kérte őt József, 's bár mennyire unszoló önnön szive-is, semmikép se pillantgatott többé nyájason Józsefre, sőt csak oldalt se nézhetett reá.

Az atyának éppen nem ötlött szemébe ezen viselete, mert a' szerelmesek hajdani öszyeköttetését nem-is sejdítette. Zsuzsi mindig mozgott, 's mindig dolga volt neki a' házi gazdaságban. Nem-is tartá az Öreg szokatlannak, vagy neheztelésre méltónak, ha József a' távolban valamely más mester leányára, vagy csinos özvegyre vetette volna szemét, az illyest, gondolá, fiatal embereknel fel sem kell venni, 's maga utjára kell bocsátani.

Egyenlő indulattal beszélgetett még sokáig Józseffel, ajánlá neki, hogy álljon-be ismét mennél előbb műhelyébe öreg legénynek, 's ő majd segíti őtet, hogy mester lehessen. József hálával fogadá mind ezeket; de Zsuzsit még akkor se lehetett látni, vagy hallani, midőn József eltávo-

zott, csupán csak egy ablaktábla hasadásán nézett könnyezve utánna.

(Folytatás következik.)

ÉLETTÖRTÉNET.

A' Trappista.

Folytatás és végzet.

„A' mi nemzetségemet (familia) illeti, édes jó barátom, az, ama tizen négy évtől fogva, mióta ezen szerzetben élni szerencsém vagyon, irántam szinte idegenné vált; 's hogy-is hiheti az ur, ki olly sok világismerettel és ésszel bír, hogy rokonaim érettem valamit tennének. — Ha akartak volna valamit tenni, vagy jobban mondva, ha képesek lennének valamit tenni, nem kellett volna nekik előbb annyi szerencsétlenek felől gondoskodni; kikkel én igaztalanul bántam, 's kik közül némellyek nyomorúságban élnek. Vagyonom, melly a' nélkül-is rongált állapotban vala, vincennesi fogságom alatt egészen tönkre ment.

„Europa, ha szabad így szóllanom, ismeri viszonzatimat (Verháltniss) csak egyedül kegyed, drága grófom azon ember, ki még egy részvételi könnyet vet a' szegény Geramb Maria József Frater-ra. Ah! mért nem jutalmazhatom azt véremmel? Kevés pillanat mulva bizonynyal egy csep vér se keringene többé ereimben. Nem marad egyéb számomra, csak hogy a' Mindenhatóhoz esedezzem, hogy ő százzszorta fizesse vissza kegyednek mind ezen mind a' jövődő világon amaz adóságimat, mellyekkel uraságodnak tartozom, 's mellyeket kegyed nekem olly nagy sziveséggel és szokott nagylelkűséggel költsönözött; azért fohászkodom én éjjel nappal szakadatlanul a' földet érintve homlokommal.“

„Midőn uraságod a' párviadalban (Duellum) véremet ontotta, ki mondhatta volna nekem akkor, hogy én valaha La Trappe-ból fogok irni kegyednek. Nagylelkű barátom, e' világon 's az emberek közt minden változik! Ez a' közönséges törvény; — csak kegyednek nemes szive 's az én há-lám és uraságod iránti szeretetem változhatlan. Maradok a' Jézus 's Maria szívében kedves barátomnak legalázatosabb 's legengedelmesebb szolgálja Frater József Maria a' La Trappe-i szerzetben.“

Ritkábban említettven a' Trappisták szerzete, nem tartjuk érdektelennek ez uttal annak bővebb ismertetését. Páristól északnyugot felé 34 órányi távolságra Normandiában (Orne megyében) erdők és sziklakkal kerített völgyben Rotrou, Perche grófja, már 1140-ben Montagnehoz közel Cistercita apátságot alapított, 's azt a' völgynek szoros és nehéz bemeneteléről La Trappe-nak (függő ajtó, Fallthüre) nevezte. Csinált ut oda nem vezet, 's ki a' monostorba menni akar, a' nap állása és a' fák ismertető jegyei szerint kell neki eligazodni. — Minden élet mély csendességben van itt körös körül, 's már csak ez-is eleget tehet a' lemondás (Entsagung) leg szorosabb kívánatinak. A' 16-dik században mind e' mellett-is a' szerzet sok erőszakoskodásra vetemedvén annyira elaljasodék, hogy már a' 17-dik században a' csak hét szerzetes férjfiút számláló apátság 1636-ban, mint munkátlan egyházi adomány, familiai vizonzatok által a' tiz esztendő's nemes urfira Rancé Bouthillier Jánosra szállott által. Rancé kicsapongásokban töltött fiatalsága után barátnejának Montbazon asszonynak halálán annyira meg illetődött, hogy szerzetbe lépven 1664-ben mint La Trappe-i rendszeres apát kolostorának (Kloster) rendbeszedéséhez fogott, 's azt olly rendszabásra kötelezé, melly minden szerzet rendszabásai közt a' legkeményebb, 's melly az ajtatosok álmélgködására ugyan, de kevés utánozásra talált. — A' bemenetelnél e' felirást lehet olvasni:

C' est ici que la mort et la vérité

Elèvent leur flambeau terrible ;

C' est de cette demeure au monde inaccessible

Que l' on passe à l' éternité.

(Ez ama hely, hol a' halál és igazság táplálják rémitő fályájokat; innen a' világ e' járhatlan lakhelyéről jut az ember örökkévalóságba).

A' Trappisták naponkint 11 óráig imádkoznak, egyéb idejüket kemény dolgozással és szótalán elmélkedésben töltik. Az isteni szolgálaton mondott imádságokon 's énekeken, és e' két szón kívül „Memento mori“ mellyel egymásnak köszönnek, egy szót sem szabad ejteni szájokból, mert kívánatokat és szükségüket-is csak jelek által adják társaiknak tudokra. Szigorú élelmök csak gyümölcs és

veteményekből áll. A' világi történetek 's rokonaik sor-
sa felől semmit se tudnak-meg; gondolatjaiknak mindig
csak bűneikért irányzott elégtétellel 's a' halállal kell fog-
lalatoskodni, és minden estve ön sirjok ásásán dolgoznak,
Condé Louise herczegné egy ilyen asszonyi szerzetet-is
alapított. A' franczia zendülés alatt a' Trappisták német,
orosz, angoly országba 's északi Amerikába szélledtek, 's
folyvást fogadtak-be fiatal szerzeteseket. — Mi után azon-
ban 1815-ben vissza nyerek a' szerzetnek La Trappe-i tör-
zsök-klastromát, ebbe jöttek vissza az elszélledett szerze-
tesek, és már 1818-ban százra-is fel ment számuk, kiknek
nagyobb része azonban csak Fraterекből és úgy nevezett
Frères donnés-kból áll. Ezen utóbbiak csak egy ideig tar-
tozkodnak bűneikért teendő elégtétel 's jobbulás végett a'
monostorban. A' felszentelt 's felesküdt szerzetesek setét
barna gunyát, köpönyeget, és sapkát viselnek, melly
utóbbi majd egészen befedi arcukat. A' fiatal szerzete-
sek kemény bánás által szoktattatnak a' hajdaninál most
még szorosabb engedelmeségre. — Vagyon a' szerzetnek
franczia országban még három kolostora u. m. Amiens
mellett Gard apátsága, Loire megyében Mellerá apátsága,
és még egy monostor St. Aubin-ben Gironde megyében. —
La Trappe-hoz közel pedig egy asszonyi Trappista klas-
trom-is van.

II. NEMZETI SZOKÁS.

A' Nádorispán és Országbiró Hitveseiknek inne-
pies foglalatoságaik a' Magyar Királynék koroná-
zásakor.

Folytatás.

Probst János pedig, mint mondani szokták, szemmel
látott tanúképpen a' koronázás után következett évben sop-
roni comitiológiájába következőket iktatott: „Rappach gróf-
nét, az udvari mesternét, nyomban követé a' nádor as-
szony, kinek balján az udvari asszonyok előjárója Stu-
benbergné ment.“ — Más helyen ismét: „Innen a' Dietrich-
stein herczeg segedelmével trónusáról felkelt felséges as-
szony az oltárhoz ment, kísérték ötöt magyar ország nagy-
jai; két püspök, Rappach grófné pedig a' palástnak uszó

alját vitte; ezeket követé a' nádor hitvese az udvari asszonyok mesternéjével. — Kevéssel ezek után: „Ekkor a' felséges királyné, két segéd püspök vezérlése mellett, Dietrichstein herczeggel, 's a' palást alját tartó Rappach grofnéval, — ezt követvén az előkelőbb nemeségből származott két udvari dámák közepén menő nádorasszony, — a' legközelebbi segrestyébe ment, hogy az olaj jól le törültessek róla.“ Ezekhez járul végre: „Hasonlóan a' felséges királyné ebédlőjében fogadtattak-el: az udvari asszonyok nemes serege, a' magyar fő asszonyságok 's ezeknek leányaik, kik körül a' nádorispán hitvese Rappach és Stubenberg két udvari mesternő között ült az asztalnál, a' többiek mindkét felő vegyest felosztva vigan vendégeskedtek. *)

(Folytatás következik.)

III. JELES MONDÁS.

Mátyás király példaszavai.

Az Uralkodó 1) igazságos legyen. 2) Győzze-meg ellenségeit.
3) Mozdítsa elő a' tudományokat, 's becsülje a' jeles, nevezetes embereket.

IV. K Ö L T É S Z E T.

Három csók.

Csak három sokat jelentő csókot kap életében

A' Halandó, felszentelés gyanánt földi létében.

Csak hármat! — Szent, tiszta ajkak nyújtják neked, ha élted

Napjainak legfontosabb fordulását szemlélted.

Az első t lehel gyenge ajkaidra jó anyád

Ha fájdalmas, 's még-is édes mosolgyás közt néz reád,

Midőn legyezve az élet első órája lebeg

Körülted, 's benned az ittlét zsenge szikrája rebeg.

Fontos és szent e' csók! Téged a' világba vezet-be,

Nagy hamarsággal beiktat, 's sietve olly életbe,

Mellynek koczkafordulati az ismeretlen sorsnak

Setét keblébe rejtve, de számodra nyugosznak.

*) Lásd. Probst Joannis Comitologia Hungarica Semproniensis. Vindobonae 1682. in 4. 89—128 l. Kiadta ismét Korachich Solen. Inaug. 117—128 l.

A' második égi szikra gyanánt éri kebledet,
Mint a' villám, rázkodtatja tagjaidat, lelkedet,
Néked a' föld óriásán fáklya gyanánt világít,
Midőn az igaz szerelem első csókja boldogít.

Hozzá csatlódik sorsodnak órája, élted sebe,
'S véle együtt minden földi boldogságod szép ege,
Keservek vegyülnek véle, 's képzelhetlen örömek,
'S egyszersmind a' legédesebb, titkosabb szenvedelmek.

Már a' harmadikot sirva, 's csak erővel nyomják rád,
Ha meg küzdél a' halállal, 's eljött csendes végórád.
Nem érzed azt, sem barátid szívrepesztő kinjait,
Mellyekkel véghűségüknek fizetik adójait,

Bár fanyar éltedben kegyes vigasztalásul szolgál,
Hogy néked-is egykor ezen csókot szerzi a' halál;
De már akkor szabad leszel, 's e' csók olyan országba
Kísér, hol az erényt többé nem vetik rabigába.

V. VILÁGI TELEGRAF.

Lovag-ezeredek asszonyi tulajdonosa. A' spanyol királynak Mart. 6-án költ rendelése szerint jövődőre a' lovag ezeredek (cavallerie regiment) egyike Maria Erzsébet korona-örökösnének nevét fogja viselni.

Dajka-is, feleség-is. A' danczigi Riedersfelden nem régiben egy 24 esztendőös paraszt 42 évű vagyonos özvegy asszonyt vett-el. Csak a' menyekző után nyilvánosodék ki, hogy a' menyecske 24 esztendő előtt mostani férjének dajkája volt.

Asszony eladása. Mart. 15-én Eppingben egy Brace nevű ember feleségének nyakára kötelet kötven vásárra vitte őtet, 's a' legtöbbet ígérőnek $2\frac{1}{2}$ schillingen (70 xr. ezüstben) eladta, 's e' pénz a' pálinkás boltban mindjárt el-is itta. Erre Brace egy hónapi tömlőczre kárhoztatott a' fékházba (Zuchthaus), de nem felesége eladása végett, hanem, mivel tanúk által bebizonyodott, hogy elhagyágyerekeiket 's feleségét, és így azok a' község terhére maradtak.

Tagrejtvény.

Elsőm: fáradt tested nyugvással enyhíti
Másikom: étkedet fűszerrel vegyíti.
Egészemet a' föld izzadja kebléből,
Használják Tiszán túl, ismerjük híréből.
Előbbi rejtvény: Száj.

Szerkezi Róth krepf Gábor, halpiarcz 86 szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, urak' utszája 612.

R E G É L Ő.

PESTEN Vasárnap Aprilis 21^{kén} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csütörtökön.
Évnegyedi díjja helyben 1 ft 36 kr borítéktalanul; postán 2 ft ezüstben.
Három évnegyedre helyben 4 ft 48 kr; postán 6 ft.

AZ ELŐFIZETŐ SZÉPNEM.

Brünek Julianna, Vásárhelyi Jánosné.
Császár Eleonora, Czintula Jánosné.
Kardos Maria, özv. Pilaszanovits Pálné.
Kremstädter Francziska kisassz.
Salamon Lidia báróné, Szutsitsné assz.
Troyer Erzsébet, Várady Józsefné.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

Soproni kádárlegény. *(Folytatás.)*

15.

Egyezés szerint nem sokára József a^o Mesterhez szegődött, 's ismét hiven kezdte látni annak ügyelése alatt a^o mesterségi foglalatosságához, borral bánáshoz, 's annak eladásához. Ugy látszott, hogy Zsuzsi mind ezekkel nem igen törődött; Józsefnek, ki bár mikép igyekezett őtet szöllásra birni, evés közben-is csak rövid, keveset jelentő feleletet adott, a^o mennyire lehetett elkerülé pillantatait, 's a^o vele magánosan találkozást.

Végre ezen utólsót egykor még sem kerülhette-el. József megfogván kezét, így kérdezé: „Haragszol rám? Mond meg, 's ne kinozz tovább. Midőn megjöttem, olly szívesen fogadtál, — mit vétettem azóta ellened? Vagy talán másnak adtad szivedet távullétem alatt?”

„Hol van gyűrűm?” — kérdé hevesen Zsuzsi.

„Hát csak ez a^o bajod? — felele amaz — engedd csak kedvesem, hogy tudosítsalak! Emlitettem már előtted, 's atyádnak ama mesterséges sulykot.” —

„Melly becsesebb volt előtted gyűrűmnél” — szölla Zsuzsi félbe szakasztván Józsefet. — „Távozz tőlem babonás sulykoddal! Igaz, hogy az kedvesebb volt előtted!

Mit-is ér az ollyas gyűrűske? Nyilván eladtad, vagy valamelly idegen leánykára elvesztegetted.“ —

„De csak hallgass-meg valahára! Ez a' mesterséges sulyok.“ — —

„Nem, már most elfogyott béketűrősem! vagy bódult-nak akarsz tartani, — vagy — Isten bocsásd bűnömet! — napcsipés (Sonnenstich) érte fejedet. De tudd meg most és mindenkorra, — megfogadtam, 's meg-is tartom — én egész vándorlásodról, a' gyűrűről, de annál kevesbé bűbajos sulykodról egy szót sem akarok valaha hallani. A' mit gondolkodok, gondolkodok. Talán idővel én-is megtanulok elfelejteni. Én ugyan, — ah fájdalom! — nem állhatok-el tőled, 's így meg lássuk, mit rendelt Isten számunkra. De ha még egyszer sulykodról kezdesz ismét szólni, akkor örökre, örökre vége van barátságunknak.“

Illy meghatározott kinyilatkozás mellett, kivált minnekutánna fogadról-is volt szó, József egyebet nem tehetett, mint hallgatott, 's Zsuzsinak szerelmét megnyerni ujlag igyekezett. Célját jó formán el-is érte. Zsuzsi ismét megbékélt, jámbor, véghetetlen szives, sőt a' nélkül, hogy valaha a' multakról említést tenne, bizodalmas 's nyajaszkodó lett József iránt. Atyja pedig rövid időn mesteremberi jusra segíté őtet, és szabad tetszésére hagyá, házában akar-e maradni, vagy különös gazdaságot kezdeni. Midőn pedig József elpirulva Zsuzsit megkérné, és se ez, se az atyafiak ellenvetést nem tennének, örömmel monda áldást reájok az atya, 's a' rendkívül szerencsés fiatal kádármester oltárhoz vezeté kedves Zsuzsiját.

16.

Az öreg mester már mest nem sokat gondolt a' munkával, ugy vélvén, hogy ő már eleget tett magáért; ezután tehát csak ki 's be járkálgatván a' tulajdonképpeni kormányt vejének, az ifiú mesternek engedé által, kinek emberséges voltáról, 's vándorsága közben szerzett ismereteiről napról napra bizonyosabbá téteték. Józsefnek anyja szinte bálványként becsülé szép és gazdag menyét, 's ennek bátyjai, sógorai, és ángyai hallgatólag ismerék-el gazdájoknak az öreg Mátyás után uj sógorukat.

József igen szerencsésnek tartá magát Zsuzsi birása-

ban, de ezen szerencsét még sem találá olly fokon, mellyen remélette. Mert bár milly engedelmesen, szeliden, nyá-jason viselé iránta magát felesége, de úgy látszott, legalább Józsefnek homályos belátása szerint, hogy Zsuzsija nagyon-is szeme előtt tartá amaz intést: „Ő legyen a' te Urad!” Ugy vette József észre, mintha felesége most csendesebb lenne, 's az előtt fürgébb, vidámabb lett volna. Némellykor az-is eszébe jutott, hogy Zsuzsi a' jegygyűrűk bevásárlásakor egy szót se szóllott az egykoron neki adott eljegyző gyűrű felől; de ő annyival-is inkább őrizkedett elvesztett sulykának említésétől.

Azonban kötelességének tartá, hogy kedves, de napról napra szótalanabbá, sőt búskomollyá lett feleségének néha néha valamelly változást, mulatságot szerezzen, 's illy módon ötöt felvidítsa, és korábbi hevesebb fiatal korára vissza emlékeztesse.

Egy tiszta mosolygó májusi napon tehát, melly szinte amahhoz hasonlított, mellyről e' történet elején emlékeztünk, javallotta neki József, hogy menne vele gyalog elsőbben Nyulas mezővárosába, hol neki valamelly dolga volt, azután Neziderbe anyjához. Zsuzsi, ki József véleménye szerint nagyon-is engedelmes vala, szívesen kész volt a' menetelre. Meg látogatók tehát az örömmel meglepett anyát, azután pedig fel tették magokban, hogy, mivel a' kellemes levegő 's napfény igen csalogatá őket, egy kevesé a' Fertő tava partján sétáljanak.

17.

Ezt a' tavat az emberek máskint ruszti, soproni tónak, ama mocsáros széleit vagy lápjait pedig, mellyeken kocsi-val járni nem lehet, Hanságnak, mosoni oldalainak vidékét végre, mellyeken bőséges szénát termő rétek vannak, földes ura Esterházi herczeg nevére esterházi tónak-is nevezik. Hossza 4, széle két mértföldre terjed, sok apró nemű és tó izű ponty és kárász tenyészik benne; a' hanságban nagy darab uszó gyepek találkoznak, 's magos nád nevelkedik, mellyben számtalan vad lúd, 's kácsa, vízi szalonka (Wasser-Schnepfe), szárcsa, nádi veréb, 's más egyéb vízi madár tartozkodik; a' le kaszált nádat házfedélre 's tüzelésre használják a' szomszéd lakosok. Valamint máshol a'

tengerbe süllyedt Vineta 's egyéb gyönyörű városok, kastélyok, kertek, és erdők felől beszélnek, úgy ezen tájbeli lakosok-is mondják, hogy a' Fertőtől elborított térségen hajdan mezővárosok, 's faluk állottak, mellyeknek számát Esterházy herczeg levéltárában levő egy oklevél tizen négyre teszi. A' szóhagyomány szerint eme helységekben keresztül Fertő vize folydogált egykor, melly földindulás által kiszorittatván ágyából a' mostani óriástónak vizmedrévé változott. Akár mint legyen a' dolog, a' vizsgáló szemnek úgy tetszik, hogy a' viz felületén folyamok 's patakok huzódnak, mellyek majd láthatók, majd a' viz alá rejtik folytatott futásukat. Azt-is hiszi a' köznép, hogy eme tó a' Dunával földalatti öszveköttetésben volna. Körülötte fekszik még Sircz (Gschiesz) falu kénköves fördővel, a' boráról híres Ruszt királyi város, Medgyes falu, mellynek környékén szépen kristályzott tavi só formálódik, Balf falu kénköves fördővel, Nagy Czenk, mellyből félórányi hosszúságú hársfasor, mellyet még ama Nagy Széchényi Ferencz ültetett, vezet a' tó partjára, — 's több más falu és mezőváros. *(Folytatás következik.)*

ÉLETTÖRTÉNET.

Báthory Zsófia.

II-dik Rákóczy György erdélyi fejedelem özvegye. Férje holta után Munkács várába vette lakhelyét, hol élte fogytáig maradt. A' catholica vallásnak buzgó követője volt, és a' hazát marczongló nyugtalanságok között Leopold király iránt viseltetett hűségét tántorithatlanul tartáfen. Bús aggodalom keseríté őtet fijának I-ső Rákóczy Ferencznek, a' szérencsétlen Zrinyi Péter vejének, és sárosi főispánnak részvétele a' Vesselényi által létre hozott pártütésben. A' lázzadók Ferenczet választák felső magyar országban vezéröknek. Szorgos anyjának igyekezete, hogy fiját ezen veszedelmes szövevényről lebeszélle, sikertelen marada. Nem tehetett tehát egyebet, mint hogy fijától minden pénzbeli segedelmet meg vont, mellyel amaz szűkségben volt pártos felelt segiteni akarta. Haragra gerjedt fija tehát erővel akará ki csikarni anyjától kívánságának megtagadott teljesítését, 's Munkácsot minden eréjé-

vel meg szállá, de Zsófia ötet készen várta, 's vissza verte. Némelly írók szerint, midőn a' szent kötelességéről megfélekedezett fija 1670-dik évben királya ellen fegyvert ragadott, 's anyjától a' munkácsi várba néhány ágyút kért volna, azt felelé a' hős anya, hogy az ő ágyúji hazája 's nemzete oltalmazására állanak készen a' várban; egyébiránt Ferencznek azt izeni, hogy ha bectelen szándékával fel nem hagyna, 's koronás fejedelme hűségére vissza nem térne, inkább fijára sütteti az ágyúkat, hogy sem azokat királya ellenségének kezére játsza. — Vesselényi holtá után a' pártütés felfedeztetvén Rákóczy Ferencz anyjának bocsánatjáért, 's a' királynál közbenjárásáért esedezett. Zsófia fija számára csak ugyan kegyelmet nyert Leopoldtól olly feltétel alatt, hogy 45 ezer forintot birság, 355 ezer forintot hadi költség meg-térítése fejében fizessen, 's Ecsed, Patak, Onod, Sáros, Lednicze és Munkács váraiba császári őrsereget bocsásson. A' jó anya előtt sokkal kedvesebb volt fija életének megtarthatása, hogy sem ezen kívánt áldozatot meg tagadhatta volna. Sőt azonnal el bocsátá ön katonájit, 's alattvalóinak orrok, 's fülök vesztese alatt meg parancsolá fegyvereik letételét. — Zsófia ezután csendes házi életet viselvén, felül élte fijának halálát, 's ajtatoskodott élete végéig. Menyét a' szép Zrinyi Ilonát Tököly Imre vette-el. Ez foglalá-el Zsófia holtá után ama sok arany, ékszer, gyöngyökből álló kincset, melyet a' hercegné vég intézete szerint a' Jezsuitáknak hagyott, 's ezek éppen a' munkácsi várba magokkal vinni akartak. —

II. NEMZETI SZOKÁS.

A' Nádorispán és Országbiró Hitveseiknek innepies foglalatoságaik a' Magyar Királynék koronázásakor. (*Folytatás*).

5.

Hogy Erzsébet Krisztina királyné, VI-dik Károly császár 's magyar király hitvesének 1714-ki Oct. 16-án törént koronázásánál mind a' nádor, mind az országbiró hitvесе hivatalosan jelen volt, az akkoron kiadott hivatalos koronázási rendtartás bizonyítja, mellyben e' szavak kerülnek elő: „Ezután közvetlenül a' felséges császárné megy előre, oldalai mellett pedig a' nyitrai 's vesz-

primi püspök urak. A' felséges császárnét követni fogják a' nádor és országbiró uraknak hitvесеik, végre az udvari asszonyok serege, melly ő Felségét az udvarból kísérte, és a' segrestyében felöltözteti őtet ő Felségének ugyan udvari asszony-seregéből némelly asszonyságokkal. A' nádor asszony a' császárnét követi; kinek bal oldalán fog menni — grófné asszonyság. (Azon kéziratban, mellyből ezek vétettek, itt 's több más helyeken a' tulajdon nevek kitételében hézag vagyon, azonban e' helyen a' hézagot az akkori országbiró Koháry hitvesének nevével kell pótlani.) A' fő komorna asszony is ő Felsége ruházatit fogja vinni, az udvari kisasszonyok (dámák) a' templom alsó részében levő karon (Chorus) külön fognak lenni.“ Ezekhez adatik: „Az olaj letörültetik, 's a' császárné vissza vezettetik az oltárhoz; kísérni fogja őtet a' fő udvari mesterné két udvari kisasszonnyal, és azok közepén a' nádor asszony egészen az oltár aljáig. Az udvari mesterné pedig a' ruha alját fogja tartani.“ — A' rendszabás vége felé: „A' magyar és az udvari asszonyságoknak, kik a' császárnét kísérik, kocsijaik illy módon rendeltessenek: elsőbben menjen a' nádorgrófné asszonyságnak, azután a' — (t. i. Koháryné) asszonyságnak kocsija.“ *)

6.

Ezután igen hosszú ideig nem volt a' magyar nemzetnek alkalmasága királynék koronázását láthatni, míg Felséges I-ső Ferencz királyunk szerencsés uralkodása alatt a' leg súlyosabb had csörgései közt őseinknek hajdani szokása mintegy visszatérési jussal (postliminum) 1792-ben élesztetnék-fel. Maria Theresia Ő Felségének második hites társa emlékezetünk szerint leg elsőbben viselé a' válára tett magyar koronát 1792-ki Julius 10-én, 's a' magyar asszonyságok közül csak az országbiróné tett körülötte inepies foglalatosságot, minthogy a' KK. és RR. köz felkiáltásuk, 's bölcs előlátásuk által kevéssel az előtt nádorrá választott Fenséges örökös cs. k. Főherczeg Sándor Leopold még nem lépett volt házassági életre. (*Folytatás következik.*)

---

*) Kaprinay Istv. kéziratjait A betű alatt VI. köt. 77 l. közlé Kovachich Solen. Inaug. 153—158 l.

III. JELES MONDÁS.

Idő. — Tiszta szív.

Nagyon-is sebesen siet-el öröminkkel az idő, 's hivatlenül gá-
telja szenvedéseink futását. — A' szeplőtlen szív hosszabb tartó-
ságot ad szép napjainak, 's midőn a' béketűrés és gyász ideje be-
következik, erős bátorsága rövidíti a' fájdalmat. Műchler.

IV. KÖLTÉSZET.

Egy ifjú barátom emlékkönyvébe.

Ifjú! virágít szép pályádnak,
Mellyet érzeménnyel telt kebled
Fest, érez, teremt magának,
Szét ne szórd! ápold mint hived.
Ápold! mert ha tavaszodba kelt
Virágokat annak szele
Szét fujja, szép jövőd elröppent —
El, — 's a' mult vele.
El röppen azon szép emléke
A' multnak, melly vissza bájol
Vig ifjú korunk édenébe
'S lelkünk borongva gyászol:
Ápoljad hát pályád tavaszán
Nyílt virágid, 's gyümölcsseit,
Izleld élted telének haván
Mint szép tetteid bizonyoságit.
Tedd szép valóvá az ifjú tűz
Álmait, 's felébredésed
Tetted gyönyörjével körül fűz,
'S boldogan ringat emléked.
'S érezd milly szép, 's édes itt a' mult,
Hol lankadva már virágid,
Mint képzetid, — hol a' kezdő út
Bájjal ringatá almaid.
Örömid Ifjút, akaratid
Állandót, tetted embert
Mutasson, barátot érzésid,
'S Lelked emlékemnek helyet.

Karats Teréz

V. VILÁGI TELEGRAF.

Borbély-privilegium. A' darmstadti követek kamarájá-
ban nem régiben Rausch követ ur azon nevezetes szabadalmat
(privilegium) emlité, hogy egy bizonyos hassiai (Hessen) városban,

hihetően Lauterbáchon, csak a város borbélyja által szabad az embereknek leborotvátni szakállukat, és pedig 10 tallér büntetés alatt.

Hosszú élet. Feb. 24-én költ neápolyi hírek szerint Trainban Feb. 6án halt meg Maria Mastronico la nevű 106 esztendő, asszony, train-i születés. 's mesterember leánya. Beteg soha se volt, utolsó napjáig templomba járt, házi munkáit maga végezte, 's pápaszem nélkül olvasott. Halálát nagy nyugalommal várta, 's teljes eszmélettel mult-ki.

Férjfiasszelhatározottság. Alexandriából írt levél szerint a' mult Nov. 22-én Cairo városa előtt állott a' Luxor nevű hajó, melyre a' francia országba által viendő obelisk feltéetett; ennek szemlélése végett számos lakosok tódultak a' hajó tetőzetére (Bord). Jaurés ur, a' fregát hadnagya innepies formaruhájában (Uniform) állott, mivel az egyptomi basa ministereinek látogatására várakozék, midőn hajója felé egy csónak közelített, mely tele volt asszonyságokkal, 's hirtelen felfordult. Jaurés minden hosszas gondolkozás nélkül, egész öltözetében az ezen helyen igen sebes folyamba ugrék, 's nagy erőlködésébe került a' szerencsétlenek egyikének megmentése. A' matrózok alig látták tisztjeknek ezen szép példáját, midőn tizen közülök azonnal vízbe ugrának utánna, 's valamennyi asszonyt meg mentették. Verninac ur, a' hajó kormányzója ezen elhatározottság tettét a' tengeri miniszternek tudtára adá, 's Jaurés ur megjutalmaztatását javallotta.

Koldús-ebéd. Egy koldús asszony, ki 20 évtől fogva a' párisi templomok ajtaja előtt állott, nem régiben ebédre hivta magához ama templom kardalnokait, 's karénekes gyermekeit, valamint is azon városi fertálynak több lakosait, kiktől ő hosszas időtől fogva jótéteményekkel ápoltatott, u: m. némelly mészárosokat, sütőket, pastétomsütőket, fűszerárosokat 's a' t. Egy üresen álló lakhelyet adtak neki ezen ebédre, 's mintegy ötven személy gyült össze a' vendéglésre, mely valóban nem megvetendő vala. A' vendéglő gazdasszony ebéd közben egész alázatosággal mosogatá a' tányérokat, 's csak a' csemegék feladásakor ült vendégei közé, kiknek iránta mutatott régi sziveségöket igen szépen megköszönvén egyszersmind kinyilatkoztatá, hogy lehetetlen lett volna neki csendesen meghalni a' nélkül, hogy azokat, kik neki olly sokáig kenyeret adtak, leg alább egyszer magánál megvendéghelhetné.

Kérdő rejtvény.

- 1) Mellyik magyar várban nincs soha setétség?
- 2) Hány házban laknak a' magyar országai hajdúk?

Előbbi rejtvény: Széksó.

Szerkezi Róth krepf Gábor, halpiarcz 86 szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, urak utzája 612.

R E G É L Ő.

PESTEN Csötörtökön Aprilis 25^{kén} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csötörtökön.
Évnegyedi díja helyben 1 ft 36 kr boritéktalanul; postán 2 ft ezüstben.

Három évnegyedre helyben 4 ft 48 kr; postán 6 ft.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

Soproni kádárlegény. *(Folytatás és véget.)*

18.

Ezen tó partján akart tehát a fiatal pár andalogni. Az ifjú bodnärmestert számtalan gyermekkori emlékezetek, sőt érzés, és csendes hála-is kötelezték a' tóhoz. Hiszen rajta tanulta az uszást, neki köszönheté tehát közvetlenül a' haragos Dunából megmenekedését. 'S még sem mert valamit e' felől szólni, félvén, ne hogy Zsuzsiját ismét megsértse. Karon fogva vezeté azonban őtet, 's mindig nyájason pillantván szemei közé azt akará kifürkészni, vallyon a' legyező szellő, a' hullámoknak gyengéd csapkodásaik, a' tónak napfényben remegő ezüst tükre, a' nádasnak suhogása nem indítják-e szívét vidámságra, vagy legalább jótékony megújulásra.

A' menyecske azonnal eltalálta férjének szíves czélzását. Viszonozá azt, mint tudá, meg szorítá József kezét, bókolt feléje, 's végre mondá: „Énekelj nekem valahára ismét valamit, hiszen már egészen elfelejtesz danolni!”

József különös lágyságot érte szívében, tarka képek-kint válták-fel egymást lelkében a' Dunán szenvedett fergetegre, vesztéségére, semmivé lett reményére, Zsuzsinak földi menyét készíteni akaró kívánságára emlékeztető gondolatjai. Most tehát semmikép sem szánhatta magát valamely fiataalkori vagy más örömdal éneklésére. Elkezdett azonban egy szomorú nótát, melyet bizonyos halász gyermekőczétől tanult a' Rajna (Rhenus) mellett e' képpen:

A' széles tó tulsó partján

Egy szép fiú epedez,

Egy királynak, buslakodván,

Leányáért gerjedez.

„Ah te lelkem választottja,

Szivem csak téged ohajt,

De két nagy viz elszakasztja

Tőled, bár mennyit sohajt.”

„Az egyik viz könnyem árja,
Másik a' mély tó vize,
Könnyem egyre szaporítja,
'S keserűbb lesz az ize.“

A' leány gyertyát ragasztott
Tóba tett könnyű fára,
Mit a' gyors viz, és szél hajtott
Kedvese tanyájára.

19.

Zsuzsi most hirtelen meg állott, hevesen megragadá József karját, 's ki-nyujtott kézzel mutatván monda: „Nézd, nézd, mi emelkedik ott fel a' vizből!“ József a' mutatott hely felé nézván azonnal vett valamit észre, mi hullámokkal küszködő kutyanak fejéhez hasonlita. „Ó szegény állat! — sohajta Zsuzsi sajnálkozva — még pedig milly mesze van a' parttól, 's mindig vissza verődik. Bizonyosan bele fúl.“

József tüzesen nézett felesége szemébe. „Ez nem fog történni, kedves Zsuzsim, mivel Te sajnálsz. Tud ám József uszni!“ 's ezt mondván le veté felső ruháját.

„Ó ne tedd ezt — felele félénken Zsuzsi — hiszen arra nincs szükség. Ott a' csalitban egy csónak áll.“ —

József-is észre vevén a' ladikot sebesen oda futott, meg oldá, evezőt ragad kezébe, 's nem gondolván egy sereg felrepülő nádi veréb csapkodása, ingerkedő csufolásával, minden erejéből hajtá sajkáját a' látvány felé. Mennél közelebb ért a' kutyafőnek vélt tárgyhoz, mennél inkább hányá azt ide 's tova a' vízhabzása, majd hozzá közelebb, majd ismét messzebre ragadván, annál tüzesebben iparkodék utánna, 's olly hevesen evezett, hogy a' menyecskét félelmes aggodás fogná-el.

Végre elérvén igyekezete céljához, messze a' vízbe előre hajlott, 's a' kezébe kapott tárgyat mutogatván magosra felugrott a' csónakban, 's olly erősen, mint csak tudott, kiáltozá: „Zsuzsi, Istenem, meg van a' sulykom!“

20.

Zsuzsi úgy megijedett, hogy reszketés fogá-el egész testét. Öszve tett kezeit aggodva emelé az ég felé mondván: „Már ismét ezen boldogtalan gondolatjával jön elő! Milly sokaig viselé magát okosan; mennyit kértem már, hagyna-fel eme bohóságával, 's felfogadtam, hogy még szeretni fogom, ha — —“

De József teljes erejéből evezett a' nádas part és Zsu-

zsi felé; alig közelite parthoz, midőn szárazra ugrék, Zsuzsit magához a' pázsitra vonta, 's mondá: „Im vedd, — lásd hiv maradtam-e hozzád. Ebbe rejtém-el legdrágább kincsemet, melyly bördömmel együtt a' Duna örvényébe merült!“

Zsuzsi alig hitt szemének; tagadni nem lehetett, hogy az iszappal bevont sulyok csak ugyan csinosan volt kifaragva, 's éppen azon alakokkal ékeskedett, melyeket József öreg atyjok előtt emlegetett. „De hát hogy történhetik ez? Még is esnek csudák?“ kérdé a' szorongatott szívű Zsuzsi.

„Ki tudja, — viszonzá tüzesen József — ha hű szívek könyörögnek érte! Már csak tudd meg! — én minden reggel 's este imádkoztam sulykomért!“

„Isten rendelése marad ez mindenkor; — folytatá tovább nyugodtabban, de érzékenyen — hogy a' Duna számos földalatti vizekkel van egybe köttetésben, azt nekem már a' hajón-is beszéllették. Az én bördömnek tehát valamelly kőszirten vagy fatövön kellett felakadni, lassankint talán fel oldozódott, vagy a' bőr megrothadott, és — de mit késünk olly sokáig? Nyisd csak fel kincses ládácskámat, srófold ki nyelét!“

A' még mindig kétségeskedő Zsuzsi megpróbálá, de mivel a' nyél belé dagadt, József erősebb 's gyakorlottabb markának kellett segíteni. Midőn a' nyél ki vala srófolva, látta Zsuzsi, hogy a' sulyok belseje ki volt vájva. József egymás után 15 aranyat koczogtata ki belőle. „Lásd édes feleségecském, — monda az öröm miatt szinte magán kívül ragadtatott József, — ez volt takarékos szerzeményem, két aranyat anyám 's apád adott, tizenhármát pedig, a' mit vándorlásom közben meg gazdálkodtam, néked szántam menyegzői ruhára, arany boglár-csatra, vagy gyűrűre. — De már most, jer galambom, jer!“ — Még egyszer megkoczogtatá kezével a' sulyok felső oldalát — „íme itt van gyűrűd-is! Lásd gyöngyöm, még most-is rajta csügg ama veres selyemszál, mellyről leszakitád!

21.

A' kellemetes menyecske szinte könnyei özönébe merült zokogása miatt; sokáig egy szót se tudott szólni, és

semmlkép sem nyugtathatá magát. József előtt a' pázsiton térdre esett, feléje emelé kezeit, 's több izben nyakára borult: „Ó te jó, kedves Józsefem — monda — én téged hivatellennek tartalak — ó bocsásd meg hibámat, ha teheted — ah én téged mindenkor olly nagyon, rendkívül szerettelek, még akkor-is midőn magamban ezen vonzódáson el-is nyomtam; de ama gyanúm, hogy te rólam csak egy parányi pillantatig-is meg feledkezhetél, hogy gyűrűmet eladhattad, vagy elajándékoztad, — ez — ez volt az, mi ekkoraig szívemet terhelé, 's vissza jötted óta szabadon lélekzeni nem hágyott.“

József le csókolá Zsuzsi ajkairól szép szavait, fel emelé őtet, 's vissza menetre emlékezteté. De előbb a' csónakot ismét lelánczoló; az ülő deszkára pedig — (mert ma minden embernek részt kelle venni József örömeiben, 's hiszen a' csónak segíté őtet boldogsága elérésére) — az ismeretlen csónaktulajdonos számára három pengő huszast tett, 's már most karját nyujtá az induló félben levő szép mesterasszonynak.

22.

Ut közben Zsuzsi néha néha oldalaslag kancsingatott férjére, 's úgy látszott, mintha még valami fekünnék szívében, pedig nem tudá, mikép hozhatná elő. „Halljad József, — így kezdé végre huzamós hangon, 's férje kezét hófehérségű, szépen ránczolt gallérjához szorítá — én igazságtalanságot, pedig megbocsáthatlant követtem-el elled, kivált az utóbbi napokban, noha csak szeretetből; már én nem tudtam tovább szívemnek ellent állani. Mert — látod — ah! József, kedves Józsefem, e' földön már semmi hijja sincs boldogságunknak; már most tudom, hogy hűséges vagy, — és — nem! már a' többit meg nem mondhatom — azt neked kell kitalálni!“

József magán kívül volt örömeiben, Zsuzsi szemébe tekintgetett, 's ez több izben majd mosolyogva majd örömeiben sirva integetett, 's igenlette boldog reményöknek megvalósodását. — Nem volt vége József csókjai 's öleléseinek, míg Zsuzsi azoknak félbe szakasztását jónak találta. — „Már most mond-el a' végét-is amaz éneknek, — mondá — — mellyet az imént kezdettél. Semmi sem

olly kellemetlen, mint a' mit illy félig meddig végez az ember.“

„De már ezt nem teszem — felele enyelegve József — azon ének szomorún végződik, pedig ma — ó csak tehetném — Istennek ezen szép világán semmiféle élő teremtmény szomorú ne legyen, annival kevesbé valamely szerető sziv, még az énekben sem. Azon ének egy vízbe vesztett uszót emleget, de én most, miután sulykomat megtaláltam, egészen, sőt kétszeresen szabadultam ki az örvényből. Majd inkább más valamit énekelek.“

El-is kezdé dalját — Isten, tudja, valamely mesterénél, vagy menyegzői asztalnál tanulta-e a' verseit énekelni szerető József, vagy ömledező szive képzelte-e őtet hevenyében költővé — 's a' mellett gyengén 's könnyeden ringatta karjai közt feleségét ezen ének tactusa szerint:

Ha két szerető boldog sziv öszve kel
Korán költi-fel Kakas őket reggel,
Örül az ég ekkor, a' föld mosolyog,
Nincs akkor e' földön — nincs terhes dolog.

'S akár hol nyugosznak, bár merre járnak,
Utokban csak rózsák, angyalkák állnak.
Csókolnak, enyelgnek, nevetnek — de csitt! —
Már fészkel a' gólya 's kelepel im itt!

József most ismét Zsuzsi nyakába borult, bár megnyit vonakodott-is a' szép menyecske, mig végre egyet rá csapott, 's komolyan mondá: Szégyeld magad! gondold-meg, milly közel vagyunk a' városhoz, — nézd ott kukucsál-ki a' hálósapkás kapuirnok (Thorschreiber) kertjének sövénye megül.“

Talán még eddig nálok boldogabb pár nem tért vissza a' városba, — a' nap szinte olly szépen, valamint egykori elválásuk estvén, de még szebben-is festé arany 's bibor színével a' nyugoti vidéknek havashegyét (Schneeberg) 's bércezeit, — az előttök elterült békes várost gesztenyései-vel együtt már-is violakék árnyék boritá.

'S miután Zsuzsinak ideje beteljesedék, akkor a' boldog fiatal mester egy erős fiúcskát csókola karján, ki midőn lábaira-is tudott állani, a' gyermekei boldogságán ifiadó nagyapának legkedvesebb kincse lett. A' kedves fiúcskát

ölében tartó bájos fiatal anya egy szent-képhez hasonlított, 's mivel a' közel heverő hordókban soha hiány nem volt, Raphaelnak széken ülő Madonnájára emlékeztetett, 's ama szerencsés találmány estvéje óta mindig viritobb 's jobb kedvű lett, úgy, hogy már most Józsefnek se volt többé oka Zsuzsijának csendes engedelmesége ellen panaszkodni. Lehullott a' kéreg, melly a' jó menyecske szívét be von-
ta; ismét bátrabb, élénkebb (lebhafter) lön, vére tüzeseb-
ben szökdécselt ereiben; szeme ismét naptisztasággal ra-
gyogott, 's menyei boldogság ereszkedett-le ismét mind
az ő, mind férje számára.

Jegyzés. Ezen elbeszélés alapvonásai a' fertővidéki lako-
soknak szájról szájra elágazott hagyományi regéjén épül. Sokan
ezzel azt akarják be bizonyítani, hogy a' Fertő tavát a' Duna tölti-
meg vízzel, a' min mások kételkednek. Bár illyes beszéd valósága
rege által be nem valószínűsíthető, de a' csupa tagadó vélemény se
lehet czáfolhatlan. Nehéz állítani, hogy az elbeszélte történetet a'
bizonyító véleménynek valamelly védelmezője mintegy bizonyági
eszközülnél költöztette; mert kétség kívül állítmányának igazsága felől
hiteles kezeséget kívántak volna. Azonban ama történetből inkább
csak gyanítás támadhatott. Mind az, mi a' Fertő folyóvíze felől
emlékezetben fentartott, 's a' tő melletti bűdösköves fürdők tűz-
és víz által feldult vidékre 's egykori földrázásra mutatnak. Egyéb-
iránt tudjuk, hogy, valamint a' Fertő, úgy a' számos ponty-halat
nevelő Duna-is sok nagyobb 's kisebb folyókkal áll össze köttetésben,
's magyar országot számos ágaival, 's fordulóival hasítja keresz-
tül. A' Fertő tavában most-is többféle folyóvizek menetele látszik;
hiteles tudósítások szerint még a' karpathok leg magosb csucsai alatt
levő tavakban-is olyan hajó töredékek, 's más hajóneműk találtat-
tak, mellyeket csak tengeren, vagy nagyobb folyamokon láthatni;
's ezért az illyes tavakat tengerszemeknek nevezik. Ki ismeri olly
pontosan a' föld belsejét, hogy a' Duna 's Fertő összefoköttetését tel-
jes bizonyossággal mesének állíthatná, vagy kicsoda az, ki a' Hero-
dot atyától reánk maradt történetben előforduló Polykrates gyű-
rűjét hiszi, 's még-is minden tartozkodás nélkül meadmondának
nevezné a' barna Zsuzsikának a' soproni becsületes kádárlegény
remeksulykába rejtett gyűrűjét.

ÉLETTÖRTÉNET.

Székely Klára.

A' nemes lelket, erkölcsös tettet, hősi bátorságot egy-
iránt szokta tisztelni nem csak jó barátunk, hanem bár milly
durva ellenségünk-is. Honi asszonyaink hazafiságos tüze-

nek, vitéz viseletének remekét bizonyítá-be Ormozdi Székely Klára, Székely Lukács és Ferencz testvére, a' hies Perényi Péternek, magyar ország főkapitányának, 's I-ső Ferdinand cancellárjának házas társa.

Budát, honunk fővárosát, Izabella királyné, Zápolya János hitvese kezeiből csalárd mesterséggel keríté kezeire a' pusztító Török. Már is a' menyei ítélő szék eleibe levén szállitva Zápolya, midőn a' Frankok királya Ferencz által Austria ellen fel tüzelt Szoliman 1543-ban nagy hadi erővel Szemendria előtt tanyázott. Előre küldött vezérei Ulman-Beg, Murath és Achmet tót országnak több jeles várait már-is hatalmuk alá hódítván, a' Dráva jobb partjához közel fekvő Valpó várát kezdék ostromlani. Bár ezen jeles erőségnek tulajdonosa az említett Perényi Péter felségbántás iránt vádoltatván a' bécsűjhelyi fogságban várta megítéltetését, és így veszélyben forgó birtokának, abba zárkozott kedves életpárjának oltalmára hatalmas kezével nem siethetett; de azért a' vár asszonya Székely Klára, várnagyának Árki (Archo) Mihálynak segedelme mellett, Valpót három hónapig olly férjfiasan védelmezte, hogy az ostromló Töröknek minden dühe sikertelenül pattana vissza a' vár falairól. — 2-dik Szoliman végre bosszonkodva a' várbelieknek olly tartós ellentállásán, 's háta megett semmi erőseget sem akarván tűrni, Junius 23-án egész erejével jelent-meg a' vár elejébe, 's azt meg szállotta. Nehezen kerithette volna kezére, hacsak a' gyáva 's megrémült őrkatonák gyalázatos tette arra nem segíti vala. Ezen árulók t. i. miután a' vár asszonya, 's védője nyilatkoztatná, hogy inkább meghalni akarna, hogy sem a' várat feladja, megfogván a' jeles Amazont a' várnaggyal és várral együtt még az napon által adák a' Töröknek. De méltó büntetés várta a' pribékeket; mert a' vitézséget ellenségében is becsülni tudó Szoliman a' jeles Amazont dicseretekkel halmozván gazdagon meg ajándékozá, az árulokat pedig egyig leölette.

II. JELES MONDÁS.

Használd az időt.

Minden órának leszakaszd virágát,

A' jövődönék sivatag homályit

Bízd az Istenség vezető kezére

'S élj az idővel!

Berzsenyi Barátjához. 32. I.

III. VILÁGI TELEGRAF.

Férj-kéretés. Persia és India közt tanyázó bizonyos hegy-lakosoknál (magát a' tartományt nem volna tanácsos egészen kijelelni) az a' szokás uralkodik, hogy a' — fehérszemélyek választják férjeiket. — Ha t. i. valamellyik férfi megtetszik egy felserdült leánynak, ez egy dobost (az európai öreg anyók surrogatumát) küld hozzá, 's általa egy kendőt tűzet annak süvegére azon tőjével, mellyel haját szokta megtűzni. Midőn a' dobos ezt nyilvános helyen teszi, megmondja a' kérető Szépnek nevét, 's ha a' férjfi savanyú képet nem mutat annak hallattára, azonnal elveheti a' Szűzet, ha még előbb (ó boldog tartomány!) az ipának lefizetheti a' leányáért kívánt dijt.

Szekrényesi.

Magyar arany fogyasztása külföldön. Egyik porosz (burkus) hirlap szerint Rotschild váltókereskedő a' frankfurti pénzverő házban nem régiben két millió forintára körmőczi aranyat ércrudakká olvasztatott, melly munkálat, mint hirtelik 4,000 forintra menő nyereséget adott. — Jele, hogy a' magyar aranyok nagyon-is becsültetnek a' külföldön belső értékök végett.

Jutalomkérés. Lyon mellett egy fiatal asszonyszemély a' csónakból vízbe fordult, mit egy fiatal ember észre vévén, vízbe ugrik, 's a' szépet megmenti. Alig hozá őt szárazra, midőn a' dáma schawlját még a' folyamban látja uszkálni. A' bátor uszó másodszor-is hullám közé rohan, 's a' kihozott kendőt meg mentett szépe elejébe teszi. Ezen fiatal ember egy patikás, 's vagyontalan volt. Más nap a' leányszónak gazdag szülőjítől megkérdezettvén, milyen jutalmat kívánna szép tettéért, ezt felelé: „Ötet magát, vagy semmit!“

Komoly rejtvény.

A' pillantat, melly bátyámnak életét eloltotta,
'S sirba királyi pálczáját, koronáját sujtotta,
Azonnal éltem világát kéntelen meg gyujtani,
Azontul nékem koronát, 's királpálczázt nyujtani.
Boldogabb lesz-e kormányom a' jövődő megtanít,
Annak jó időtjósolok, ki a' jóhoz bátran szít.

Előbbi rejtvény: 1) Világosvárban. 2) Hatházban.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, urak utszája 612.

R E G É L Ő.

PESTEN Vasárnap Aprilis 28^{kán} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csötörtökön.
Évnegyedi díjja helyben 1 ft 36 kr borítéktalanul; postán 2 ft ezüstben.
Három évnegyedre helyben 4 ft 48 kr; postán 6 ft.

AZ ELŐFIZETŐ SZÉPNEM.

Barta Katalin asszonyság.
Freyburg Emma kisassz.
Kliegl Francziska, Salamon báróné.
Langh Johanna kisassz.
Muslay Emma, Dudits Istvánné.
Nisnyánszky Johanna, Procopius Györgyné.
Nisnyánszky Josepha, Tessedik Pálné.
Nisnyánszky Maria, Szuhányi Jánosné.
Olasz Maria, Baranyai Józsefné.
Skublich Paulina. Gerliczy Mihály báróné.
Szilassy Agnes, Győrffy Pál báróné.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

Házi táncmulatság.

Éveim huszadikát haladám, midőn apám Pestre a' fő városba küldött megfészkeltetésem végett, mint ő azt nevezni szereté. Éppen farsang ideje volt; sok minden rendű ajánló leveleket kellett apám bátyjai, nénjei, hugai, öccsei, barátjai, 's hajdan iskolatársainak általadnom. Illyes foglalatosság alkalmával juték Gerendási tanácsos házába is, ki apámnak régi kenyeres pajtása volt; nyílt karokkal fogadott a' jó öreg ur; mert a' mint mondá, szinte csak barátjának arczából vagyok szakasztva. — „Éppen jókor jön édesem! (mondja legbarátságosabb hangon) holnap egy kevesé mulatunk; táncmulatság lesz házamnál, 's ezzel barátocskámat szívesen meghívom! Ezen hír engem igen kedvesen lepett meg, mert én piquenique, assemblée, thé dansant 's bál parée-kről igen sokat hallottam ugyan, de részt még egyikében sem vettem, 's most alig vagyok két napig a' városban, már is forró ohajtásomat, — egy illy angyali mulatságban személyesen részesülhetni — bételve szemlélhettem.

A' holnapot alig leshettem-meg, és szinte boszorkodám, hogy szokás szerint az illyes multságok csak éjjel kezdődnek; én inkább mindjárt a' fölöstök után fogtam volna hozzá. Azonban a' napot minden nemű feltételek, 's plánok koholásával, mellyeket majd estére végbe viendő leszek vala, töltöttem, a' tánczban gyakorlottam magamat, a' szobán fel 's alá, leányka helyett egy széket czipelve, keringettem; azután ruháimat vettem vizsgálóra, különféle ékesen hangzó beszédformákat tanulgattam, mellyeket majd annak idejében a' szépeknek elmondhassak. Mind ezek közt elfelejtém az ebédlest, 's két óraker öltözéshez fogtam, mellyet mindazonáltal csak 5 óraker végeztem-el. Komor volt az idő, 's este ónas eső hullott, melly miatt lehetetlen volt haladni; bérkocsi után kéntelenítetttem tehát küldeni. Csupán az, ki valaha legkiváncosb ohajtásinak céljához közel valami kedvetlen eset által hátráltatik annak elérésétől, csupán csak az mérheti bánkodásomat, midőn egy hosszú óráig valék kéntelen a' bérkocsi után várakozni. Százszor futkostam egyik ablaktól a' másikhöz, a' nagy idai nótát füttyültem, à la gazza ladra doboltam az ablak üvegein, 's különféle dalokat dúdoltam, husszor állott el-lélekzetem, mikor távulról kocsi-zörgést sejtettem, melly mindig csak ismét odább gördült, vagy mellyet átkozott geniusom szekérre változtatott által. Tizszer indultam ki, de mindig vissza rántottam lábamat, mert lehetetlen vala el piszkolás nélkül a' kapun tul csak egyet-is léphetni.

Egyszer valahára elérkezik a' kocsi, röviden meghagyám a' kocsisnak, hogy bálba kívánczozom, 's esdeklettem néki, hogy szaporán hajtana, nehogy el késsem. A' kocsis mindent ígért, 's kegyetlenül a' szikár tátosok közé csap, úgy hogy azok nagy ügetve baktattak-el a' helyről. Bár mint haladánk is, fél óráig ödöngtünk keresztül-kocsul utakon, utszákon, 's még sem értünk a' kívánt helyre; mennyire pedig vissza emlékeztem, tegnap alig került vala egy fertályomba, noha csak gyalogoltam; megszóllítám tehát a' kocsist, jól megértette-e, hogy én a' bálba kívánczoznám. A' kocsis vissza tekintve fejével igenez, 's több előttünk járó kocsikra mutat, mellyek hasonlóan arra

tartottak. Ezzel megnyugodtam gondolván magamban, hogy csak a' vágyás tüze nyujtja fertályokká a' minutumokat; az idő már egészen elsetétedett, úgy hogy nem láthatam, hol vagyunk, de az előttünk járó kocsikat csak ugyan hallottam gördülni. Végtere fákat sejdíték kocsimnak két oldalán, 's látám hogy szurok koszorúkkal megvilágított fasorok közt megyünk, mellyekből kiérvén egy nagyon kivilágított alacson ház előtt sorba megállnak a' hintók, mellyből lármás muzsika, és szilaj kurjongások hangzotak, mintha Bacchus ünnepét ülték volna benne. Ki nyujtám a' hintóból fejemet, 's midőn ezen házat a' téren magányosan pillantanám-meg, a' városnak pedig hült helyét látnám, kérdém megdöbbenve a' hintó ajtaját meghajtólag kinyitó embertől: „Itt lakik-e Gerendási tanácsos ur?“ Furesza kaczajjal, személyemet tetőtől talpig vizsgálván rám bámul az ember, 's ezt mondja: „Az egész városi világ tudja, hogy itt a' városerdei vendégház és a' most készült híres jégyszála vagyon, hol ma nyilvános farsangi mulatság tartatik.

Majd a' guta ütött meg, 's félig kételkedve kérdém, hol volna a' molnár utszá (mert ott lakott a' tanácsos)? „Az a' városban vagyon, — így felelt — uraságod pedig a' városon kívül, 's oda még $\frac{1}{2}$ óra járásnyira van távul.“ —

Kémlelhetlen sors! hogy áraszhatsz ennyi bajt reám! Mivel bántottalak meg annyira, hogy olly kegyetlenül állsz utamba! — — Alig tartoztathatám magamat, 's első hevültemben nyugottan néztem volna, ha a' szegény kocsist Perilles bádóg ökrébe dugják vala; de első tüzem le csilapodván ismét eszméletre tértem, 's csak akkor láttam által, hogy tulajdon magam vagyok a' hibás — mert meg nem mondtam néki, hova kívánczozom, csak bálba parancsoltam magamat vitetni, a' nélkül, hogy meggondoltam volna, hogy az illyen fő városban farsang idején több helyeken is szokott bál lenni, mellyekről a' bérkocsis nem is álmodhat; nem volt tehát mit tenni, 's a' sok bánkodás és búsongással a' drága időt vesztegetni, hanem megfordulni, 's a' városba vissza térni. A' kocsis szájtátva bámult rám, midőn olly sietséggel, mint kifelé történt, most ismét vissza hajtatni parancsolék; azonban egy pár huszast a'

markába nyomván, úgy vitt vissza a' város felé, mintha szél szárnyain repültünk volna. — Repülve? — úgy van, gondolatim már ott jártak a' tanácsos bálparée-ján, 's lekem a' csinos szépekkel már-is körül lebegé a' tánczsor, de testem még a' hintót nyomta, melyet a' gyakorta korbácsolt fáradt lovak már alig vonhattak. Több izben Mollierekint kísértetve szinte ki-is szöktem a' hintóból, hogy azt selyem harisnyásan a' sárból odább taszítsam. Egyszer valahára a' molnár utszába csavarodánk-be, 's hintóm meg állott a' ház előtt; de én nem várván-el az ajtó nyílását, egy ugrással kin termettem; vesztémre azonban mind a' két lábam elsikamlott a' jégen, 's nem igen kedvező helyzetben maradtam ülve a' fagyos földön. Szerencsémre köpönyegembe valék burkolva, 's báli öltözetemen nem igen történheték rendetlenség. Gyorsan össze szedtem magamat, 's a' grádicson fel siettem. *(Végzet következik.)*

ÉLETTÖRTÉNET.

Szagini Margit, Bánffy Miklósné.

A' Bánffy grófok Alsó-Lindvai ágából származott V-dik Miklós pozsoni főispánságot viselt Hunyadi Mátyás alatt, 's II-dik Vladislónak kir. fő-ajton-álló mestere volt. Jeles tulajdonságait, hős tetteit 's követségi küldetésében hiv eljárását Corvin Mátyás 1474-ki oklevelében dicséretesen említi. Hitvesévé Margitot Szagini herczegkisasszonyt választá, kinek nem csak jeles erkölce, hanem különös szépsége-is ország szerte elhíresedett. Bár nem volt is férjének oka hűsége felől kétkedni, még is olly lépésre vezeté féltékenysége, melyet keserű megaláztatása követett. Mátyás király éppen Pozsonba készült jönni, hol hitvesével Bánffy-is lakott. Jól ismerheté Bánffy a' királynak asszonyi sziveket hódító tulajdonságát, mert előre felgerjede benne a' féltékenység mérge. El akarván tehát rejteni feleségét minden csábítási veszedelem elől, mihelyt a' királynak Pozsonba jövetelét meg tudá, Margitot Alsó-Lindvába küldötte. Ezen tettét Mátyás megtudván, annyira felbosszonkodott Bánffynak iránta viseltetett bizodalmatlanságán, hogy ötet valamely ágyúhoz, mely szekeren vitetett, láncz-

czal lekötöztetve tömlöczbe vitette, mellyből csak két esztendő múlva szabadulhatott-ki, a' midőn ismét főispáni hivatalába helyeztetett, de Lippa és Solymos várai veszteségével bűnhődött, mellyeket nemzetsége se nyerhete többé vissza. Margittól született gyermekei voltak: V-dik János; Petronilla Osthy Ferencz hitvесе; Borbála elsőbben Reichenburg Kristófnak, azután Stubenberg Gáspárnak felesége; Sára Monyorókeréki Erdődy Péter házastársa; II-dik Jakab, II-dik Ferencz. — Bánffy Miklós 1501-ben halt meg. Özvegye Csáktornyai II-dik Ernsth János kir. főlovász mester, későbbben illyriai bánhoz ment ismét férjhez.

II. NEMZETI SZOKÁS.

A' Náporispán és Országbiró hitvесеiknek inepies foglalatoságaik a' Magyar Királynék koronázásakor. (*Folytatás.*)

Milly határok közé valának szabva ezen koronázás alkalmára az országbiró hitvесének hivatalos foglalatoságai, az országgyűlési nyomtatott 's hiteles munkából terjesztjük elő: „A' felséges királyné segrestyéjébe (ezek szavai a' hivatalosan kiadott nyilvános rendszabásnak) menni fognak a' fő udvari mesterné, és az országbiró hitvесе, kinek ő Felségére a' segrestye ajtajánál kell várakozni.“ — Ez után: „A' királynét követik az országbiró hitvесе, a' fő rendű udvari asszonyságok, palotadámák (Dames du Palais).“ Majd ismét: „Mihelyt a' királyné ő Felsége a' sanctuarium közepén álló imádkozó székébe fogmenni, a' fő udvari mesterné, országbiró hitvесе, fő rendű udvari asszonyságok-is a' számukra készített székekbe mennek.“ Máshol: „A' fő udvari mestérének kezére támaszkodó felséges királyné pedig fő udvari mesternéje, az országbiró hitvесе, és főrendű udvari dámák által oltárhoz kísértetik, 's az előtt meg állapodik.“ — Tovább: „A' jobb kar, és váll-lapoczka (Schulterblatt) megkenetik, mely alkalommal a' fő udvari mesterné, az országbiró hitvесе, és főrendű udvari dámák fognak szolgálatot tenni.“ — Ismét: „Meg történvén a' felkenetés, ő Felsége fő udvari mestere által vezettetve

két segéd püspökkel, 's asszonyi kíséretével az oltár megé fog menni letörülés végett.“ Azután: „Offertorium alatt a' veszprimi püspök által házi koronával diszesített felséges királyné az oltár elejébe járul, 's annak legfelsőbb lépcsőjére térdel; nádorispánné nem lévén az országbiró hitvese fogja ő Felségének nyújtani az arany tányéron fekvő arany emlékpénzt, melyet ő Felsége el fogadván azt a' magát meghajtó cerimoniarius által feléje nyújtandó tányérra fogja áldozatképpen tenni.“ Végre: „Arra pedig figyelmezní kell, hogy a' királyné vissza menetekor az országbiró hitvese-is jelen fog lenni, 's a' királyné fő udvari mesternéje balján segédül járuland.“ A' felséges királynénak asztalához menetelekor: „A' királyné ő Felsége ruhaalját a' fő udvari mesterné fogja tartani, utánna menendenek az országbiróné, és néhány főrendű asszonyságok.“ Végezetre az első pohár ki ürítése után: „A' fő udvari mesterné az országbiró hitvesével 's főrendű asszonyságokkal el fog távozni, 's hasonlóan a' számukra készített asztalhoz ülnek.“*)

Az 1808-ki országgyűlés munkálatiban Felséges Maria Ludovica királyné, uralkodó apostoli Fejedelmünk harmadik hites társának Sept. 7-kén történt koronázása alkalmával az országbiróné hivatalos foglalatosságai szinte a' fentebbi szavakkal ismételtetnek. Azonban ez egyszer a' koronázási rendszabásba ezen záradék-is (Clausel) tétetett, melly az előtt soha se fordul elő: „Az országbiró hitvese, ennek pedig netalánti távul létében a' dalmát, horvát, 's tót országi bán hites társa.“ **) Történt t. i. azon időben, hogy a' fenséges cs. k. főherczeg József országunknak legkegyesebb nádora özvegy volt; az országbiróné pedig súlyos betegség miatt ágyban fekvék. Minthogy tehát a' nádorispánné 's országbirónénak hivatalos foglalatosságaik a' dalmát, horvát 's tót országi bán hitvesére bizattak, a' koronázási rendszabásban sértetlenül tartattak-fen az országbiróné igazai, 's egyszersmind, midőn az Offertorium alatt a' nádorispánné segedelme mellett ki-

*) Acta Comitiorum. Anni 1792 pag. 27—32, sub Nro. 8. Sess. 3.

**) Acta Comit, 1808. 12—32 lapon.

rállynénk által adatni szokott arany pénzről említés tétetett, a' nádor hitvese méltóságának fentartása okáért, más alkalomkor is megtartott szokás szerint kijelentetett, hogy, nem lévén házas társa az ország nádorának, e' részben a' bán hitvese vitte végbe a' nádorné hivatalos foglalatosságait, mint annak helyettese, éppen olly móddal, valamint olvasuk, hogy 1792-ben az országbiróné helyettesi hatalommal végzé a' nádorispánné hivatalát. *(Végzet. követ.)*

III. JELESMONDÁS.

Asszonyi erény.

ÉI még valami az asszony lelkében, melly minden színlés's minden rágalmazás felett emelkedik! — Neve: asszonyi erény (Tugend).

Schiller.

IV. KÖLTÉSZET.

Válódall (németből).

Hah a' rettentő óra már közelit!

Mely talán örök válásunk kongja;

Ajkamon egy reszkető légy boldog itt

Leng, légy boldog! ezt, csak ezt sohajtja.

Rövid, de dicső, 's édes volt örömem,

Csendes de tisztán izelve tünt-le.

Ó! örök éj vonult, 's kinzó gyötrelm

E' szivre, melly szép jövőt képzele.

Dúlva reményim téged vizont látni,

Zárt ajakkal rejtem e' kint keblemben;

Az égtől nem fogok egyebet kérni

Mint erőt, 's nyugalmat jövődödre.

El ne felejts! Ah ez csak, ez kérelmem,

Ezt sugja barátságom, 's e' hév sziv

Áldást kér, 's int utóljára is kezem

Ah el-ne felejts, légy boldog, légy hiv.

Karats Teréz.

V. VILÁGI TELEGRAF.

Remélettlen házasság. Tanger-ban egy irlandi rene-gatusra akadtak, kit csekély pajkosága tett egy fertelmes asszony férjévé 's muhamedánussá. A' patak mellett t. i. egy fátyollal fedett asszonyt látott, ki ott ruhát mosott; sokat hallván a' keleti asszonyok szépsége felől igen vágyott a' mosóné arczát látni; de ez mind inkább fátyolába burkódzott 's csak egy pár arany ve-

hette őt arra hogy ránczos, vastag ajakú, széles orrú, 's múmia alakú arczát ama férjfinak megmutassa. Borzadva fordula ez tőle; de ekkor eleibe bukkan egy sereg szerecsen 's el zárván utját elfogattatik, 's halálra ítéltetik, kivévén, ha muhamedanus lenne, 's a' vén asszonyt elvinné. Nem ismervén Schillernek ama mondását: „Az élet nem legnagyobbika a' javaknak“ halál helyett Muhamedet és az anyót választá, 's jól folyt dolga. Nem sokára azonban belé szeret az anyónak asszonya, egy gazdag fiatal özvegy; a' reá tölt hites társ gazdagon ki elégtettetik, 's már most nem irigylí irlandi földijeinek sorsukat, mert muhamed vallásában tökéletes vigasztalást talált.

Aesthetica i bál. A' művészek, és írók Párisban a' Szent Márton nevű színházban egy személyért 20 frankra (forint) menő aláírás segedelmével álarczos bált adtak a' mult farsangban, melyre csak 400 személyt bocsátottak, kiknek azon kívül bekellett bizonyítani, hogy valóban művészek, vagy írók. Az ezen célra rendelt Biztoság tagjai valának: Mars, Fáy Leontina (honunk leánya), és Volny leányasszonyok; Hugo Victor, Scribe, Dumas Elek, és Soulié Ferencz urak. A' táncmulatság Menuette à la Reine-nel kezdődék, melyet Hugo ur Mars leányasszonnyal, Scribe ur Fáy leányasszonnyal nyitott-meg.

Laffitte felsegítése. Aguado spanyol pénzváltó Laffitte meg szorult állapotjának segedelmére 100,000 frankot irt alá, 's Párisban Mart. 19-én a' Courrier Français ujság kiadójához intézett levelében ezen summa le fizetésére kötelezi magát, 's említi, hogy Laffitte a' kereskedésnek 's mesterségi szorgalomnak sok jót, és nagy szolgáltatokat tett; méltó tehát a' köz segedelemre.

VI. TRÉFA-SZESZ.

Midőn Langenschwarz hevenyész-költő (improvisator), mint valamelly előre megjövendőlt üstökös csillag Pesten feltűnt, egy társaságban-is szó lett felőle, — 's minthogy többen veszedelmesnek véleik azt, ha ő szabadon kimondhat mindent, a' mi nyelvére jó, a' jelenlevők egyike fontos minával azt állítá: „ő hiteles személytől tudja, hogy Langenschwarz tartozik improvisálandó gondolatit — mi előtt fellép mindig előbb — Censura alá bocsátani.“

Szekrényesy.

S z ó r e j t v é n y .

Az egészet szeretheted,

Fejét vesztve meg eheted.

Szekrényesy.

Előbbi rejtvény: U j e s z t e n d ő .

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, urak utszája 612.

REGÉLŐ.

PESTEN Csötörtökön Május 2^{kán} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csötörtökön.
Évnegyedi díjja helyben 1 ft 36 kr. borítéktalanul; postán 2 ft ezüstben.
Három évnegyedre helyben 4 ft 48 kr; postán 6 ft.

AZ ELŐFIZETŐ SZÉPNEM.

Á goston Zsófia kisasszony.

Bája Maria, özv. Bánffy György báróné.

Bánffy Johanna báróné, Dessewffy Ágoston grófné.

Béldi Rozália grófné, Bethlen János grófné.

Bethlen Anna grófné, Bánffy Zsigmond báróné.

Bethlen Borbára grófné, Kendeffi Ádám grófné.

Bethlen József grófné, és Thoroczka i Jul. gróf kisasszony.

Bethlen Kata grófné, Kornis Mihály grófné.

Csáky Rozália grófné, Jósika János báróné.

Haller Czeczilia grófné, Esterházi Dienes grófné.

Jósika Antónia báróné, Bornemisza János báróné.

Jósika Josepha báróné Petrichevich Horvát Jánosné.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

Házi táncz mulatság. *(Folytatás és végezet.)*

Az óra kilenczed félre mutatott, de még a' bál nem kezdődött el. Honomban ugyan másképpen vala, ott világos nappal kezdtek, 's éjszakára már ismét megszűnt minden; a' természeti rendet ott nem szokták zavarni; a' városban azonban szokássá vált a' napot éjszakává felcserélni, délben az ágyból kelni, 's este fölöstökölni. A' tánczterem még egészen üres és rettenetes hideg volt. A' mellékszobákban pedig rendre vén parókás, 's ránczos arcok ültek, kik kőbálványként mozdulatlanul helyből nem keltek volna, ha mindjárt az égi boltozat hullott volna is alá, mert — játszottak; itt whistet, ott l'hombre, amott schakkot. A' ki soha kártyát nem ismere, és ilyen néma társaságban már részesült, az ugyan gondolatjában vélem érezheti azon felette nagy gyönyörűséget, mellyel ezen élő bálványok közt szerencsésitettem. Meg lehet, hogy egy Magyar, egy Lichtenberg kedvét lelhetette az illy külön

helyezéseknek a' természet után rajzolása, vagy leírásában, de én, kinek szerencséje nincs se egyik se másiknak személyét viselnem, mi gondom arra, milly győztesen kiáltja ez a' Roi-ját; mi közöm amannak nyájas mosolygásához, mellyel pagátját viszi-el láb alól; mit bánom én ezen Dáma elfojtott mergét, a' ki terecz-majorjával a' quart-királynak engedni kéntelen? — Körül tekintém valamenyi asztalt, 's az óramutató, melly nékem eleinte repülni látszott, most lassú csigakint tetszék mászni. A' házi kisasszonyok még nem öltöztek-volt fel, 's mint hajdan a' martiusi téren a' két oszlop közötti keresztül járás a' Plebejusoknak, úgy itt a' csicsomáló szobába, a' férjfiaknak halálos büntetés alatt volt megtiltva a' bemenetel. A' szála még mindig igen hideg volt, 's azért köpönyegembe takarva leültem egy szugba, és szerencsésen el is aludtam. Igen sokáig alhattam, mert midőn egy hangos hahotára fel ébrednék, a' Szépeknek egy egész raja állott előttem a' tündér világból, kik szemeim nyílására rútul kaczagtak. Én azt városi szokásnak véltem, mellyel a' kisasszonykák az ifiakat szokták megtisztelni, fel szöktem tehát, 's lábaimat csuhogtatva néhány complimentet hebegtem hamarjában; de a' kaczaj mind addig nevededett míg egy rajtam könyörülő leányka tükör elejébe vezetett, hol nagy boszúságomra orrom alá festett olly torzonborz bajuszt szemlélek, melly bár milly agg lovagkapitányra-is illett volna. — Az urficskák, mint ngos Mama nevezé őket, aludtomban pajkoságból a' szám körét szénnel mázolták be, hogy ezen bemocskolásomon jól nevehessenek, Papa pedig, midőn ezt meghallaná, igen megharagudott, 's a' pajkos fiúknak legalább agyon veretésöket fogadta, ha megkaphatja őket, de fel nem lelhetett, 's botja sem került kezéhez, mellyet egy nagy lelkű inas az atyusnak ön láttára dugott vala-el. Mama ugyan pirongatódzott, azonban örömét a' fiúknak ezen furcsa ötletén nem titkolhatta-el. Egy koros asszony-ság a' kedves gyermekek szájába édeségeket dugdosott, kiknek, úgy mond, minden tettöket el kell nézni, mert még gyermekek, 's ezzel édesíté a' mamának haragos szavait; egy vén uracs pedig, ki a' házban kegyelemből elődött, minden módon figyelmezteté az egész társaságot a'

kisdedek fejlődő talentumaira egy híres festőről beszél-
vén, ki első remekét azzal tüntette-ki, hogy ellenjét szén-
nel rajzoló a' falra, és annak képére mindenki rá ismert.

A' trombita-harsogás, 's a' bassusok dörmögő zugása
lengyel tánczra hiva-meg, 's e' kedvetlen historiának vé-
gét szakasztá. Minden tánczkedvelő a' tánczterem felé to-
dult, én pedig tisztán lemosván orrom aljáról a' piszkos
bajuszt, nagy lobbal félre dobtam köpönyegemet, 's a' házi
kisasszonynak nyújtám kezemet. Valódi spanyol méltóság-
gal lépteték elő, 's alig jártam tánczosnémmal az első fi-
gura rondóját, midőn a' nézők egyszerre valamennyien ör-
dögös nevetésre fakadtak, tánczosném erre vissza tekin-
tett, 's egyet sikoltván elfutott. A' lengyel táncz félbe
szakada, és mennyivel inkább tudakozódnám e' rettenetes
hahotának okáról, annyival nagyobb lármával öregbedett
a' nevetés; míg az említett uracs a' nézők közül előmbé
állván, mellék szobába vitt, 's kérdezett, mi a' gutát
csináltam ruháimmal? Leg nagyobb bosszúságomra vevém
most észre, hogy fekete szük frakkomon jókora nyílás vala,
mellyen a' fehér ing nagy kíváncsin tekintgetett-ki. Az
egészet pedig még egy szörnyű nagy sárfolt szegte körös-
körül. Mind ezt a' hintóból történt sebes kiugrásom okozta,
's mivel köpönyegemet jó ideig le nem tettem volt, ezen
baj hamarabb tudtomra nem esett, míg későbben egész vi-
lág előtt annál irtóztatóbban nyilatkoznék-ki.

A' Tanácsos sajnálkozva jött hozzám, folyt a' tanács-
kozás, mi tevők leendjünk; minden esetre más frakkot
kellett valahonnan keríteni. A' cselédek legcsinosabb ru-
hájikban voltak, a' Titoknok nem vala jelen, felserdült
fiú nem volt a' háznál; kénytelen valék tehát magamat arra
határozni, hogy a' házi ur innepi frakkját öltsem magam-
ra, ki nagyon alacson, 's zömök ember volt, én pedig ma-
gos, sugár; elég az ahhoz, olyan voltam benne, mint
egy talpig becsületes német iskolamester examen napján. —

Éppen akkor fejezték-be a' tánczot, midőn újabb ruhá-
zatomban tértem vissza a' társasághoz. Az ifiak kötelesé-
gül tevék a' pihenő Dámákat frisitő italokkal vigasztalni,
én sem akartam azt el mulasztani, ne hogy otrombának
látszassam, 's tüstént felkapok egy táczát, thé, limonáde,

fagyalttal, 's besuhanok vele a' szalába, hol még néhány vigasztalatlanul maradt méléző Szüzeket vettem észre: szerencsétlen csillagzatom azonban ugyan akkor egy pár pajzán szökdécselő kisasszonykákat hozott a' terembe, kikkel olly erővel ütköztem össze, mint egymással egy pár viaskodó lovagezered, mire a' szerencsétlen üvegek leperdültek, 's thé, limonade, 's fagyalt a' leg engedékenyebb szövetségben boríták-el a' sikoltó leánykák bálköntöseit. Rémülten dobám-el a' táczát 's futottam ki felé, nyomban huztak egy sebes keringőt (Walzert), én az elsőt, kivel találkoztam előfogtam, 's mint egy kétségbe esve iramlottam a' zajos csoport közé, remélvén ebben a' 6-ik századba való frakkban rám nem ismer senki is, vagy mig a' keringőt elhagyják, az alatt el lesz minden felejtve. Honomban én voltam a' leg ügyesebb tánczosok egyike, midőn bucsúk 's aratási táncz közben, sőt több izben-is a' szabad ég alatt majálisok alkalmával vagy otthon a' deszka padlatú paráde szobánkban, gyakran jelesebb napokon ebéd után egy kissé barátságosan mulatánk, de itten a' hol szeleburdiáson repültek, 's mint egy angoly lófuttatásnál versenyt galoppiroztak, itten, igazamra mondom, nem győztem ám. Verejtékes ijedtséggel láttam már a' hátulsó párokat sarkomba nyomulni, elszédülvén meg csusztam, 's kedves felemmel a' sikos padlaton hosszában elterülve dőltem a' földre; esésem közben meg akadt mind a' két lábam az utánnam nyomuló tánczosné sűrű fodros ruhájában, 's az egész sor fodrát szerencsésen lerántottam. Erre egy közönséges gunykaczaj támadt, mellyre felvándorogván szaladásnak indulék, és szegyen, harag, méreg, kétségbe esés közt, ijedtemben átkoztam a' világot, a' módit, a' tánczoskat, 's tulajdon szerencsétlen csillagzatomat.

Ott hagyám köpönyegemet, kalapomat 's első háborgásomban már néhány utszán túl haladtam, midőn hova menetelemről kezdenék eszmélkedni, 's hogy szerencsétlenségem mértéke csapva teljék, magam se tudtam hol lennék, 's merre forduljak. A' lámpák már mind kialudtak, a' házak zárva voltak, minden a' leg mélyebb álomban hevert; egy eleven lény sem volt az utszákon, senkit se láttam, ki mentőm lehetett volna. Közben pedig esni kezdett, ugy

annyira, hogy folyamként szakadt az égből, 's én egészen, keresztül ázva, békétürve ballagtam selyem harisnyáimban a' hullámok közt, mert bajaim mennyisége érzéketlené tett; akkor tünt előmbe messziről egy villogó reménycsillag a' setét éjből, 's minden erőmből iparkodtam a' biztos kikötő felé, mellynek Pharusa számomra világított vala. Az pedig egy csapszék volt, hol igen kuruczosan mulathattak, mert midőn oda közelednék éppen akkor repült ki egy valaki az ajtón; — resteltem eleintén az illyes társaságba lépni, melly már előlegesen-is olly diszesen tünteté-ki magát, de mit volt tennem, rettenetes éhség fogott el, az ebédet elmulasztottam, estve pedig vacsora előtt futottam el; éh gyomorral feküdjem-e le? — Ezen fontos ok győzött; be nyitok tehát, 's a' sűrű dohányfüst-gomolyag majd elfojtá lélekzetemet, az asztaloknál boros emberek ültek, kik egy otromba dalt bőgték, 's kiknek asszonykák szolgáltak, mellyek közül Apelles valóban egyikét sem választotta volna a' hét szépségek közé, kiket Vénusának mintájául (Modella) veve. Itt volt az ugy nevezett Kánaán földje, mert valamint amott méz 's tej, ugy itt bor, ser, és pálinka folydogált az asztalokról.

Egy szugba vontam magamat, 's egy pohár seremmel, és néhány kolbásszal olly jól elmulaték, hogy szomszédjaimmal többet nem is gondoltam. Csak hazamenetelen törtem eszemet, midőn egy uj csapás ettől a' gondtól-is meg mente; mert egyszerre berohan nagy sietve fojtott lélekzettel egy suhanczár az ivó szobába jelentvén az éji őrnök érkezését. Tódult kifelé mindenik, de már későn, mert az őrnök az egész házat körül fogták volt, és mindnyáját, ki csak jelen vala — magamat sem vevén ki — egy biztos éjjeli szállásra kísérték. Hijában emlitém a' magam, 's gazdám nevét, az volt reá a' rövid válasz, hogy az olly rangú emberek, millyennek magamat lenni állitanám, nem szokták éjjelkor a' fényes gyülekezetet oda hagyni, és kálap 's köpönyeg nélkül, sárban, esőben, selyem harisnyásan ebbe a' félre eső csapházba vonulni, — méltoztatnám tehát az éjnek csak hátra levő részét az általam önkényesen választott becses társaságban, itt az őrházban tölteni.

Igaz ugyan, hogy más nap azonnal ki szabadultam, do

az éjt álmatlanul töltöttem. Elég időm volt a' multról okoskodnom, 's feltettem magamban, hogy ezen szerencsétlen történetemet le irjam. — Ifiak, kik legelőször látogatjátok meg a' városi bálokat, vegyétek szívetekre sorsomat!

II. NEMZETI SZOKÁS.

A' Nádorispán és Országbiró hitveseiknek innepies foglalatóságai a' Magyar Királynék koronázásakor. *(Folyt. és végz.)*

8.

Ezen részint történeti, részint diplomaticai 's tiszta forrásokból merített emlékek elő adása által tehát, úgy véljük, világoságra hoztuk a' nádor és országbiró hites társainak a' fejedelem akaratajából 's hazánk atyjai kívánságaiak szerint már régtől fogva tulajdonított, és szakadatlan gyakorlás által megerősített meg tiszteltetési jeles elsősegeket, 's reméljük, hogy mind azok meg fogják véleményöket változtatni, kik gondolák, hogy 1792-ben az országbiróné, 1808-ban pedig a' bänné csupán csak a' nádorispánné nem léteben végzették helyettesképpen a' nádorné innepies foglalatoságait. Valamint tehát kétségen kívül vagyon, hogy a' nádor hitvesének kell az elsőbb asszonyi foglalatoságokat végeznie a' királynék koronázásakor: úgy szinte a' feljebb idézett munkákból-is világosan bebizonyodik, hogy az országbiró hites társa a' királynék koronázásakor szinte tulajdoni jussal segédképpen viszi végbe foglalatoságait a' nádorné mellett, de másod rendű méltósággal, melly a' nádornééhoz igen közelit ugyan, de azt éppen sem éri-fel,

9.

Hátra van tehát, hogy ezen értekezésünk tárgyát képző, 's a' fentebbiekben helyel helyel kimerített jeleségi elsősegeket mintegy különös egyes áttekintetbe foglaljuk.

A' nádor ispánnét illeti tehát azon jus, hogy oldala mellett menván az országbiróné, a' pompás koronázás végett szent egyházba jövő királynénkat a' templom segrestyéjében fogadja-el a' magyar nép nevében, mellynek ő a' leg főbb asszonysága, 's ez alkalommal a' felsegés asszonyt kevés szókkal idvezelje. Midőn már az elkészült Felsegek, előttök menván a' legfényesebb kísérő sereg, magába a' szent egyházba tartják innepies bemenetelőket,

a' királynét, kinek ruhaalját a' fő udvari mesterné viszi, közvetlenül a' nádor és országbiró hitveseköveti, értetődven, hogy ekkor a' nádornét illeti a' jobb oldal; utánnok azután a' fő rendű udvari asszonyságok következnek. Magában értetődik az is (noha a' kiadott rendszabások ezt nem érintik), hogy midőn a' királyné az oltárnak evangeliumi oldalán levő trónuson helyet foglal, a' nádor ispán és országbiró hitvesének a' királyné oldalai mellett kell állani. Ha midőn a' királyné a' sanctuarium közepén álló imádkozó székébe megy, a' nádorné 's országbiróné hasonlóan a' számukra készült székekbe mennek. A' szent levél (epistola) elénekzése alatt, midőn a' fő udvari mesterének kezére támaszkodó királyné oltár elejébe járul, ezen menetel közben ötöt a' nádorné 's országbiróné kísérik. Elvégeződven a' litaniák és imádságok, midőn a' királyné jobb karjának és váll-lapoczkájának meg-kenetése vitetik végbe, a' fő udvari mesternén kívül, a' nádorné 's országbirónénak - is más egyéb főrendű asszonyságokkal együtt kell szolgálatot tenni, a' felkenetés után pedig oltár megé vezetik az olaj le-törlése végett. A' koronának a' királyné jobb vállára tevése, a' királyi pálcza és ország almájának kezeibe adatása után, midőn a' királyné trónusra lép, noha e' felől a' rendszabások hallgatnak, a' nádorné és országbiróné a' királyné oldalain láttatnak. A' szent mise offertoriuma alatt, midőn a' házi koronával ékesített királyné oltárhoz megy, 's a' leg felsőbb lépcsőre térdel, csupán csak a' nádor ispán hitvese (mivel ezen tiszteleti elsőség kirekesztőleg csak a' nádornét illeti, és szorosan véve csak helyettesi hatalommal gyakorolhatja azt személyviselője) nyújtja arany tányéron a' királynénak az arany emlékpénzt, mellyet a' fejedelem asszony elfogad 's feláldoz; azután a' nádorné a' trónusra vissza térő királynét az országbirónéval együtt kíséri. Midőn a' királyné ur vacsorájához járul, a' nádorné 's országbiróné ötöt oltárhoz kísérik, a' szent áldozás után pedig véle a' trónushoz vissza térnek. A' koronázási pompának vége levén a' nádorné 's országbiróné közvetlenül a' fő udvari mesternével kísérik vissza udvarába a' királynét, 's az innepies ebédhez

vezetik, végre ő Felségöknek első ivásuk, 's a' harmadik idvezlő lövés után a' királyi asztalt el hagyják, 's a' számukra készített különös ebédre mennek.

T. Horvát István ur
deák értekezéséből.

III. JELESMONDÁS.

Szépség. Érdem.

Soha nem bájol testednek	A' szépség gyenge rózsája
Csábító szépsége	Muló fényt ruház rád,
Ha nem ékesít lelkednek	Ha csak az érdem hozzája
Belső nemesége.	Olly virágot nem ad,
A' termet 's szín akár' milly szép	Mellyet 'akkor-is becsülnek
Magában csak holt bálvány-kép.	Ha arczodra ránczok ülnek.

Kis Ján. Vers. III. K. 134. l.

IV. VILÁGI TELEGRAF.

Lófuttatás Austriában. A' folyó évi löversenzés Bécs mellett a' simeringi rónaságon Apr. 20-án kezdődött délben 12 órakor; 23-án volt a' második, 30-án a' harmadik, 's Május 3-án a' negyedik fog tartatni. Az első versenzésben 4 futás volt, 's e' lovak valának nyertesek: 1) Gildroy, Hunyady J. grófé. — 2) Rosaline, Liechtenstein Venczel herczegé. — 3) Titania, Széchenyi István grófé. — 4) Christine, Hunyady J. grófé ismételt futásban mind kétszer első volt. — A' második versenzésben ismét 4 futás volt, 's győztek: 1) Jertha, Nádasdy Tamás grófé. — 2) Christine, Hunyady J. grófé. — 3) Jertha, Nádasdy Tam. grófé. — 4) Barloboro, Trauttmansdorf Ferdinand grófé.

V. Különféle.

Drága billardpartie. Mart. 16. Limerikben amaz ismeretes fogadni szeretőtől Osbaldeston-tól két angoly urak 50 000 font sterlinget ($\frac{1}{2}$ millió ftot) nyertek egy billardpartie-ban. Osbaldeston a' brittanni három országban a' legmerészebb fogadók egyike. Taval egy millió frankot nyert, mint hogy 8 óra alatt 100 angoly mértföldet (25 órányi messzeséget) lovaglott.

Tagrejtvény.

Elsőm testi tagod, tehetetlen nélküle ember,
Másodikom kézműve: „Hajó, hid, 's ház koronája”
Harmadikom hosszan mond, 's lágy de nehéz neme érznek,
Öt használja vitéz, 's a' vadász, vele hogy ha halált szór.
Őszvesen olly innep, melly Védangyalt e' világnak
Nyert égből, kit a' föld 's nyelvek myriádja magasztal.

Előbbi rejtvény: Feleség.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, urak utszája 612.

R E G É L Ő.

PESTEN Vasárnap Május 5^{kén} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csütörtökön.
Évnegyedi díjja helyben 1 ft 36 kr borítéktalanul; postán 2 ft ezüstben.
Három évnegyedre helyben 4 ft 48 kr; postán 6 ft.

AZ ELŐFIZETŐ SZÉPNEM.

Karaczai Alexandra gróf kisasszony.
Kemény Kata báróné, Kabós Danielné.
Láncz Borbála kisasszony.
László Anna és Ágnes.
Mikes Maria grófné, Huszár József báróné.
Mikes Rozália grófné, özv. Vas Tamás grófné.
Miskey Zsófia, Hőgyész Antalné.
Orbán Klára báróné, Mikes István grófné.
Petrichevich Horváth Emilia kisasszony.
Rab Judith asszony.
Rhédey Thérézia grófné, Csáky József grófné.
Simény Klára, Teleki Miklós grófné.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

A' jegy-gyűrű.

Novella.

1.

Tangern Eugen báro már tizen negyedik esztendejében fosztaték-meg a' férjfiúi felvigyázattól. Így tehát erkölcsi műveltetésének berekesztése csupán csak egy még szinte fiatalság sugaraiban levő anyára jutott, kinek kevés vagy éppen semmi segedelméül sem lehetett ezen fontos munkában az ifjú bárónak csupán könyvek világával ismeretes és igen tudós nevelője. Eugen gyámatyja pedig ki meg holt apjának öccse volt, gondatlan természete mellett még kevesbé vala alkalmas fiatal unoka-öccsének előmenetét jótékony befolyattal segíni. Ezen utólsónak, mint apja egyetlen fijának, és szembetünő jószágok örökösének házbeli helyzetetése, jeles észbeli tehetségei, esztendeit sokkal meg haladó testi érettsége, és igen hódító alkotása, szóval mindene egyesült, hogy már illy fiatal korában a'

köz figyelmet, tiszteletet, 's függetlenség érzését tapasztalhatta. Özvegyi fátýol alatt újra virágzó anyjának oldala mellett inkább hasonlított öccséhez, mint fíjához, kinek nagy vigasztalására szolgált, hogy fíja mindig feltudta tartani ama tiszteletet, melyet időnek elötte gyakori körülmények szerzének neki.

A' tangerni ház a' jókora város és vidék előkelő 's miveltebb lakójinak egyesületi pontja volt. Ebben a' törzsökür holta utánni gyászidő okozott ugyan némelly zavart, de nem sokára ismét megújulva régi fényére kapott.

Kitünő sikerrel járta Eugen az ottani tudományos egyesitem teremeit (szála); 's mivel mások azt csak tizen nyolcz vagy huszadik évökben kezdték tenni, magos termete és tekintete mellett bizonnal kevésnek jutott eszébe, hogy ő még alig volt tizen öt esztendő, és így nem hibáztak némelly asszonyi szívek, melyek iránt kellemes személye nagy magnesi erővel birt. Mindenkor eleven érzelme, tündöklő elmésege, és elapadhatlannak tetsző vidámsága csak ugyan sok mások felett, kik vele egy idejüknek tartattak, kitüntető elsőséget szerze neki.

Az anyja ön kebelében hordozván szép életének legbiztosabb zsinórmértékét, bizott abban, hogy belsőképpen fíja is az szerint fog érezni; ez okból hihetően annyival-is inkább vonakodott fíjának életét száraz, 's véleménye szerint felesleges tanácsadás és elvek (Grundsatz) által megnehezíteni, mivel annak életmódja a' nélkül is anyai szemei előtt lebegett, 's nem is tetszett ki rajta a' jótól történt eltávozásnak nyoma, 's ha egykor ezen eset meg történék, elég hátra levő időt reméllett eívek által annak rendszerbe hozhatására, mi Eugen szép természetéből még most magától, 's fedhetlenül leg egyenesebb 's leg nemezebb irányzatban indult meg. De — ez az emberek reményei 's terveiknek (planum) sorsa! — Éppen akkor, midőn ama feltételének másolhatlanságát, hogy többé férjhez nem megy, meg állapítottnak gondolá lenni, és így remélhette, hogy kezének szüntelen ujitott meg kéretése elől magát bátorságba helyeztetvén elérhetné azon egyet-is, mi eddig tökéletes nyugodalmából hibázott, — virágzó 's ekkoráig az időtől mintegy meg kiméllett élete egy járvány nyava-

lyának ragadománya lett még ama pillantásban, midőn már fel gyógyulását reméltették.

2.

Talán az erkölcsös anyának szent képe volt az, mi e mélyen megrázkodtató halál után még egy ideig az árva ifiút eddigi pályáján tartoztatta. De a' közbe közbe tett asszonyi ismeretségek a' férjfiúi fiatalságnak jobbára szokott tévedéseivel nagyon-is hamar kezét fogtak. Nagy bátyja 's egyszersmind gyámtyja, kinek erkölcsi pontossága példaképül éppen nem szolgálhatott, jó izűt nevetett, mikor gyámfija ellen szüntelen nevekedő hidegülése miatt fenegető ujját fel emelte. Így történt, hogy kevés idő múlva sok fiatal 's jobbára szép kisasszonyok és asszony-ságok elveszték bizodalmokat Tangern Eugen ismeretes őszintesége iránt, kivált, ha valaminek teljesítését ígerte.

Elvégezvén tanuló esztendeit, a' báró több évig be járta a' világot, 's vissza jöttékor igen sajnálva vevék ama szándékát, hogy öszvegyűjtött ismereteit 's tapasztalásait nem a' státus szolgálatjára, hanem csupán csak jószágai kormányzására kívánná fordítani.

Szülő városában igen pompásan és pedig télen lépett ismét fel. Testi 's lelki szembetűnő tökéletesedése őtet némi tekintetben mintegy új tüneményi kellenemmel diszesíté. „Tangern jön!” hangzék a' teremben süttogó dámák szájából, mihelyt ő a' gyülekezetbe lépett. Szinte valamennyin idvezlő pillantásokat vetének akaratjuk ellen is feléje, noha a' tapasztaltabb dámák azonnal vissza vonák azokat, 's nem mulaszták-el leányjaikat vagy testvéröktől származott leány-öccseiket a' bárónak veszedelmes társalkodására figyelmeztetni; de titokban még-is sokan kívánták, hogy vajha valamellyikök képes lehetne a' hűtelent hűségre téríteni. Azonban már néhány telet tölte anyavárosában Tangern, de illyes nemű győzedelmet, noha ollyast más pajzán szivostromlón nyerni ritkaság nem volt, rajta kivivhatni lehetetlennek látszott. *(Folytatás következik.)*

ÉLETTÖRTÉNET.

Pathóczy Zsófia,

Folyvást dúlta hazánkat Maximilian királyunk alatt nem csak a' polgári had, hanem a' Töröknek-is emésztő

vaskarja. A' már 500 esztendőök óta virágzó Pelsőczi Bebek nemzetségnek utolsó csemetéje IV-dik György gyermekségétől fogva katonai életre szentelvén magát nem kevés kárt okozott a' dühösködő török csapatokban; de végre Balog váránál Hasszan füleki basának csalárdsága által törbe kerítettven, elfogatott, 's Konstantinápolyba hurczoltatott. Kétségbe esve hosszas rablánczán, nem győzé várni Maximilian kegyes közbenjárása által eszközöndő kiszabadítását, hanem Zápolya Zsigmond erdélyi fejedelem segedelméért könyörge, kinek kérésére csak ugyan el-is eresztetett, 's ez idő óta, Zsigmond pártját követvén, hajdani koronás ura ellen viselé fegyverét. Ezen lépésének következésében Borsod vármegyében fekvő Szendrő várát 's uradalmát a' kir. fiscus elfoglala, 's Schvendi Lázár a' királyi hadsereg vezére egyéb birtokainak bevételére küldeték. Bebek hitese Zsófia, Pathóczi (Patóczi, Patocsi) Ferencznek leánya, ki Zápolya János özvegyének Izabellának titkos tanácsnoka volt, Torna vármegyében fekvő Szádvár erőségébe vonta magát csekély őrseregével, 's azt férjfiás bátorsággal védelmezte, nem gondolván vele, hogy Schvendi minden hozzá küldendő élelmet és segédelmet el zárt volt Jabloncza és Szögliget várak oldaláról. Schvendi nehezen vehette volna meg Szádvárt, ha csak Forgács Simon, az akkori nevezetes, 's tapasztalt hősök egyike nem ajálkozik vala, hogy az esztendőnek éppen legzordonabb idején Schvendinek ezen fáradságos munkáját előleges segedelmével előmozdítsa. Forgács parancsolatjára tehát Bornemisza János, Rueber János és Honder kapitányok Görgő, Varano, és Szendrőbe telepített téli szállásukból elő szállíttatván okos elintézészel osztattak-fel Szádvár körül, úgy hogy a' bezárt Amazon semmi élelmi vagy fegyveres segédelmet nem nyerhetett. Tudosíttatván Schvendi ezen hathatós előkészületek felől, Forgács által egyszersmind fe' szállíttatott, hogy fő erejével kettőztetett lépéssel siessen Szádvár alá. Elérkezett oda 1567. Jan. 6-án három királyok napján, utánna pedig harmad. napra a' nehéz ágyúk csapatja-is meg jöven azonnal kemény ostrom alá vette a' makacs várat. Az őrség már ötöd. napra ki nem állhatván a' pusztító golyóbisok dühét további ellentállásra bátorságát elveszté. A'

hős asszony tehát jelt adatott a' feladásra, 's azonnal Ves-selényi Farkast, ki hasonlóan a' szádvári erőségbe szorult, mint meghatalmazott alkudozóját kiküldötte a' táborba. Az őrségnek málhájával (Gepäck) a' vitéz Amazonnak gyermekei, cselédjei, 's minden ingó tulajdonával együtt szabad elmenetel engedtetett. Forgács, Rueber, és Reiningersz. Hilarius napján (Jan. 14-én) a' várat által vették; Magócsy Gáspár, és Pethő Péter pedig a' jeles asszonyt védse-
reggel kísérték a' tornai várba. — Férje 1567-ben holt meg; Zsófia hitésétől csak 4 leány gyermekei voltak: u. m. Zsófia, Judith, Anna, kik még 1563. éltek, de hova lettek nem tudatik; Zsuzsanna leánya pedig X-dik Báthory Istvánhoz Kraszna vármegyei főispánhoz ment férjhez, ki VIII-dik Báthory István lengyel királynak 's bátyjának hűséges hadvezére volt. X-dik Istvánnak Zsuzsannától született fija II-dik Báthory Gábor erdélyi fejedelem lett, de 1613. Váradon megöletett; ennek öccse VIII-dik András, ki atyjának második feleségétől Kostka Zsófiától született, magános életet viselt, 's benne halt-ki a' Somlyói Báthoriak férjfi ága. Pathóczi Zsófia 16 esztendei özvegysége után halt- meg 1583. Sept. 1-jén, 's a' küküllővári templomban temetteték-el, hol veje Báthory István márvány-oszlopot emelt neki.

II. ORSZÁGISMERTETÉS.

T i v o l i.

A' Pestre, Bécsbe, Berlinbe, Párisba, Romába utazók bizonyosan nem fogják el mulasztani az ottani mulató vagy vendéglő helyeknek, mellyek Tivoli nevet viselnek, meg látogatását. Nem tartjuk tehát érdemetlennek a' Tivoli név közelebbi ismertetését, hogy emlékeztessük olvasóinkat arra, mi vala Tivoli hajdan, 's mi a' jelenkorban.

T i b u r (most Tivoli) egykor Latiumban a' Valeria ut, és Anio folyó mellett a' régibb, 's leghatalmasb városok egyike volt. Építtetése az argosi Amphiarus három unokájának Tiburnus, Coras és Catillusnak tulajdonittatik, kik itt különös innepi szertartással tiszteltettek. A' városnak sok vize, 's a' szomszéd hegyekben kőbányái is voltak. Anio folyón (most Teverone) eleven kereskedést üzött, 's

Romában különös vásárpiarczal (Pila Tiburtina) birt. Két olasz mértföldnyire fekvék tőle Hadrian császárnak falusi jószágá (Villa, szállás v. majorja), hol meg is halt. Ezen gyönyörű major, melly ma Tivoli vecchio az az: régi Tivolinak neveztetik, sok szép régiségek maradványaival gazdagítá a' mai ritkasági gyűjteményeket.

Roma és annak környékei iránt olly nagy részvéttel viseltetnek a' mai utazók, hogy annak mindenkori fenmaradásáról kétkedni se lehet. Az idő folyama azt nevelheti vagy alább süllyesztheti ugyan, de semmivé soha se teheti. Sokkal ismeretesbek 's mindenki előtt tudva lesznek ennek okai, hogy sem azokról valamit mondanunk kellene, noha olly különfélék, valamint a' tudományok, szépművek, 's mesterségek nemei, mellyekre magokat egyes emberek elszánják. Romába jövő minden ember más meg más inyére valót keres, mindenik gazdagítja ott ismereteit, és senki se bánja-meg, hogy Romába utazott.

Ha az ember egy ideig itt tartózkodik, elég alkalmaztósága van minden esztendőben a' sokféle rend, nemzetség, korbeli és a' világ minden éghajlatja, tájékából ide sereg-lő, járó kelő, utazást kedvelő emberek sokaságát csendesen vizsgálgatni; mind ez akaratja ellen is úgy tetszik az embernek, mint valamelly nagy, és jól elrendelt innep, mellyben kedve szerint vesz részt a' számtalan sokaság. A' tarka tolongásban kiki ön tetszése 's ízlése szerint igyekszik magát mulatni, vagy lebilincselve marad egy helyen, vagy odább megy, hova ön vágya különösen vonza. De a' mint valamennyin meg egyeznek ama benyomáson, mellyel egész Roma hat az emberekre, kik az ottani gyönyörűségekben örömmel telt izletet (Genuss) találnak, éppen olly behatást gerjesztenek Roma környékeinek természeti szépségei-is. Ezeknek érdekesege (Interesse) független és szabad minden emberi bilincstől, azért-is zavartalan izleli azokat minden ember.

Roma környékei közt minden idő óta Tivoli (a' régi Tibur) vala a' legkedvesebb. Tivoli most az egyházi birtokban Campagna di Roma kerületnek fővárosa, püspöki lakással, 5,500 (Hübner szerint 18,000) lakóval. Szomszédságában van a' solfatarai kénköves mocsár (Lago di

Bagni), hol Agrippa pompás fürdőji voltak. Agostino Capello orvos Roma vidékén leg egészségesebbnek mondja Tivoli éghajlatját.

Az agg világban valamint az új időkben-is Tivoli volt a' költők és gazdagok kedvencz-mulató-helye. Az volt a' hely, melly után a' finom izlést szerető Horáitz fiatalságának viszontagságai kiállása mulva mindenek előtt ohajtozik. 'S ha bár nem mutat-is olly fokú fenyeséget többé, mint mikor még Horáitz, Virgil, 's Propertz birtokaik ott valának, midőn még Maecenas, és Varo felséges gazdag majorjaik állottak, mikor még Vopiscusnak *) a' Statius Sylo (Lib. 1.) által nagyon dicsőített villája (major) ott virágzott, midőn még pompás templomai teljes fényökben diszlettek, de azért fen tartá gyönyörű vidékét, hires termékenységet, 's az Anio-nak **) (Teverone) gyakran dicsért phantasticai vizeit, mellyek őt a' festőknek kimeríthetlen tanuló példányává, 's a' falusi életet kedvelőknek hűs nyári lakásává tevék. — Most is áll még Vesta, Sybilla (most S. Giorgio), Herkules, (most székes egyház) templomai, és Maecenas Villája. A' többi régiségeknek, mint a' Forum, Juno (most S. Biagio), Diana (most S. Andrea) templomaiknak, régi fürdők, Marius majorja (most S. Maria della Carità), Metellus villája, amphitheatrum és régi fellegrárnak csak helyeik látszanak. Senki sem emlékezhet vissza öröm nélkül a' kellemes Tivolira, ki azt valaha látta, pedig mennyire el pusztitá hajdankori pompás dicsőségét az Aniónak gyakor és irtóztató viz áradása.

(Folytatás következik.)

III. JELES MONDÁS.

B a r á t s á g.

A' barátság nem valamelly külföldi plánta. Minden földben terem az, 's a' meleg ágyat (Treibhaus) kerüli. Ő az élet fűszere; őtet a' szerelen: istene teremté minden olly éghajlat (clima) számára, mellynek lakosai vonzódás 's érzelemmel birnak termesztése

*) Manlius Vopiscus tiburi születésű, vig költő, 's Christus után 114. évben Annenius Hastával Consul volt. Domitiánnak védencze (Schützling) levén, ettől sok kincsekkel halmoztatott. Antonio del Re. Cap. 10.

**) Mért és mikor nyerte ezen folyó il Teverone nevét, a' sok gyanításokból alaposan be bizonyítani nem lehet.

íránt. Ápoljuk tehát ötet; virágokat 's gyümölcsöket fog számunkra teremni.

Herder.

IV. K ü l ö n f é l e.

Magyar-Lengyel anekdoták. 1) Egy magyar nemes megszeretett egy magyar leányt, 's keze után vágyott. Szerelmet ígér a' leány azon feltétel alatt, ha kedvese a' Lengyeleknek segítségül repülend 's olly jelt, melly bátorságát hirdesse, hozand neki. Az elbocsátottnak még kardot 's lovat-is ajánlott. Varsó eleste után kívánt jellel 's karján dicső sebhelyekkel tért vissza a' szeretett. 2) Hasonló eset történt Pesten (!?) is: szándéka volt egy fiatal embernek oltárnál meg erősíteni a' szerelem frigyét: de mélyen sebzé szivét a' lengyel nyomorúság. Lángol jegyeséért, de nem állhat ellen ama vonzalmának, hogy az örök frigy megszentelését előbb a' szabadságért hadban vivná-ki. Repül kíváncsi czélja felé kedvesének levelet hagyván, melly tele volt szerelme hő bizonyítványaiával, de a' Lengyelek szeretetével-is, 's azon ellenállhatlan vonzalmával, hogy amazok ügyének áldozza-fel erejét. Varsóba érkezével lovagok közé áll. De milly meglepetés! Kevés nap mulva jól felkészülten, felfegyverzetten oldala mellett terem szerelmese. Megosztá ez véle egész szivét, megosztá elhatározatát. Egymás mellett csatáztak mind ketten több viadalban 's az Amazon egyik fülét veszté-el. A' táborozat végével visszatérnek mind ketten hazájokba 's boldog viszonszerelmőknek élnek! — Európa részeibe elszéllvedve, bolyongó, hontalan Lengyelek beszéllek német országban ezen anekdotákat. „Nem kezeskedhetünk — mond a' német író ez eseteknek történeti hitelességökért, de hisszük, mert a' nemes tett megegyez a' nemzet nemes érzelmeivel!”

Ligetfy Andor.

Chassé széke. Azon széket, mellyen Chassé generál az antwerpi fellegrvár ostromakor casemattájában ült, ugyan ezen casematta némelly egyéb holmijeivel együtt, a' hollandi király a' ritkaságok kir. kabinetjának ajándékozá, hogy ott a' néző közönség láthassa, 's megemlékezzék a' nemes hős jeles viseletére.

Drága ló. Angoly országban egy részvényes (actionäre) társaság rendkívüli gyorsaságáról ismeretes lovat vett 75,000 frankon, hogy azzal a' futtatásnál nyereségre kereskedjék. Nagy Sándornak híres Bucephalusa-is majd ennyibe került.

Kérdő Rejtvény.

1) Mellyik talpon mehetünk száz meg száz mértföldre-is, 's még se koptathatjuk-el?

2) Mellyik magyar vár volt legerősebb a' világon, mikor még valósággal az volt, minek most-is nevezik?

Előbbi rejtvény: Karácson.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, urak utzája 612.

REGÉLŐ.

PESTEN Csötörtökön Május 9^{kén} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csötörtökön.
Évnegyedi díjja helyben 1 ft 36 kr boritéktalanul; postán 2 ft ezüstben.
Három évnegyedre helyben 4 ft 48 kr; postán 6 ft.

AZ ELŐFIZETŐ SZÉPNEM.

Bőjthy Johanna kisassz.

Inczédi Katalin, Thoroczky Lászlóné.

Nyerges Klára, Kostyál Ádámné.

Ólsavszky Maria, Burg Károlyné.

Ozorosvsky Therézia, Rigó Gergelyné.

Radó Krisztina, Véseyné assz.

Radó Sarolta, Gömbösné assz.

Rétsey Maria kisassz.

Sándor Mathilde grófné, Keglevich Gábor grófné.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

A' jegy-gyűrű. (Folytatás.)

3.

Egy estvéli théa-gyülekezetben nagyon-is meg talált nyilni anyai szive Horsten titkos tanácsosnénak ama szerencse-érzetei felett, hogy kedves leányát, kit boldogult férjének végrendelése annak tizenhatodik évéig valamelly nevelő intézetbe parancsolt, valahára ismét vissza nyerhetete. Hangosan gunyolták amaz illetlenséget, mellynél fogva ezen dáma ön gyermeke szépségét dicsérte. Sikeresen várakozék a' tanácsosné már néhány nap óta Celicia megjöttére. Végre egy délután meg érkezék éppen kevés-sel egy assemblée ideje előtt, mellyre anyja-is megjelent. — E' körülmények között talán csak azért jött a' jó asszony a' gyülekezetbe, hogy örömét, mellyel eltelve volt, másokkal-is közölhesse; azonban a' helyett, hogy őtet magára hagyott leányához ismét vissza bocsátának, a' házi asszony és egyéb dámák, kiknek kíváncsiságuk leg főbb fokig feszült volt, szemére hányák Horsten-nénak, hogy leányát magával el nem hozta, 's noha a' tanácsosné leá-

nyának utazásból következett elfáradásával igyekezék magát menteni, még sem állottak-el attól, hogy a' kisasszony azonnal közökbe ne hivattassék. Mennél inkább törekedtek pedig Celicia szépségének látására győzhetlen vágyukat előterjeszteni, annál kevesbé tagadhatta-meg magától az anya, hogy még ezen estve szerezné-meg kedves leányának ama határtalan helybehagyást, mellyről hitte volt, hogy reá számot tarthatna.

De midőn rövid idő múlva a' kisasszony csakugyan meg jelent, az álmélkodás éppen nem felelt-meg a' szépsége iránt remélt csudálkozásnak; úgy tetszett, hogy a' nehezen elfojtott kaczagást sok arcokon észre sem vette az anyai hiúság, melly leányában valamelly csudát látott, mellyel minden tekintetben meg-mérkezhetőknek gondolák magokat valamennyin. De éppen ama titkos félelem váratlan megszűnése az ismeretlen tünemény miatt sokakban nagy örömet gerjesztett, 's mivel a' virágzó uj vetélkedőné csekélységnek tartatott, legtöbben különös szíveséggel viseltettek iránta.

A' társalkodási szokásokkal egészen ismeretlen, és a' tudtára meg nem érdemlett nyájaságtól elriasztott Celicia, annál kevesbé tudta, mikép viselje magát, annyira, hogy Horsten asszonyság kötelességének tartá igen megrémült leányát részint a' fényes kör szokatlanságával, részint a' lankasztó utazás következtetéseivel mentetetni. A' jelen volt dámákban csak hamar közös lett az anya és leány feletti sajnálkozás érzelme, mivel az elsőnek nagyon kevés érzéke és helyes ítéllete volt arra, hogy ezen gyermekből valamelly remeket készíthessen, — a' másik pedig ügyetlensége miatt csak a' leg keserűbb gunyolat tárgyával biztatta őket.

Találkoztak talán néhányan a' jelen volt férjfiak közül, kik Celicia természetét igen szerencsétlen öltözetén keresztül is kiszemelték, és vonásainak szent ártatlanságát becsülni tudták; de a' fő hangot adó hölgyek olly határozottan jelenték-ki véleményöket a' terem minden szegletében a' várt világ-csudája ellen, hogy amazok nem merték volna ítéletöket hangosan kinyilatkoztatni.

Ekkor Tangern lépett-be, és soknak beharapott ajaka előre-is elárulta kárörömét (Schadenfreude) azon semmin,

mellybe majd egyszerre fog süllyedni a' bárónak-is hihe-
tően régóta táplált reménye a' már kihíresztelt szépség meg-
jelenéséhez. Nem késtek tehát ezen gyönyörűséget magok-
nak az által meg szerezni, hogy figyelmét azonnal Celiciára
vezették.

Azonban reménységök ellen a' feszült várakozók azt
tapasztalták, hogy ez egyszer tökéletesen meg csalatkoz-
tak. A' kisasszony kék nagy szeme már azért is becsül-
hetlennek tetszék a' báro előtt, mivel azt a' körül levők
tarka fényesége csak felülegesen látszott elismerni. Ezen
szemnek nyugott tisztasága, midőn azonban a' többnyire
valamennyi másokéi szüntelen 's leg nagyobb erőlködéssel
vizsgálták részint a' leg csekélyebb történeteket, részint
magokat igyekeztek elő tüntetni, — végre a' kisasszony
arcának nemes alkotása és vonásai — az öltöző mesterség,
és kaczérság (coquetterie) által leg kevesbé sem kicsikart
magos termete — szóval minden Celiciához vonzotta a'
szépség finom ismerőjét.

Horstenné, ki már eddig megmásolta ama hiedelmét,
hogy a' dámáknak leánya iránt színlett szivesége Celicia
szép alkotásának okvetetlen elismeretén alapult, annyival
inkább örvendett azon nyilvános meg különböztetésen, mel-
lyel leányát az asszonyi kör titkos kedvence meg tisztelé.
Celicia kevéssé levén alkalmas ama finomságok viszonzá-
sára vagy elmellőzésére, mellyekkel szépségének hódolni
Tangern kötelességnek tartá, olly magatartással fogadta a'
bárót, melly ama dolgokat megbíráló jeles tehetségéről
kezeskedett, 's így jövődöre őtet a' bárónak illy nemű
bókolásai elől mind inkább nagyobb bátorságba helyeztette.

4.

A' következő tizen négy nap alatt annyira vitte a'
báró, hogy Horsten ezredes urnál, Celicia gyámatyjánál,
hol ez és anyja legtöbbsnyire tölték az estvét, szinte a' ház-
beliek közé számíttatott, a' mit közönségesen csudára ma-
gyaráztak, pedig még sem volt az. Már régen, igen is
mélyen érzé Tangern, hogy szívének virágról virágra ed-
digi repkedése mellett célját lehetetlen el érnie, sőt in-
kább egészen el fogja őtet tévesztetni, ha még idején nem
talál egy érdemes álló-pontot, mellyen létét erős alapra

szegezheti. Ezen pontnak Celiciát választá. Ugy tetszett, hogy csak egy hijánnal volt a' hölgy, t. i. a' társalkodási szokások iránti figyelem jártaságával, mellyekre nagy nénje, a' nevelő intézet igazgatója, különben a' szerény és mivelt asszonyok remekpéldája, nem igen látszott őtet tanítani. Azonban mind a' mellett, ezen ritka szép természet tiszta aranya előtt, tiszta világban mutatkozott ama tarka pillangók fénye, mellynek a' báro eddig elé bókolt, 's ez okból nem is késett a' kisasszony keze után gerjedett vágyát annak anyja szívére kötni.

Hogy ezen szándék a' tanácsnokné kedvére volt, bizonyítá az öröm, mellyel az ajánlást elfogadta. Deminthogy boldogult férje Celicia férjhez-menetelét, ha az a' leánynak emberkora előtt kívántatnék, ezredes öccsének akaratjától rendelte függővé, tehát mindenek előtt a' bárót ezen szándékával az óbesterhez utasította.

„Kedves báróm, felele az ezredes, midőn egy estve az őtet magánosan találó Tangern szive kívánságával meglepé, — nekem, mint nagybátya 's gyámatyának tisztemben áll ezen pont iránt minden tekintet nélkül nyílt szívvél szóllani. Vallyon Celiciához viselt hajlandóságát alá vetette-e a' szükséges próbának, 's meg vizsgálta-e hogy eddigi szokásai nem fognak mind saját mind a' leányka egyesülendő boldogságának útjában állani?“

„Igen-is, óbester ur, viszonzá el tökéelve Tangern, — azt igazán meg tettem. Esküszöm az urnak — —“

„Ne, ne báró — felele az óbester — esküvése olly keves állandóságot adhatna mostani gondolkozás-módjának, valamint a' pusztá bizonyítás. De minden hitelem mellett is ezen szándékának jósága felől előre meg kell vallanom, hogy a' szóban forgó kincsnek, mellyet most magáévá tenni ohajt, önkényes elhagyatása esetére, bennem mindenkori rettenetes boszúállót fog találni, holtom után pedig a' megbozúulást fiaim kötelesegeikké fogom tenni. *(Folytatás követ.)*

II. ORSZÁGISMERTETÉS.

T i v o l i. *(Folytatás.)*

A' történetekben ezen elhiresedett folyó a' homályos ősz idők alatt Plutarch szerint (Parall. 70.) Pareusiónak

nevezteték. Első neve megváltozásának okát így regéli az említett író. „Anio, Toskánaiak királyának Salvea nevű ritka szépségű leánya volt; atyja gondosan őrzé őtet; de az ottani vidékből eredett Cathetus nevű ifiú meglátván őtet, midőn egyéb szűzekkel játszadoznék, felséges termete által annyira el bájoltatott, hogy ellent nem állhatván szerelme hevének fel tette magában, hogy a' leánykát erőszakkal ragadja-el. Teljesíté-is szándékat, 's az elragadott szűzzel Roma felé sietett. Üzőbe vette ugyan az atya gyermekének rablóját, de midőn elérhetését lehetetlennek látná, Pareusio folyóba ugrik, 's ez időtől fogva a' viz Anio-nak hivatott. — Ered pedig ezen folyó neápoly ország határán Felettino és Trevi közt Romától mintegy 15 órányira két forrásból, mellyek a' Trevi di Subiacoi (hajdan Treba Augusta) hegyek közt fakadnak. Több kanyargásai 's egyéb apró vizek felvétele után Tivoli határába jut; itt a' különféle mesterségek üzésére, 's malmok hajtására sok hasznos csatornákat látott-el vizével, melly ismét vissza folyván az anyafolyamba imitt amott gyönyörű apró vizrohanásokat képzett, mellyek Cascatelláknak neveztetek. A' fő folyó formálta ama nagy vizesést, melly la gran cascata di Tivoli-nak hivatott. Ezen vizrohanást ama harmincz öt francia lábnyi magoságú gát okozta, melly falból a' vízbe keresztben volt építve. Kevéssel távolabb ismét más kisebb vizeset volt; és még odább 152 francia láb magoságnyi szikla darabokról rohant le a' víz; azután pedig csendesen folydogálván Romához közel Ponte Molle mellett a' Tiberisbe ömlik. De mind ezen szép vizeseteknek már ma csak hült helyök van; mert 1826-ki November 16-án a' sok esőzések és a' hegyekből lezuhanó záporok által annyira megdagadt a' Teverone, hogy nem csak ama magos gátot eldönté, hanem, mivel a' gát 236 esztendő óta állván, a' már igen magosra torlott fövény és kövek miatt a' folyó, mintegy másfél fertály órányira a' várostól, ágyát mesterségesen fel emelte, ez által a' sok viz nem csak elönté Tivoli vidékét, hanem nagy erővel addig szaggatá mind a' partokat, mind a' régtől fogva öszve torlott fövenyet, míg régi ágyának természeti esetét és fekvését meg nem nyerhetné; sőt még ezzel sem elége-

dék-meg, hanem sok helyen a' partok alá ásván szántó földeket, szőlőket, 30 házat, 1 templomot döntött-el 's magával ragadott. E' szerint az előbbi magos csatornák viz nélkül vannak, a' vizesések, Tivolinak diszei el pusztultak, 's a' viz most 35 francia lányival mélyebben folyik, mint az előtt a' gátelőtti részen.

Hogy Tivoliban már a' régiek idejében-is volt valamelly sebes vízrohanás (Cataracta) bizonyítják Strabo (lib. 5.) Dionysius Halicarnassensis (lib. 5. Antiq. Rom.) és Horátz (lib. 1. 7.) — De ennek helyét leg jobban határozták-meg Tivolinak ügyes régiségbuvárai, két Jezsuiták, Stephano Calabral és Fausto del Re (Nuove ricerche di Tivoli. Roma 1799). Strabo és Plinius szerint (lib. 3. art. 9.) az Anio Tivolinál kezdett hajókázható lenni, 's rajta hordották a' köveket Romába leg több házak építésére. Azonban a' későbbi időkben ezen hajózással felhagytak; több pápák igyekeztek azt ismét divatba hozni, de a' politikai változások gátlották hasznos munkájok és nagy szándékjok végbevitelét. Leg-alább mind az által a' szent atya bölcs gondoskodásának köszönheték a' Tivoliak, hogy 1827-ben egy régi befalazott csatorna kitisztíttatván meg nyitattott, 's a' városon keresztül több malmokra csapoltathatott a' viz, melly ismét némelly apró cascatellákat is képzett.

De hagyjuk már most el az olasz Tivolit, 's lássuk, millyen a' párisi, berlini, bécsi, és pesti!

A' párisi Tivolit Robertson nevű physicus nyitá meg. Fekszik a' külváros szélén, 's nagy terjedésű angoly kertet mutat. Ebben a' vigadozni szerető ember minden mulatságot fellelhet. Bemenetel árra öt forint. Rendszerint vasárnap és kedden adatnak benne a' mulatságok; mintegy kínálják magokat annak mindenféle kigondolható mulatságai. Ha szép az idő, fényes inneplések tartatnak a' kertben, 's a' szép társaságok számosak. Van benne physikai cabinet, lövöldöző hely, kötélén tánczolás, más különféle apró alakosi előadások, mellyeknek sokféleségét a' fáradhatlan szorgalmú francia ész szüli; táncz, mellyre igen jó orchestra buzditja a' vendégeket; városi és falusi módra készült vendéglő helyek; igen jó kávé, és estve a' leggyönyörűbb 's az idegent igen, igen meg lepő tűzjáték,

mellyhez a' bécsit hasonlítani se lehet. Azok számára, kik az emberek zsibajától távolabb akarnak lenni, 's csak füleiket akarják zajaik által mulattatni, szinte külön alkalmas helyek vannak készítve. (*Végzet következik.*)

III. JELES MONDÁS.

Első fakadás csonkítása.

Törd-ki a' fakadó plánta szívét, sarjazhat azután, lövelheti a' legbujább növényeket, egy bokros, gallyas szép fiatal az, igen-is, lehet; de az első fakadás királyi felszökellete örökre oda van.

Kazinczy.

IV. K Ö L T É S Z E T.

Egy emlék-könyvbe.

Csendes éltem nyílt virágít,	Ah! ne kérdezd — ha lesz vége.
Titkos bánat hervasztja,	Fájdalmimnak érette;
Szemem szelid mosolygását	Későn — későn, csak a' sirban,
Emésztő tűz bágyasztja.	Ki e' búmat szerzette.

Nem! lyánka — én érted élek,
Te velem egy szív, 's egy lélek —
Te lesz enyim mig a' sir,
Sorsunk közé rést nem ir. —

Földváry.

V. VILÁGI TELEGRAF.

Lófuttatás Austriában. A' simmeringi lóversenyzésen Apr. 30-án öt futtatás volt. Nyertes vala: 1) Titania, Széchenyi István gróf lova. — 2) Marianne, Hunyady J. grófé. — 3) Christine, ugyan azon grófé. — 4) Chib Harold, Nádasdy Tam. grófé. — 5) Wawerley-től fajzott kancza, az előbbi grófé.

Otto görög király népszerűetete. Midőn ezen fiatal fejedelem mostani utazása közben Corfu szigetét látogatná, Nugent lord által különféle tájékokra a' San Pantaleone szoros utig vezetve csudálá e' sziget belseje vidékeinek szépségét. Visszamenet Scipero faluban egy vendégfogadóba tért-be, 's valódi spartai módon kevés kenyeret, sajtot. és bort kívánt. Midőn látná, hogy a' föld népe ház elejébe gyülekeznék, 's ő Felségének tiszteletét akarná bebizonyítani azon kegyelméért, hogy személyével a' falut megtisztelni méltóztaték, parancsolá a' király, hogy az egybe sereglett valamennyi embernek kenyér és bor adassék, hogy egészségéért ihaszonak; ő maga a' király Nugent urtól segítettve, szeletelé-szét a' kenyeret, melly azután a' sokaság közt felosztaték.

Szomorú eset. Roma Apr. 9-én. — Nehány hetek előtt Boognából jött ide Baciochi herczeg, Napoleon sógora, Elisa

férje, hogy egyetlen 19 évű fiával, Fridrik Napoleonnal Romát megismertesse. Ezen fiatal virágzó, erős alkatú, testi 's lelki ép-ségű, a' szerencse és természetől ezerek közül kedvezőleg pártolt, jó szívű és nagyra nem vágyó herczeg nem él többé. Husvét vasárnap bérlett rosz lovon vágztatva lovagolván Villa Borghes-én keresztül, egy részeg paraszt utjába vetődött, a' ló megrémülve oldalaslag félre ugrik; a' herczeg lefordult 'sfejére esett, a' ló és paraszt pedig reá. A' herczeg azon éjjel, a' paraszt más nap halt-meg. Milly gyászos csapás az atyára nézve, ki kedves fiával Romát két nap mulva elakará hagyni! milly uj csapás Laetitiá-ra nézve, ki két év alatt már harmadik unokáját látja sirba bocsátatni.

Versenyfutás. Nem régiben amaz ismeretes sebes futó Pearson kapitány és egy gárdatisztnak lovász-szolgája Londonban versenyt futottak. Ellenkező irányzatban futának Marielebone-ban az uj templomtól kezdve a' Regentpark legkülsőbb körfalatól $3\frac{1}{2}$ angol mértföldet. A' lovász 18 első és 14 másod perczenet alatt ért el ama pontra, mellytől futni kezdett, és 100 souverain-ból álló fogadását megnyeré. Értetődik, hogy angol szokás szerint, még több fogadások-is tétettek a' kimenetelre.

VI. TRÉFA-SZESZ.

Egy postán-utazó (passagier) erszénye lehető kiméllésével kívánván sebesen utazni, azon postalegénynek, ki őt az első státzió n vitte, magát tettetve panaszkodik, hogy neki májdaganatja van, azért nem szereti, ha sebesen hajt. — Midő n az első státziót elérték, a' postalegény igen rosz borralalót kapván, azt sugja lóváltáskor az uj postalegénynek, hogy nem szé n a, hanem szalma, (amaz azt jelenti nálok, hogy kap, emez, hogy nem kap jó borralalót): 's értésére adja, hogy májdaganatos urát az által boszont-hatja, ha sebesen hajt. — Ez tehát, mihelyt fel ül, lovai közé vág, 's durrogatva kergeti szürkéjít. Az utas, ki elértette a' két legény suttogását, meg meg jajdul, és szeliden kéri, kimélné fájós májját; de ez ekkor még sebesebben hajt, és státzióra érkeztek or az elsőnél is roszabb borralalót kapván, jövő pajtását hasonlóké p felbujtatja; ugy ez a' negyediket, ez pedig az ötödiket; 's így folyvást státzióról státzióra stafétakint vitettetvén az utközben szüntelen jaj-gató utas, — végre hangosan nevetve ért-be az utolsó schwechati státzióról Bécsbe.

Szekrényesy.

S z ó r e j t v é n y.

Régi magyar köntös szebben diszlék, ha szorítám.

Vissza felé, 's hosszán ha nevezhetsz jó n ak, örülsz te,

Hogy ha szülöttedet én boldog melle m re szorítom.

Előbbi rejtvény: 1) Fenyőtalpon. 2) Vasvár.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, urak utzája 612.

R E G É L Ő.

PESTEN Vasárnap Május 12^{kén} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csütörtökön.
Évnegyedi díjja helyben 1 ft 36 kr boritéktalanul; postán 2 ft ezüstben.

Három évnegyedre helyben 4 ft 48 kr; postán 6 ft.

AZ ELŐFIZETŐ SZÉPNEM.

Damaszkin Katalin, özv. Gyika Jánosné.

Kállay Therézia, Eördög Aloizné.

Papp Johanna kisasz.

Reviczky Judith, Mailáth Károly grófné.

Thúry Emerentia kisassz.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

A^o jegy-gyűrű. *(Folytatás.)*

„Hála az egeknek, — viszonzá a^o báró, hogy éppen ezen tekintetre nézve érzem hű szívemben uraságod kívánságai teljesítésére a^o legbiztosabb kezeséget. Eddigi tévedéseim — —“

„Engemet — szóll az óbester — a^o közelebbi hetekben igen szorgalmas nyomozásokra vezettek, melyekre a^o bárónak Celiciám szeretetét szembetűnően kereső célja mellett köteleztettem. Ezen nyomozásaim foganatja sokkal kedvezőbb, mint ama hír, melyet a^o bárónak fiatal könnyelműsége vont maga után. Kétségen kívül látszik lenni, hogy a^o báró azon gondolattal indult ki gondatlan szaguldozásaira a^o szerelem térébe, hogy egy fiatal, éltét izlelő embernek az volna rendeltetése, hogy az asszonyok vizeszüségét hasznára fordítsa, 's olly személyeket csaljon-meg a^o hűség leplével, melyektől hasonlóan hűséget remélni nem lehetne. Azonban minden tudakozásaim után azt tapasztaltam, hogy a^o báró az ártatlanság szent nyugodalmát soha sem háborítá.“

Hogy ez soha se történt, a^o báró azonnal nagy hevesen az egeket hívá bizonyságul.

„De vallyon, — folytatá az óbester, — vallyon a^o boldogabb házaságnak egyformasága elfelejteti-e majd

bárával ama csaloéka multságokat, melyeknek lemondása nélkül boldog házas élet nem-is gondolható?“

„Tisztes férjfiú — felel a' báro — rég meg fontolám már azon viszonyzatot (Verhältniss), melly mostani leg-belsőbb vágyam tárgya lett, 's ama czáfolhatlan igazságra jutottam, hogy az ember rendeltetése csupán csak abban teljesezhetik tökéletesen. Csak a' felől estem kétségbe, hogy nem fogok találkozni valósággal olly személyt, millyen kívánt egyesülésemre szemeim előtt lebegett. Egészen remélettlen égi kegyelem gyanánt jelent-meg azonban nekem Celicia. Már ezen megkérésem módja-is megigazolja szavaimat, melyeket ügyem valódi megfontolása 's az asszonyokkal volt és mostani összeköttetésem különbözése felől ejtettem. Asszonyi szivek után tett fáradozásimsoha sem jutának ama pontig, mellytől azokat most kezdem. A' nélkül, hogy Celiciának leg kisebb vallomást tettem volna, a' jó formán elavult utra fordulok, midőn ötöt elsőben-is édes anyja, 's gyámatyjától kérem-meg.“

„Tehát már beszélt a' tanácsosnéval? Milly reménnyel biztatta a' bárót?“

„Horsten asszonyság mindent óbester ur határozatjára utasított.“

„E' szerint, — mond a' gyámatya — annyival kevesbé bocsáthatom-el a' bárót tagadó felelettel, mivel tudom, milly nagyon tetszik a' báró ángyomnak. — De bezeg, — hozzá teszi mosolyogva, — még a' fő dolog hibázik. Mert mit használ leg jobb akaratom-is, ha talán majd Celicia maga ellenkezik a' báró ajánlásával?“

Noha Tangern ez iránt imádottja szívét szóval eddig ki nem kémlelte, de a' most elsült lépést semmi esetre se bátorzkodott volna tenni, ha a' leánya viseletéből személye iránt nem következtetheti vala szívének bizonyos megnyerhetését.

Tangern bizodalma nem csalatkozott. Életének leg főbb pillantatja volt, midőn megkérvén a' leányt Celicia arcán a' hajnali piroság idvezülő fénye ömlött-el, 's azután földre süttött szép szeme egyetlen rövid pillantást vetvén mátkájára elragadó bájjal rebegé e' szókat: „Tied vagyok!“

Az eljegyzést hirdető levelek a' város finom köreibem mintegy lázzadást okoztak. Sajnálkoztak Celicián, valamint a' vőlegényen. Sokan majd amazt, többen inkább emezt örültnek tartották remélettlen lépése miatt. Mindezt, mit valaha hibásan követett el az asszonyokon, egyszerre vettek-elő a' felejdékenységből, 's minden gondatlan tetteire sok elménczséggel nyomták a' legfeketébb gonoszság bélyegét.

Illy nemű előterjesztésekkel halmozott névtelen levelek jöttek egymás után az óbester, örömanya, 's a' boldog menyasszony kezeibe. De mind ezeket már megelőzték a' bárónak ön magát vádoló vallomásai, 's ezutánni felvilágosításai megerőtleníték minden reá fogott vádot, 's a' veszélyt támasztani akaró hiú igyekezeteket.

Mind a' mellett is azonban az óbester nem mulasztá-el az egybekelés reggelén a' bárót még egyszer négy szem közt komolyan emlékeztetni kötelességeire 's a' következtetésekre, ha talán előbb utóbb azok ellen cselekednék.

5.

Az uj házaspárnak valóban paradicsomi élete volt. Tangern meg győződvn annak igazsága felől, hogy a' leg nagyobb földi boldogság csak a' leg egyszerűbb viszonyzatokban található, majd sajnos mosolygással, majd meghatározott utálattal tekintett ama czéliránytalan hánykódásokra, mellyek ötet a' természet szívetől olly sokáig távoztatták, sőt maga magával a' szédítő mulatságok és szemfényvesztés körében ellentiségbe hozták. A' rétek fénye, a' fák gyengéd zöldje, a' pacsirták és fülemülék éneklése iránt valódi érzelmet még csak ezen tavaszban kezdett tapasztalni, mellyet t. i. egészen a' falun töltött. A' Boldognak lelki szeme előtt a' természet leg edesebb titkai fejlődnek ki, 's midőn gyakran különféle nehezségek és nyugtalanságok után lakhelye dombjainak egyik legfőbb pontjára ment-fel, 's onnan Celicia vállat körül karolva a' folyamra letekintett, és a' lángolva lenyugvó nap sugarai, a' házak ablakairól csillámio világok, az ellenben álló bitoros hegyek vissza verődött színeik miatt káprázó szemét hitveséire fordítá, melly az övét már csak lesni látstatott, 's Celiciának kék menyei pillantásában megengesz-

telődve 's meg nyugodva látta maga előtt ön lelkének jobb részét, akkor minden földi jót semminek se tartá, kivévén a' szerelmet 's annak egy eleven bizonyosságát, melly szerencsét már-is lehetett néki remélni.

A' lelköket erősen egybekötő lánczban nyájasan eltelt nyár vége felé már igen közelített ama reménység teljessége. A' városba mentek tehát ismét. Horsten asszony-ság és az öbester, kik nyáron által több ízben személyesen bizonyosokká tétettek a' házasság pár valódi megelégedése felől, annak téli lakását kívánsága szerint igyekeztek elintézni. Tangern és hitvese falusi viszonyzatjuk és szokásaik egyszerűségét a' fő városban-is törekedtek folytatni. Hogy pedig kevés barátokkal fel ne hagyattassék 's el ne mulasztassék ugyan a' társalkodás, de a' társaságos öröm igen szoros korlát közé szoríttassék, mellyet ne hogy a' körülmények miatt tágabbra kellessék oldozni, a' báro kívánságára kisebb terjedésű lakás kerestetett számukra, 's találtak-is olyant, melly céljoknak jobban már meg nem felelhetett volna.

Ebben folytatók ők egész kedves falusi életmódjokat, rajta csak kevesse tágitván; nem gondoltak az embereknek ítéletökkel, melly annyival könnyebben jutott fülökbe, mivel ismerőseik előtt annak alaptalansága tudva volt.

Ezek a' fiatal pár vissza vonulását csupa fitogtatásnak tartották: majd ismét természetesnek találák azt ama gyengeségek miatt, mellyek a' menyecskét a' társaságban okvetetlen nevetség tárgyává tették volna. Mások ismét a' nagy világtól történt meg válásukat könnyen magyarázható szerelem féltésnek tulajdoníták, minthogy a' menyecske, belső és külső tulajdonságainak hiánya miatt aggódván, mindenféle szerencsés vetélkedő társnéra akadhatna, kivált olly férje mellett, kiben hitvesének csekély becse nehezen hozhatta felejdékenységre az előtt mesteri módon üzött csábító tehetségét. *(Folyt. köv.)*

II. O R S Z Á G I S M E R T E T É S.

T i v o l i. *(Végzet.)*

A' berlini azonban egészen más; 's mivel e' városnak környékén kevés a' szép mulató hely, kedvesebb a' Berli-nieknek kopár és homokparti Tivolijok, mint a' Párisiaknak az említett árnyékos és gyönyörűségekkel szolgáló kertjek,

mert ezeknek annál szebb helyök-is van. Azonban Berlinnek még-is érdekes a' Tivolija. Hogy is ne lenne?! Laposan fekvén a' város csak a' Tivoli ama hely, honnan gyönyörűn terülve fekszik a' vissza néző előtt a' nagy körületű város. Itt a' Tivoli nem régi; 's részei im ezek. Egy nem régiben ültetett kertnek nyugoti részén van egy épület, melly olly tágas, hogy akármelly nagy társaságot magába fogadhat. Csinoságával megelegedhetni. Északi szárnya, melly a' városra tekint, egészen üvegből van, hogy a' városra látás annál szabadabb legyen. Az épület előtt van egy kerek sebes kocsizó hely, mellynek elintézését alkotója nagyon-is tudta alkalmazni a' mulatók inyökhöz. Leg érdekesebb itt ama vasból öntött oszlop, mellyre az utolsó franczia háborúban elesett jeles burkus vezérek, egész élt nagyságukban vasból öntve vannak helyeztetve. Ezen oszlopnak goth alkotása nagyon hasonlít a' Bécs melletti hegyen álló ugy nevezett Kereszt melletti fonóné (Spinnerin am Kreutz) szép emlék oszlopának formájához. Sőt a' kilátás-is innen szinte ollyan, mint ama bécsi hegyről, 's az utazót, ki ezen állóponthon találkozik, csak annak tudása emlékezteti, hogy nem Bécset, hanem Berlint látja, ha észre veszi, hogy Berlinnek kisebb terjedése és szebb elterülése van, 's hogy az német országnak nem első, hanem második városa.

A' bécsi Tivoli félorányira van a' fő várostól Felső Maidling helységnek délnyugoti szélén, mellyet Schönbruntól csak a' kocszi ut választ el. Ezen mulató kert 1830-ban nyitattott meg. Az előtt csak egy dél felé emelkedő dombon pusztá kert volt, most már felső részén egy pompás épület áll, mellyben nagy szála, több csinos vendéglő szobák, 's az épület lapos tetejéről Bécsre 's vidékeire gyönyörű kilátás van. A' kertben, mellynek ültetvényei mind eddig fiatalok, szép angoly parthiák, utak, szökő artézi kutak készültek; ama nagy épület előtt pedig a' sebes csuszató hegy (Rutschberg) majd olly formán, mint Pesten a' város erdejében, csak hogy amott nem fut-le a' kis kocszi egyenesen, mert a' pálya gömbölyegen készült, és a' domb majd fel majd ismét lehajol, 's még-is a' kis kocsik sebes futásban levén magok erejükből a' változó domb területén

fel és ismét leereszkednek. Tavasztól fogva késő őszi hetedszaka több ízben estve meg világosittatik a' kert, benne tűzjátékok adatnak, 's egy vagy két váltó forintot fizetvén a' bemenetelért számos Bécsiek izlelik benne a' szabad jó levegőt, és a' természet szépségét. Illyenkor pedig többnyire a' híres Strauss jeles muzsika orchestraja szokta a' köz mulatságot nevelni.

Pesten a' fehér hajó vendégfogadása és kávésa-is fel kapta szinte 1830-ban a' Tivoli nevet. A' ház udvarában t. i. a' kávé ház mellé deszka 's faoszlopokból földszint, és egy emeletre csinos ebédlő szobákat építtetett, mellyeknek udvarra szolgáló oldalaik csupa ablakokból állanak, 's e' helynek Tivoli nevet adott. Ennek csinos el rendeltetése, 's az ügyes szolgálat azóta számos vendégeket gyűjt oda, kivált az első emeleti szobából a' miveltebb társalkodók soha se fogynak-el. — Ezekből láthatja a' gondolkodó olvasó mennyire hasonlitanak eme mesterséges Tivolik a' természetből képzett olasz Tivolihoz.

III. JELES MONDÁS.

Boldogító Szép-nem.

A' szép-nem bájai életünk hajnalát második paradicsommá teszik; az ő ápoló, tápláló kezei, hű gondoskodása, álhatatos szeretete agg korunknak istápja, 's alkonyunknak esti pirosága. Nála nélkül életünk csak magános, zivataros, csillag, világosság 's barát nélküles éj, 's akkor egyebet nem ohajtunk, mint hogy mennél előbb örökre elszenderedjünk.

M a h l m a n n.

IV. K Ö L T É S Z E T.

A' k ö n n y.

Sirva lép az ember e' téres síkságra,
Sirva köszönti-meg jó anyja ölét,
Siráncokozva tekint a' bajos világra
Sors terhe évekig nyomja kebelét.
Túr, szenved, 's ha földi céljára juthatott,
A' halálnak nyila rajta-is áthatott,
Küszködve lép-le e' földi térérről,
'S reszkető könny gördül bádgyadt szeméről.
Könnyen sir az asszony szelid kegyes szeme,
Ha fájdalmas érzés terhelé szívét,
Mint Tokajnak teljes érett szőlőneme
Könnyen csurgatja arany nektarnedvét.

De a' férjfit előbb fájdalom alázza,
 Büszkeségét terhes keserv zabolázza,
 Mig ellankadt lelke, győztes bújában,
 Enyhülést lelne a' könnyek árjában.

A' kétségbe-esés setét pillanatja
 Híjában küszködik jótékony könnyért,
 Holott a' vad szívnek panaszos szózatja
 Nemes fájdalomra könnyen vissza tért.
 Könyvek borítják-el bádgyadt szemeinket,
 Menyei ihlettel csalogatnak minket,
 'S ujra veszünk részt enyhítő érzésben,
 Mert ismét bizunk a' kegyes Végzésben.

Minden gond, melly terhelt szívünk meg indítja,
 Legyen az bár csupa földi kívánság,
 Minden szenvedély, melly lelkünk felbuzdítja,
 Szülje bár azt a' setét hatalmaság,
 Meg engesztelődik könnyek hullajtása
 Által, mellynek égből tompa visszhangzása
 Hallatszik; így tanít a' szent természet,
 Mellyből még a' szent könny el nem enyészett.

Mi nagyobb ez alsó világon a' könnynél,
 Melly az ajtó ság szelid adója?
 Látsz-e felségesbet, szebbet a' könny-cseppnél
 Mellynek szánakodás kegyes nyújtója?
 A' könny, mellyel minket hálás szív halmoza,
 A' könny, melly jó tettért köszönve áldozza,
 Tüzesebben csillog a' koronánál,
 Tisztábban a' földnek szép aranyánál.

Lemondhatnánk-e mi a' legkedvesebből,
 Melly silány éltünket boldoggá tette?
 Elszivelhetnők-e, ha pályánk téréről,
 Mellyre szép rózsájit öröm hintette,
 Rögtön ragadja-el a' sors bálványunkat?
 Ha csak meg nem szánván Isten fájdalomunkat
 Enyhítő balzsamot nem hint sebünkre,
 'S elváláskor könnyet gyász-keservünkre.

A' könny szent jusait azért tiszteljétek,
 Ha szemből gördülni ti azt látjátok,
 Majd az emberiség koszorút fűz néktek;
 'S ha amott a' bíró előtt állotok,
 Hidjétek, hogy a' könny, melly itt hull szemükből
 Nem fog kihagyatni vádló bün-könyvükből,
 Értünk szóvalan könny fog esedezni,
 'S jutalmas viszonzást nekünk szerezni!

V. VILÁGI TELEGRAF.

H o s z ú é l e t. Cork-ban nem régiben halt-meg P y n e R o b e r t 112-ik esztendejében. Lelki 's testi erővel birt utolsó pillantásáig; halála előtt 2—3 hónappal még naponkint 26—30 angol mértföldnyi sétalovaglást tett.

L ó f u t t a t á s A u s t r i á b a n. Az utolsó simmeringi lóversenyzés Máj. 3-án ment végbe négy futtatásban. 1-ör nyertes volt M y l a d y, Harrach gróf lova, meg nyeré a' már taval-is birtokába jutott 140 arany értékű billikomot. — 2) Gildroy, Hunyady József gróf lova nyert egy ezüst billikomot 's 80 aranyat. — 3) Fair Duchess, Nádasdy Tam. gróf lova nyert 30 aranyat. — 4) Massaniello, Clary herczeg lova nyert 150 aranyat.

N á t h a h u r u t L o n d o n b a n. Midőn Bécsben a' mult Apr. 25-én csupán a' karinthiai kapu melléki színház személyei közül 78 fekvék betegen a' nátha hurutban, 's ama hónap végén azon intézetben, hol a' bécsi Magyar Kurir nyomtattatik, annyi nyomtató legényt nyomott-el az influenza, hogy az említett ujság levél olvasóinak csak fél iv küldethetett: Apr. 18-ról szőlő levelek szerint Londonban-is annyi náthahurutos beteg volt, hogy már 17-én a' Drurylane, Operák, Covent-Garden, és Strand theatrumát néhány napra be kellett zárni. A' törvényszékek ülései félbe szakasztattak, mivel azokban az esküdtek roszul lettek. — A' híres szabók legnagyobb zavarodásba jöttek, mivel legényeik majd valamennyin betegen feküdtek, holott a' leg közelebbi királyi udvarlás (Lever) napjára több új ruhákat kellett vala elkészíteniek.

VI. NEVETTETŐ PILULÁK.

„Miért sós a' tenger?“ kérdé egy kőmiveslegény bajtársát a' kocsmában, tele töltött poharát kezében forgatván. Azért felele az, „mert sókut van benne“. — „Nincs eltalálva“ mondá az első diadalmasan mosolygva, „hanem azért hogy sóba páztolt heringek uszkálnak benne.“ (Ezen apróság édesen emlékeztet azon vig estvére, melyet, Just Comicus e' darabban „Das Fest der Handwerker“ a' pesti publicumnak a' német játékkörön nem régiben szerzett).

„Párosan menjetek akasztó fára valók!“ rivalkoda egy iskola-mester tanítványira ezüst gombos nádpalczáját feléjük billentvén. Tanítványinak egyike páratlan maradván mesteréhez méne mondván: „én kegyeddel megyek hát.“ E. Emil.

V i s s z á s r e j t v é n y. (Palindrom).

Elölről hátulról egyiránt olvasnak,
Nevem a' főczime egy folyó írásnak,
Pedig a' szárnyasok uroknak tartanak.

Előbbi rejtvény: Ö v.

Szerkezi R ó t h k r e p f G á b o r, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, urak utszája 612.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

R E G É L Ő.

PESTEN Csötörtökön Május 16^{kán} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csötörtökön.
 Évnegyedi díjja helyben 1 ft 36 kr borítéktalanul; postán 2 ft ezüstben.
 Három évnegyedre helyben 4 ft 48 kr; postán 6 ft.

AZ ELŐFIZETŐ SZÉPNEM.

Bornemisza N. báróné, Beldiné assz.

Hauk Róza, id. W. Jankovich Miklósné.

Lászlóvszky Borbála, Ghyczy Ignáczné.

Mikes Erzsébet grófné, Teleki János grófné.

Szalay Rozália, Aizner Józsefné.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

A' j e g y - g y ű r ű. (Folytatás.)

Még mások pedig elhitették magokkal, hogy a' fiatal pár a' viszonos elégedetlenség leg főbb fokát csupán ezen az uton vonhatja-meg az emberek szemei 's fülei elől, leg alább addig, míg a' már-is készülöben levő elválasztatásuk valósággal meg fog történni. Mind ezen elmés vitatások közönségesen anekdoták által-is meg világosítottak, 's a' lehető csipősséggel fűszereztek.

Hogy az ártatlan fiúcska, ki nem sokára a' házas pár meglegedését koronázta, hihetetlen ocsmányságával a' férj gyanújának újabb tárgyat szolgáltatott a' czivódásra, 's így az öszve nem illő házaságnak halálos döfést kellett volna adnia, kétség kívül csak szánakozó mosolygást csalhat vala a' báro és kedvelt felesége ajkairól, ha ezen hír tudtokra esett volna. Még ama majomszeretetből is, a' mint később a' szülőknek fíjokon kijelentett szives örömök nevezteték, 's a' házasoknak mind inkább nevedő és napvilágra jött egymás iránti nyájas vonzódásukból-is igyekeztek az emberek házaságuknak fel-bomlását be bizonyítani, mellyet azonban titkos okoknál fogva, vélekedésök szerint, még darab ideig mesterséges módokkal felkelletik tartóztatniok; mert ezen ugy nevezett szeretetnek leg nagyobb felesleges nagyítása és természetlensége egy egészes szemet se kerülhetne-el.

6.

Horsten asszonya erősen meg lévén győződve leányának boldogságáról hű férjének nyájasága és fiacskájának születése által, jövő sorsának minden kívánságai teljesedését naponkint inkább látta közelíteni; az óbester pedig a házaspárnak ezen vidor sorsa látásán annak remélettlen megrázatásától csak azért kezdett néha néha félni, mivel sok tapasztalásai, és a szokott mostoha végzés, mely mintegy egészen tiszta égből szállván-le, kedves feleségének véletlen halálát hozta magával, ötöt ama vigasztalatlán hiedelemre vezeté, hogy minden boldogság, álljon bár az a földi tökéletlenség ellenére leg főbb tökélyében, ellenséges démonoktól ostromoltatván állandóságra nem számolhat.

Még a jóformán kemény tél havai közepén-is Celicia magát a kikelet virányai közé álmodta. Valódi gyermekes vággyal ohajtván a falusi életet, mind ama napokat s heteket számlálgatta, melyek még addig hátra voltak. Előre is leg boldogabb érzelmekkel telt-meg szive fiacskája nevedezésén; ott a természet nyílt keblén, a virágos réteken, a szép régi hársfák hives árnyékában. Midőn erről lelkesülési tüzzel szóllott anyja s nagy bátyja jelenlétében, Horstenné nem tartoztathatá öröm-könnyeit: az óbester ellenben ilyenkor örömet félre nézett; mivel gyámleánya reményének olly igen nagy fényében ama teljes virágot képzelte észrevehetni, melynek számára gyümölcs rendelve nincsen.

7.

Április elején egy senkitől sem sejtített halálos eset azonban a lakásbeli változtatás iránti készüléteknek gátot vetett, mivel a bárót némelly távulas atyafijaival tartandó tanácskozássra elutazni készítette. Éppen olly kedvetlenül vált-meg feleségétől, a milly kedvetlenül emez ötöt magánosan utazni engedé! Mindenik lehetetlennek gondolá, hogy köztök husz mértföldnyi térség létezhessek; ez okból egyszerre ama gondolatra jöttek, hogy az utazás terheire kis fíjak ellenére se tekintsenek, s együtt menjenek ama gyász-eset helyére.

A sors igen örömet kecsegtet olly dolgok kiviheésével, melyek nekünk keservök miatt türhetleneknek lát-

szanak. A' gyermek meg-betegedett; azonban, ha illy durva évkorban utazásra ki nem tétetik, az orvos bizonyítása szerint minden veszedelmen túl volt: de a' kis kedvenczet hátra hagyni, bár jó kezekre lett volna-is bizva, lehetetlenségnek vélte a' jó anya, ha mindjárt semmi betegség sem éri vala őtet. Így tehát, mivel az említett távulas ügy halasztást nem szenvedett, kényszeren volt a' báro egyedül utnak indulni.

Elbucsúzása reggelén a' kis Eugen majd egészen helyre állottnak tetszék, de az orvos állítása szerint utazásra még nem volt alkalmas.

Talán éppen a' gyermek gyógyulásának ezen gyors előmenetele adott a' búcsúzáskor Celiciának olly lelki erőt, millyent az előtt magáról nem-is remélett volna. Ebben tehát sokkal felül haladta férjét, ki mély illetődésében alig válhatott-meg.

„Minek ez a' csüggedés szivem? — kérde Celicia; — hiszen egymáséi vagyunk; én úgy bizom hűségedben, valamint te bizatsz az enyimben. Ugyan azon Isten, ki téged vezérel, lesz velem, és kisdédünkkel. Gyermekek voltunk, midőn ama husz mértföldet reánk nézve veszedelmesnek gondoltuk. Hiszen ama kötelék, melly lelkünket egyesíti, olly erős, hogy a' leg nagyobb tér sem képes azt ketté szakítani! 'S azután, milly boldog lesz a' viszonzítás! Valóban, csak mostani elválásunk által lehetett boldogságunk jövőendő nevedése lehetségessé!“

8.

A' kocsi szegletében ülő utazónak komor lelkében hosszas tompa gondolkozása után mindenféle érzelmek 's vélemények, de igen habozó körrajzokban (Umriss) emelkedtek; azok közt még leghatározottabban mutatkozott előtte Celicia hidegségén (igy nevezé annak búcsúzási lelkeségét) támadott kedvetlensége.

Illyenek az asszonyok! gondolá magában. Az anya érzései a' férj irántiakat ha egészen meg nem fojtják is, de bizonynyal mind inkább siettetik enyészetök felé. Mig a' férj hiven osztozik szívével az anya és gyermek között, az alatt az anyáé annyira meg telik gyermekétől, hogy abban már alig marad üres tér a' férj képének számára; sőt

még az igazaitól annyira megfosztott képnek szinei-is mind inkább elgyengülnek, míg végre homályos, semmit jelentő árnyékrajzzá változik.

Ez után ugyan komolyan üzé-el magától eme képzelődést, 's dicsérte a' természet mély bölcseségét, melly az anyának gyermekéhez leg hatásabb mágnesi vonzódásában leg szebben tűnik elő, — magát szerencsésnek vélte, hogy annyi tévedései után hitvesében a' szép asszonyiség remek példáját találhatta, de valamelly aggodalom, mellynek alapját magának igazán meg nem fejthette, elismert boldogságának csendes izletére e' pillantatban semmikép sem engedé őtet jutni.

Végre az előtte elsuhanó tárgyak változóságai elűzték mind ezen elmélkedéseit. Mostani magános utazása sok ábrázolatokat tüntetett ismét eszébe amaz időkől, midőn még inkább volt otthonos a' világban, hogy sem ön házában. Sok nyájas, éltén örülő leánykép egy multszakot (Vergangenheit) varázsla vissza, mellynek (a' mit nem tagadhatni) még is meg valának a' maga örömei 's izletei (Genuss). — Mind ezek ugy rémlettek előtte, mint a' szép tájak, mellyek most köszöngetéseiket mintegy a' kocsiba hányogatták feléje, 's mellyeket ő azon reménység fejében, hogy ismét és mindig újabbakra fog jutni, fájdalom nélkül hagyhatott hátra. Mivel pedig már elérte az élet azon részét, melly állandó, magában-is értetődik, hogy a' valódisághoz ragaszkodása mellett az izletek előbbi tarkaságával fel kellett hagynia.

9.

A' bárónak éjjeli megszállására kijelelt jószágon vidám inneplés várakozék utasunkra. Annak birtokosa, Hüningur, tudván meg érkezését, hogy őtet kellemesen lephesse meg, szomszédjai fiatalságának számára téli bucsúvétel neve alatt egy kis táncz-mulatságot (bált) adott. Hüning, Tangern-nak életre való 's hajdan egyetembeli barátja, régen nem látván a' bárót, de csudálkozva hallván mostani magános életmódját, mindent elkövetett, hogy őtet a' virágteljes multszakra emlékeztesse.

A' történet ugy hozta magával, hogy az ottani vidék rendkívül bővelkednék asszonyi bájokkal, 's maga Hüning-

né-is sokkal szebb volt, hogy sem ő ama szüz és asszonyi koszorú végett, mellyet férje olykor olykor házába öszve gyűjte, aggódhatnak. Átaljában ezen házaspár egészen más elvekre alapítá házasságuk fonalát, hogy sem Tangern. Hüning házában a' könnyelműséggel határos vidorság vitte az előülőséget. A' férjfi 's asszonyi fiatal-ság nem ismert boldogabb egyesületi pontot. A' szorosan fentartott illendőségen kívül Hüningkedven (így nevezé a' birtokos csak másfél év előtt vett jószágát) semmi békó sem gátlá a' társalkodást és mulatságot. Sok szülőpár csóvalta ugyan fejét ezen dolog állomásán, 's csakugyan mind eddig az egész uraságos boldogság csupán hat téli hónap óta tartott; mert Hüning a' mult évi Octóberben vette csak el szép feleségét. *(Folytatás következik.)*

ÉLETTÖRTÉNET.

Báthory Anna

főispánság helytartója. *)

Ezen jeles magyar asszony Somlyói VI-dik Báthory István Erdélyi Vajdának és Thelegdi Katalin nagy miveltségű asszonyságnak leánya, 's Bélthei Drágfy Gáspárnak Közép - Szolnok és Kraszna vármegyék főispánjának hitese volt. Férje 1545-ben készített testamentumában fijaival együtt ötet I-ső Ferdinánd királynak oltalmába különösen ajánlotta. Melly bizodalmanak olly sikere lön, hogy holta után a' kegyes király a' jeles tulajdonságokkal tündöklő özvegyet, noha már Homonnai Drugeth Antallal második házasságra lépett, az említett vármegyék főispáni helytartójává nevezné-ki, melly hivatalt mind addig viselte, míg első férjének életben maradott egyetlen fija 's a' Drágfyak utolsó csemetéje, IV-dik Drágfy György, férjfi korát elérvén anyjától a' főispáni méltóságot általvehette. — Meghalván Annának második férje-is, Ecsedi Báthory György házaspárja lett.

---

*) Gróf Thurzó György hires nádornak özvegyét-is Holicsi Czobor Imrénék Erzsébet nevű leányát, férjének holta után, jeles tulajdonságai miatt a' Moson vármegyei rendek egy szívvel lélekkel főispánjoknak kiáltották-ki.

II. NÉPISMERTETÉS.

Bihari leányvásár. A' Karpath hegységnek mind inkább kelet felé 's több száz mértföldnyire el-nyúló bérceik egyik ága ott, hol Erdélynek nyugoti határát képezik, dél felé kanyarul, 's Bihar vármegye keleti részében terjed-el. Könnyen szembe tűnik ezen ág kőhalmainak egyik hatalmas óriása, melly a' délkeleti mélyebb vidéken Bihar nevet visel, és a' hajdani hasonnevű herczegséggel, 's most az ország leg nagyobb megyéjével-is közös, hol ugyan azon hegy büszke ormába a' felhők csapkodnak. Tetejét ritkán lehet látni, mert közönségesen sűrű ködök rejtik-el a' szem elől, 's csak a' leg hevesebb nyári hónapok szabadítják meg északi oldalát a' hótól, sőt példák-is voltak, hogy rajta Június és Augustusban-is több emberek 's nyájak fagytak-meg, mert csak ezen hónapokban lehet rá menni. Több üregeiben, mellyek közt a' Junacza leg nevezetesebb, örökös jég találkozik. Ezen bérce egyik lába magyar országot, a' másik Erdély három megyéjét u. m. Kolos, Zarand, 's Fehér vármegyét tapodja, 's csúcsáról felséges kilátás terjed ama nagyherczegség tetemes részére. Ugyan innen küldi-le kimerithetlen forrásából a' Körös vizét, melly illy nagy magoságról rohanván, nem csuda ha gyors futása miatt sebes nevet kapott, hogy a' vele egyesülő 's a' Tiszába ömlő fehér és fekete Köröstől megkülönböztessék.

Két oldalán, kivált a' magyar országán, számos lakosokat táplál, kik nem falukban, hanem széjjel szórt kunyhókban egészen különös, fáradságos ugyan, de szabad életet élnek. Ki rekesztőleg marha tenyésztést űzők, vadak, durvák, 's miveletlenek, de a' mellett izmosak, ügyesek, szabadságukban büszkélkedők, 's noha Oláhok, és nem egyesült görög hitűek, viseletük, szokásuk, ruházatjuk által szembetűnőleg különböztetik magokat többi hitsorsosaiktól. A' férjfiak egészen lenyirik hajokat, csak egy fűrtöt hagynak-meg, melly csomóba fonva homlokukon függ-le bal szemök mellett. Rémitő hosszúságra növesztett szakálluk 's bajuszuk a' nélkül-is durczás arcvonásaikat még ijesztősbekké teszi. Fejükön birka vagy kecske bőrből készült sapkát, 's ugyan abból hosszúkás ködment vi-

selnek, mellyet széles szij szorit csipejekhez. Igen durva fehér posztóból vart nadrág, melly posztót feleségeik készítik hosszú szarvú juhaik gyapjából, 's a' keskeny szij-szeletekből öszve fűzött bocskor szokott a' természet ezen durva embereinek egész ruházatja lenni. Vannak olyanok közöttök, kik egész életökben se jönnek-ki erdejökből, 's a' nagyobb világról képzeletök sincs. Az asszonyok tarka kendőket tekernek fejök körül, és szoknya helyett két kötényt hordanak, mellyeknek egyikét előre, másikat hátra kötik ingök fölébe; a' kötények leg gyönyörűbb színekkel díszlenek, mellyeket ők különféle növényekből készítvén azoknak különös festéki eleveiséget tudnak adni. Valamint ruházatjaik, ugy szokásaik-is sajátiak, mellyeket aggodalmas hűséggel közöl fijával az atya. Azonban leg nevezeteseb szokásaiknak egyike az évenként Sz. Péter napján tartott leányvásárjok. *(Végzet következik.)*

III. J E L E S M O N D Á S.

Férjfi és asszony essze. Messze szállong a' férjfi lángesse, világokat ölel, multon, jövődön mereng tekintete; de a' jelenlét titkába csak asszony hat-be: amaz bátran itél a' külső élet-ről, ez a' szív érzeteit méri, 's gyengéd keble első bízosa a' serkenő, eget lebájló szerelemnek.

Kisfaludy Kár. Barátság és Szerelem.

IV. K Ö L T É S Z E T.

A' B a r á t o k.

Azt mondják, hogy a' hiv barát	A' második ugy segéljen,
Most e' földön ritka már,	Ámbár kicsint vékony szál,
De én mondom: e' panaszát	Ágyam mellett, csak hogy védjen
A' világnak hinni kár;	Egész éjjel strázsát áll.
Mert én mindjárt megmutatom	Most ugyan csak kedvtöltésből
Ezen néhány sorokban,	Magammal hordozgatom,
Hogy nékem nem egy barátom	De támaszom lesz szükségből
Jó és hiv, de négy-is van.	Agg koromban — a' botom.
Az első mindig enyhíti	A' harmadik ágyam előtt
Leg nagyobb szükségemet	Fekve vigyáz házamra,
Soha se csal, 's mindig tölti	Ételt, italt, sőt még a' nőt
Megürült erszényemet.	Ott hagyja hívásomra,
E' kis kerek barátomért	A' mig él, én jól ismerem,
Kedvel az emberi nem,	Mindig hiv marad hozzám,
A' ki hát csak keveset ért,	Még ha ötlet meg-is verem
Tudja hogy ez — a' Pénzem.	Megcsókol a' — hiv kutyám.

A' negyedik haragjában
 Ámbár igen sok embert,
 Kivált fiatal korában,
 Hamar asztal alá vert;
 De ha öreg, megszelidül,
 Bú 's gond ellen ostrom,
 Jó kedvemet csak egyedül
 Ő tartja meg — a' borom.
 Szigethen Marmarosban.

V. Különféle.

Angoly vendégszeretés. Rutlandi herczegnek Belvor Castle czimű falusi lakhelyén a' mult télen nyolcz hét alatt több mint 16,000 személy vendéglítették-meg, ide számítván a' cselédséget-is. Világosításra 400 lámpa, 's naponként 40—48 messzel olaj volt szükséges. Minden héten 4 ökröt vágtak-le.

Szellemi hasonlítások. Egy külföldi író a' jelesebb költőket és hangászokat szellemileg állítja egymással arcczal öszve 's valóban több hasonlításai olly gyengédek, olly jól eltaláltak, olly tiszták! u. m. Angely - Dorn; — Bürger - Himmel; — Castelli - Morlachi; — Engel - Stadler; — Fouqué - Auber; — Götthe - Mozart; — Grillparzer - Weber K. M; — Herder - Pär; — Klopstock - Bach Seb., — Koczebue - Rossini — Lessing - Spontini; — Mathisson - d' Alayrac, — Rückert - Meyerbeer; — Schiller - Haydn. — Schlegel testvérek - Cimarosa és Righini; — Tieck - Spohr; — Uhland - Pasiello, — Wieland - Cherubini. — Hát honi költőinket 's hangászinkat mikor állíthatjuk mi-is így egymással öszve??!

Szekrényesy.

Történeti különöség. Augustus és Napoleon háznépe közt különös hasonlatosság mutatkozik. 1) Augustus, a' hatalmas, sokat hasonlít Napoleonhoz. 2) Livia, Augustus felesége Josephinához: mind ketten már előbb más férjek feleségeik voltak. 3) Julia, Augustus leánya 's kedveltje, Hortensiához, mind a' kettőt tán nagyon is szívelték az illető mostoha-papák. 4) Tiberius, Augustus mostoha fija, Eugeniushoz. — 5) az augustusi háznép egyetlen reménye — a' kora virágjában elhunyt Marcellus — az ifjú Reichstadti herczeghez!

Szekrényesy.

Szórejtvény.

Majd eget ére egész, de az Isten félbe szakasztá;
 Fő nélkül, szomorú elenyésztem okozta irigység.
 Első három, gyermeknek vásári ajándék.

S. J. Zala vármegyéből.

Előbbi rejtvény: Sas.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, urak utzája 612.

R E G É L Ő.

PESTEN Vasárnap Május 19^{kén} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csőtörtőkön.
Évnegyedi díja helyben 1 ft 36 kr boritéktalanul; postán 2 ft ezüstben.
Három évnegyedre helyben 4 ft 48 kr; postán 6 ft.

AZ ELŐFIZETŐ SZÉPNEM.

Aspermont Maria grófné, Erdődy György grófné.
Horváth Johanna, Vojnitsné assz.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

A' jegy-gyűrű. *(Folytatás.)*

A' mult téli néhány bálokban, melyeken a' báro hitvesével jelen volt, gyakor gondolat ötlött a' felől eszébe, mi nélkül neki mostani viszonyzataiban el kellett lennie, de a' jelen bálon még inkább gondolkodni kezdett ama hiányokról. Azon sokféle mód, mellyel a' szépség és inger tetszeni-vágyásukat kitüntették, az asszonyi öltözetben, mozgásokban, és pillantásokban csudálni méltó mesterség, a' szép alkotású kezek, mellyekhez neki a' táncz közben futólag nyulni kellett, 's a' mellett némelleyek felől kétséges maradt, vallyon azok erősebben szorultak-e az övéihez, hogy sem szükséges lett volna, szóval: az egész bál mintegy tündér-hálónak tetszék neki, mellybe gyakrabban jönnie nem kellene, mivel a' sok kápráztató világok a' szívében élő kép fényének könnyen rövidséget okozhatnának, holott az volt eddig minden illyes hálók ereje ellen egyetlen talismánja.

Leg inkább bájoló-meg ötet a' szép házi asszony. Egy német táncz után, melly közben ezen tökéletes fiatal természetnek lángoló szíve az övé mellett dobogott, és szemeinek májusi napja több izben leg nagyobb nyájasággal tekintett az övéibe, kötelességének tartá a' báro magában feltenni, hogy akár melly ürügy alatt ez éjjel fel fog hagyni a' tánczozal, hogy annál biztosabban kerülhesse-el a' veszélyt, melly őt ezen istenasszonynak gömbölyeg 's hófehérségű karjaiban fenegette.

De a' feltétel nem engedé magát teljesíteni. Vacsora felett ő volt Hüningné szomszédja, 's mind annak mind a' többinek köz vigsága mellett lehetetlen lett volna a' bárónak roszul érzési ürügyét elő hozni, pedig éppen azt akará elő adni nem tánczolási feltételének alapjául. Nem sokára, midőn a' keringő tánczosok fel 's alá szállongtak a' teremben, 's a' báro éppen a' házi asszony felkeresésére akarna menni, hogy előbbi ürügye alatt háló szobájába vonná magát, egyszerre csak valamelly atlasz szép kézből nyájas szorítást érzett.

„Csak nézze, Tangern, férjemet — mond maga a' háziasszony Hüningre mutatván, ki valóban fiatal tánczosnéja epedő pillantásaiban lebegve éppen mellettök suhant el, — nem érdemli-e az illyes a' legkeserűbb boszúállást, 's megtagadhatná a' báro tőlem, új barátnéjától, ilyen igazságos czélom felé segítő kezét?“ 'S e' közben már karját is oda nyújtá a' szép asszony.

Sokkal kábitóbb volt a' báróra nézve e' meglepés, hogy sem betegségbeli kifogását fásnak és sértőnek nem tarthatta volna. Különben czélja elérésére a' kézzel fogható önajánlás még is legalább annyit tett, mennyit a' nemtánczolás tett volna.

10.

Még aludt a' házi asszony, midőn már másnap reggel a' házi ur utazni kész vendégével fölöstökölt. Kiváncsi levén vendégének a' bál felől hozandó ítéletére, örült a' határtalan helybehagyáson, mellyet a' báro neki kinyilatkoztatott, 's végre így szóllalt meg: „Tudd meg, régi barátom, hogy én egész télen által időről időre illy gyülekezeteket tarték, 's igyekeztem jószágonon örömemet jól elintézni. A' házas élet kellemeit a' nőtelenség gyönyöreivel törekedtem egyesíteni, 's ez olly feladásnak látszott, mellynek megfejtése megérdemlé a' fáradságot.“

„De, barátom — viszonzá a' báro, — hogy az igazat megvalljam, még is hibázik munkádnak tartósága; mert az emberi szenvedélyek — —“

„Ellentállnak — közbe veté Hüning — mindenkor a' regulának, tehát itt is. Azonban küszködni szoktunk érte, mig lehet. 'S átaljában a' tartóság! minthogy egész élet-

ben sincs, tehát nem kell azt sokat kívánni más szertartásoktól. De mit-is tehetne az ember egyebet, mint a' mit én teszek? ha csak a' fiatal erőnek bősége közepén-is az ifiúság gyönyöreiről lemondani, 's magunkra olly bilincseket rakni nem akarunk, mellyek tán nem egyébre, hanem csupa természetlen fájdalomra vezetnek.

A' házi asszony belépése más irányt adott a' beszédnek. Holt halavány, 's homályos szemmel jelent most meg: ekkor kérdezé, magában kételkedve, a' báró, vallyon ugyan azon személy lehet-e ez, mellynek behatásától ő a' mult éjjel annyira tartott; 's csak hamar elhagyá e' falusi jószágot erősen hitetvén-el magával, hogy ő még-is jobb sorsot választott házának elintézésére, sőt hitvesében-is egészen más és jobb lény (Wesen) rendeltetett számára. Egyszersmind pedig a' tegnapi táncz amaz elmélkedésre vezeté őtet, hogy egyetlen pillantat, ha kecsegtetéseinek engedünk, gyakran nagy zavart okozhat egy egész ház boldogságában, — és így mult esti tapasztalása a' jónak útján őtet inkább erősíteni, hogy sem megzavarni látszott.

11.

Éppen délben szállott-meg a' báró mostani rendeltetése helyének első fogadójában. A' herczegnek pompás bejövetele, kire az eddigi uralkodó holta után szállott az ország, az említett jókora házat szinte födeléig tölté-meg vendégekkel, 's a' vállat vonító fő pinczés (Kellner) bizonyítása szerint aggódni lehete, hogy a' másik fogadóban-is hasonlót várhatni.

Remélhetni — mondák — hogy a' table d' Hôte (közös asztal) után több szomszéd vidékiek fognak haza utazni. Ha tehát a' bárónak a' közös asztalnál részt venni tetszenék, ne sajnáljon a' mondott ideig várakozni.

De mivel Tangern Hüningnél jó formán fölöstökölt, inkább vágyódék nyugalomra, kivált, mivel az igen-is rossz ut alunni nem engedte, holott a' mult éjet-is ébren tölté. Haragos tekintete hozta csak a' fő pinczést amagondolatra, hogy az első emelet 2-dik száma egy óra előtt meg üresült; mivel pedig már kétszer kiáltotta' utánna, 's Tangern arczvonásain a' békételenséget lehetetlen volt észre nem venni, tehát egy mellette járdogáló segédjének

adta a' főkulcsot olly meghagyással, hogy a' nevezett számú szobát a' báro számára felnyissa.

Ott a' báro csak akkor vett észre egy asszonyi kalapot, 's más egyéb fehér népi öltözetdarabokat, midőn már holmijeit behozá inasa, 's gazdáját magára hagyta. Kevés kedve lévén arról gondolkodni, hogy azokat ki hagyhatta ott, lefeküdt a' pamlagra, de azonnal ismét felugrott, hogy a' szoba ajtajára taszítván a' tolózárt nyugodalmát annál biztosabbá tehesse.

Azonnal egy köhentésen, melly egy eddig észre nem vett hálófülkének (alkoven) csak oda támasztott üveg ajtaján hatott keresztül, annyival inkább bámulásba hozta őtet, mivel az asszonyi szózattól származott, 's ahoz még egy idegen hangzatú: „Ki van itt?” sértő kérdés tétetett.

Midőn erre a' báro az alkovenhez közelítne, sebes léptetve jött annak lakónéja az üveg ajtó eleibe, bezárá azt belőlről, 's a' zöld selyem ablak-karpitot vissza tolta.

A' remélettlen asszonyi fejecske, melly itt az üveg 's ráma alól úgy tűnék-ki, mint egy leg nagyobb művész kezétől festett mellkép, sokkal érdekesebb volt, hogy sem a' báróban az előbbi fáradtságától nagyon-is szorosan lebilincselte élet-szellemeket legottan fel nem oldhatta volna. Az igen-is helyes arcznak eleven színezete, a' teljes korallajkak, a' holló-fekete hajak, mellyeknek egyik fürtje a' nyakra csak azért látszott lelőgni, hogy annak liliumit annyival inkább kiemelje, mindenek előtt egy pár szem, mellyeknek barna fényökkel szédítve kellett hatniok minde-
nekre, kik előttök állának, mind ezek Tangernt bálványképpé varázslák úgy, hogy mig e' ritka kecséken álmélkodnék, nem juthatott ama mentő szavakra, mellyeket a' körülmények, 's maga az utazás-is a' mivelte férjfi kötelességévé tettek volna.

A' kaczagás, mellyre most az alkovenben levő dáma hirtelen fakadott, nyájas képeznek még csak most adott teljes elragadtató elevenséget. Tangern mentegetését kezdé rebegni, 's jelenté, hogy bocsánatot nyervén, mellyre elkerülhetlen szüksége volna, azonnal el fog távozni.

„Az urnak egész viselete, — mond a' dáma igen kellemes franczia szókkal — minden hibától felmenti 's bizo-

nyitja, hogy majd ugyan olly zavarodásba helyeztette uraságodat, millyenbe engemet. Mondám, hogy majd ugyan olyanba! mert az enyimnek, mit könnyen képzelhet magának, sokkal nagyobbnak kelletik lennie. Azért tartozom ön magamnak-is azzal, hogy kegyedet mindenről tudosítsam.“

E' szavak után felnyitá az ajtót, 's a' tagoknak szép arányosága (Symetria), melly most egész alkotásával együtt előtűnt, még hathatósban érdeklette azon benyomást, mellyet előbb csak mellképe gerjesztett a' báróban.

„Mindenek előtt bocsássam-meg a' rendetlenséget“ mond ő, talán inkább, hogy elsőbbsen-is a' Tangern által bezárt ajtót megnyissa, mint sem hogy schawl-ját, melly az ajtó melletti karszéken lógott, máshova tegye. „A' nagy melegség miatt, gondolám!“ folytatá szavát, 's a' közben kinyitotta félig az ajtót. *(Folytatás következik.)*

É L E T T Ö R T É N E T.

Bornemisza Anna.

Apanagyfalvai I-ső Apafi Mihály erdélyi fejedelemnek hites társa, és Bornemisza Pál Jenő vára 's az udvari katonaság főkapitányának leánya. Ezen különben jeles tulajdonságú herczegnét élete alkonyán elme-háborodási szerencsétlenség érte, melly közben minden legyet boszorkánynak tartott, 's ezen képzelődésében a' legyeket nem szenvedhette. Minekelőtte tehát valamelly házba, és szobába lépett volna, onnan az udvari cselédeknek minden legyet ki-kelle hajtaniok. Ha valamelly ruhán, vagy akármí házi bútoron légy ült, ő azt szaglása által megérzette, 's ez okból mindig új asztalt, tiszta abroszt, asztal kendőt, új tányért, kést, kanalat mindig tiszta gyolcsba takarva kellett az udvari cselédeknek készen tartaniok a' herczegné számára. A' szerencsétlen asszony azonban kevés nappal életének vége előtt ezen boldogtalan képzelődésétől megszabadult, 's ajtatos készüllete után 1688-ban csendesen kimult. — Férje két esztendő múlva követé őtet; életben maradt egyetlen fíja pedig II-dik Apafi Mihály Bécsben mint római szent birodalmi herczeg 1713. zárá-be az Apa-fiak jeles nemzetséget.

II. NÉPISMERTETÉS. (*Végzet.*)

A' Kalinasza nevű nagy rónaságra t. i. számos ember gyülekezik öszve részint kíváncsiságtól ingerelve, részint köz multság, részint vásárlás végett. Minden atya, vagy a' háznép fője, ki patriarcha gyanánt határtalanul uralkodik valamennyi házbeli tagokon, ide szokta látóra hozni felserdült leányait, de egyszersmind az egész menyasszonyi kincset-is, melly tehenekből, juhokból, kecskékből, sertvésekből, 's hajékesítő pénzekből (nálok a' leg főbb pipere) áll. Ekkor elő jönnek a' szülőjiktől kísért házasulandó legények, megvizsgálják a' menyasszonyokat, 's vagyonukat, és ezeknek becsét, emlegetik a' magok birtokát, míg csak megegyezhetnek. Egy erős kézcsapás, mellytől a' levegő-is meg rázkodik, tudatja a' szomszédokkal, hogy az alku megesett, melly, ha már a' leány oda nyujtá jobbját a' vevőnek, megmásolhatlan marad. Csak hamar éleszti kedvöket a' pálinka, mellyet a' menyasszony apja nem szűken osztogat, azzal a' két nembeli atyafiak, kik egyszersmind bizonyságok-is, bőségesen vendégeltetnek; a' Popa, ki szent hivatala végzésére mindenkor készen van, elő hivatik, helyben öszveadja a' jegyeseket, 's a' köz vigságban minden tekintetre nézve részt vesz. Ha végre a' mulatságnak elegendően áldoztak, az új házásokat szekérre ültetik; a' még eszöken levő atyafiak 's barátok gondoskodnak a' hazakocsizásról. 's a' menyasszonyi vándorajándék elvitetése felől.

De mivel ezen vásárokon sok visszaélés történik, 's a' pálinka által mind inkább gerjesztett vidorság többnyire durva erkölcstelenségre, véres verekedésre, sőt halálos esetekre-is fajzik-el, a' felsőség ezen vásárlásnak mindig nagyobb gátot törekszik vetni, de még eddig képtelen volt annak tökéletes eltörlését eszközölni.

III. JELES MONDÁS.

Első Ferencz franczia király mondása. Egy udvar Szép nem (hihetőleg: szép és elmés asszonyságok) nélkül az, mi a' kikelet rózsák, 's az esztendő tavasz nélkül.

Szekrényesy.

IV. K Ö L T É S Z E T.

A' V á r á s.

Tél van, a' nap mégis be hosszú, Egy óra csak! most messze jössz Te,
 Rest csigamozgással halad, Vágyó kebled felém dobog,
 Megöl, haj! az ásitó boszú, Föd reszket, bár kendő fedezte,
 Mint bajnokot mikor nincs had, Kék arczodon vér nem lobog,
 Az estve hozná nyugtomat; 'S kesztyűdbe bujt kedves kezed
 Hunyj-el nap! ne nyujtsd kinomat! Fáztodban alig érezed.

Nyugtomat, ó annak ölében, Az ökör vont a szán visitva
 Kit tegnap óta nem láttam, 'S szökve göröngyre göröngyrül,
 Kit utra vitt illy dér ködében Farolva, szívet iszonyitva,
 Közös bajunk, — miért hagytam? Veled haza későn kerül;
 Most nem gyötörne fájdalom, Várlak, de lassan érkezel;
 'S várás Te érted, Angyalom! Jőjj, nélkülöd napom vesz-el!

Jelen az est, zord szürkületje

Fogat koczogtat fagyával,

Még sem vagy itt, nincs enyhületje

Szívemnek égő vágyával. —

Ah várni milly kín, melly epeszt,

Jőjj, Kedves, és oszlasd-el ezt!

Fogarasy János.

V. K ü l ö n f é l e.

Szép-nemi panasz.— A' Magyar társalkodási nyelvet terjesztő pesti ifiak egyikének közelebb egy előtte ismeretlen háznál hivatalos dolga lévén, — miután az előszobában a' ház tónusának szokott külső mintája — a' szobaleány — csak németül szóllott, a posteriori vélekedvén, az eleibe jött házi kisasszony-nyal-is szinte ezen nyelven értekezett. 'S e' lelkes Szép megtudván később, hogy az ott volt idegen éppen a' pesti nyelv-daliák egyike legyen, ellene panaszra fakadt: „miért felejté-el — úgy mond — éppen én előttem szép fogadását?!“ — (Ime! illy szép viszhangra talált minden nemesb kitüzött czél deli Szepeink tiszta lelkében!)

Szekrényesy

Álarcz ellen álarcz. Egy ügyész B-ben közönségesen becsületos 's gazdag embernek ismertetett; hanem azt-is jól tudá az egész város, hogy a' nótelenül maradást erősen feltevén magában, — hacsak valamelly dúzsgazdag parthiet nem találand. — Egy utazó fiatal özvegy asszony, ki az ügyész lakása ellenében volt vendég fogadóba szállott, megértvén amannak feltételét, elhatározá magában, hogy őt, ki neki nem tetszék-vissza, a' házasság édes kötelére csalogatandja. Egyszerre igen megbetegszik a' szép özvegy, 's már a' halált érzé közelgetni; doctorok 's a' szomszéd ügyész-is hivatztatik, mert a' testamentumnak hamar megkelle lenni. Mig a' doctor urak a' mellék szobában tanácskoztak, az özvegynek tört hangon mondott végintézetét

irá az ügyész. „Sógoromnak P-en 20,000 ft. — nénémnek brillant ékszeremet (Schmuck) 's 8000 ft. — megholt uramnak huga örökösüljön jószágimban V-on, — szolgálomnak, míg élnek, mostani dijjok évenként fizetessék-ki, — az ügyész urnak fáradságáért 150 ft. 's a' t. — Más nap jobban érzi magát a' beteg, 's a' felbátorodott doctorok ujjonnan gyógyíták; az ügyész ur gyakran megtevé tiszteletét a' betegnél, melly szívesen fogadtatott. Végre a' szép betegnek egészsége egészen helyre állittatik, 's az ügyész ur az özvegynek kezéért esedezik, ki igen szeretetre méltónak látszék neki a' végintézet óta, 's a' szép asszony nem monda — nem-et. — De bezeg a' haszonkereső ügyésznek azt kelle megérteni esküvése után, hogy az említett testamentum csak pro forma volt, 's az özvegynek minden vagyona 2000 forintban állott.

E. Emil.

Nagy vendégség. A' mult November 9-én (és pedig bőjt napon) Londonban a' lord-major olly vendégséget adott, mellynél csak 3075 gazdagon megrakott tál-étkek hordattak az asztalra.

VI. TRÉFA-SZESZ.

Egy pontos kalmár kereskedői főkönyvébe (Hauptbuch) közelebb e' két különös positiót-is bele-irta: 1) a' kis fiúnak egy pár czipót varrattam 1 ft. 15 x. 2) A' feleségemnek egyszerre két fogát kihuzattam 4 ft. —

Szekrényesy.

Kérdő Rejtvény. (Calembourg)

1) Mellyik vár lehet hazánkban a' legrégibb?

2) Mellyik házha nem megy lopni a' tolvaj?

Előbbi rejtvény: B á b e l.

K é r e l e m.

Közelgetvén a' pesti medardvásár, alázatosan bátorokdunk figyelmeztetni Budapestén kívül lakó tisztelt olvasóinkat, hogy folyóírásunk jövő fél évi dijját, kinek tetszeni fog, vásáros alkalmatoságok által a' szerkezői hivatalhoz könnyen beküldhetik. A' mennél előbb teendő kegyes megrendelés végett pedig annyival-is kérjük átaljában valamennyi olvasóinkat, minthogy a' nélkül senkinek se fogjuk megküldeni a' Regélő folytatási számaint, ne hogy illetlen erőszakkal látszassunk alkalmatlankodni. Július elejétől fogva azoknak se bátorokdunk többé megküldeni a' Regélőt, kik azt megrendelték ugyan, de dijját Június végéig meg nem fizetik; minthogy ezt arra fogjuk magyarázni, hogy a' tisztelt megrendelők a' Regélőt továbbra-is járadni nem szándékoznak. — Postán küldendő folyóírásunk jövő félévi dija 4 ezüst forint lészen; fertály esztendőre ezután csak Budapestiek tehetnek rendelést.

R E G É L Ő.

PESTEN Csötörtökön Május 23^{kán} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csötörtökön.
Évnegyedi díjja helyben 1 ft 36 kr boritéktalanul; postán 2 ft ezüstben.
Három évnegyedre helyben 4 ft 48 kr; postán 6 ft.

AZ ELŐFIZETŐ SZÉPNEM.

Madarassy Vilhelmina, Utassy Istvánné.

Majzik Beatrix kisassz.

Plathy Johanna, Egyed Imréné.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

A' j e g y - g y ű r ű. *(Folytatás.)*

Leültek, 's a' szép alak elbeszélé, hogy a' hercegi bejövételre hosszas várakozásában igen ellankadt, 's végre ugyan annak csekélysege miatt ha nem lankadtabb, leg alább kedvetlenebb levén, minekelőtte a' szomszéd falura vissza utaznék, magát ki akará pihenni. De arra három utazó társnéji csak fél órát engedének, 's kinyilatkoztaták, hogy hosszabb álma esetére nála nélkül fognak elutazni. Biztosan feltevé, hogy tán csak nem fogják őtet ama zavarodásnak ki tenni, hogy a' fogadóban magára hagyják, megelégedett az engedelemmel. De már most látja, hogy a' fenegetett csint az éretlen pajkoság csak ugyan teljesíté rajta, 's a' mint Tangernnak a' szobába szállításából bebizonyodik, nem-is jelenteték-be a' házi gazdának, hogy ő itt maradott. Azon pedig, hogy az elutazottak még a' szobát-is tárva hagyták, különösen látszott neheztelni.

Ez iránt azonban megnyugtattván őtet a' báró, jelenté, hogy noha délután ismét fog egy alkalmatosság reá várakozni, de átlátta, mint a' következés mutatja, melly rémulés foghatta volna el őtet, ha Tangern helyében valamelly durva viseletű vendég száll vala a' szobába.

12.

Csak a' hármat ütő toronyóra emlékezteté a' dámát, milly soká aludt volt. Emlité, hogy e' nagyon-is akarátja elleni körülmények közt örömet részt vett volna a' fo-

gado közös ebédjén; 's midőn bizonyosá tenné a' báro, hogy arra még idő volna, egyszersmind ajánlá magát, hogy őtet oda be fogja vezetni.

A' figyelmet, mellyet a' bájló idegen dáma a' nagyon is meg lepett asztalnak férjfiyai 's asszonyaiban gerjeszte, mind ő, mind a' báro jól észre vette. Ugy látszék, hogy az urakat mintegy elektromi ütés érte, mert olly nagy leve a' szolgálati készség, mellyel valamennyin a' még két üres teríték-et (Couvert, Gedeck), mellyek egymástól nagyon távul estek, a' jókora asztal majd felényi helyeinek változtatásával 's a' legkészebb sziveség vonásaival igyekeztek együvé helyezettetni.

A' dámának jobb kezére jutó, az ujviselet leg szorosabb szabásai szerint öltözött, fiatal és jótermetű szomszédja alig látta-meg a' damát, midőn már-is annak mulatztatásában szerencsáját kezdé próbálni.

Szembetűnően bátoritá őtet a' dáma engedéksége (Nachsicht), mellyel ez amannak rosszul beszélt francia nyelve iránti mentségét fogadta. De arra azonnal olly illendő elutasítást tapasztalt, melly által a' dáma annyira meg nyerte a' szomszéd urak sziveit, hogy benne hasonló szerencse-próbálásra vetekedést gerjesztene, minek szerencsétlen következése által azonban egyszerre majd valamennyi egyéb ott ülő 's eddig látható irigységgel elfogódott dámák sziveit magához édesítette; mivel amazoknak nagyított galanteriájokat, miben valamennyin hibáztak, hasonló elutasítások követték, mellyek annál érzékenyebbek voltak, mennél elmésebben hangzottak.

Tangern volt az egyetlen egy, ki iránti jobb bánásmódját a' dáma magának fentartani látszatott. Különösen pedig értésére adá neki tetszését a' bárónak csinos francia szóllásmódján. Meg nem foghatta, mondá, hogy a' báro csak ugyan nem földije neki, ki francia ország fővárosának köszöni születését 's neveltetését.

Az ebéd vége felé egy inas jelenté a' dámának, hogy anyja éppen most szállott-be a' másik fogadóba.

„Báro ur — mond a' dáma — hogy minden hosszas elítélését kikerüljük annak, vallyon ama szállás, mellynek mind kettőnket a' különös történet lakójává tett, az uré-e,

vagy az enyim, kérem, mihelyt ide érkezik anyám, kísérem engem oda, és tiszteljen-meg mulatásával azon utolsó órában, mellyet ott még tölteni fogok. Ha talán már ismeretségünk rövid ideje közben észre vette, hogy én nem minden illy féle ajándékot tudok méltatni, akkor kegyed annál kevesbé fogja ajánlásomat üres hizelkedésnek venni.“

Ezt ő csendes hangon 's olly bájos lekötelező vonással mondá, hogy sok körülöttek ülő urak képtelenek valának boszorkodásukat eltitkolni a' Tangern-nak olly láthatóképpen adott elsősegen.

„Csak egyetlen pillantatot kérek még, hogy annyámmal kevés szókat egyedül válthassak!“ mondá, midőn éppen anyja megérkezék, kinek azonnal eleibe sietett. Tangern-is el hagyá az asztalt, hogy egy távulas ablak előtt mai történetéről gondolkodhassék.

A' valódi franczia miveltségű Soissons asszonyoságon (mivel a' báró által előbb leánynak vélt dáma már eddig kijelenté neki özvegységét) valami különös csabító báj tündöklött. Semmi hasonlítási pont se lehetett a' bárónak csendes egyszerűségére nézve drága becsű, 's mintegy eleven jószágú és szeretetű hitvесе, és ezen vidám lény közt, melly minden pillantatra különös arcvonással, valamelly különös tulajdonú bájjal volt felkészülve: 's éppen ezért hatott a' báróra olly nagyon és hatalmasan annak egész személyisége, hogy közelítő elutazását magára nézve kénytelen volt jótéteménynek tartani. Komoly gondolkodásában, mellybe most merült, azt tartá, jobb lett volna ezen ismeretséget éppen nem tenni; mivel legalább nyugodalmára nézve sokáig veszedelmes tövis maradhatna szívében. Ama hiedelem akara t. i. mintegy erőszakosan elméjében gyökeret verni, hogy az asszonyokkal tett illy sok valódi ismeretsége után, a' kaczérság (conquetterie) egyiknél eme, másiknál ama vonzó ereje hat majd reá, melly neki szinte kellemetlenebbé teszi hosszabb időre terjedő öszve köttetését egy szép honos asszonyi lénnel, hogy sem egy szeretetre méltó Francziánéval, kiben a' kaczérság mestersége szinte természetné válván éltenek minden pillantját újabb keccsel (Reize) tudja szépíteni. — Ekkor megjelen az inas, 's ötlet kávéra hívja.

Az asszony, kit a' bejövő bárónak a' bájlo özvegy bemutatott, még igen jó idejű 's jeles alkotású volt, a' mint még mintegy tizen kilencz évű leánya mellett lehetett-is.

„Báro ur — így kezdé beszédjét Soissons-né a' szokott első megköszöntés után — jó anyám az ur tanácsáért esedezik. Kivánná tudni, ha vallyon ezen város és annak vidéke adhat-e neki holnap 's holnapután elegendő időtöltést.“

Tangern biztatólag felelt; 's azonnal minden óra célirányos használására tervet (planum) készítte.

(Folytatás következik.)

É L E T T Ö R T É N E T.

Sz. Simon és hivei.

Az ujság levelekben gyakor említés tétetett már a' Sz. Simonisták vallásbeli felekezete felől. Nem tartjuk érdektelennek ezen gyalázatos és a' köz társaságra nézve elég veszedelmes tévedésnek bővebb megismértetését.

Ezen felekezet szerzője Gróf St. Simon *) 1760. született. Familiája azzal dicsekedett, hogy egyenesen Nagy Károly császár nemzetségéből származik. Nagyobb bizonyossággal állithatta volna, hogy, valamint az egész emberi nemzet, Ádám és Évától, a' szép bűnösnetől, vette eredetét; legalább ama nyereséggel-is kérkedhetik vala, hogy még 5000 évvel régiebb lehetett volna nemzetsége. — Midőn St. Simon a' férjfiakor felé közelitene, minden reggel e' szavakkal kellett őtet inasának felkölteni: „Gróf ur, keljen fel, fontos dolgai vannak.“ Már az sem mutat eme dolgoknak nagy fontosságára, hogy a' gróf azokra minden reggel inasa által intette magát; mert ha valakinek fontos végzendő dolga van, bizonyosan szolgál-geniusának emlékeztetése nélkül se fog arról megfeledkezni szinte ugy, valamint hogy amaz se feledkezik meg gazdája ruhájának kiporlása és csizmájának tisztítása felől, ha csak az ember

---

*) Franciaországban nem ritkaság, valamint magyar országban, hogy némelly familiák neve előtt a' Szent (Saint) nevezet-is áll.

nem igen buta eszű; az illyeknek pedig nem lehetnek éppen fontos dolgai. — 18-dik év-korában St. Simon katona és pedig a' világ két részei elhiresedett polgárának 's hőségnek Lafayette-nak segédtisztje (adjutansa) lett: ezen hivatalában Washington alatt több táborozásban volt jelen. Vissza jöven franczia országba nem sokára óbesteri rangra emelkedett, de a' kitört franczia lázzadásban semmi cselekvő részt se vett; mellynek okát ő a' catholica vallásnak Luthertól okozott hanyatlásában kereste. Már most tehát Redern gróf's burkus alattvalónak társaságában egy nagy szorgalmi intézetet állita-fel, hogy az ebből szerzendő sok pénz által elegendő módja lehessen jeles új tanításainak megalapítására 's terjesztésére, mellyeknél fogva minden keresztelt 's kereszteltetlen embernek csak egyetlen egy, vagy-is a' szent simoni vallásra kellett volna térni. Azonban eme szorgalmi intézet által se célját, sem ohajtott eszközeit el nem érhette, mert a' két gróf társasági szövetkezése rövid időn végére jutott, és a' társ-urak már 1779-ben egybe kötötésöket és szerződésöket feloldották. Ekkor St. Simon utazni ment, azután némelly kiadott irományaiban minden időnkbeli tudósainknak szemökre hányá, hogy a' közönséges philosophiának hijával volnának, 's ebbe helyezteté annak alapját, hogy fel nem állhata olly erős köteg (Band), melly valamennyi tudományt ugyan azon egy erkölcsei egységbe csatolná, mint azt Descartes (Cartesius) ohajtá. — Ezután több nembeli kiadott munkájiban mindenkép igyekezett állitmányainak elveit(principium) terjesztetni 's felszöllítá a' tudósokat, hogy egy mindent magában foglaló theoria által új alakot és elrendelést (organisatio) adnának az európai társaságnak 's ez által pótolnák-ki a' catholica egyháznak megtágult és szakadozott köteleit. — 1810-ben kijött új Encyclopediájának Prospectusában (foglalatlja hirdetésében) hosszasan magyarázgatta ezen ideájának elveit. — 1814-ben a' Bourbonok Restauratioja után Thierry Ágostonnal egybekötötésbe lépven kiadá az európai társaságnak vissza-intéztetését (Reorganisatio), mellyben állitá, hogy az emberiség még ezután várhatja az aranykört, melly csak a' társasági rend tökéletes elvégzésével (tehát hihetően e' világon soha se) fog létre jönni. Ama

7—8 munkáji között, melyeket a' gróf egymásután közre bocsátott, 's melyeknek nyomtatását csak alázatos kéregetések által nyert adakozások eszközölheték, mivel senki sem akará azokat a' maga kockáztatásával kiadni, St. Simonnak pedig a' költségek viselésére módja nem volt, még ama munkáját-is találjuk, melyet 1822-ben adott-ki a' Bourbonok és Stuartokról, melyben az elsőbbeknek azon tanácsot adá, hogy a' nem privilegiált rendű emberekre támaszkodjanak, ha csak elűzetésöket megérni nem akarnák. — Az 1824-ben megjelent szorgalmi vélemények catechismusában, és 1825-ben kiadott tudományos, bölcselési, és szorgalmi véleményekben még nagyobb elhatározásban jelenének-meg politikai, vallásbeli és szorgalmi elvei. De ezen fáradozásai, alázódásai, és áldozatainak se lehettek tetememes gyümölcsei; St. Simont megtagadák tanítványai, 's pártfogóji cserben hagyták. Már most kétségbe esési elragadtatásában ön éltének gyilkosa akar lenni, de éppen ama pillanatban, midőn gyalázatos szándékát végbe vinni akarná, villám-sugáralakjában egy új fény tünt-fel fellengező fejében, melly annyira felvilágosítá őtet, hogy most látná még által földi küldetésének ekkoráig be nem végződését, és végórájának meg nem jelenését. Fel-tüzelt elméje most tünteté-fel tisztábban benne lakó papi rendeltetésének valóbságát, 's újabb kereszténysége Bossange-nál Párisban 1825-ben világot láta. Ezen munkának fő tanításai röviden ezek:

„Mózes által az emberi nemnek megígértetett a' közönséges atyafiság (Brüderschaft); Jézus azt előre készíté, és St. Simon életre hozta. A' közönséges egyház most fog kezdődni, a' világi uraságnak vége van, 's a' társaságnak háborúskodó 's egymással ellenséges helyzetben álló tagjai helyébe békeszerető, atyafiságos gondolkozásúak lépnek. Ezután a' közönséges Egyház a' világi és lelki dolgokon, belső és külső Fórumon uralkodik. A' tudomány és művészi szorgalom szent, mivel a' szegényebb sorsúak állapotján könnyítenek, 's az istenséghez őket közelebb viszik. Ezután a' társaság szövetsége papok, tudósok, és mesteremberekből áll, a' kormány ezen három rendbeliekből választatik, minden vagyon a' templom tulajdona, minden

mesterségüzés vallásbeli munka, 's a' társaságos hierarchiának egyik lépcsője. Az Isten országát kiki megnyeri tehetsége, minden tehetség pedig munkasága szerint; minden jövődölés beteljesedett." (*Folytatás következik.*)

II. JELES MONDÁS.

Két Nem határa. *)

Gyülöllek én, asszony-férjfi,
Ki kiléptél rendedből;
'S téged férjfi-asszony, a' ki
Kicsaptál lágy nemedből:
Herkulést, ha rokkát pörget,
Nem lehet nem nevetnem;
Minervát, ha fegyvert zörget,
Lehetetlen szeretnem.
Határa van a' két nemnek:
'S nem csak nem kecs az érdemnek,
Hanem hiba 's csorbaság,
Ha ki ezen általhág.

Kisfaludy Sánd. Szer. 139-ik Dal.

*) Ezen jeles versezetre honunk lelkes Szépeinek egyike tevő nem régiben figyelmesé e' folyóírás szerkezőjét, 's a' következő, hazafias lánggal diszlő, levél által ohajtá annak közöltetését. Ön szerénységünk érzelme tiltaná ugyan e' diszes levélben minket illető dicséret nyilvánosítását, ha a' felszólítás gyengédsége (Zartheit) ellenkezőre nem bátoritana, 's édes kötelességünk nékem tenné, hogy ismeretlen szép Pártfogónknak e' kitüntető kegyes figyelmét háládó köszönetünkkel, 's a' felszólítás teljesítésével viszonzozzuk. A' levél így szól: „Uj nap tünt-fel uraságod fáradhatlan szorgalma által a' magyar égen, midőn nemünk részére kijött Regélő és Honművész című folyóírása az eddig szenvedett belletristicai hiányt egészen kipótolni láttatik. Méltán örvendőnek megjelenésén minden igaz magyar szívű asszony; méltán ohajtja annak további terjedését, és a' tökéleteség mennél főbb pontjára jutását. A' mennyire egy fehér személyt, még pedig hajdon fehér személyt illethet az olvasás, magam-is, minden szépnek és jónak kedvelője lévén, el nem mulathatom uraságod szorgalma iránt részvéteimet 's örömetemet jelenteni; mivel pedig a' szép, kivált olvasásban, csak úgy szép, ha azt valakivel közleni tudjuk, véghetetlenül lekötelezettnek érezném magamat, ha ebbeli ítéletemet kinyomtatása által a' t. olvasó közönséggel közleni méltóztatnék. Ha azonban az meg nem történhetnék, arra legalább méltán számolok uraságod ígérete után, hogy Kisfaludynak eme versét a' Regélőben olvasni annyival-is inkább fogom, mivel a' közönséget illyeseknek közlésére felszólítottak olvastam. Vegye tehát kedvesen uraságod ezen csekélységet tőlem, kinek annak megjelölése többeknek közlésére ösztön fog lenni. Tisztelettel maradván uraságodnak szolgálója — S. Lóri.

III. VILÁGI TELEGRAF.

Angoly büntetés. Deodand (Deo dandum) alatt angoly országban olly büntetést értenek, mellyben valamely kárt tevő lelketlen jószág marasztaltatik. Londonban nem rég egy Omnibus-kocsis egy szegény öreg embert agyon gázolván ő szándékta'an agyonütés büntetésében, az omnibuskocsi pedig 50 font sterlingben marasztaltatik a' törvényszék előtt.

IV. NEVETTETŐ PILULÁK.

1. Ketten kapaszkodtak Sz. Gellért szirtes hegyére egy szép reggel, 's egyszersmind a' csillagvizsgáló tornyot meglátogatók, — hol a' messzelátó csőn Vác város nézegetésében gyönyörködtek: — „Kilenczen áll az óramutató“ mondá az egyik, ki éppen a' csőt Vác város pompás temploma toronyórájára irányzá, — 's oda hívá társát, hogy nézné-meg ő-is, milly tisztán láthatni a' vácz toronyórát. — Az belé tekintvén nagy rémuléssel felkiált: „En az óraütést-is hallom.“ — (Éppen akkor ütött Buda vára toronyórája-is kilenczet.)

2. „Bolond a' ki házasodik!“ mondá egy szeles piperész (Stutzer) a' kávéházban. „Mit? — felkiálta egy öreg ur álmélkodva, — 's kegyed nem házasodott?“

E. Emil.

Hasonszórejtvény. (Homonyme)

Két betűmtől minden jót vár
 Legyen boldog, vagy szegény;
 Ugyan ezt csak az nem látja,
 A' ki nem lát a' szemén.
 Ha így jár pajtád vagy lázod,
 Bizony, lábod 's kezéd rágod,
 Sirva nézel lángjába,
 'S pedig sokszor hijába.

Döbröközről.

Előbbi rejtvény: 1) Óvár; mert Ujvárnak soha se nevezték.

2) A' fogházba.

N y i l a t k o z t a t á s.

Folyó hónapunk első napján költ jelentésünkben közölt azon ígéretünket ismételjük, hogy ezután érkezendő tisztelt előfizetőink, kiknek folyóírásunk első számai nem juthatnának, az elfogyott ıvek másodszori nyomtatványai-ból ki fognak elégittetni. Mi hogy annál biztosabban megeshessék, addig is ezen tisztelt előfizetők neveik, 's elmaradt példány-számaik különös jegyző könyvünkbe fognak feljeleltetni.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, urak utszája 612.

R E G É L Ő.

PESTEN Vasárnap Május 26^{kán} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint [két-szer Vasárnap és Csütörtökön.
Évnegyedi díjja helyben 1 ft 36 kr borítéktalanul; postán, 2 ft ezüstben.
Három évnegyedre helyben 4 ft 48 kr; postán 6 ft.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

A' j e g y - g y ü r ű. *(Folytatás.)*

„Im látja, kedves anyám — mond a' fiatal dáma — hogy én éppen az igazi férjfiúra utasítottam. Azonban báro ur bizhat anyámnak annyi szerénységében, hogy ő nem kívánja talán köszönet fejében amaz időért, melyet az ur bölcs kiszámítása által neki meggazdálkodott, uraságotat még többi idejétől-is meg fosztani. Éppen nem tart számot anyám az urnak személyes kíséretéhez akár melly tanácslott mulató helyre. Én magam fogok neki kalauz gyanánt szolgálni. Hogy igazán szólljak, anyámat nem indítja annyiból itt maradásra a' helybeli nevezetesegek látására vonzó kívánság, mint ama boszorkodás, mellyre ő-is gerjedett, midőn, itt a' fogadóban, egyedül hagyatásom módját és zavarodásomat hallaná. Mert hogy én ezen finomtan (undelicat) bánásnak egy igen becses ismeret-séget köszönhetek, azt éppen nem tulajdonitom barátnéimnak, kiket mi most itt maradásunkkal büntetni akarunk, hanem csupán csak a' nekem igen kedvező történetnek.“

Ekkor egy ur és dáma lépett-be, hogy az anyát 's leányát falusi jószágukra vigyék. Az alatt mig az elmenetel felől tanakodva mulatnának, Tangern dolgai után akart látni, de távozása közben a' fiatal özvegy elragadó kérését, hogy estvére neki és anyjának leg alább csak egy pillantatig szentelné társaságát, képtelen volt tagadó felelettel viszonozni.

A' báro csak igen későn tért vissza a' fogadóba, boszorkodva, hogy ügyeit, mellyek utazását okoztak, sokkal zavartabb állapotban találá, mint sem gondolta. A' harmadik számú szoba, mellybe addig-is holmijeit hordattak, a' két dáma szobájával volt határos, 's alig tevé-le

kalapját, midőn azonnal csendes koczogatás után a' köz ajtón egy jól ismert szózat arra emlékeztette, hogy igéretéről meg ne felejtkezzék. Sietett tehát azt teljesíteni.

14.

„Hála Istennek, hogy valahára jön a' báro!“ — kiált feléje Soissons-né. — Itt ülünk egész estve. Végre már kibeszélvén magunkat, anyámnak komornájához folyamodtam, ki német születésű, 's járatosabb a' románokban, hogy sem hivatalos foglalatosságaiiban; azért akár melly városba jövünk, mindenütt elsőbben-is a' költsönöző könyvtárokat szokta felkeresni. Éppen ott fekszik könyve, mellyet itt kapott; de ki adná ide kezét annak mocskos levelei forgatására, 's ki tudná kiállani ama szenvedhetlen bűzöket, mellyeket már messzire bocsát magából?“

„Hallottam — viszonzá a' báro, — hogy alól a' vendégasztal estve-is számosan látogattatik. Mért nem vettek a' dámák részt benne?“

„Mivel — felele Soissons-né — tisztelettel megvallva, uraságod vissza jöttét vártuk.“

Tangern ezen igen érzékenyen ejtett szókra egyebet nem mondhatott, mint hasonló sajnálkozását ama boszontó multságán, melly ötet a' legkellemetesebbtől megfosztá

Különben — folytatá a' bájló özvegy — nem volt kedve anyámnak olly társaság felkeresésére, mellyről én neki (minthogy uraságod abban részt nem vehetett) nem a' leg jobb képzetet adhattam. Azzal vádoltatnak földijeim, kivált a' fiatalok, hogy öntolongó (zudringlich) illendőséggel birnak. De mindig jobb tulajdonság az illendőség, mint amaz ügyetlen 's izetlen lény, mellyel a' német országi ifiak gyakran fellépnek. Ha ama pillantások szemtelenségét, mellyet ma délben láttam, mihelyt a' tányérről fel-emelém szememet, különös bókolásnak kellene tartani, ugy legalább a' jó nevelésű asszonyi személynek ollyasrol lekelletik mondania. De kivált gyűlöletesek voltak előttem azok, kiknek kezeiken jegy-gyűrűt láttam. Már erre nézve-is, leg alább a' franczia mivelt társaságokban megtartatik azon illendőség, hogy az ígért hűségnek eme jele nem tétetik-ki olly sok ember pusztá tekintetének. Ha mindjárt némelly dologban nálunk nehezen bánnak-is na-

gyobb lelki ismerettel, mint itt, de minden bizonnyal a' külső formát jobban tudják becsülni és fentartani.“

Tangern azon félelmében, hogy tán ő-is messzebb ment az asszonyra vetett pillantásaival, bátortalanul kezdemtegetni földijeit, 's midőn így megzavarodva jobb kezére tekintene, jegy-gyűrűje hijját vevé észre, mellyet házasága óta csak ritkán tett-le ujjáról.

„Ur Isten, mi baja a' bárónak? — kérdi a' fiatal dáma — hiszen olly halavány lett, mint zsebkendőm!“

Az asszony nyilvánosságos megijedése leg alább értésére adta a' bárónak, hogy a' jegy-gyűrűs urak iránt tett észrevétel ő reá nem czélozott. Eszébe jutott egyszersmind, hogy midőn az imént szobájában megmosdott, bizonyosan akkor vehette-le ujjáról a' gyűrűt, 's ott-is hagyhatta. E' kettő együtt véve ismét vissza adá neki elvesztett eszméletét.

„Csak szédülés volt — felele ő — de már ismét elmúlt.“

Leg nagyobb részvéttel tudakozták a' dámák, vallyon ezen bajban gyakrabban szenved-e, 's mindenfélét ajánlottak neki annak elhárítására. — Lelki erejének önkéntes egybe szedése és nem szívéből gerjedő vidámsága által igyekezék a' hirtelen jött bajnak csekélységét elejükbe terjeszteni. Midőn székeről felugrott, szembe tűnő örömmel vevék észre a' dámák, hogy az arczáról eltűnt vér ismét vissza tolongott, 's előbbi felindulásának többé nyoma se látszék. Félig gondolkodva nyult azután a' költsönöző intézetből előtte heverő könyvhez, melly La c los-nak egyik ismeretes románja régi fordítását foglalá magában, 's annak czimje „A' veszedelmes ismeretségek“ vala.

„Holnap — mond Soissons-né, midőn a' báró kalapjához nyult — reggeltől fogva minden órát köszönettel fogadunk, mellyet talán uraságod szivesége számunkra fel fog tartani. Minekelőtte pedig hazulról el-menne, felőle majd bővebben szóljunk. Mivel szomszédok vagyunk, meg fogom mondani, milly időben beszélgethetünk egymással.

15.

Tangern vissza jöven szobájába leg először-is gyűrűjét kereste. De azt sem a' mosdó asztalon, sem egyebütt nem találván, csengetett. A' kérdőre vont pinczés azt állitá, hogy

a' szobábensenki se volt, mit azzal-is törekedett bizonyítani, hogy a' tunya szolgáló még a' mosdó asztalt se hozá rendbe.

Csak hamar világos-is lett Tangern előtt, hogy a' gyűrűnek tagadhatlanul sokkal előbb kellett elveszni, sőt már a' közös asztalnál se lehetett többé ujján, különben a' finom érzetű Soissonsne, ki olly nagy illendőséggel viselték iránta, nehezen kelt volna ki annyira a' jegy-gyűrűt hordó férjfiak ellen. Átaljában a' gyűrű, mióta azt viselte, csak néhányszor csuszamodott ujjának egyik izén felül, az-is csak házasága elején történt; de egészen soha sem esett-le.

Lélekismerete mély és szerencsétlen jelentést tulajdonita alapjául ezen történetnek; mivel ötet hűségének első habozásában annak záloga-is elhagyni látszott. További meggondolás után azonban veszteségét idveséges intésnek kezdé tekinteni, sőt azt-is hitte, hogy ama románnak czimje nem lehetett egyéb, mint azon intésnek ismétlése. De valóban-is ez volt életének legveszedelmes ismeretsége, mellytől magát őriznie kellett.

Lassankint ismét könnyebben, 's végre igen jól érzé magát, 's ha leasett-is ujjáról amaz üres jegy, annál szorgosabban tevé-fel magában, hogy a' hűséget, minek ama jel záloga volt, annál erősebben fogja szívében megőrizni. Szeretett Celiciája, gyermekének nyájas anyja, szép lényének egész dicsőségében lebegett most lelke előtt úgy, hogy mély szégyennel sűt-le szemeit a' földre. De felemelé azokat ismét, részint midőn annak véghetetlen jósága és szeretete jutna eszébe, részint midőn elmélkednék, hogy még eddig önkéntelen gerjedelmeken kívül semmi se terhelné ötet. De hát ha engedne azon gerjedelmeknek, —hát ha valódi bűnnel terhelve kellenék leghivebb hitvesének szemei elejébe lépnie? Akkor valóban egész éltének boldogsága örökre el volna temetve; mert nagyon-is világosan érzé, hogy az nem csak hitvese szeretetére és hűségére, hanem iránta viseltetett ön szeretete és hűségére-is van alapítva. *(Folytatás következik.)*

É L E T T Ö R T É N E T.

Sz. Simon és hivei. *(Folytatás)*

Eme tanítás hirdetése után nem sokára elvégződött St. Simon küldetése-is, mert 1825-ki Májusban kiadá lelkét,

minekutánna a' tanítványainak vélt körülállókhoz e' szavakat mondá: „A' körtvély megérett, már most csak szakasz-szátok-le.“ — Az ugy nevezett nevendékei ezután tanítványainak hirdetésk magokat, és adakozási segedelmek rovására *Le Producteur* (előhozó, termesztő, alkotó, Hervorbringer) nevű folyóírást adák-ki, melly azonban elégséges ápolás nélkül szűkölködven nem sokára dugába dőlt. Mind e' mellett-is a' csekély számú párthivek, kik vallásbeli tanításaik felől még magok se voltak tisztában, az eddig elé azok felől megjelent irományokat mindenkép terjesztették a' közönség között, 's mivel sokan közülök azt hitték 's hirdették, hogy az új tanítás elfogadása által igen könnyű, ha bár nem egészen munkátlan életet fognak élhetni, több pártosokat szerzettek. De sokan nem sokára látván megcsalátásukat 's nem győzvén várni a' boldog helyesség bekövetkezését, bucsút vettek az új hittől. — 1830-dik év kezdetén ismét egy rendszeres héti írást adtak-ki *Organisateur* (rendelkező) név alatt, mellyel a' köz egyesülést eszközteni ohajták. — Martius havában az új vallás hivei nyilvános gyűléseket kezdenek tartani, mellyekben a' hitvallást letették, mellynek sommája ilyen forma: „Mindenben Isten van 's Isten mindenben. Az ember az istenség származékja, csak hogy testi és lelki valósága van; a' kereszténység e' kettőt egymástól elválasztá, mivel az elsőt feláldozá az utóbbinak. Ez nem igaz, mind kettőnek együtt kell maradni, 's egy közös célra munkálódnia, t. i. minden földi dolgok tökéletes végbe hajtására törekednie.“ — Már most minden héten rendes prédikátiók 's tanítások tartattak, mellyekben az új hittudomány jobban fejtegettetett. A' kíváncsi nép nagy számmal tódult, 's minden rangbeli emberek jelentek-meg azokra, és így eme gyülekezeti napok csak hamar szaporodni, a' prédikátiók gyakrabbak kezdetek lenni, sőt már francia ország több nagy városaiba p. o. Bordeaux-ba térítgetők-is küldettek, hogy ott a' tanítások tartására gyülekezeti szalákat nyissanak-meg. A' júliusi pártütés után még inkább erőlködtek a' Simonisták munkaságuk siettetésére, 's annyira jöttek, hogy a' különben igen kedvelt és számosan olvasott

Globe ujság-levelet-is szolgálatjokra hódíták, melly már szinte 1831-nek elején ezen mellék-czimet vevé fel: „St. Simon tanításainak jegyző könyve.“ — Mind e' mellett se nagy még eddig a' valóságos Simonisták száma, 's alig megy néhány százra. De mivel gyakran ezernél több kíváncsi hallgatók jelentek-meg gyülekezeteik 's tanításaikra, melyeket részint nem tudatlan szónokok tartottak, a' tudatlanság és hir rendkívül nagynak hirdeté a' felekezet számát. Brüssel, Antwerp 's Lüttichbe-is küldöttek térítgetőket, de kevés részvételre találtak, sőt őket részint a' nép veté meg, részint a' törvényhatóság igazítá vissza. Azonkívül a' francia sajtók se kedveznek nekik, mert majd minden napló levelek azon törekednek, hogy az uj tanítókat elménczség, csipős gunyolás, csuffátétel, 's alapos fejtegetések által nevetségessékké és utálatosokká tegyék, nevezetesen a' Figaro hirlapjaiban éppen olly elménczséggel mint szerencsével gunyoltatnak, mire ők elég okot adnak kivált az által, hogy vallásuk szerzőjét Isten követjének, — tanításait csalhatlan kijelentéseknek, magokat egyház atyjainak 's választott papoknak czimezik.

A' francia kormány tehát jónak találta, hogy Párisban az uj felekezet ellen törvényesen ki keljen. — Három fő panasszal vádoltattak: 1-ör, hogy olly elveket tanítanak, mellyek a' nyilvános erkölcsiséggel ellenkeznek. — 2-or, hogy financialis törvényteleniségre vetemedtek. — 3-or, hogy húsz személyből álló társaság-is szokott közülrök egybe gyűlni political 's vallásbeli tanakodás végett a' nélkül, hogy arra felsőbb engedelmet nyertek volna. — A' két első pont iránt több felől jöttek a' panaszok, kivált az asszonyok közös birhatása miatt, mellynek szabadságát prédikáziójikban hirdették, melly valóban az embert az oktalan állatokkal egy lépcsőre állító minden nemű erkölcstelenségre nyújt alkalmat. Midőn a' leg f ő b b a t y á n a k Enfantin-nak, kit ők simonista pápának neveznek, és Rodrigues atyának törvényes kikérdeztetésök tartatnék, nagy számú Simonisták foglalák-el a' törvényszék teremét. A' bevádoltaknak azonban vissza adattak irományaik, 's a' vizsgáló bíró Demontiers ur a' Globe észrevétele szerint, különösen megilletődött a' leg f ő b b a t y á n a k

n a k csendes és méltóságos maga tartásán, 's az ezóta el-
pártolt Rodrigues atyának szeretetre méltó bátorlelkűségén.
(Végzet következik.)

II. JELES MONDÁS.

1. Leány és férjfi. Aprilis a' férjfi, mig nősző (házasulandó),
December, ha megházasodott. A' leány mindig csupa Május, mig
leány; de megváltozik az idő, ha asszony lesz. Shakespeare.

2. Asszony-remek. A' nóből' (asszony) remeket akart a' ter-
mészet készíteni, de elhibázta az agyagot, mert igen finomat vett,
különben minden jobb rajta, mint a' férjen. Lessing.

Közli E. Emil.

Gyönyörűség. Nem olly jók a' gyönyörűségek, hogy az
ember beléjük merülhessen; csak gyengéden kell azokból csipegetni.
Hasonlók azon lapos, és mocsáros helyekhez, melyeken nem lehet
megállapodni, hanem csak hirtelen kell keresztül surranni.

Fontenelle.

III. K Ö L T É S Z E T.

Áldozat Rózsa sirján.

Még egyszer búkőnyyeimet	Megyek. Ég! isteni erőt
Fogadd kora sirhalom!	Gyászáldozatomhoz adj.
Még egyszer az öröklétből	Jer most kedves halálpohár,
Rózsa! tekintsd gyászdalom.	Lengj reám örök álmat,
Jőjj alá — ah jőjj — hű keblünk	Jer, vezess Rózsa lakához,
Itt szép jövőndőt érhet,	Ott lel keblem nyugalmat.
Jőjj, jőjj, de hah! mit sohajtok?	Jer, 's itt, a' holtak honába,
Ó hozzám el nem jöhet!	Itt, hűs árnyadba, gyászhely!
Ugy van. Te nem jöhetsz Kedves!	Itt, a' Kedves meghült porán,
En megyek, békén fogadj!	Itt ölj-meg halálkehely!

L. K. Egerből.

IV. VILÁGI TELEGRAF.

Szekér gyulladása. Amerikában Newcastle és French-
town között levő vasuton egy terhes málhakorsi (Packwagen) fur-
csa módon gyulladt-meg. A' gőzmasinából egy szikra lobbant a'
szekérbe 's egy dámának ékeségeit fedő skatulyában akadt-fel, hol
a' sebes mozgás 's ez által nevelt levegő vonulásának segedelmével
az egész szekeret lángba borítván sok becses értékű tárgyat, 's a'
többi közt nagy summa banknotát emésztett-el.

Halált okozó életkegyelem. Brüsszelben a' mult
Mart. 27-én engedetlenség és előjáróji iránt elkövetett egyéb tett-
leges vétkei miatt bizonyos Spitael nevű 's halálra ítélt gyalog
katonának a' halai kapu melleki sáncon (boulevard) agyon kellett

volna lövettetnie. Az egész őrseg (Garnison) oda rendelteték, 's 12 órakor a' vesztő helyen négyszegű formában felállítatott. Ezután fél órával megjelent a' halálra-kárhozott a' polgári gárda egyik csapatjától kísérve. Bátran lépett előre, 's midőn a' gyászhelyre érkeznek, nyugodt pillantást vete közel álló koporsójára. Nem engedvén szemeit bekötni, letérdelt; valamennyi katona fegyveremeléssel idvezlé őtet; a' lövésre kiállított csapat már-is reá czélozott, midőn ezen pillanatban Desprez generál sietve ide érvén a' halálos büntetés végbevételét elhalasztatni parancsolá. Azonnal elterjedett hire, hogy a' király megkegyelmezett a' vétkesnek. De a' boldogtalan Spitaelra e' váratlan kegyelem olly veszedelmesen hatott, hogy halva rogyott a' földre.

Öreg árvák. Steele helységben Duisburg mellett (porosz ország) nem régiben egy 105 évű asszony halt-meg, ki négy szegény, 82, 76, 83, 's 68 esztendő s árvákat hagyott maga után.

Gonosztevő leányka. Nehány hét előtt Londonban a' törvényszék egyike hét esztendei számkivetésre 's Ausztráliába vitetésre kárhoztata egy szép 15 évű leánykát, kit atyjától lopott gyolcszövet 's vasportékák tolvajságán értek.

Elfogott tengeri rablók. Kevés idő előtt a' marseillei színház karzatján (galleria) elbarnult arcú, durva vonású fekete, komor, keresztülható szemű két férjfit vettek észre, 's nyugtalan élénkségök (Lebhaftigkeit) köz figyelmet vont magára. Némelly tengeri tisztek közt elsőbben zsibongás támadta, 's nem sokára egész színházban e' szózatok hallatszottak: „Tolvajok, tengeri rablók.“ A' rendőrség (Polizei) szemmel tartá az idegeneket, végre elfogta, és börtönbe vitte. Nehány hajós tisztek az idegenek titkos megjelenését felfedezték, 's azon két Spanyolnak ismerék-el őket, kik némelly franczia gyarmatokban (colonia) tengeri rablást követtek-el. Egyik rablásuk alkalmával egy hajót fosztának-meg, 's 40,000 frankot vittek-el; ugyan azon hajón volt 4 asszonyt megöltek, egy másik asszonyt, kinek emlőjén nyugvók kisdede, pusztá szigetre tettek-ki. Guadeloupe-ban iszonyúan pazérolva költének, ez által gyanúba estek, 's már-is törvényszék kezeire jutnak vala, hacsak matróz-ruhában hajón Marseilleba nem illantottak volna.

Csere-rejtvény. (Anagramma).

Két hosszú szótagból, 's hat betűből állok,
A' kisebb vizekben én sokat járkálok,
Szala 's Berettyóból élő csemegéket
Szedelek, 's Pestre Bécsbe küldök ezereket.
Két közepem után ha két elsőm teszed,
A' szálkás jó ízű halacska't nevezed.

Előbbi rejtvény: Ég.

R E G É L O.

PESTEN Csötörtökön Május 30^{kán} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csötörtökön.
 Évnegyedi díjja helyben 1 ft 36 kr boritéktalanul; postán 2 ft ezüstben.
 Három évnegyedre helyben 4 ft 48 kr; postán 6 ft.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

A' j e g y - g y ü r ű. *(Folytatás.)*

16.

Erős feltételét, melly most benne gerjedett, éjjeli alvása közben pajzán álmok törekedtek lelkéből kicsalni; de alig üzé-el szenderedését a' hajnal, már-is szeretett felesége szerény képe körül egyesültek minden gondolatjai.

Most már mindenek előtt helybeli ügyei foglalák-el tehetségeit. Midőn éppen irással foglalatostkodék, koczogtattak azon ajtón, melly a' dámák szobájából az övébe szolgált. Az igen lassudan mondott „jó reggelt“ melly arra következék, az özvegynek bájló természetét éleszté-fel benne, mellyet képzelő tehetsége már ama koczogásnál-is egészen maga elejébe varázslott.

Hozzájok kellett által mennie. Ön becsületének tartozott avval, hogy két igen mivelte dámák ismeretségét valamelly illetlen módon félbe ne szakassza; de annál erősebben tette-fel magában, hogy ama szín alatt, mintha mostani dolgait egy elutazás miatt abban kellene hagynia, meg fog válni tőlök, 's ezt annyival inkább, mint-hogy ama kívánt kinyilatkoztatás, mellyért éppen most tette-fel irását, csak néhány napok mulva érkezhetik-meg, addig pedig egy lépést se tehetne ügyeinek előmozdítására.

Azonban egészen új 's váratlan benyomást okozott benne a' fiatal özvegyel mostani szembejötté. A' vidor dáma szemeiből most könnyek gördültek; mert anyja beteg lett. A' hálófülkéből éppen kijövő orvos vállvonítással bizonyítá a' már-is gondot adó betegségnek veszedelmét. Az alatt, mig az özvegy a' gyógyással beszélgetett, Tangern el akart távozni, de a' dáma csak egy pillanatnyi várakozásért olly

hathatósan esedezett, hogy kérését megtagadni lehetetlen volt.

Az orvos valamelly de csak akkor használandó gyógyszer irt, ha a' betegnek szenderedése, melly már magát jelenteni látszott, végire fog járni.

„Ó barátom — mond sohajtva az orvos elmente után a' meg szomorodott fiatal asszony — mi lesz ebből ismét? Én szinte csupán csak az élet keserveit ismerem, 's minden bal esetben azonnal a' leg rosszabb következésre vagyok kénytelen készülni.“

Sok könnyek közt erre rövid rajzolatját adá ritka szerencsétlenségekkel terhelt életének. „Valóban — hozzá tévé — olly sok rettentő szirtek közül semmi se segített-ki, csak az égtől vett vidorságom. Csak az tartja-fel bátorságom, és a' vigasztalás, mellyet a' Végzés gyakran éppen legsúlyosabb ideimben szokott küldeni. Így most az urnak ismeretsége, 's azon körülmény, hogy a' báro még egy ideig itt fog mulatni, ezen idegen helyen legéde-sebb megnyugtatósomra szolgál, mivel legalább az első napok alatt egyedül nem leszek, és szükség esetében a' bárónak bizonyosan hasznos tanácsa által lesz szerencsém megörvendeztetnem.

A' könnyektől megveresült szép szemek bizodalját képtelen volt Tangern lágy szive mellett meghazudtolni. Hí-szen — ugy szólla magában, tigris lennék, ha azt meg-esalnám, és a' magában szükségtelen utazásra mentem volna, hogy akkép most a' szegény szenvedőt egyetlen vigasztalásától megfosztanám.

17.

Az öregbik dámának betegsége már délután rosszabbra fordult. Az orvos nem akarván annak hihetően veszedelmes kimenetelét magának tulajdonittatni, az ottani vidék leghiresebb gyógyászát hozá a' betegnek ágya elejébe. Ez-is azt vélte, hogy ha csak különös körülmények nem adják magokat elő, a' dáma nem fogja megélni a' következő napot.

Az orvosoknak távozása után csak az aggódó fiatal öz-vegy és Tangern maradtak a' szobában, 's midőn a' szép asszonyt a' kétségtelenül árván maradás félelme gyötrené,

kötelességének tartá Tangern minden vigasztaló módot használni; de akár mit mondott-is neki, a' dáma még mélyebben ereszkedék kétségbe esésének vad hullámaiba.

Csak akkor emelkedtek-fel szemei a' setét homályból Tangern felé, midőn ez e' szavakat ejtené: „Bizonyomra mondom, mig élek, az asszonyosság magára hagyatva nem fog lenni!“ Ekkor a' dáma úgy ragadá-meg Tangern-nak kezeit, mint a' hajótörést szenvedett, midőn habokban hanyatva a' partról feléje nyuló fa tövéhez kapaszkodik, 's az által reméli szabadulását.

A' kézzel fogható magyarázat, mellyet az asszony ama szavaknak tulajdonított, Tangernt ménkö gyanánt kábitá-el. E' pillantattól fogva a' dámának lénye a' báróban teljes megnyugvássá változék, nedves szemeiből szerelem árszói csordultak, mellyeknek a' báró ellent nem állhatott. Mig azonban Tangern ama szóknak fájdalmas magyarázatát azon időpontra akarná halasztani, mikorra a' szép asszony lecsendesedését remélné, ennek egész viszonyzata észrevehetlenül egészen más alakba öltözött, 's rajta a' minden alkalommal titkolhatóan szerelem bizonyításai mellett olly szeretetre méltóság fejledezett-ki, melly a' legfinomabb kaczértság felszámításaitól vezéreltetett, 's mindig hathatóbban bilincselé-le az érzéket és szívet.

Az éj, melly igen gyakran démoni hatalommal hat az emberi érzelmekre, tökéleteségre hozta a' veszélyt.

Anyjának váratlan javulásán örvendezve ennek jelenlétében borult leánya a' bárónak nyakába. Egy pár szóval tudtára adta a' betegnek a' báró ígéretét, 's Tangern képtelen volt az anyának, ki iránt az orvosok éppen akkor bizonyíták, hogy fellábbolását csak a' kellemetlen lelki érzelmek eltávolztatásai tehetik lehetségessé, értésére adni, hogy amaz áldás, mellyet ő a' báróra 's leányára nagy buzgósággal kimondott volt, leghalálosb átok gyanánt hatott szívére.

18.

Más nap a' fiatal özvegy többnyire a' gyógyszerek szorgos kiosztásával foglalatoskodék, mellyek azóta, hogy anyjának életét bizonyosabban lehetett remélni, még inkább szaporítottak. De bizonyíták-is az orvosok, hogy szem-

látomást javul a' beteg, 's természetének példátlan lelki erőt tulajdonítanak. Tangern az egész napot többféle hivatalos levelekre adandó szükséges feleletekkel töltötte. Midőn azzal elkészült, mint egy gonosz lélek kinzá őt azon kötelességére unszoló gondolatja, hogy hitvesének írjon, mivel tőle gyermekének betegsége felől sikeretlenül várt mind eddig tudósítást. Tartott tőle, hogy tán hitvese-is beteg, vagy más veszély adta elő magát. De képes lehetett-e csak egy szót-is neki írni mostani boldogtalan viszonyzatában, mellynek tévelyébe (labyrinthus) ő maga magát vetette.

Csak hogy kétségbe ejtő magánosságától megmenekedjék, a' szomszéd szobába ment.

Udvarias hangon, millyen már közte 's a' fiatal özvegy között éppen nem vala szokásban, fogadtatott a' dämától illy szavakkal: „Báro ur, az imént valamit találtam, 's midőn a' pinczésnek akarnám adni, azt állítá, hogy aligha nem azon tárgy lesz, mellyet az ur ide jött napján vesztett volt el.

Erre meg mutatá neki elvesztett jegy-gyűrűjét, 's a' báro képéről minden vér eltűnt. Tangern a' pamlagon (sopha) ülő dáma lábaihoz rogyván, halavány ajkairól e' szókat rebegte: „Hol találta kegyed ezen gyűrűt?“

„A' pamlag vánkosa alatt. Bizonyosan leejté ujjáról, midőn uraságod ezen szobába utasittatván reá dőlt volt. Tehát házas az ur?“

A' bárónak néma vallomása könnyzáport facsara-ki az özvegy szemeiből.

„Báro ur — mond tovább — velem nem igazán, nagyon-is igaztalanul bánt. Hagyjon magamra!“

„Ha életembe kerülne-is e' pillanatban el nem hagyhatnám! bocsánat nélkül éppen nem!“ szólla a' báró, 's erővel nyomá ajkaihoz a' szép özvegynek vissza taszító kezét.

„Meg bocsássak az urnak — viszonzá az asszony nagy hevesen — meg bocsássak, minek előtte hibája helyre hozását ígérné?“

„Hogy tehetem azt kedves, szóljon, mikép? Örömmel teljesitem!“

„Különös kérdés — felele amaz mindig hevesebben —

az urnak hibája most szükségképpen egy áldozatot kíván. Ki legyen az, én-e, vagy ama személy, kitől ama gyűrű származott?

„Kedvesem — szól Tangern — hagyjuk a' jövőndőt ez iránt végezni. Hogy szívem magáé — —

Erre egy véletlen erős zuhanás hallatszott mindjárt a' nyílt köz ajtó megül, melly mind kettő velejét meg-rázkodtatta. (*Végzet következik.*)

É L E T T Ö R T É N E T.

Sz. Simon és hivei. (*Végzet.*)

De éppen eme törvényes üldöztetés által nyert az új tanítás nagyobb részvételt a' közönségnél, 's a' keresztény egyházra nézve még most lehete veszedelmes; holott, ha vele nem gondolkodik, bizonyosan ön magában roskad vala össze, vagy legalább tetemes elhatalmazásig nem emelkedett volna, valamint az ismét keresztelkedők (Anabaptisták), Quäkerek, 's más egyéb secták-kal történt.

Rodrigues atyának a' felekezettől elpartolása után *Enfantin* nyilvános feleletet adott-ki amannak megtámadásai ellen 's megfejté az asszonyok emancipációjának rendszerét. Vallása a' Materiát bilincseiből kiszabadítani, a' szegénységet számkivetni, birtoki közöséget behozni, a' kéjt (Lust) megszentelni, 's a' poklot az éggel megengesztelni fogja.

Az ábrándozó 's képzeletben élő Simonisták már annyira jöttek, hogy a' fenálló társasági 's törvényes rendet megvetik, a' mesterséget üző polgárokat heréknek 's időtlopóknak nevezik, és csak a' földmivelőt, vagy azt, ki a' felekezet közös javára dolgozik, tartják igazi honpolgárnak. De már előbbi rendszabásaiktól ön magok-is nagyon kezdenek távozni, mióta egymást lakmározásra, tánczra, tombérolásra kezdék buzdítani. Innen következett, hogy vad indulatjaikat már zabolán tartani nem tudják. Narbonneban egy Simonista megunta életét 's annak ön maga akart véget vetni, de minekelőtte gonosz szándékát teljesítené, egy gyalázatos tettel akará azt megelőzni. Testi kívánságai vad ösztönének áldozatjává egy ártatlan narbonnei leánykát választá-ki. Midőn ezt minden érzékiség mestersé-

gével, kérés, fenegetés, fajtalan könyvek segédelmével el nem tudná csábítani, egykor éjjeli 10 órakor a' tenger part-ra vezeté áldozatját, 's más nap reggel irtóztatóan öszve marczanglott két holt tetemet találtak a' parton. Ezen gyalázatos ember írásai közt illy szavak találtattak: „Izlelni és halni, — ez az iskola felnyitására kedvező szempillantás. Halálom arra szolgálni fog.“— A' narbonnei népség seregenként ment-ki az elkövetett gonoszság helyére; dühében a' buja orozónak testét a' döngnyuzók tanyájára akarta czipelni. Átkozódva neveztettek a' Simonisták előjárójá, 's midőn a' gyalázatosan meggyilkolt leánykának teste czip-terembe temetteték, könnytelen senkinek se maradt szeme.

Azonban már-is feloszló félben látszik lenni eme botrán-koztató felekezet, mióta főpapja Enfantin, és helytartója Rodrigues heves perlekedésbe kaptak, mellynek fő oka szerelem volt. Midőn t. i. Enfantin az asszonyok felől tartaná tanítását, Rodrigues azt veté szemére, hogy mivel feleségtelen a' tanító, nem ismerheti az asszony természetét. Hogy Enfantin az ellenkezőt bebizonyíthassa, azt mondá Rodriguesnek, hogy ennek felesége egy szép fiatal tiszthez nagyobb hajlandósággal viseltetik, hogy sem férje iránt. Sőt nem sokára Rodrigues-né kinyilatkoztatá, hogy kész volna férjét elhagyni, 's Enfantin fő pappal egybekelni. — Bazard az al-főpap-is ellensége Enfantinneknél, mivel felesége őtet-is elhagyta, 's mással kelt öszve, mit Enfantin ellenzeni nem látszatott. Már most tehát Enfantint törvény elejébe akarja a' nyilvános Vádoló idézni, minthogy ez a' házasok önkéntes elválásuknak divatba hozhatását szándékozik megalapítani. Mire azonban Enfantin bátor bizodalommal látszik felkészülve lenni, minthogy akkor hasonló vétkes életben fetregő birájinak gyalázatos egybeköttetéseiket felakarja fedezni. *)

---

*) Későbbi tudósítások szerint, mint a' politicalai hírlapokban-is olvassuk, a' Simonisták elszéledtek, részint kivándorlanak francia országból, miután a' kormány őket üldözőbe vevén szét-üzte, és a' játékszinen-is nevetségesekké tétettek. Csak még imitt amott mutatkoznak néhányan a' felekezet saját öltözetében, melly szakálviseltből, fekete sapkából, hátul befűzött mellényből, rövid felső köntösből, 's hosszú fehér vagy veres nadrágból áll.

II. JELES MONDÁS.

Magyar kenyér, magyar nyelv. Áldottak legyenek azon Magyaroknak még hamvai-is, ki azt mondotta fijának: „Olyan nyelven beszélj, milyen kenyeren tápláltatol.“ Á n y o s.

III. K Ö L T É S Z E T.

E p e d é s.

Mostohán 's bús fanyargással	Néma epedés fogta-el
Töltöm zsenge éveim,	Nyájas érzékeny keblem,
Szomorú andalodásban	Vig dalokról már lemondott,
Búsán hullnak könnyeim.	'S búsán zenghet csak nyelvem.
Alig és alig végződik	Nem szerelem, nem fájós szív
Sorsom keserv-nótája,	Nem Szép után esdeklek,
Kettőztetve járul nyomban	Nem hivségért vagy egy kézért
Másik ismét hozzája.	Folyton folyvást epedek;
Szerencsétlenség üldözi	Nem kincset, dús gazdagságot
Csekély körű létemet,	Vagy érzeket kívánok,
Bú festi már gyenge korú	Nem felette gazdagodni,
Gondolkodó képemet;	Semmi pénzt nem ohajtok.
Homályba borult homlokom	Könnyű éltet vagy hivatalt
Bú-barázdákba ránczult	Hajházni nem akarok; —
És ifiú virgonczságom	Csak annyi fergeteg után
Tőlem már régen elmúlt.	Szünést, 's békét ohajtok!

IV. K ü l ö n f é l e.

Ló-staffirozás. Hazánk némelly részeiben járdogáló bizonyos külföldi kereskedőre ut közben csak ugyan ragadott egy két magyar szó. Vándorlása közben éppen héti vásár alkalmával jöve egyik magyar városba, hol azonnal kiraká kocsija elejébe fűszereit, lovát pedig hátra köté. Történetből arra jött három katona tiszteknek szemökbe ötlött a' lónak szép termete 's annak könnyebb szemlélése végett a' lóhoz közelitének. Észre vévő ugyan őket a' fűszeráros, de éppen vevőji levén nem szólhlata hozzájuk, azonban már is fejében forgatá azon nyereséget, melyet lova szerezhetne neki, ha jó vevője kerekednék. Kettőzött sietséggel szorgalmatoskodék tehát, hogy mennél hamarább menekedjék fűszer-vevőjítől, 's végre ezektől megszabadulván a' tisztek felé fordult, és beszédjükre figyelmezett. Ezeknek szavaikból azonban csak egyet érthete, melyet magyarul ejtettnek gondola, ámbár olaszul vala t. i. l o s t a f f i é r e (lovász, inas), 's ló-staffirozásra érté. Erre németül így szólíltá meg a' tiszteket: „Mit uraim, — ló-stafirung? ez talán megint valami új mód!“ A' tisztek tréfát akarván vele üzeni, felelének, hogy

a' lovat egy két hét múlva meg se veszik, ha nem lesz kistafirozva. — A' kereskedő beszédjökbe vágott, 's kérdé, mennyibe kerülne az a' kistafirozás. „Száz pengőbe“ — mondának. Ekkor amaz átkozva azon pillantatot, mellyben a' módi kitaláltaték „Nem elég — monda — hogy már az embereknel annyira befészkelé magát 's már soknak nyakára-is hágott, de még az állatoknál-is divatba hozzák, hogy szinte ezek-is nyakokat törjék. Jele, hogy e' felvilágosodott világ már azt se tudja, mitevő legyen, pedig milly hátra vagyunk mindenben! Jobb lesz tehát most eladnom loamat, mert mi előtt hazámba vissza térnék, ott-is ezen átkozott módi szivárogná-be, 's lovamért semmit se kapnék.“ A' tiszték megértvén a' fűszeráros szándékát megvevék a' lovat igen csekély áron pajkoságukon örülve, mert könnyen jutottak olly ló birtokába, mellyet különben nagy áron vehettek volna meg. A' fűszeráros-is örült, hogy eladhatta lovát, 's bepakolván fűszereit maga lett a' ló, ut közben pedig, míg hazájába tért, így kiáltoza: „Ez most a' módi, kövessetek engem, mert ha most nem, maholnap még-is követnetek kell. D. F.

Angoly asszony honszeretete. Nagy Britanniának minden rendbeli asszonyaihoz egy angoly dáma felszólítást bocsáta, mellynél fogva buzdítja őket, hogy semmisítsék-meg az angoly nemzeti adóságot, az az: fizessék-meg az angoly asszonyok, minthogy a' felszólítást kibocsátó dáma minden reménység felől kétségbe esett, hogy azon iszonyú terhet a' férjfiak görditendik-le a' nemzet hátáról. Valóban, ha az angoly Szépnem ezen óriási vállalatot végbe viszi, egyiptomi óriáspyramist érdemlend emlékül!

V. TRÉFA-SZESZ.

Egy földes uraság külföldön tartzkodása után gazdálkodáshoz kezdvén meglátogatá valahára egyik magyar mezővárosát-is. — Az előjárók tisztelkedve menének-ki elébe, 's tisztelkedve akarák másnap őt szinte városukból ki kísérni. — „De ugyan minek fáradtok ki velem, fiaim? — szólla hozzájuk az uraság, — nem kívánom én tőletek e' különös sziveséget.“ — „Hagyján, Nagyságod! — válaszolá a' bíró, botjára támaszkodva — mi már csak elkísérjük Nagyságodat legalább amoda az akasztó fáig, hisz onnét osztán majd visszafordulunk.“

Szekerényesy

Kérdő rejtvény. (Calembour)

- 1) Mellyik magyar kard az, mellynek illatja, egy ember-testi tagja, 's lakhelye-is van?
- 2) Mellyik híres nagy várost nevezi az ártatlan kised, midőn tejes risikájától elbucszúzik?

Előbbi rejtvény: Rákász — Kárász.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, urak utszája 612.

R E G É L Ő.

PESTEN Vasárnap Június 2^{kán} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csütörtökön.
Évnegyedi díjja helyben 1 ft 36 kr borítéktalanul; postán 2 ft ezüstben.
Három évnegyedre helyben 4 ft 48 kr; postán 6 ft.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

A' j e g y - g y ü r ű. (*Végzet.*)

„Istenem, mi volt ez?” kiálta a' fülkében álmából felébredt beteg. Az éppen most terjedő alkonyodás még inkább nevelé a' borzadást. Sokaig merően néztek Tangern 's az özvegy az ajtó felé, hol a' zuhanás történt, de semmi hang többé nem hallatszott.

Végre a' báro felkelt, hogy megvizsgálja a' dolgot. Szótalan vette-ki az éppen gyertyákat hozó pinczés kezeiből azoknak egyikét, és az ajtó felé sietett. Szinte ketté pattantá verőerejét a' veszély sejdítése, midőn a' földön egy fekete fátyolos asszonyt pillanta-meg. Egészen elerőtlenült jobbjaól kiejtvén a' gyertyát, baljával emelé-fel a' fátyolt, 's egy elhalaványult holt képet, szeretett hitvese képét látta-meg, mire minden érzékét elvesztette.

19.

A' magához tért báro Celicia mellett ült a' pamlagon.

„Asszonyom — mond az előttök álló Soissons-né, — minthogy a' történet tudtára adá a' fő dolgot, tehát maradjunk most a' mellett. Ítéletem szerint az után, a' mi megessett, csak attól függ minden, hogy ezen urnak maga elhatározása az asszonyságnak kedvezni fog-e, vagy nem.”

Ekkor Tangern-né merően maga eleibe szegezett szemét különben neki szokatlan bizodalmatlansággal és mindenek iránt kitetsző hidegséggel férjére fordítá.

Ez pedig lábaihoz rogyott, 's valóban szívrepesztő erővel kiálta fel: „Te, csak te vagy enyim; csak tied lehetek én, édes, forrón szeretett lelkem!”

A' másik asszony azonnal az asztalra veté a' még kezében levő jegy-gyűrűt, 's legnagyobb haraggal el-sietvén,

becsapá maga után az ajtót, a' tolózárt rávonta, 's még néhány óráig hallatszott kétségbe ejtő zokogása.

Ezen történetig a' többi esetnek következő volt folyamata. Az orvosok minden vigasztalása és a' javulás legjobb színének ellenére-is, a' bárónak házából történt elutazása után nem sokára, legroszabb változásra fordult fijának betegsége, 's csak hamar meg-is halt. A' kesergő anya, hogy férjével lehető egyesülésében egyetlen fenmaradott megnyugtatót lelhesse, azonnal felkeresésére indult. Megérkezvén a' fogadóba, mellybe a' báró szállott, sietett azon szobába, melly férje lakhelyének mondaték, 's itt hallván a' köz ajtó megett annak a' mellék szobából hangzó szavait elmeredve 's érzéktelenül rogyott a' földre.

20.

Forrón szeretett fijának elvesztése Celiciát mély bűba ejtette, 's férjéhez viselt bizodalmanak eltűnése élete belsejét egészen megrongálta. Ama valóban rettentő jelenet által egészen más lénnyé válván, férjével haza jötte után senki se tudta többé, mit kellessék felőle gondolni. Mindig csak akkor beszélt, mikor legszükségesebb volt szólása, a' leghivebb személyek iránt bizodalmatlanságot mutatott, 's Istenre-is könyörgött, hogy kiméljék-meg őtet minden vigasztalással, mert számára csak felülről jön majd a' vigasztalás.

'S valóban idvezítő szinnel terjedett-is az el arczán, midőn nem sokára erejinek mind inkább fogyta után egyik estve földi pályáját elvégzé. Férjének még azon napon megbocsátá vétkét, midőn ez értésére esék; de a' már egyszer felébredett gyanú, ama jelenettől fogva néki egészen megváltozottnak tetsző férjének lelki állapotja szüntelen közfal gyanánt álla kettejek közt, 's ha bár néha szemeiből hajdankori forró szeretete csilloga-is férjére, azonnal ismét olly valamelly remegés, és merevedés fogá-el azokat, mellyet férjének legnyájasabb ígéretei sem tudtak eloszlatni. Azért midőn haldokolva férjétől elbucsúznék, ez minden pillantatban rettegett ama kegyetlen lelki kínzás előtűnhetésétől. Attól tartott, hogy ugyan olly pillantások közt fogja hitvese kimúltát látni. De még se történt ugy; mert miután annak keze utóljára vonaglott az övében, angyali

kegyeséggel pillantott Celicia még egyszer férjének szemébe, sőt még halavány ajkain-is áldás látszott lebegni férje számára. Különben ama történetet, mely hihetően kora halálát okozá, mint legmélyebb titkát sirba vitte magával.

21.

Tangern állhatatosan üze-el magától minden őt vigasztalni akaró atyafijai és másoknak törekedéseiket. Leginkább kerülte mindenek közt Hünning asszonyságot, ki férjétől elválván a' báro lakhelyén éppen akkor keresse szállást, 's bizonynyal nem volt volna elégedettlen a' bárónak kezével.

Hét hónapja mult-el, mióta Celiciát fiacskája mellé örök nyugalomra bocsáták. Senki se látszott többé gondolni férjének magányban folytatott gyászára. Hozzá szokván lassankint halavány komoly ábrázatjához, senki se háborgatá oly törekedésekkel, melyek őtet ismét társaságos életre vonzották volna.

De annál nagyobb lett a' háborodás, melyet benne az éppen kifejlő tavasz okozott. A' fáknak világos fris lombjai, a' zölden fénylő szőnyeg, melyet a' természet földre terített, amaz utazásának, mely nyugalma sirjává lön, egész szerencsétlen idejét eszébe juttatá.

'S midőn ezen okból mindent elkövetett, hogy tudományos vizsgálódások által a' tavali irtóztató esetekről gondolatjait elvonná, egykor reggel belép hozzá Soissons asszonyság bájlóbb alakban, mint valaha őt látta. De egészen máskép hatott most reá megjelenése, hogy sem a' multkor történt.

„Senkit se talált odakin a' Tens Asszony, ki bejelentette volna?“ kérdé a' székéből felugrott báro.

„Én magam tiltám azt el“ hebegé a' bárónak nevekedő neheztelése miatt zavarodásba esett asszony.

Tangern csengetett. „Ki adott neked engedelmet olyan tilalomra ügyelni, mely nem tőlem jön? — meg támadván e' szókkal a' besiető inast — tudhattad volna, hogy ezen dáma tévedésben volt, midőn hozzám jönni akart. Már most igazítsd-el őtet!“

„Báro ur, — szöll a' megaláztatott asszony, — 's vo-

násai és hangja mérgelődést és keserű fájdalmat bizonyítanak. De Tangern legnagyobb dühösséggel kiálta: „Csak ki, — ki!”

Estvélig a' báro szájából egy szó se hallatszott. Behozatá ugyan magának délebédjét, de hozzá se nyulván ismét kivitette; úgy a' kávé-is. Midőn az inas elbeszélének, hogy az eligazitott dáma majd az egész napot Horsten óbesternél tölté, mind inkább behomályosult Tangern ábrázata nem a' történeten, hanem csak a' tudósításon. Végre az inas-is fenegető hangon üzé-el maga mellől.

22.

Horsten óbester bejelenteték nála. Még soha, a' legnagyobb innepléseknél se látta őt forma-ruhájában (uniformis) a' báro. Ez egyszer azonban a' rajta levő köpönyeg alól látszatott azon öltözet rajta.

„Régtől fogva — így kezdé a' vitéz, 's tekinteten harag lángja látszott lobogni — régtől fogva hittük már azt, hogy kedves unoka-hugom életének legszebb virágjában történt elfonnyadtát csupán gyermeke elvesztésének kellett tulajdonítanunk. De végre napvilágra jutott amaz ocsmány titok. Az ur, a' báro maga ölte-meg jeles, erkölcsös feleségét, 's tudja-meg, hogy ez esetre kötelességemet ismerem!”

Ekkor leveté köpönyegét, 's abból két pistolyt vont elő.

Tangern hahotára fakadt. „Ide, ide! — kiálta feltakarván melljét, — csak ide, rajta!”

Az óbester vissza lépett. A' báro szemei 's egész viselete örültségre mutattak. Vágyódó kéjjel kapott a' lövő szerek után. De az óbester vissza ragadá azokat 's eltávozik. Az általa küldött orvosnak erőszakos módokat kelle használni, hogy a' rövid időn teljes tébolyodásba jöendő férjfiút ön maga elől bátorságba helyeztesse.

23.

Csak hat hét mulva fordult a' nyavalya tartósb javulásra. E' közben az óbester-is féket vetett haragjának; mert meg fontolván, hogy unoka-huga férjével megengesztelve költözött a' más világba, lemondott a' megboszulásról. Sőt annyira ment, hogy miután Soissons-né előadása által a' körülmények felől tudósíttatnék, ama gondolatra vetemedék, hogy Tangernt a' szép asszonnyal öszve háza-

sítani, és úgy mind kettejüknek viszonyos helyzetetésüket megjavítani ohajtáná. Amaz elfogadást, mellyet az özvegy a' bárótól tapasztalt, ő már az örülségre fogta, 's maga Soissons-né-is igen hajlandó volt ezen sejdítés elhívására. Különben el nem titkolá előtte az óbester, hogy noha a' báró egy időtől fogva csendes búskomorságba esett, az orvosok azonban őt éppen nem tartják biztosítva lenni az előbbi gonosz nyavalyájába történhető vissza esései elől. Az asszony azonban jelenté, hogy a' báróhoz viselt vonzódása abban-is nyugtatást fog találni, 's ezt az óbester olly szeretet jelére magyarázta, mellynek kalauza mellett a' beteg talán még legelsőbbben remélhetné jövődjére tökéletes kigyógyulását.

Minthogy végre az orvosok-is erősíték az óbesternek ezen hiedelmét, tehát hasznára fordíta egy színre nézve legalább kedvező órát, mellyben vigyázva ugyan, de világosan adá a' búskomornak elejébe, milly igazságtalanságot követne-el ön magán, ha Soissons asszonysággal úgy bánik, mint ama hibájának részesével, mellyel ő boldogult hitvesét Soissons-néhez közeledése által megsértette, és hogy az özvegygel esendő öszvekelése a' báró részéről nyilvános kötelesség volna.

Azonban Tangern megállapodott abban, hogy másodszori házasodásáról szó se lehet többé. A' mellett megengedte, hogy nem volna igaza; de meg-is vallá, hogy az özvegy iránti idegenkedése csupán amannak azon viseletén alapul, mellyet a' közte és boldogult felesége közt volt elválasztó pillanatban bizonyított-be, 's hogy ezen idegenkedése engesztelhetlen volna. 'S ha ő magát — folytatá tovább — fel-is áldozhatná a' vele esendő egybekelésre, ezen lépése még inkább nevelné, hogy sem helyre hozhatná feleségén elkövetett hibáját.

De az óbester mind ezek ellenére se hagyta-fel tervével a' vélt házaság iránt. Azonban annál nagyobb kötelességévé tette, hogy Soissons-né felől hiteles tudósításokat szerezzen magának. Ennek az volt a' következése, hogy a' planumról egészen lemondott; mert noha Soissons-nét kicsapongó személynek nevezni éppen nem lehetett, azonban

még-is ama kaczer asszonyok közé tartozott, kiktől az értelmes érzékeny férj boldogságot nem várhat.

A' gyógyászok szerencsétlen jövődölése beteljesedék. Tangern örültsége időről időre vissza tért, mellynek előzője közönségesen valamely vad kaczagás vala, 's minden ellene használt gyógyszerek sikeretlenek maradtak.

Végre ő maga egy hathatós megnyugtató eszközre talált. Kora ifiúságától fogva üzött festői tehetségét nagy hévvel igyekezék tökéletesíteni; 's midőn azt bizonyos készségre vitte, majd csak mindennap megholt hitvese arczképének ábrázolásával foglalatoskodék: 's noha az csupán képzelményéből vétetett, mivel éltében Celicia soha se másoltaték-le, még-is kiki rendkívül hasonlónak találá a' báro munkáját idvezült feleségéhez. Így festé-le őtet már most Tangern egymás után együtt létökből vett különb különbféle állásokban, olly mennyiségben, hogy a' képekkel egész egy nagy szobát kiékesíthetett, és soha se volt boldogabb, mint ha ott gyönyörködhetett amaz életkorának ábrázolatjain, melly legnagyobb örömét 's legmélyebb fájdalmát foglalá magában, 's mellyel tulajdonképpen élete bizonyos tekintetben tökéletesen félbe szakadott.

II. JELES MONDÁS.

1) Világ. Játékszin a' világ, mellyen csak azokat tartjuk hercegeknek, kik hercegi ruhában jelennek-meg. Nem mindnyájan birnak azon béketűrőssel, hogy az utolsó jelenést 's a' játék befejezését elvárják.

2) Élet. Életünk csak utazás, mellyben majd rossz, majd jó uton járunk, hol különös, hol közönséges postakocsin. míg végre minket a' halál postakocsisa a' vendégfogadóba az arany nyugalomhoz visz.

Rabner után E. Emil.

III. KÖLTÉSZET. *)

Halászléány.

Kiment a' lányka kis tavára, 'S a' viz, torúl, a' szél feléled,
A' szöke fürtü Habilán. A' lányka csak halász, halász,
„Fel, fel halacska! kis horogra, És szerte, szerte néz szemével,
Mi kedved ott a' tó sarán? És olly figyelmesen vigyáz!

*) Nem régiben kérdeztünk, vallyon felvételnek-e Népdalok-is a' Regélőbe. Háladatos köszönetünk mellett tagadó felelettel kéntelenítettünk a' szives ajánlásra viszonzni, 's a' népdalokat szélesebb terjedésű más becses honi folyóírásinkra utasítjuk. Ez uttal egyszersmind

Arany halat fogott a' lányka. „Vár sirva, nyögve kedvesecském,
 „Eressz-el, szép leány, eressz! Eressz-el, szép leány, eressz!“—
 Vár rám anyám, „sir a' hal- „Menj!“ mond a' lányka, „kis
 lacska, — szerelmes!
 „Ne sirj anyád a' lányka lesz.“ Ha van szerelmed el ne vessz!“
 Tovább, tovább sir a' halacska. Még sokszor elment kis tavára
 „Eressz-el, szép leány, eressz! A' szőke fürtü Habilán,
 Vár jó hugám.“— Mond a' leányka: 'S a' halra gondolt 's kedvesére —
 „Ne sirj, hugád a' lányka lesz.“ 'S egy könnyű ült szeme csillagán.
 Garay Muki.

IV. K ü l ö n f é l e.

Magyar fejkötő. A' mult májusi napokban egy mulatsá-
 gos társaságban több rendbeli magyar asszonyságok közt kérdés tá-
 madott a' magyar nemzeti fejkötőről. A' hosszas vitatások követ-
 kezménye csak oda ütött-ki, hogy most a' magyar Szépnem éppen
 se visel valódi nemzeti fejkötőt. Erre a' bal oldalról illy hangzat
 adaték: „Ha a' bécsi viselet Bäuerle divatos ujsága szerint a' sza-
 bók által párisi 's londoni divathoz módosítható, mért ne volna szinte
 alkalmaztatható a' magyar öltözet 's azzal a' magyar fejkötő a' pesti
 Honművészhez, magyar divatos ujságunkhoz; 's így elég, ha a' ma-
 gyar Szépnem a' nemzeti viseletet udvarlaskor tünteti elő.“ Ezen
 ok-adást átaljános tetszés váltá-fel, 's azt jobb oldalról azonnal e'
 kérdés követé: „Millyennek kell tehát lenni azon magyar szépnemi
 köntöshez illő nemzeti fejkötőnek?“ Az oldalakról különféle vélemé-
 nyek 's állítások hangzottak. Egy állítá, hogy a' nemzeti fejkötő
 azon még most-is némelly aggott magyar asszonyságok által viselt
 fekete csipkéből összeve aggatott cacadu; másik a' kontyot; harma-
 dik az aranyos csipkékből összeve fűzött 's pillangókkal kirakott szö-
 vetből, hátulról nagy szalagbokorral (Masche) ékesített fejbortót vi-
 tatá, — én pedig mondtam a' kócsagtollas csákót, valamint a' török
 Szépnemnél a' turbánt, a' Tyrolnénál a' széles pántlikával, 's bok-
 rétával ékesített férjfiás kalapot 's a' t. — Kérdés: eltaláltam-e? —
 „Hát a' magyar kisasszonyokról hova lett a' pártá?“ így fejezé-be
 egy ifjú barátom a' vitatást, 's azzal szétoszlottunk, mert a' czim-
 balmos banda elnyikkantotta száraz fáját, 's a' társaság a' táncz-
 terembe kudalt.
 Gaal József.

köszönjük az eddig beküldött versezeteket; de nem hallgathatjuk-el azon
 kérésünket, hogy vajha, kivált fiatalabb költőink, becses munkájik tár-
 gyaivá ne csupán csak a' pusztá szívsohajtást, vágyást, epedést, fájdal-
 mat, gyászt 's a' t. választanák, hanem ollyasokat, melyekbe némi tör-
 téneti jelenetek, erkölcsi nemes érzések, 's egymást váltó gyengéd ideák
 volnának szöve; mert csak az illyeket olvas az ember unatkozás nélkül.
 Rövid csinos balládákat, melyeknek nem szükség éppen tragikai vég-
 zetöknek lenni, vagy más gyengéd és finom tartalmú költeményeket,
 melyekből helyes elménczés tünjék-ki, kettős köszönettel fogadunk.

Bonaparte rendelése. Nevezetes azon rendelés, melyet Napoleon egykor titoknokának adott. „Ejjel — monda a' fejedelem — olly ritkán jőjjön az ur szobámba, mint csak lehet. Fel ne költsön, ha valamelly jó hirt akarna velem közleni, mert az nem sürgető. De ha a' hir rossz, azonnal költsön-fel, mert akkor nincs veszteni való idő.”

Visszás rejtvény. (Palindrom).

Ha az ég borúja eltűn,
Szépen látja mindenki.
Szép a' leány szeine, ha illyen,
Ezt nem tagadja senki.
(Vágd-el fejét, akkor véle
Szoríttathatik sokféle).

Visszán ha kérde — mi az?
Azt felelem: ugyan az.

D ö b r ö k ö z r ő l.

Előbbi rejtvény. 1) Kard-szag-uj-szállás. 2) Párist. (Pá-ris!) Az előbbi ezámban ezen kérdésben riskásájától kellene lenni.

K é r e l e m.

Alig indulának-meg e' folyó írásnak első számai, midőn már-is szinte a' mai napig némelly tisztelt előfizetőink borítéki czimzeteiket megváltoztatni rendelek, és így nekünk azokat újra kellett nyomtatni, mi tetemes költségünkbe került. Mivel pedig legjobb akaratumk és szolgálati készségünk mellett se vagyunk képesek kárunk nélkül meg most illyes áldozatnak megfelelni, teljes tisztelettel értesítjük érdemes olvasóinkat, hogy, valamint mindenütt szokás, a' czimzeti borítékokat nem minden ujság-postanapon, hanem előre egész fertály vagy $\frac{1}{2}$ esztendőre nyomtatjuk; így tehát mihelyt a' czimzet megváltoztatik, azonnal az egész előfizetett időre újra kell azokat nyomtatni, mi a' szerkezőnek újabb költséget okoz. Ennél fogva esedezünk, hogy a' t. olvasók, ha ezután ön magok által akár a' Szerkezővel közöltt akár a' posta hivataloknak beadott 's ide felküldött helytelen czimzeteiket változtatni kívánnák, ne terheltenessnek ugyan annyi fertály esztendőre, mennyire előfizetni méltóztattak, 30—30 váltó ert, és így $\frac{1}{2}$ évre 1 flot beküldeni az újabb borítékok nyomtatási költségeire. Ez alkalommal azon alázatos kérésünket is bátorkodunk említeni, méltóztassanak mind azon t. olvasók, kik a' folyó fertályra nem a' postán rendelek-meg folyó írásunkat, a' jövő fel évre ismét az előbbi helyen előfizetni, vagy egyenesen a' Szerkezőhöz beküldeni a' pénzt, minthogy különben a' borítékok végett elkerülhetlen zavar fog támadni. A' következő évben már kiki ott, hol neki tetszeni fog, teheti rendelését.

R E G É L Ő.

PESTEN Csötörtökön Júnus 6^{kán} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csötörtökön.
Évnegyedi dija helyben 1 ft 36 kr boritéktalanul; postán 2 ft ezüstben.
Három évnegyedre helyben 4 ft 48 kr; postán 6 ft.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

Egy kísértetes Történet.

Kemény tél volt, nagy zivatar

'S közel vala már éjfél,

midőn kocsisom, a' régen várt vendégfogadóba érvén, lo-
vait megállítja; 's inasom a' fagytól szürkült bundámat
nyakamból levevé. — Belépék a' borterembe, 's a' rőfnyi
hamvú gyertya mellett fejét hajtogató vice-bacchust felköl-
tém hortyogó álmából mondván:

Nyiss szobát nyiss! 's fütsd-be hamar,

Hogy lehessek melegben,

Már szinte megmerevedék

A' szörnyű nagy hidegben!

Egyet ugrek a' lármámra felrezzent szolgál, 's a' szokott
tisztelkedés után mécsset, kulcsot, süveget vön elő, 's
ment. — utánna én. —

Az első emeletben egy kis szobát ada; két ágy volt
benne, ah! soha se felejttem el! — Mindjárt sejdíték vala-
mit — minden olly szomorúnak látszék, 's gyakran ugy
rémlék előttem, mintha suttogna valami — megrázkodám
's már előre-is borzadék.

A' szolgál gyertyát tesz asztalomra, 's kérdez nem pa-
rancsolnék e valami ennivalót? — Nem, mondám, de

Bort, fiam, bort! hadd oldódjék

Tetemem fel fagyából;

's rakj többet a' kályhába, és azután — servus, — hagyj
békével, mert egészen megfáradtam az utazásban. — Ő
megy. —

Hú! nem tudom mint érzem magamat egyszerre! fázni
kezd minden tetemem; — a' hová csak pillantok, az ab-

lakon, falon, ajtón — minden mozogni látszik — 's mint-ha valami mászna rajtok. — Az alatt inasom felhordja hol-mimat, 's a' szolgálta boromat az asztalra tevén jó éjszakát kíván.

Jó éjszakát! — milly hangon, milly borzasztóan mondá azt! — már ez is gyanúsnak tetszett.

Eh! gondolám magamban, kiüritem poharamat; 's gyer-tyámat eloltván, lefekvék.

A' hamvas felhők közt bujkáló hold csak homályosan világita szobámba — én máskor nem egy könnyen ijedek meg, 's nem hiszem a' kísérteteket; de a' mi akkor történt velem — még most se foghatom-meg jóformán — de hig-yék el! saját szemeimmel láttam. —

Eleinte mintha rémülés miatt nem-is alhatnék — 's alig hunytam-be szememet, midőn egyszerre — valami henge-reg, dong — majd mind a' hordó — a' szobán fel-alá — erre fel ugrám rémverejtekkel elborítva — reszkete minden tagom, — 's alig nyitám-ki egyik szememet, — ah Iste-nem mi lesz ebből! — hát jön felém a' másik ágytól vala-mi nagy fekete, csupa tűz és élet, — nyiforgott, vinnyo-gott, dunnyogott; — már gondolám, hogy oda vagyok — szikrázott, ugrott, fujt, mávogott — egész életemben se láttam, hallottam illyest! — 'S végtére: — reámugrott — kegyetlenül kezdett körmölni; hol engem czibála, hol pár-náimon vagy butyorimon hengergett. —

Most tele torokkal elkezdék lármázni: minden jó lélek dicséri az Urat! — jaj! ó jaj! mi szegény keresztények! ó jaj! jaj! hajtsátok-el a' lidérczet!

Erre berohan szobámba a' korcsmáros valamennyi szol-gájival: „Mi a' patvar, mi baj Uram, mi történt, hogy olly tatárosan lármáz?”

Ah! ah! mindenre kérlek titeket, takarítsátok-ki in-nét a' roszt lelket! — a' sántát — fojtogat! uf! uf!

Gyertyát hoznak, nézegetnek, kutatnak mindenütt majd itt, majd ott, hol felől, hol alább a' szobában — ah! 's gondolják-el! megtalálták az átkoztát! —

Hu! olly borzasan ült ott egy szugolyban; 's gondolják csak el! nem kísértet volt az, a' mit láttam, hanem — no

ki találja ki? hanem — hanem — megmondjam? —
hanem — a' — nagy — fekete — — házimacska.

E. Emil.

ÉLETTÖRTÉNET.

Frangépán Kristófné.

II-dik Vladiszló királyunk leirhatlan örömmel koronáztatta-meg 1508. Jún. 4-én Székes-fehérváratt 23 hónapos szerencsétlen Lajos fiját, 's János napjára Rákos mezejét rendelte országgyűlés helyévé, melly azonban a' Török nyugtalanságainak ürügye alatt félbe hagyatott, annyival inkább, minthogy Jurissics Horváth Máté a' Magyarok követje irományban hozá-meg Konstantinápolyból Bajazid császár ígérétét, hogy a' Lengyelek 's Magyarok ellen fegyvert emelni nem fog. Spiesshammer János Maximilián császárnak, és Heliani Lajos XII-dik Lajos francia királynak követjei-is szinte ezen időben jelentek-meg Budára Vladiszlóhoz, hogy ötet ama szövetségbeli részvételre bíráják, mellyre következő December 10-én Cambray városában az említett fejedelmek, II-dik Gyula a' római Pápa, és Fernando az aragoni király lépni szándékoznak a' velencei köztársaság ellen, mellyet semmivé tenni, birtokait magok közt felosztani, 's dalmát országot, mellyet a' Velenceziek birtak, Vladiszlónak engedni eltökélették. Velence követje Pasqualezzo Péter-is jelen volt, 's bár milly hathatósan munkálódtak-is arany 's 'ezüstitel gazdagon megrakott erszénye, és fontos szavai, de Vladiszló király Szathmári György cancellár által, még Pasqualezzo jelenlétében a' köztársaságnak hadat izent. A' cambray-i szövetség létre jutott, 's a' győzedelmes francia király 1802-ki Május 14-én Agnadello mellett 10,000 Olasznak oltá-ki életét. Ezt hallván Vladiszló, ki éppen cseh országi királlyá koronáztatta kis fiját, Czobor Márton bodrogi főispánt 's főkamarását, Kanizsay György, 's Csáktornyai Ernusth János illyriai bánokat Budára rendelé, hogy Peréni Imre nádorral értekeznének, és mindent elkövessenek ezen jó alkalom használására 's dalmát ország vissza vételére. De üres levén a' kincstár, a' hatalmas honfiak hazaszeregete, nemzeti lelke 's hadi szelleme annyira el volt szen-

deredve, hogy semmit se tehettek, 's a' kedvező időpontot elmulasztották. — Ezen időszakban kezdé magát kitüntetni Frangepán Kristóf, ki későbbi időkben mint Zeng és Veglia grófja, Zápolya János egyik fő kapitánya, illyriai bán, Pozsega, Somogy és Sopron főispánja lett. Atyja Frangepán Bernard, anyja Aloysia, az aragoni királyné Beatrix-nak atyafija volt. Nemzetsége a' régi írók szerint Romából az Anicia gazdag familiából származott, mellynek kivándorlott ivadéka egyike horvát országba jutott, 's ezt az adriai tenger mellekén messze terjedő birtokok uralták. Nem csuda tehát, ha Kristóf, nyugtalan 's önkényű hatalmaskodásáról elhíresedett atyjának példáját követvén, nagyra vágyását későbbi időkben törvényes fejedelme iránt hibás lépésekkel bizonyítá-be. Ő küldetett az említett velencei háborúban Maximilián császár csapatjai mellé, kit Triest, Görz, 's a' köztársaság több városainak elfoglalásában hathatósan segített. Azonban a' szövetséges fejedelmek, midőn a' császár Velenczét ostromlani szándékoznék, meghasonlottak, 's kiki ismét hazájába tért. Hihető, hogy ezen időszakaszban akará még a' magára hagyott Frangepán Kristóf valamelly hős tettel magát kitüntetni, de szerencsétlenségére a' Velenceiek elfogták.

Mire nem szánhatja-el magát, milly nagy lélekkel vet-meg minden veszedelmet egy hiven szerető nyájas feleség, ennek jeles példáját tarták-fel számunkra az évkönyvek. Frangepán hitese t. i. kinek származásáról csak annyit tudunk, hogy Lang Máté gurki cardinálnak huga volt, megértvén kedves férjének fogságát Velenczébe ment. Tudjuk, milly irtóztatók voltak a' velencei tömlöczök, milly nehéz volt azokba jutni, 's a' megszökés milly lehetetlenséggé téteték. Még-is véghez tudá vinni a' hűséggel lángoló asszony, hogy férjéhez bemehessen, kit a' viszonzítás boldog pillanatjai után asszony ruhába öltöztetett, 's az öröknek minden ügyes szemesége mellett-is a' tömlöczből kivezetvén egy reájok várakozó hajóra vitt, és a' Velenceieknek férjére mért boszúálló haragja elől megszabadított. Még ezután hosszas ideig izelte a' házaspár ezen bátor tettet követő örömeit. Frangepán Kristóf elvesztvén kedves men-

tőjét Bélteki Drágfi Katalinnal járt jegybe, de még az összekezelés előtt 1527-ben Szabadítója után költözött.

II. ORSZÁG ISMERTETÉS.

Kosciuszko halma.

Krakó. Május 19-kén. Innét, a' lengyel királyok egyik lakhelyéből, a' hajdani lengyel fénynek ezen tisztes rommaradványából, hol minden lépés klasszikus történetre, a' hős ó kor emlékszoaira, 's népregés hagyományokra vezet, elég tárgyam lenne kegyednek-jó barátom! — iveket irni, érdekesek lennének lapjaim, gyönyörködtetők azok tartalmi; de mivel engem most-is, mint máskor, sorsom csak hirtelen ragad által a' nevezetésegeken a' nélkül, hogy időt engedne magam körültekinteni, a' látottat, vagy hallottat leírni. Bár mint szeretnék-is kegyeddel innét bővebben értekezni, de legvalódibb igyekezetem sikeretlen, mivel a' mi szándékom végbevételére legszükségesebb lenne: időm nincs. Csak ugyszólván futtában néztem-meg ezen majdhogy nem romladék királyi lakvárat, mellyben, kivevén a' roppant székes templomot a' lengyel történetnek ezen gazdag rakhelyét, épségben nincs semmi. Itt csak királyok laktak, temetkeztek, gondolám magamban, ha talán közülök többen nagyok-is, dicsők-is voltak, de ezt ők önmagok emelték, építék önfényök nagyobbítására, honnét később többen véresen gyötrötték a' népet; elinnét, gondolám magamban, ezt ha időm engedi, majd más alkalommal megtekinthetem, egy ennél sokkal nevezetesebb helyre vonz vágyódásom: Kosciuszko halmára. Ezt a' nemzet emelte a' lengyel újabb kor legdicsőbb hőségnek; egyszerű ez, nincs rajta semmi pompa, minden királyi fény nélkül ragyog ez; azért, mint a' republikai erény a' szép mezei magányban, mindegyik jövevény szemét magára vonza, 's e' kérdésre ingerli: vallyon mihet az?

Kosciuszko Tadeus kivolt? mije volt ő a' lengyel nemzetnek, nem tárgyam leírni; kegyed 's mindenki tudja azt. 1820-ban midőn világszerte forrásba jött a' nemzeteknek önbecsők érzése, midőn majd mindegyik észrevette a' jótékony istenség áldást hintő szikráját, ekkor a' nem boldog lengyel nemzet-is az iránt, ki a' legnagyobb

szerencsétlenségben, legveszélyesebb vitákban, midőn már csak remélni-is vakmerőség volt, forrón érző fija maradt a' sinlő hazának, kinek minden csep vérének honszeretet melegíté, kinek minden fohásza nemzetének jobblétre jutása volt. A' nagy Kosciuszko iránt hogy bebizonyíthassa hálaérzését a' lengyelség, egyetértve örökméleket akara emelni. De millyent? csak e' forgott kérdésben, olyanon állapodtak-meg végtére, melly egyszerű, de még-is fenséges, a' boldogult hős erényeihez legalkalmazhatóbb, t. i. egy halom felemelesén. *)

Krakó nyílt vidékén, nyugotra, (nyilván azért, mivel Kosciuszko-ban alkonyodott-le a' lengyel nagyság), Krakó vidékén, (mivel csupán ezen kis tartománynak, mint független respublikának vagy on mostanság a' régi kiterjedett lengyel országból felmaradott nemzetisége) egy magos tájékon, Zwerzinetz helység határában, óra járásnyira a' várostól, 9 öl magoságú kúpos halmot emeltek, alapját Macieovicei **) mező hantjaiból tették-le. A' halom alsó köre 200, felső pedig 30 lépés; csigamenedékes ut visz-fel a' kúp hegyére, hat minutum alatt juthatni-fel folyvást tett 430 lépés után. A' messzelátás innét gyönyörű, felséges: keletre Krakó számos tornyai, délre Galicia, 's Karpath havasai, nyugotra Visztula tekervényes folyama, 's erdős vidékek, északra kies nyílt mezők, szántóföldek, falusi lakások. Dolgozott e' halom építésén, állítani lehet, az egész lengyel nemzet; leg távolabb vidékről sereglett minden, ki csak jöhetett; rangtekintet nélkül dolgozott itt keverve dús, szegény, öreg, fiatal, nagy ur, paraszt. Gyönyörködve lehete látni, mint tolta diófa talicskáját a' gyenge kisasszony, hantot hordott tibeti drága nyakkendőjében a' hercegi dáma, miként segíté a' szurkos parasztnak megrakott taligáját partra felvonni a' keresztes

---

*) Krakó vidékén láthatni több illy históriai halmokat; azok közt Krakuz illy nevű herceg; Vanda hercegnő emlékökre több századok óta emelt dombokat. Így nyerték tán a' magyar alföldi számos halmok-is eredetüket.

**) Macieovice téren volt Oktob. 10-én 1794. azon több óráig tartott viadal mellyet Kosciuszko a' nálánál hatszorta erősebb Oroszok ellen elvesztett 's maga-is sebekkel terhelve fogságba esett.

grófi ur; a' kis gyermekek hátokra kötött kosarakban mászva hordották a' hantokat, az agg öreg korának súlyát könnyebben érzette, ha csak maroknyi földet-is tehetett a' kúpra; kevés idő alatt így elkészült a' nagy földtömeg, kúp formára hegyesült, 's nyesett utakat nyert. A' halom tövében az árnyékos berek hüs lombjai alatt kellemetes sétatör, nyugoti részén pedig oszlopos rostéllyal körül kerített udvarban egy kápolnácska áll alacson remetelakással.

Mit érzettem a' kúphalmon az ide ezüst fényben látszó Karpath bérceire szememet függesztve, ne kívánja tudni barátom! ki nem fejezhetem, képzelheti kegyed, hogy forrón érzettem. Szép hazánk sorsa, jövődjé, hazánk nagy szívű fiai, széplelkű leányai, a' fejedelmi Duna, kiesterű Balaton vidéke — törvénythozó Pozson, vas szorgalmú Budapest, angyali barátném-is, 's több más érdekes tárgyak egy gomolyagban össze keverve ötlöttek elmémbe. Jeléül pedig annak, hogy itt egy magyar szarándok bucsútjárt, a' remete-udvar egyik kőoszlopára, az emlékhalom fűvéből kifacsart zöld nedvvel hazánk czimerét lefestém ezen körirással: Ez is ohajtja, hogy a' Lengyel setét borúja mentől előbb ragyogó fényre derüljön!

Felhévvizy.

III. JELES MONDÁS.

Magyar szív.

Engem az írásra

Nyelv pallérozásra

Nem a' jutalom hív,

Hanem a' magyar szív.

Gyarmathy Samuel. — Közli Szegedről C. Emilia.

IV. K Ö L T É S Z E T.

A n d a l g á s.

Gyenge érzés szálja keblem,

'S szívem édes kint érez:

Olly kelleműt; mint az éjnek

Kormát váltó nap szerez;

Midőn hivem emlékein

Elmém röpten általfut,

'S lelkem ennek gyönyörétől

Ragadtatva menybe jut.

Ez ébreszti vágyaimat

Lankadt szunnyadásából,

Ez hí vissza minden szépet

Éltem virág-korából;

Ekkor az est, és csendmagány

Szülnek bennem örömet,

'S szenderítő álomképek

Viditják-fel kedvemet.

Szépen nyitá-meg előttem
 A' szerelem titkait,
 Mellynek előbb avatatlan —
 Nem ismertem kényeit;
 Andalító bájözönbe
 Süllyeszti az szívemet,
 'S ennek lágyult érzetétől
 Könny fürösztí szememet.

Az öröklét szent honából
 Teljes égi malaszttal
 Szállong reám rózsá-illat
 Kéj szellemű bájakkal.
 Hivem ennek alkotója
 Ó leheli ezt felém,
 Tőle jönnek: minden szép jó
 'S ő varázsol kéjt belém.
 P u m J á n o s.

V. TRÉFA-SZESZ.

A' mult Május 22-ki német Bécsi ujságban (Wiener Zeitung) azon városba érkezettek (Angekommenen) lajstromán ezt olvastuk: „Herr von Sz. . . k, und Herr von Második, Vice-Gespäne von Pressburg. *)
 Szekrényesy

Tagrejtvény. (Charade)

Első hárma hazánk egyik
 Őskori királya volt,
 Hidegült hamvait rejtí
 Hevesben a' tetembolt.
 Végén kapkod az ifjúság —
 Bár ezt tenni csak hiúság
 Együtt mind az öt jegye
 Honunk térén vármegye

L. K. Egerből.

Előbbi rejtvény: Kék.

*) Hihető, hogy a' Második ur vezetéke nevét nem-is nézték a' bécsi urak, hanem csak a' második alispánt olvasták.

Figyelmeztetés.

A' folyó hónap végével ezen folyóírás Szerkezője örökíteni kívánván halás tisztelete mellett minden intézetek, egyesületek, 's azon előfizető urak neveiket, kik ezen első szépművészeti folyó írást kegyes pártfogásuk által létesíteni méltóztattak, ne hogy talán valakinek kedve ellen cselekednénk, alázattal esedezünk, hogy, ha valaki nem akar ná nevének közhirrre tétele, méltóztassék ez iránti akaratját postadíj nélküles levél által tudtunkra adni. Jövendőre azonban csak az újabb előfizető Szépnem becses neveit fogjuk nyilvánosokká tenni.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, urak utszája 612.

REGÉLŐ.

PESTEN Vasárnap Június 9^{kén} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csütörtökön.
Évnegyedi díjja helyben 1 ft 36 kr borítéktalanul; postán 2 ft ezüstben.
Három évnegyedre helyben 4 ft 48 kr; postán 6 ft.

AZ ELŐFIZETŐ SZÉPNEM.

Glaser Anna assz.

Katona Zsuzsanna, Szabó Istvánné.

Kemény Antonia, Schwartz Ferenczné.

Szeleczky Karolina, Apor Lázár báróné.

Szűts Ágnes, Halász Sámuelné.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

Egy Angolyné

a' como-i bércek banditái között.

Ezen lelkes Asszony így beszéli-el viszontagságait.

Setét volt az éj, 's vezetőink egyikének fáklyája elég-vén éppen akkor gyújtá-meg az általam neki nyújtott kis lámpát, midőn a' bokorból durva hangon „Aspetta (meg állj)!” szózat dörgött felénk. Ladróni (haramiák)! kiált rémtülve a' vezető, mig e' közben egy férjfi lélekszakadva ugrik elő, 's öszvérem kantárját megragadja. „Haramiák, haramiák! — kiálték az óbester 's hitvese után, kik a' más-sik vezetővel jól előre haladtak — az Istenért, szabadit-sák-meg magokat!” Meghallván kiáltásomat vezetőjökkel, ki öszvérjek egyikének farkához kapaszkodott, egy pillantat alatt eltűntek. A' lehegő lator, erősen tartván öszvéremet, fenegetve kiáltá: „Denari subito (pénzt hamar)!” Felelet gyanánt úgy csaptam a' lámpát szeme közé, hogy kábulva tántorgott vissza, 's a' gyertya elaludt. Ekkor hegyes botommal hamar megdöfém az öszvér oldalát, mire ez kirántván magát a' bojnyik kezeiből, kövön bokron odább ugrott velem. Nem hallván magam után jönni üldözőmet, gondolám, hogy szerencsésen megszabadultam, 's noha minden pillantatban féltem, nehogy Absalon-kint valamely fán fenakadjak, de még csak egyszer sem ütőd-

tem valamihez. Öszvérem szüntelen nyargalt; világot lá-
 ték, mit az óbester fáklyájának véltem; már-is örültem
 szabadulásomon, midőn oda érvén magamat fegyveres ha-
 ramiák közepette szemléltem. Tüsténti haláloamat várván
 kérdés nélkül nyújtám oda erszényem, 's könyörögve ese-
 dezém éltemért. De azok nem-is figyelvéu kérésemre, többi
 pénzemet 's órámat kívánták, és midőn bizonyosokká tenném,
 hogy minden értékű jószágom már átadtam volna, a' vezér
 röviden tanácskozáván társaival, ama határozásukat adá tud-
 tomra, hogy írnek barátimnak olly tartalmú levelet,
 mellynél fogva váltságomért ezer koronás tallért tegyenek-
 le. E' levelet majd ő két emberei által elküldi; ha a' pénzt
 megkapják, akkor annak, ki értem fog jönni, ki fognak
 adni, ha nem, úgy meg kelletik hálnom. Sikeretlenek vol-
 tak minden ellenvetésim. A' vezér azonnal tintát, papi-
 rost hozatott, 's én Cleveland óbesternek Cantenabbia-ba le-
 velet irtam; mivel pedig megeshetett volna, hogy az óbester
 futása közben ama helységet elhibázhatta, tehát azon
 utasítást adtam, hogy ezen esetben vigyék a' levelet L.
 lord-hoz. Képzeltetni, hogy barátimhoz leggyorsabb se-
 gedelmért esedeztem, mivel a' haramiák semmikép sem
 akartak öt óránál hosszabb ideig várakozni, minthogy a'
 mint mondák, még hosszú utat kell nekik tenni egy másik
 rablás végett, mellyre most igyekeznek, 's azon kívül-is
 elakarnak egymástól nem sokára válni, mivel a' Sb irr-ek
 (Rendőrok, Gensdarmes) már nyomukba járnak. Hijában
 könyörögtem, hogy amaz esetre, ha barátim olly hamar
 ki nem kerithetnék a' pénzt, engem inkább vigyenek ma-
 gokkal ama másik rablás helyére, mivel bizonyosokká te-
 vém őket, hogy barátim a' váltságbért okvetetlen megad-
 ják, csak elegendő időt engedjenek nekik. De a' vezér kér-
 lelhetlen maradott. „Ha ő nem teljesitené pontosan fenege-
 téseit, monda hidegen, úgy soha sem kapna váltságbért;
 ez okból, ha már egyszer becsületi szavát adta, hogy va-
 lamelley foglyát a' kijelelt órára megöli, akkor szavát
 meg-is kelletik tartania. Nem régiben-is kéntelenítettetek
 egy asszonyt megölni, kinek véres holt teste most-is a'
 szomszéd hegytetőn fekszik, mivel váltságpénzét a' kijelelt

időre meg nem hozták.“ Borzadtam ama gondolaton, hogy néhány óra múlva ugyan ezen sors várakozik reám-is.

De bár mennyire féltem a' haláltól, azonban még más borzasztóbb félelem fogott-el. Mert a' banditák egyike ollyas mivel fenegetett, melly ereimben szinte minden vért megaltatott. Minek előtte tehát a' levelet megírnám, tudtára adám a' vezérnek, hogy, mivel becsületem kedvesebb előttem életemnél, én, ha ő azért jót nem áll, éltémért egy krajtzárt sem adok. Igérte, hogy, mennyire lehetséges lesz, védni fog, mert csudálta bátorságom és elszánásom, mellyet az elsőbben megtámadó banditától megszabadításomkor mutattam, 's azt monda, hogy mivel illy brava ragazza (derék leány) volnék, mindent elkövet érettem, mi hatalmában leend. Azonban, hozzá tévé, hogy ő nem képes mindenkor az asszony-személyeket oltalmazni, mert a' bandának nőtelenjei — ('s csak a' vezérnek szabad feleségesedni) — minden asszonyt, ki kezeikbe kerülne, törvényes zsákmányjoknak tartják. Végre még-is azon ígéretet nyertem-ki tőle, hogy inkább maga döfi a' kést szivembe, hogy sem személyemmel méltatlan bánást engedjen valamellyiknek.

Ezen beszélgetésünk utközben történt, midőn ő oldalam mellett lovaglott, 's a' többiek kissé hátrább maradván követtek. Az alatt elértük a' haramiák barlangját, melly márvány szirtek között úgy el volt fedve a' kövek 's bokrok által, hogy tapasztalatlan szem valamelly lakásnak legtávolabb nyomára sem akadhatott volna. Nyilásán majd csak kézen lábon másztunk-be, 's azután téres márványcsarnokba (Halle) jutánk, mellynek egyik végén, valamelly előálladéktól (Vorsprung) fedezve, a' kapitány felesége két szenes serpenyőben készíté a' banditák vacsoráját. Az asszony minden eddig általam látott legszebb teremtmények egyike volt, 's reá bízták, hogy vizsgáljon meg, ha nem találkozik-e még testemen valami erő jóság.

Különfélét kérdezgetett ruházatom, hazám, szeretőm 's kivált ezen erdőbe vetődésem okai felől, 's végre felelettemre se várakozván, azt bizonyítá, hogy valaki mondta volna neki, hogy mi Angolyok valamennyin eretnekek, 's ördögösök volnánk, 's ez az oka, mért futkározunk an-

nyit a' világban minden czél és feltett szándék nélkül, — azért kívánná tudni, vallyon igaz volna-e, hogy mi ördögösök vagyunk.

Eszembe juta, hogy ezen babonás véleményt hasznomra fordíthatnám, 's ez okból a' félénk figyelmezőnek mindent össze vissza meséltem ama kék ármányok felől (*Blew devils, Vapeurs*), mellyek bennünk lakoznak, 's hogy miként kinozzák ők prédájokat, kiket gyakran annyira visznek, hogy végre magokat felakasztják, vagy vízbe fullasztják, és hogy a' gonosz lélek azonnal abba szokott rohanni, ki minket ölelni vagy megcsókolni akar. Remegve vonult vissza a' szegény asszony, meglegedett, hogy zsebimet messziről mutatám neki, 's azonnal siető amaz irtóztató felfedezést bejelenteni, hogy barlangjokba egy ördögöst hozának. Öröömre hallám, hogy a' mese ezen vad lelkűeken-is fogott, 's reméllém, hogy használni fog, ha nem életemnek-is, legalább becsületemnek megmentésére.

Több apróságim közt, mellyeket zsebemből kiszedék, egy darab ópium-is találkozott, mit azon reggel vettem magamhoz, hogy egyik inasunk beteg szemére azzal valamelly borítékot készítsek, de a' mit elutazásom előtt el nem végezhettem. Most már ebből-is remélhetém, hogy mostani állapotomban hasznomra fordíthatom. A' banditáné tudni kívánta, hogy mi lenne az; 's én mondtam neki, hogy az olly neme a' mézgának, melly, ha beveszi az ember bizonyos mennyiségben, meg mutatja mind azt az embernek ál-mában, minek jövődjére megkell rajta történni. (*Végz. köv.*)

ÉLETTÖRTÉNET.

Ország Ilona.

A' Gúthy Országiaiak nemzetsége Szabolcs megyei Gúth helységről eredett. Az Országh nevet következő történet szerzé nekik. Midőn Zsigmond király fogva tartott Maria hitese szabadítása végett magyar országba jönné, a' határon egy sereg gyermeket látott, kik régi szittya módon nyilakkal fegyverkezve katonásdit játszanak. Ama kérdésére, hogy kinek katonáji lennének, Mihály a' leg öregbik gyermek, ki a' sereg zászlótartója volt, ezt felelé: „Mi

az ország katonáji vagyunk, 's a' király ellenségeivel akarunk megvívni." Ezen bátor felelet meglepé a' királyt, 's azt, mint ártatlan gyermekek gondolkozási módját, jó előjelnek tartván, Budára sietett, hol az öszve gyűlt rendek az országot oltalmába ajánlák. Midőn az említett zászlótartó férjfikorát elérte, Zsigmond ötet jeles érdemeire nézve fő nemesei közé vette, tárnok mesterségre, nagy gazdagságra emelte, 's neki Országh nevet adott, Corvin Mátyás alatt pedig nádorispán 's Kunok grófjává tétetett.

1544-ben halt meg II-dik Országh László Nógrád 's Heves vármegyék főispánja, ki Petrovinai Pekry Anna hitésével nemzé Ilonát, Perényi Gábor Abauj vármegyei örökös főispán, és országbirónak házas társát. A' boldogtalan gondolkozású férj még boldogtalanabbá tette fiatal nőjét rendkívüli féltékenysége 's durva bánása által. Perényi különös felfuvalkodású ember volt, meghitt barátjai közt gyakran emlegeté, milly méltatlannak tartja ő, hogy valaha valaki feleségéhez csak hozzá-is nyuljon. Ez okból hitését soha sem engedé valamelly vendégségbe menni, vagy ön asztalához ülni, más férjfival beszélni, vagy reá pillantani, vagy az ablakon kinézni. Azért ha a' kegyetlen férj hazulról eltávozott, mindenkor megszokta jelelni az ablakot, hogy arról hazajövet megláthassa, vallyon nem nyitá-e azt meg távulléte alatt szerencsétlen felesége. Perényi csak ön magát szerette, 's becsülte, másokat megvetett. Midőn egykor beteg ágyban fekünnék, 's ötet ápoló, békétűrő felesége az éppen ott levő Semsey István nemes ifiat véletlenül ruhájával érintené, Perényi iszonyú haragra gyuladván ártatlan hitését irtóztató szidalmazásokkal rágalmazta, sőt azonnal megparancsolta, hogy hiteszegett felesége a' pinczében valamelly üregbe befalaztassék, 's éhel halással bünhödjék. Ezen rettentő határozásáról azonban meghitt barátjai ötet ugyan lebeszéllették, de ama nemes ifiat elfogatta, 's nem sokára méreggel megétette.

A' vad férjfi végtére annyira ment, hogy, midőn halálát közelíteni érezné, azon ígéretre kíváná feleségét venni, hogy férjének holta után soha többé házasságra ne keljen. A' veszélyt nem sejdítő asszony azt felelé, hogy kedves férjének ugyan még hosszú életet kíván, de ön jóvendője

felől semmi bizonyost nem ígérhet, egyébiránt kérte, hogy asszonyi erkölcséről semmi aggodással, sőt legjobb reménységgel lenne. A' dühös szerelemföltő férj azonban ezen száraz ígérettel meg nem elégedett, és semmiképpen sem akará, hogy felesége nála tovább éljen. Ez okból Vit Jánost, házi orvosát magához hivatva, 's kivont karddal fenyegetődzött, hogy keresztül döfi őtet, ha csak azonnal felesége számára mérget nem készít. A' megrémült orvos engedett a' dühös beteg kérésének, 's ez kevéssel halála előtt csak ugyan megitatta feleségével a' gyilkos szert. Perényi nem sokára kiadá lelkét, a' hű feleség pedig kevéssel utánna elvesztvén tagjai, 's minden érzékeinek erejét Terebes várában 1569-ki Május 2-án végzé boldogtalan pályáját életének 32-ik évében, miután 17 kinos esztendőt töltött volna szerencsétlen házaságában. Eltemetteté a' sáros pataki vár templomában, hol sirfeletti írása számos erényeket tulajdonit neki.

Ilonának bátyja Ország Kristóf, familiájának utolsó ivadéka, 1567-iki Oct. 19-én halt meg, életének szinte 32-dik évében; rendetlen életmódja sietteté az ifjú ember halálát, 's gyermektelen hagyván-el özvegyét Zrinyi Ilonát, örök sirba vitte magával a' Gúthi Országhiak jeles nemzetségét.

II. JELES MONDÁS

Hajnal, és alkony. A' felkelő nap szép reményeket gerjeszt azon napra a' köz halandóban; az alkonyodó pedig borzasztó világításban mutatja neki a' megcsalatottakat: csak a' bölcsebb kedvelynek (Gemüth) jelen-meg egyirányos tisztán minden világításban a' mulandóság képe, 's a' nyugodt elszánás méltósága. Fessler.

III. KÖLTÉSZET.

A' 13-ik szám alatti Barátsággra.

Egy Pénz, Bot, Eb, Bor barátja	Eb-barátja bizvást lehet,
A' minap felszóllamlott,	Mert bot vagy on kezében,
A' ki merőn megmutatja,	Mellyel szive szerint élhet
Hogy ő hova háramlott.	Mindig jámbor körében,
Négy neki a' fehér holló;	Kivált midőn verekedik
Mert pénz-bot-eb-bora van.	Főbe kapó borával,
Rút az ember fitymároló,	És hős lelke szenderedik
Ki az, mivel pénze van.	Dicsó versenytusával.

Kis költői szabadsággal,
 Hazám tisztelt Hölgyei!
 Megfenyítém, más birsággal
 Kimélték őt kegyei.
 Hol igaz barátság dobog
 Lelkes oldalbordák közt,
 Ott becsületérzés lobog,
 A' melly boros csint nem kezd.

Es z é k r ő l.

IV. VILÁGI TELEGRAF.

Görög czimer. A' mostani görög országnak királyi uj czimere egyirányosan csucsosított égszinű vértből (paizs) áll; mellyben a' görög ezüst kereszt lebeg, ennek közepén ismét egy vért látszik, mellyen a' bajor királyi háznak 21 rézsutnégszege (Raute), t. i. 11 ezüst 's 10 veres, nyugszik. A' királyi zárt koronát 's ország almáját viselő fő vért két koronás oroszlánytól tartatik, 's hermelinnel kerített királyi bibor sátorral vétetik körül, mellynek tejét korona ékesíti.

Lovagjáték. A' Nürnbergben örkedő (garnisonirende) Ferencz császárról nevezett első lovas ezred osztályabeli tisztikar Martzius 29-kén egy lovas pályázást (carroussel) tartott Hailbronner major vezérlése alatt, melly a' nézőjáték ujsága által egybe csalt számos közönségnek sok gyönyörűséget szerzett. A' többi közt eredeti tekintetet nyujta az, midőn a' lovagi gyakorlatok végzetével valamennyi részvevő pályázók a' Dámák számára rendelt sátor felé nyargalának, míg az alatt hátok megett a' legénység magosra emelt ágak által egy erdőt hevenyezett (improvisált). Az egész mulatságnak nyájas napvilág kedveze.

Elégett szorgalmi szekér. Montelimart környékén (déli francia országban) nem régiben egy gyorsseker (diligence) égett-el az ország ut közepén. A' tűz egyik utazó gondatlanságából támadott, ki a' kocsiban dohányozott. A' sebes szél csak hamar legnagyobb lángokká nevelé a' szikrát; ide járult, hogy a' tűz által elijesztett lovak iszonyú sebeséggel ragadván a' kocsit, minden oltás lehetetlen volt. Az utazók csak nagy bajjal menthették-meg magokat, de a' sok podgyász a' lángok áldozatja maradt.

Indiai Pagód. Londonban jelenleg egy valóságos Pagode (indiai bálványtemplom) találtatik, mellyet Ceylonból egy singalesi ember hozott volt! — De mi módon mozdítá-ki helyéből a' templomot, 's miképpen hozta azt angoly országba, arról hallgat a' tudósítás.

Leány 's férjfi egy személyben. A' westminsteri halotti biztosok nem régiben furcsa zavarba estek. Bizonyos Miss Elise Edwards, ki egyébiránt tetszése szerint még három, vagy négy nevet szokott magának adni, rögtön meghalván, minthogy semmi ro-

kona se volt, Guy kórházába viteték. Mint lepettek-meg azonban az orvosok, midőn a' Misst férjfi személynek találták. A' státustoknok parancsára a' halotti vizsgálók-is megtekinték. A' személy külseje 17 esztendősi ifiúra mutatott; de képvonásai egészen asszonyiak, 's haja 2 lábnyi hosszú volt. — Nehány leveleket-is mutattak elő, mellyeket a' megholtnak szobájában találtak, mellyek szerint szeretőjével ő leggyengédebb kifejezésekben levelezett. Az egyik vizsgáló már nem tarthatá magát 's felkiálta: „Nézzétek csak e' hosszú haját 's e' kifurt füleket! a' legfursább eset, mellyet valaha láttam; alig hihetek érzékimnek.“

V. NEVETTETŐ PILULÁK.

Egy parasztnak fija keresztül futván az iskolákat arra bírta atyját, hogy szerezze-meg neki Bode astronomiáját. — Nehány napok mulva kérdezi a' fiának vélt tudóságában büszkélkedő atya, hogy mennyire ment már ama felséges tudományban? „Bizony még semmire kedves apám Uram!“ — — „Hogy hogy, hiszen éjjel nappal mindig a' mezőkön sétálsz könyveddel!“ — — „Ugy ám, de az a' baj, hogy nappal, mikor olvashatok, a' csillagokat nem látom; éjjel pedig, mikor elég csillagot látok, a' betűket nem látom.“

Nagy Ignátz.

A' mostani mult pesti vásárra feljött idegenek közt Istók előszer volt Pesten. 'S miután a' nagy épületeken és czifra embereken sokáig bámészkodott, a' Duna partjához ért. Merően nézé darab ideig a' széles hátú folyamot, és a' felette méltóságosan álló Gellért ormát, 's mig kemény markán a' kurta szárú pipát tactusra veregetné-ki, fejcsóválva kiálta fel: „Ej, ej! csak dévaj embör az a' mi Nótárosunk; azt mondi vala, hogy a' Duna a' Szent Gellért hegye alatt folyik-el; pedig éme! csak mellette csobikol.

Muki.

M... uracs különös rabja az ugy nevezett módi beszédnek, ki boldogtalannak érzi magát ha „tetszett, méltóztatott, van szerencsém,“ és t. e' f. fél óráig haladó beszédében legalább-is másfél százszor nem görditheti-le piros ajkairól. A' mult Martiusban szép kedvesével zápor eső alkalmával S... városa padlőin hazasietvén, hölgye szerencsétlen lépés következtében a' sárba esett. Hevenyében komoly arcczal kérdi az uracs: „Mégméltóztatik mondani a' mamának, hogy eltetszett esni a' sárba?

Kérdő rejtvény.

- 1) Mellyik juhnek boros mindig a' feje?
- 2) Mellyik ló alszik szüntelen csak pók mellett?

Előbbi rejtvény: A b a u j.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, urak utszája 612.

R E G É L Ő.

PESTEN Csötörtökön Június 13^{kán} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csötörtökön.
Évnegyedi díjja helyben 1 ft 36 kr boritéktalanul; postán 2 ft ezüstben.

Három évnegyedre helyben 4 ft 48 kr; postán 6 ft.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZELLÉS.

Egy Angolyné

a' como-i bérczek banditáji között. (*Végzet.*)

A' mindenféle babonás véleményhez szokott gyenge asszony ezt-is elhívén nem sokára vissza jöve hozzám, 's tőlem abból a' szükséges mennyiséget kívánta. Adtam neki annyit, mennyit elegendőnek véltem, hogy őt mély álomba szenderítse, a' többit pedig olly kis darabokra törtedtem, millyenre csak hamarjában lehetett, 's elrejtém kesztyűm egyikébe.

A' banditák most már vacsorájok mellett ültek, 's engemet magokhoz idéztek, hogy társalkodásukban részt vegyek. Nem tartám tanácsosnak a' meghívás megvetését, noha igen nehezemre esék legkevesebbnek-is lenyelése. Italt kértem tőlek azon reménységgel, hogy, ha ana boros korsót nyujtanák kezembe, miből valamennyin ittak, majd abba ópiumot vethetnék; de ők, félvén czimborámtól az ördögtől, meg tagadák tőlem a' korsót, 's inkább egy medenczébe kevés bort töltének számomra. Már most nehéz volt a' jó tanács; mind a' hét haramia asztal körül ült, 's azt nem olly hamar látszattak elhagyni akarni, mivel néhányan az ismeretes Morra lármás játékhöz kezdettek, míg a' többiek elkövetett kegyetlen tetteik emlegetése, káromkodások, és undok daljaik közben folyvást dőzsöltek. Ezen ördögök egyike azzal dicsekedett, hogy, mióta mesteriségét üzi, tizen kilencz embert ölt-meg ön kezével 's hideg vérrel. „No hát Pietro (Péter) — kiált egy másik oldalaslag reám pillantván — ha te azt olly szívesen teszed, tehát ma éjjel a' huszadikát-is meg teheted, mert ördögé legyek, ha mi ő érte valamit kapunk. Azok a' gaz legények már kétszer-is meg jöhettek volna Candenabbiából.

Még öt fertály óra van hátra, 's ha akkorára meg nem jönnek, úgy csak ugyan őt-is a' többi után ugratjuk."

A' bornak erejét mindig jobban lehetett rajtok észre venni. Egyikök vad pillantatot vetvén reám az imént említett védőrdögeim felől kétkedését mormogta, 's jelenté, hogy szükség esetében ilyen ördögös asszony még-is csak jobb volna semminél. Egy másik azonban tanácslá neki, hogy várakozzék, míg az idő elmulik. Képzeltetni állapotomat, melly minden pillantásban kinosabb lett. Én ülve maradván szemeimet a' kapitány órájának, melly a' lámpa alatt egy horgon lógott, lassú mutatójira függesztém, követtem azokat perczről perczre, 's mindeniket századnak tartottam; és még is, reám nézve, ah melly sebesen multak-el, mert mindenik közelebb látszatott vinni a' halálhoz és szégyenhez.

Az ópiumtól megkábult banditáné már feküdt. A' kapitány maga-is szunnyadni látszott. A' haramiak mind inkább zajgóbbak, tekinteteik 's fenegetéseik vadabbak levének — és már utolsó palaczk boruk téteték az asztalra. Elszánván magamat a' legutolsó próbára, hirtelen felugrottam 's kiáltám: „Gli Sbirri! gli Sbirri!“ (Rendörök, rendörök!) — „Impossibile!“ (lehetetlen) kiáltának valamennyin a' banditák, 's puszkájikhoz kapván a' barlang torkolatjához futának. Most hamar a' borba vetém az ópiumot (álomport), sebesen felkavartam, 's éppen elvégezém veszedelmes munkámat, midőn ismét vissza tértek 's kaczagva bizonyossá tettek, hogy nekem alkalmasint álmodni kellett a' rendörök felől. Ekkorkértem őket, hogy igyanak már egyszer egészségemre-is, mert, mondám, nem-is kételkedem, hogy illy Galantuomini-k (módos emberek) inkább kívánják pénzemet, hogy sem életemet. „Eviva Signora! (éljen az asszonyság) kiáltának valamennyin, 's egymásnak egyarányú szabatokra (portio) kitöltögették a' bort. Ezután dicsérni kezdenek, 's bravissima Donnának (igen derék dámá-nak) nevezték, sőt azt-is mondák, hogy lármám által őket éppen nem haragitám-meg, és megérdemleném, hogy bandita felesége lennék, — melly tiszteletre legkevesbé se vágyódtam. A' kapitány félénken nézett az órára, 's fejét csóválva emlité, hogy ha a' kö-

vetek hamar meg nem érkeznek, úgy még csak fél óra volna életem.

Én meg borzadtam. De a' sorsnak ítélőszéke máskint végzett. Reménységemen felül sokkal hamarább kezdé munkálódni az erős álomital, 's nem sokára valamennyin olly álomban fekvének, melly sokáig 's mélyen tartandónak ígérkezett. Félelem és sietség miatt alig pihegve csendesen kisuhanék a' nyíláson. Egy hang se zavará-meg az éj csendjét; emlékeztvén, hogy a' haramiák öszvéremet a' barlanghoz közel kötötték-meg, a' holdvilág segedelmével csak hamar reá találék, megoldám 's rá ültem. Sikertelen lett volna azon törekednem, hogy a' Candenabbiára vivő utat felkeressem, mellyen azon túl még félnem-is kellett, nehogy az oda küldött két bandita kezei közé vetődjem. Tehát csak paripámra hagytam, hogy ő maga vergődjék-e ezen vadonból, 's nem-is kétkedém, hogy Portelezzá-ra fog vissza vinni, honnan hozott volt. De mihelyt annyira gondolám magam lenni a' barlangtól, hogy senki se hallhatott, lelketlen sebeséggel kezdém paripámat előre hajtani, 's csak ugyan több órányira szakadatlan futott velem, mintha tudta volna, hogy szabadulásom az ő gyorsaságától és utismeretétől függene.

Az egész idő közben érzett aggodalmam határtalan volt; minden fát leskelődő banditának, minden szélrohanást engem üző banditák zajának gondoltam. Végre dobogást hallék, melly annyira hasonlított lódobogáshoz, hogy már nem-is eszmélhettem az aggódás miatt. Hijában mondtam magamban: „hisz ez csak szél!” — de érzelmem meghazudtolt, — szivem majd ketté repedt, midőn utolsó erőmet fordítám paripám gyorsaságának szaporítására. De a' hangok mindig sebesebben 's közelebb jövének felém, — már világosan megismerém a' lódobogást — még egyszer hallám a' rettentő kiáltást: „A s p e t t a!” 's magamat fegyveres emberektől környékezve láttam, kiknek egyike kantáromba kapott. Ezen pillantásban egyszerre vesztém-el bátorságom 's eszméletemet, halálom bizonyosnak vélvén, rémülő jaj szóval, érzéketlen rogyék paripám nyakára.

Midőn ismét magamhoz tértem, a' fűn fekve, egy férjfi karjaitól támogatva lelém magamat, mig egy másik, ki

előttem álla, bőven friss vízzel locsolt-meg, 's több egyebek körülvenni látszattak. Irtózatossá sejtítésem, melly megháborodott érzéseimet átfutá, benne nem másokat láttatt velem, mint ama két haramiát, kiket társaik a' barlangban vártak, 's kik engem futásom közben megláttak, üzőbe vettek, 's utól értek. Kétségbe esve tusakodtam ama karok ellen, mellyek körülfogtak, 's esedezve könyörögtem, hogy kiméljék becsületesemet, 's inkább mindjárt öljenek-meg.

„Nyugoszta magát, kedves Miss Saint Clair-em!“ — suttogá felém egy szózat leirhatlan nyájasággal angoly nyelven — olly férfiak oltalma alatt van, kik inkább meghalnak, hogy sem legkisebb bántódással engednék illetni.“ Képzeltetni most örömdetes bámulásomat, — mert Lindsay tartott karjai közt, előttem a' derék óbester állott, a' többiek inasok és Sbirr-ek voltak, kik szabadságomra jöven ut közben látták szökésemet, és így szerencsésen utól értek. Az óbester, és hitvése sértetlenül Candenabbiába érven, az első, mihelyt feleségét bátorságba helyeztette, azonnal rendelést tett erőszakos megszabadságomra; így történt, hogy ő már akkor elhagyá Candenabbiát, midőn az elküldött két bandita oda érhetett. Az óbesternének két száz koronás talléránál többje nem volt; lord Lindsay elutazott, 's míg a' como-i tó két partján lakó minden ismerősökhöz küldözgetne a' vérpénz kikerítése végett, elmúlt a' kiszabott idő, 's én okvetetlen megölettem volna, ha csalárdságom olly szerencsésen el nem sül. Mert gondolhatni se lehetett, hogy a' megmentésemre felfegyverkezett jeles férfiak a' barlangot megtalálhatták, 's a' szerint engem kiszabadíthattak volna. Már most kevés szóval berekeszthetem viszontagságim elbeszélését. Barátim lóra ültettek, 's bátorságba helyeztettek; azután nagy számú Sbirrek által megszorodván, sőt a' váltságom béréért küldött de most már elfogott két banditától vezettetvén, a' barlang felé indultak, hogy szenvedett méltatlanságom megboszulják, 's a' banditákat az igazság karjainak átadják. Együtt találák az egész bandita sereget, 's kemény viaskodás mulva az elesett haramiakon kívül azoknak nagyobb részét elfogták, melly utolsó közbe esett a' kapitány-is.

Egynehányan futással menekedtek-meg, kik között a' kapitány felesége-is volt.

Krasznahorka építője.

N é p m o n d a.

Krasznahorka építőjéről következő az ősi hagyomány :
 „A' vártól egy kis órányira fekvő Somhegyen az ősz korban nyáját legelteté egy juhász. Puha gyepen hevertében gondtalanul merengtek szemei a' távulban, midőn egy közel bokor mozgása magára voná figyelmét. Mohon ugrék-fel 's egy egeret veve észre, melly fészkébe suhant-be. A' juhőr nem annyira öszvehordott élelme után vágytából, mint munkátlanságból botjával turkálá a' földet 's nézd! kimondhatlan bámulata és öröme várt gabonagyűjték helyett legszebb arany villant szemeibe. Érzeteit, hogy el ne árúlnák tetemes kincsét, okosan tudá titkolni, 's hallgata, gondosan egyengetvén a' felhányt földet. Nem sokára hallá, hogy rövid idő multával a' környékre váratik a' vadászattal mulatandó király, 's nagy rendelések tétetnek fényes fogadására. E' készülétekre határozá-el magát ő is, 's igen nagy sajtot készít, de a' mellynek csak boritékaúl kelle szolgálnia a' belsejébe rejtett kincsnek. Mihelyt eljött a' király; 's vadászataban elfáradva asztalához üle, megjelent előtte a' szerencsés juhász-is, 's általadá sajt-ajánlatát azon kérelemmel, szabad lenne ott, hol neki tetszendik, hét aklot építenie. Mosolyogva engedé ezt meg a' király, de komolyabban vette azt a' juhász, mert hét akol helyett hét várat építé, Krasznahorkát, Tornát, Szádvárt, Tsetneket, Pelsőtztöt, Berzétét és Somlyóköt 's ősök ké leve a' hatalmas Bebekeknek. Az első a' szerencsének véletlen fordulta emlékére Somhegyen, a' kincs helyén akarta építeni; de hasztalan volt mindenigyekezete. A' nappal épültet éjjel láthatlan kezek vivék-el Krasznahorka bájos dombjára 's Bebek a' lelkeknek nyilván ellenszegülte miatt kéntelen volt eme helyen folytatni az építést.“

Ligetfý Andor.

ÉLETTÖRTÉNET.

Edua Kun Herczegné.

Kun László királyunk segedelmével töré-meg Rudolf császár 1278-ban a' felfuvalkodott Ottokar cseh királynak doly-főségét. A' March mezei ütközet Ottokar életének 's önkényének véget vete. A' 18 esztendő László leginkább kun hadnépével segíté elő a' győzelem megnyerését. Viszsa térvén a' vérmezőről ország szerte megparancsolá, hogy győzedelmi inneplések, tánczok, lakomák tartassanak. E' tájban történhetett az ifiú László egybekelése Izabellával, az andegavi (Anjou-i) Károly siciliali király és province-i Beatrix leányával. Lászlónak anyja a' szép Erzsébet kun hercegasszony levén, nem csuda, hogy nemzetének tagjait özvegységében-is pártolá 's fijának kegyelmében fel-tudá tartani. Illy atyafiságos öszveköttetésben levén László király a' kunokkal, természetes hogy azokkal szorosabb társalkodásba elegyedett, 's őket a' hol lehete, a' Magyarok hátrátételével, kitünteté, jutalmazá, 's tisztelé. Izabellával történt egybekelése, se reá, sem a' honra nézve örvendetes nem lön, 's áldás nélkül marada. Lászlónak inkább kun, mint magyar természete őt inkább özvegy anyjának udvari asszonyaihoz lánczolá, kik többnyire a' leg kecsesebb kun leányok 's asszonyokból állottak. Ezeknek szabad 's könnyelmű viselete varázs erővel hatott az ifiú királyra: ellenben Izabellának régi franczia erkölcsösége, mértékre vont feszes viselete unodalmat 's kedvetlenséget szerze neki. Így történt, hogy az asszonyi lágyabb nevelésű, fiatal tüzet zabolázni képtelen fejedelem a' kun szépek bájaitól-is nem sokára ugy elragadtatott, hogy Izabellától elválnék, őtet Buda mellett a' nyulak szigetében Sz. Maria tiszteletére állított apácza-monostorba zárná 's Eduával egy kun hercegnek hires szépségű leányával 1285. nyilvánosan házaságra lépne. Azonban a' buja kéjtől ostromlott szívű király nem sokára ezen újabb boldogságátis megunván az országban megtelepített nogaji Tatárok között kerese mulatságot, 's a' két nogaji hercegleányok Ku p t s a k és M a n d u l a karjaiban izlelé a' szerelem örömeit. A' pápa, honi főpapok, és rendek intésére (1288) a' szerencsétlen Izabellát ugyan kibocsátá fogságából, de

a' kun Szépekről lemondani nem tudott. Szomorún tapasztalván Edua a' királynak változékonyságát, valamint eddig heves indulattal vonzódott iránta, úgy ezután csak kedvező alkalom után leskelődött, mellyel megvetetését 's elhagyatását a' hitszegő szerelmesen megboszúlhasssa.

A' király Bihar vármegyében Keresztszeg mellett táborozott a' sebes Körös mentében kun 's nogaj csapatjaival. A' magokat elbizó Kunok sok önkényű tetteket kezdenek elkövetni, mellyek miatt őket az eszére jönni kezdő király várakozásukat felül haladó fenitékkel büntette. Ez volt egyik oka, mért kezdenek a' Kunok Lászlótól idegenkedni. Edua-is, elragadtatva boszút szomjazó dühétől, mind inkább ingerlé kun hősit a' hitesegezett fejedelem ellen. Eduának atyjafiai alattomos szövetségbe állottak, 's halált esküdtek a' király fejére. Szent Margit előtti hétfő éjén (Jul. 10. 1290) a' pártosok vezérei Arbuz, Turtul, és Kemencse a' sátorában alvó fejedelemre rohantak, és számos gyilok szurással vetettek véget a' szerencsétlen László állhatatlan életének. Azonban Myze nádorispán megboszúla királynak halálát; mert a' pártosokat kegyetlen kinzások közt végezték; Eduát megfojtatta, Arbuzt két felé, Turtult négy darabra szakíttatta, 's egész nemzetségüket, az anyai emlékün függő csecsemőket se vevén-ki, örökre kiirtotta. A' boldogtalan Izabella ezen gyászos eset mulva, hihetően, hazájába tért vissza, nem hagyván semmi örökös férjének királyi székén.

II. JELES MONDÁS

Érzés könnye. Mi a' természet minden szépsége azon képhez, ha egy asszony szemében láthatod az érzés könnyét csillogni? A' béke istene hinti onnan világölelő malasztit. Kisfaludy Kár.

III. KÖLTÉSZET.

Bendeg Ivadáki.

Ósi várak teremében	Oldalukon vérrel festett
Ülnek a' hős Bendegék	Ércz-buzogány feneget,
Bársony széken tölgy asztalnál	Panczéjlokra száz szövétnek
Némák; villog bús szemek.	Csillámló világot vet.
A' cselédek hal'vány arcczal	Legfelül egy agg vitéz ül
Himzett bibor köntösben	Hosszú fehér szakállal,
Hordnak étket, a' vitézek	Körülötte hős magzati
Főtől talpig fegyverben,	Dicső unokáival.

Sok keble harczágytól dobog, És a' szolga könnyes szemmel
 Soké hő szerelemtől; Hűsz vitéznek bort készít,
 De egyenlőn mindeniké 'S urának parancsa szerint
 Honja szeretetétől. Mérget közébe vegyit.

'S mind, kik e' gyász körben ülnek Most az agg ragadja hévvel
 Honuk és királyukért Czimeres billikomát,
 Sok csatákban bátran vívtak 'S kiált, a' ki Bendeg vére,
 Küzdve szabadságukért. Az kövesse példáját.

Vér-patakok folytak, — de haj — Erre minden vitéz gyorsan
 Pusztul Árpád hazája, Ércz-sisakját feloldja,
 Porba dült a' hős nemeség, Nagy robajjal feláll 's bátran
 Gyóz a' Tatár dsidája. — Billikomát ragadja.

De — szürkül már a' láthatár, Az ősz térdel, követik mind,
 Sok szövétnek leégett, „Isten! bocsásd tettünket!“
 „Pohárnok — dörg az agg ajka — 'S felugrik, és rezgő hangon
 Ügyelj, végezd tiszteted.“ Ejtí e' vég-igéket:

Borzadva nyúl ez a' nehéz „Élj tehát arany szabadság,
 Arany billikomokhoz — Élj e' bucsú-italban,
 „Töltsd-szöll ismét-szinig borral Te pedig mulj-el szittya hon,
 A' vég bucsú italhoz.“ 'S temetkezz hamvaiban“!!

És a' halálos italt mind
 Lenyelvén hajnalra már
 Fut a' cseléd, és hollóknak
 Ád dús tort a' pusztá vár.!

Nagy Ignátz.

IV. K ü l ö n f é l e .

Magyar Amazonok. Jusztin és Herodot írják, hogy a' Scitháknak Amazonjaik-is valának; 's mivel férjfi nélkül vitézül védék tartományukat, ám-asszony-oknak (az ám az asszony!) nevezettek. — E' vitézi tűz még 1790-ikben-is szikrázott a' magyar asszonyokban, melly időben zsinóros dolymányt 's csákót viseltek. — 1552-ikben Eger ostromlása alatt több asszonyok kardot rántottak 's a' férjfiak közé keveredtek. — Egyik közülök török kard alatt látván lerogyni férjét hat törököt nyakaza-le egymásután, míg ő-is férje után indult.

E. Emil.

S z ó r e j t v é n y .

Én pénzért nem adom, de ha tetszik lányka cseréljünk,
 Két fejit ejtve tudok lőni belőle nyilat.

M. . . . r.

Előbbi rejtvény: 1) A' borju-nak (ujabb írás szerint), mert a' ju szónak feje (eleje) bor. — 2) A' pók-hál-ló.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86. szám.

Nyomat, Trattner-Károlyi urak utszája 612.

R E G É L Ő.

PESTEN Vasárnap. Június 16^{kán} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csőtörtökön.
Évnegyedi díjja helyben 1 ft 36 kr boritéktalanul; postán 2 ft ezüstben.
Három évnegyedre helyben 4 ft 48 kr; postán 6 ft.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZELLÉS.

Kénszerítés áldozatja.

Csudálatosan szövetkeznek az életvándornak fedett ösvényei; sokszor huzódni látszanak egymás mellett az okáért, hogy a' fáradtságosan majd elért iránynál örökre szét ágasodjanak, 's ó hányszor találkoztatják öszve az utazókat az egybekúcsolt ösvények, honnan egymásnak rokon jobbjakat nyújtván, a' viszonzlátás örökre számüzetik. — Boldog! ki ösvényét azokkal egybe csatolva járhatja, kiknek körük-diszéhez titkon vágyódva csapong szivének lángja. Annak ítéljük a' békeszerző borostyánt, 's ezt hiven követendi bizodalmanak vonása, mig hamvvedrét a' csenddel szült hant nem fedi.

Ez a' szerencsés koczka nem fordult a' hős Kemény Ákosra; a' szép lény, mellynek lelkén függge az övé, nem leve része: 's éppen akkor, midőn a' föld kerekén legboldogabbnak tartá magát, hárulának fejére a' szerencsétlenség ellentállhatlan hullámai. — Vilma vala az a' szép, ki e' derék dalia szivét birta; ő vala az, kinek már gyermek-kori utja előtt lebegett elhunyt szülőinek árnyéka. Az elhagyatott árván nem sokára egy dústalan rokon könyörült, 's mennyire tőle telt, jó nevelést adott az ugy-is nem roszra hajlandó serdülőnek: — szépsége erénnyel elegyülve (mert csak ez ad a' kellemnek hirt 's becsületet) napról napra nevededett; ez adott okot a' sok vidéki ifiak látogatásukra.

Történt egyszer, hogy gyámnokának (Vormund) várfalai alatt elmélkedve fel 's alá járkála; feléje illan ekkor Ákos sebesen vágatva, 's álmélkodva e' rózsza diszein megáll, és tüstént a' leányhoz ugrik meglepve e' tündérnek

elragadtató vonásaitól. Szemérmes tartozkodással egy ideig szikrázó szemeit a' varázs alakra függeszti, továbbra nevét kérdezi, végre belső ostromának ellent nem állhatván, hókezeit gyengéden ajkaival illeti. Erre a' szüz pirulva némán eltávozik, de ábrázatja mélyen bevésve marada Ákos szívében. „Ismét kell látnom őt,“ felkiáltta Ákos, megjelelve magának a' helyet, hova imádottja bémene. Haza üggetésében, édes reményekkel elfoglalva, szüntelen Vilma diszei lebegtek szemei előtt; hijában igyekezett ábrándozásait korlátok közé szorítani, mert mindig megújult annak emlékezte, valahányszor őt elméjéből kivetni akará.

Nem volt neki szándéka tovább-is ismeretlenségben maradni, hanem mennél előbb szíve vágyait kielégíteni törekedett. Hajnal hasadtára ismét lován terem, 's a' nyilazó szerelem szárnyain repül várából kedvese laka felé. Szorgosan nyomozá Vilma hollétét, t. i. a' megjelelt helyet, 's midőn reá akada, csoportosan be-'s kijáró embereket vesz észre, kik közül egyet, hogy a' dolog mivoltáról bizonyos legyen, megszólít, mit jelentene ezen sokaság, 's ki lenne a' vár birtokosa? „Uram! e' vár tulajdonosa Gondor, ki gyámleánya esküvését jövődő férjével holnapra határozá, — volt a' felelet, — azért e' kíváncsi csoport sok szerencsét kíván neki tövises pályájára, 's ezt mind azért, mert a' leány testi 's lelki tulajdoni miatt kedveségben van a' népnél.“ — „Esküvés? — viszonzá rémülsen, — esküvés? 's ki az a' szerencsés?“ — „Egy öreg, de dús nemes,“ mondá az ismeretlen. — „De szereti-e őt?“ — közben szólla Ákos. — „Eleinte türhette, — folytatá a' kérdeztetett, — hanem néhány napoktól fogva messze tündek édes álmai, minden béke napjai bűra nyilni látszanak 's össze köttetésétől már most átaljánosan semmit sem akar hallani; de a' durva gyámnok kényszerítendi őtet, mert gazdag vőt ohajt választani.“ — „'S hol gyámnoka? — szól Ákos hevesen. — Jámbor mutasdmeg tartozkodását!“ — „Jöjj, elvezetlek“ — viszonzá amaz. — A' vár kapujához érkezvén Ákos azonnal az örök elejébe terjeszti kívánságát, t. i. hogy Gondorral személyesen szólni akarna, mi azonnal teljesítettik. — „Vitéz! — így szállítá meg Ákos a' vár urát, belépven a' csarnokba, — hozzád

jöttem, hogy boldog, vagy boldogtalan sorsom elhatározását halljam tőled! Mióta megpillantám Vilmát, nincs nyugtom, 's haboz dagadozó mellem, valahányszor reá gondolok; én őt szeretem, 's ha méltónak ítélsz, fogadj fiadnak.“ — „Különös! — mormolá az öreg — van-e elég vagyond?“

Ákos. Dús nem vagyok, mindazáltal annyim van, hogy egy nőt eltarthassak.

Gondor. Ha csak úgy fiú! tedd félre azon gondolatot, hogy Vilma szívét tulajdonodnak mondhasd; de ha megkettőzteted azon ajándékot, melyet az elfogadott vőlegény hozand, tudniillik két marka aranyt, tied legyen Vilma!

Ezen fukar válaszra elszomorodik Ákos, elfordul, és sietve elhagyja a' teremet. Búval telve 's kétségekkel rohant ki a' kapun, 's mint valamelly dühösködő tigris, melly kényszerítettik elhagyni már körmei közt tartott kövér ragadmányát, bel-érzeményeivel viaskodva majd csak nem túlságig ragadtatván átkozta létét 's a' kemény szívű öregget, kit hatalmasan megboszulni feltett szándéka vala. Örülten egy a' Duna partján volt naszádba (hajócska) ült, 's a' játszi habok kényöknek átengedi magát. Szegény Vilma! hasonlóan rettenetes álladalomban lelé magát. Az ifiúnak deli termete nagyon szívére hatott; szüntelen csak az lebege előtte 's róla ébren-is álmodozott; de milly csudálatos! olly személyhez varázs erővel vonzódni, kit nem ismer, 's talán soha többé nem látand. Ború fedte Vilma homlokát mindannyiszor, valahányszor eszébe ötlött azon boldogtalansága, melly reá a' megutált öszvekeleésből bizonyosan háruland.

Nem hasonló-e ezen Vilma berzenkedése azon ártatlan báránéhoz, kinek az öldöklő kés hegye alatt vérzenie kell? — Ugyan azon perczenetben, midőn Ákos csak nem kétségbe esett, huczoltaték a' szerencsétlen szűz kinzójának karjai közé. Ákos keserűség özönebe merülve egy a' Dunán levő szigethez vergődik, éppen midőn a' nap lealkonyodnék, hol sűrűen benőtt erdő setétedett a' sompolygónak szemei előtt. Ide szállt naszádját vissza taszítván a' habok lánczai közé, koránt sem eszmélkedék jövődő végzéséről; mert ugyan mitől-is félhet az, kinek legforróbb kívánsága

a' halál? Átcsertet tehát a' bokrokon, 's ekkor az idő vas fogai által megroncsolt kolostort pillant-meg, 's nem akarva-is borzadás járja által még sokat szenvedendő testét; felhág annak ormára, honnan a' jóltevő hold világánál körültekinti ezen borzasztó vidéket, mire előbbi nyomorúságának ötletei ismét betöltvén szívét fenhangon így sohajtozott: „Szent természet! szedd össze bár valamennyi remlítő alakidat; de a' szeretet 's kétségbe esés árjainak mégis kénytelenítettel engedni!“

Elgyengülve lelke gyötrelmétől lefekszik, 's nem sokára véget vet mára fájdalmainak az álom, melyből szürkületkor felocsódván jobb karját gyilok-szurás által megsebesítve érzé. Mohon felkap 's kardot ránt mérgesen hadarázván maga körül; egy erőszakos vágás füttyülve, de szerencséjére el nem érve köszönté őt; erre egy hatalmas párvialdal támadt. Ákos ellenje szitkozódva földre zuhan, ez alatt a' rom (Ruine) egyik szegletéből fekete, tűzethányó alakok léptenek elő nagy morajjal. E' különös jelenés 's a' sebéből szüntelen patakzó vér minden erejétől megfósztja az ifiút 's életről földre rogy. Eszméletéhez térvén egy sötét barlangban lelé magát, melyet továbbá allagnak (kripta) ismert, de bilincsekkel terhelt kezét már most nem is emelheté.

Ezen eset teljesítette kétségbe esését ön maga ellen-is dühösködván, úgy hogy láncza csertetése ezer meg ezer viszhangot adna e' világtalan boltozatban. Végtere börtönének ajtaja benyílik 's egészen vértezett (pancélozott) férjfiak lépnek hozzá; kezökben égő szövétnekek. „Kövess minket!“ kiáltanak ezen rettenetes alakok. Ákosnak minden ellenmondás nélkül engedelmeskednie kellett. Egy világosabb boltozatba hurczoltatott most, hol temérdek sokaságú emberekre talált, kik tele torokkal mindannyi kintő halált kívántak neki. — „Meg kell halnod, — dörgé a' sokaság, — lakolj most megölt vezérünkért!“ 's már száz kard csörgött szegény fogoly feje felett, midőn a' zsiványok egyike: „Meg álljatok barátim! — felkiált — mit is használhat nekünk ez ember halála? Szobori meghalt, 's lelkét ezen áldozat vissza nem idézné testébe.“ „Legyen így! tehát ne vesszen-el, mert karja 's kardja nagy hasznunkra lehet.“ *(Végzet következik)*

II. NÉP ISMERTETÉS.

Mexikói asszonyok.

Amerikában a' mexikói asszonyok átaljában alacsony termetűek; azonban az ő kellemes testállásuk, szép lábok, 's gyönyörű hajok szembetűnő. Járásuk könnyű 's bájos, kivált spanyol öltözetben, melyet délelőtt szoktak viselni. Szép foguk ritkán van; mert a' czukorcsmegékkel gyakorta élés őket, valamint a' spanyol szépeket, korán megfosztja a' száznak ezen becses disztől. Arczaik színén az unodalmas viaszfehérség lebeg; szorgosan őrzik magokat a' nap vagy csipős levegő elől. Testök tisztán tartására szinte csak egyedül a' fürdőt használják, mivel vallásbeli szertartásaik tiltják őket egyéb válogatottabb 's többszörös gondoskodástól ezen tekintetre nézve. A' füzőváll (Schnürbrust) még csak most kezd náluk divatozni; hihetően ezen francia találmány egészségöknek nem sok nyereséget hozand, noha testi kecskeiket nevelendi.

A' mexikói Szépek neveltetése nem arra czéloz, hogy őket dolgos és derék házi asszonyokká idomítsa. Azon kevés tőmunkák, mellyekkel foglalatatoskodni láttatnak, csupán időtöltésül szolgálnak nekik. Legcsekélyebb munkára, mellyet végeznek, több idő kell nekik, mint nálunk a' legnagyobb házi dologgal foglalatatoskodó asszonyoknak. A' miveltebb rendűek nevelése olvasás és íráson kívül francia nyelv és muzsika tanulására terjed. A' tánczra valódi szenvedéllyel adják magokat, 's nem ritkán ezen művészetet nagy tökéleteségig tanulják-meg. A' mexikói csinosabb társaságokban nagy számú tánczosnékra akadhatni, kik a' párisi köz dalszínészi tánczosnékat könnyű szerrel homályba borithatnák. A' mexikói fehér nép azonban nem sok időt veszteget ama foglalatosságokra, mellyekre máshol az asszonyoknak magokat szánniok kell. Ott a' házi gazdaság vitele kirekesztőleg a' nagyanyák, 's nagynénék dolga. A' kalmár felesége soha se mutatja magát férje boltjában vagy raktárában (magazin), és a' házi dolgokba soha sem avatkozik. Erre neki időt nem engednek az ön személye felől gondoskodás, pipere, ajtatoskodás, látogatások, sétálások, vásárlások, társaságok, és szerelmes kalandjaik. A' mexikói dáma naponkint sz. misére jár; az ezen alká-

lomra szokás által törvényesített ruházatjok, melyet délig viselnek, áll fekete selyem felső köntösből, kicsiny nyakkendőből, mely többnyire veres, és a' mantillá-ból (köpönyeg), mely öltözetjeknek legdrágább része; mert valamint nálunk a' főbb rendű asszonyságra csekélyebb vagy becsesebb értékű schawl-járól lehet ismerni, úgy Mexikóban a' mantilla olcsóbb vagy drágább szövetéről. Az ottani asszonyoknak már természettől szépen alkotott lábaikat különös bájjal fedik a' fehér vagy testszinű selyem harisnyák, és takaros atlaszczipők. Ugyan azon lábbelit ritkán használják kétszer, Fekete hajokat tekenősbéka héjból készült fésűvel készakarva jó magosra tűzik-fel, hogy alacsony természeteket valamivel emelhessék. Hajokra különös gondot fordítanak; fejüket szappany-vizzel gyakran mossák, mi által azt szükséges tisztaságban tartják. Ha ez megtörtént, pokróczra fekszenek, 's hajokat szét teregetik, hogy megszáradjon, 's ekkor a' komornának (camarera) folytatni kell fejök tisztogatását, mivel igen szeretik, ha valaki fejöken kaparáztat. — A' napnak másik fele ismét uj öltözkedést (toilette-t) kíván, 's ekkor francia divatokra kerül a' sor. Azonban a' párisi szövetek és ruhaformák nem küldhetik egyszersmind Mexikóba azon jó izlést, mely a' párisi Szépeket annyira megkülönbözteti. (*Folyt. köv.*)

III. JELES MONDÁS.

Tiszta szerelem nemesíti és jobbitja a' szívet 's lelket; de szerelmünk tárgya méltó legyen reánk, erkölce nemes, 's híre szeplőtelen.

Ebersberg.

IV. K Ö L T É S Z E T.

M i n n a.

„A' szép tavasz int örömökre megint,
Vidulva köszönti ezer lét,
Csak bús kebelembe virulni kevély,
Felleg fedi égi derültét:“
Igy hallja zokogni a' szép kikelet
Minnát deli kedvese sirja felett.

„Mért rejted o hant tavaszomnak egét,
Irigyled-e Endre szerelmét?
Hát nyisd-fel öled nyugalomra, 's temesd
Mélyedbe az árva keservét,“
A' lyánka busul, de nem érez a' hant,
Sok jajjira Endre sem ébred alatt.

Majd csendbe merül, 's az egekre tekint,
Némulni sohajtja siralmát,
Megmeg leborúl, sűrű könnyeivel
Áztatja serelmese halmát.

Ó lyánka hijába zajog kebeled,
Zordon teled Endre nem érzi veled.

Egy rózsá-bokor virul Endre porán
Gyengéd nefelejske sereggel,
'S a' rózsá-bokor megül ifju vitéz
Lép Minna felé deli keggel:

„Ó lyánka, vidúlj az örömmek ölén,
Némitni keserveidet jövők én.“

A' lyánka felébred — a' lyánka figyel,
'S búját a' vitézbe' felejtí,
Mig a' kiderült jelen égi színét
Ujjonnan a' mult köde rejti:

„Ó hősfi, vidúlni nem ért kebelem,
Nyugalmomat én csak a' sirba lelem.“

Éden mosolyog deli Minna felől,
Uj nap süt egén a' vitéznek,
Érzelmi hevét szíve tiszta szaván
Megvallja könnyölgve a' szűznek:
„Szép lyánka, keserved a' multba nem ér,
Örvendj a' jövőnek, e' szebbet ígér.“

Báj-kegy lebeg arczaín, édes öröm
Sugárzik az ifju szeméből;
Elcsendül a' bánat, a' lyánka pirul,
'S sohajt mosolyogva szívéből;
„Szép hősfi, hazádban a' csend virul-e,
Szebben ragyog a' szerelemnek ege?“

„Jer, jer kebelemre, 's hazámba velem,
Hű kar visz a' béke körébe,
Hagyd lyánka örökre e' pusztá helyet,
Szebb hon fogad ottan ölébe.“

A' hősfi rebeg — deli Minna pirul,
'S külföldi vitéze szívére borul.

„Gyász sirhalom! egykori álmim egét
Hát fedd-el örökre előlem,

'S e' bús nefelejske ha uj tavasz int,
Virulva kesergje szerelmem.“ —

Már lankad a' nap — 's mire ujra derül,
Honjába' vitéznek a' lyánka örül.

V. Különféle.

Háromféle víz a' világnak három részéből. 1801-ben Egyiptusban Sir Ralph Abercrombie vezérlete alatt egy expedítio szállott-meg, mellyel Indiából jött angoly katona-osztály-is egyesült. Az angoly országi hajók vizbeli takarmányukat a' Themse folyamából, az Indiaiak a' Ganges vizéből hozzák. Némelly angoly tisztekből álló társaság e' két nevezetes folyók vizéhez a' nem kevesbé nevezetes Nilusét elegyíté még, 's abból magának punschot készítvén azt a' nagy pyramis csucsán itta-meg.

VI. NEVETTETŐ PILULÁK.

A' fatalis Passio. Egy ügyésznek a' ház szükudvarára menő dolgozó szobája általellenében lakott egy szabó, ki ablakjában olly sok madarakat tartott, hogy azoknak nagy zsibaja végett nem dolgozhatván az ügyész kéntelenítették inasát a' szabóhoz küldeni 's meg kéretni, hogy legalább fürjeit, mellyek legjobban lármáznak, az ablakból takarítsa-ki. — De a' szabó azt felelé, hogy ő a' madarakat passióból tartja, 's azért semmi köze ahoz, tetszik e' vagy se az ügyész urnak. Ezen az ügyész megboszonkodván más nap egy kecskét vön, 's azt egy nagy kalitkában ablakjába akasztja. A' szegény állat a' naptól és éhségtől kinzatva olly tatáros mekegést tett, hogy a' szabó mester uram kéntelenítették személyesen megkérni az ügyész urat, hogy a' fatalis passiót adná-fel, igérvén örömet, hogy minden madarait eltakarítandja.

E. Emil.

„Mi az a' Democritus csepp“ kérdé N. birtokosa okuláros szemét a' hazai tudósításokhoz mellékelt hirdetésből felvetvén, 's kérdőleg tekintett mellette pipázgató öccsére. „Tudom én? — viszonzá emez, 's fontosan eregeté tajtékipájából a' bodorfüstöt, — megint valami kórságos új szó lehet; mert eddig a' becsületes ember illyes miket igaz i magyar szóval Anekdotáknak nevezett.“ — „Engem ugyse — kiálta közben a' pajzán feltalálású falu notáriusa — Analógia lesz az ebugatta, 's bizonyosan valami Democratia-ban termett bort példáznak vele, mellynek cseppjeitől az ember jó kedvet kap.“

Muki.

Komolyrejtvény (Aenigma)

Feje 's lába egybe véve

Ezer egyet számíthat:

Az egész egy kedves neve

Több szíveket hódíthat:

Szája annyi csókra hajol,

Mennyit feje 's lába számol.

Tisztelt személy az egész,

Kit számtalan disz tetéz.

Ruchietl Miklós.

Előbbi rejtvény: Sziv.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi urak utszája 612.

R E G É L Ő.

PESTEN Csötörtökön Június 20^{kán} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csötörtökön.
 Evnegyedi díjja helyben 1 ft 36 kr boritéktalanul; postán 2 ft ezüstben.

Három évnegyedre helyben 4 ft 48 kr; postán 6 ft.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

Kénszerítés áldozatja. *(Végzet.)*

Elragadtatván Ákos ezen póroknak nagylelkűségök által, lábaik elejébe borul: „Megköszönnöm lehetetlen — így szóll, — de nemes tetteteket megszolgálni egyenes irányom leend; ha bizodalmatokat bennem helyeztetni nem kételkednétek, egy gazdag zsákmányt hajtok kezetekre, mely várakoztatoknak tetézve felelend-meg.“

„Hol lelhetnök mi azt fel? szóllj!“

„Dunán túl emelkedik egy vár, hol gyenge örök, de mérhetlen kincsek találtnak, melyeket bizonyosan mieinkké teendünk. — Társim! akartok követni?“ — „Mind den lépésidet“ — sziszegék a' kalózok! — Ekkor Ákos lánczaitól megszabadul, 's egészségére billikomok ürittetnek. Elbeszéllik neki uj társai, hogy ők szabadon 's minden akadály nélkül az előítéletek 's balvélemények fedele alatt pusztítanak. Már beköszöntött az éj, mellyen Ákos reményeit építé, ekkor hajóra rakodnak, vitorlájikat csendes szél lebegtette, melly gyengének látszatott a' türhetlen Ákos előtt.

Vilma ugyan azon nap nyujtá kénszerítve sanyarítójának pártáját; éppen a' vár-kápolna oltáránál álla leendő férjével Bende Lászlóval, midőn egy nagy zugás támad a' jelenlevők közt, kik őrzöngve rakásra futnak össze, 's reszketve Rablók! Rablók szókat riadoznak, erre pedig mind annyi halált szerző száz kard villanik, 's mire Ákos társai a' kápolna temérdek kincsén mohon kapnának, akkorra ő az elalélt menyasszonyt, átrontván a' csoporton, magáévá tette, 's czinkosaitól kísérve haza felé vonul, semmi veszélyt nem sejditvén.

Minden további kalandozás nélkül szerencsésen elérik a' parti csemetékbe szorgosan elrejtett dereglyéket; de alig szálltak szigetjükre, midőn fegyveresekkel telt feléjek evező két naszádot pillantának-meg, honnan megérthették, hogy ezen látogatás semmi jót se hozand; eleve siettek tehát egybegyűjtött kincseiket megmenteni, 's azután ellenjeket vagy megjátszani, vagy velek férjfiasan megmérközni. — Ákos szeliden gyepre fekteté kedvesét, 's hogy őt mennél előbb életre hozhassa, vizért sietett, hogy majd ennek segédelmével amazt eszközölje: de milly nagy volt bámulása, midőn vissza jöttekor Vilmáját ott nem lel! Lélekszakadva futkosott annak nyomdoki után, de hasztalanul! — Társai az elmaradtat meglátván eleibe rohannak, 's nem gondolván rimánkodásaival magokkal dereglyéjükbe rántják.

Már-is elérve üzőiktől futásról szorgoskodtak, de átlátván ennek rossz sikerét, szembeszállottak: az ütközet kétséges volt, mert sok rablónak kormos lelke üzetett-kidurva testéből; de az ellenrészből is sokan kivégeztetnek; már hanyatlani kezdenek, 's egyre vesznek, ha futással nem tartják-meg élteket. — Örömszibajjal tértek vissza a' diadalmaskodók békes honjokba. — Hasztalan fáradoztak Ákos szomorúsága elűzésével, sőt inkább magoktól jobban elidegenítették. Bánta ő most azon lépést, melyet kedvese megszabadításáért tett, — 's szégyentől meglepve, hogy illy gyalázatos társaságba szövetkezett, elhagyta a' szigetet, 's átöltözve remete ruhába vissza ment születése földére, hol idegenek adakozásaiból akart élni. Tíz év mult már el, 's cselekedete a' feledékenység setét rejtekében enyészett-el, de senki ajkairól sem ömledezett Vilma neve, csak az ő szívében maradt eltörülhetlen. Sokáig tiltotta-el magától azon édes fájdalmat. — Hogy pedig kedvese sirját felfedezze, vagy szétszórt csontjaira nyugalmat idézzon, magával-is alig bírván, naszádra ült 's azon elhagyatott magányba átevezett. — Szent borzadással lépki a' szárazra, melly imádottjának nyomai által felszenteltetett, édes volt neki a' multak emlékezete, 's ah! sohajtá, jó Vilma! talán nem-is sejdítéd azt, kinek karjaiból illantál-el. Bádgyattan egy forrás mellé hajlik, honnan

gyönyörű illatú rózsák ötlenek vizsga szemeibe, halkabban ver most szíve örömezzve; talán, gondolá, valamely szerencsétlen, kit hasonló sors vezérelt ide, itt tanyázhat.

Teljes bizodalommal, hogy reményét létesedve láthatja; felkeresé ismét azon behorpadt falakat, mellyeket ugyan azon állapotban talált, mellyben elhagyá, csak azon különbséggel, hogy az egész kolostor rózsákkal vala körül ültetve, 's annak ormán véres ruha lebegett.

Borzadva közeledik annak pontosabb vizsgálására, 's menél jobban hat előre, annál hangosabb bajzenet (melodia) hallatszik, mellyet ez előtt szellő fuvalmának gondolt; végre megáll 's im ezeket hallja:

Jer kedves! jer uj lakunkba,
Int a' napnak bibor hajnala
Keblet derítő alkony árjába,
A' kies lapály rózsá fátyola
Alá; tölgy bokrokhoz int,
Mellyre szellő lengés csókot hint.

Ah! de nem él; mit ér! mit jajgatok?

Ekkor ellent nem állhatván tovább tüzének Ákos a' falakra kezd hágni 's ismét illy szózatott hall: „Hadd-eled időre ezen helyet utazó, mert asszonyi létemre szegyenkezem veled össze találkozni, minthogy testem fedetlen; annak okáért vesd ide köpönyeged, ha az irgalmaság legkisebb szikrája még melledben el nem hamvadott. Irtózva vonul hátra Ákos ezek hallattára köpönyegét ott hagyván, 's midőn visszatérne, feléje vánszorog árnyékként egy halavány és sovány alak, benne a' halálvázt láttad volna. „Lásd! — mondá a' szintelen pára—e' szerelem rózsáji (mutatván az ültetvényekre) eleve az én arczimon hajnalottak 's az el nem enyésző hűség szüntelen szívemben lakozék, de az idő, szenvedés, 's bú képemről ezen rózsákat elvirágozni készítették 's halálvázhoz hasonlóvá tettek.“ Ekkor öröm 's keserűség habozása közt Ákos térdeire hull 's többször ismételve Vilma nevét rebegé. „Vilma? — viszonzá a' szerencsétlen, 's vissza hanyatlott — hol lakik még ezen név?“

„Egy boldogtalan szerelmes szívében!“ volt a' felelet.

„Nem! te csalsz! azon férjfi, ki engem kedvelt, nincs az élők száma közt? tekints csak amott ama véres ruhá-

ra; az volt az övé! midőn halva őt a' dühödő hullámok közül kihuztam, miattam ontotta vérét, ő szabadított-ki egy szivemből utált öreg karjai közül! — Béke szendergő hamvaira! — „Csalatkozol, Ákos még él; nem folyt-eléretted vére a' harczban, itt van ő előtted. — Vilmám! kedvesem! a' kérlelhetlen végzés ugyan elszakasztott minket, hogy ismét évek mulva, hosszú sanyarúság után össze vezessen, 's így lelkeink egyesülve a' Mindenható székéhez közelebb járulhassanak.“ — „Tehát te! te vagy édes mindenem!“ felkiált Vilma, 's elaléltan szerelmese keblére dől, ki őt átkarolván legördült könnyeit csókjaival törlele. Még egyszer felnyitá szemeit Vilma 's két légy boldog! rebegése után az örök életre átszenderült!! Illy körülményekben kiállhatlan kinok lépék-meg Ákos szívét, keveset még-is az által vigasztalva, hogy karjai közt adta-ki lelkét kedvese. Csermely gyanánt csorduló könnyek közt egy gödröt ásott, melybe midőn Vilma testét bétette volna lélektelen földre esett 's boldogabb sorsra jutott; nem sokára némelly halászok reá akadtak, 's kedvese nyílt sirjába temették, hol a' marczongó szenvedésektől felszabadítva békében nyugszanak. Ekkora áldozatokra tesz szert a' házaságra kényszerítés! — De jelenkorunkban, hála az égnek, illy zordon tettek már ritkán léteznek. Szábo Maris.

II. N É P I S M E R T E T É S.

Mexikói asszonyok. *(Folytatás.)*

A' mexikói asszonyok jobban szeretik a' szembe ötlőbb öltözeteket, hogy sem toilette-jeket testök tulajdonságaihoz szabnák. Ha az ember ama temérdek virágot, tollakat, 's ékszereket látja, melyekkel feleslegesen vannak megrakva, őket inkább vásott 's áruba bocsátandó szépségeeknek, mint főbb rendű dámáknak tartaná. A' caschemir kendők Mexikóban szerencsére nem találtak; többre becsültetik könnyűsége miatt a' selyemszövetű schawl, 's ezt, mivel a' mantilla 's rebozó-hoz vannak szokva, inkább fejükön, mint vállokon hordozzák. — Az ajtatoság, vagy gyóntató atyjokkal tartott tanácskozás ideje után látogatókat fogadnak-el, vagy erkelyeiken (balcon) mulatoznak. Gyermekaik felcizfrázásában különös gonddal foglalatoskodnak; fájdalom

ezen tekintetben éppen olly keveset gondolnak az illendőséggel, mint a' kényelemmel. A' ruhákkal túlságig terhelt gyermekek minden szabad mozdulatokra tehetlenekké tétetvén szülőjeik testállásukat 's módoságaikat erőlködnek követni; semmi se nevetségesebb, mint ezen tizenketted rétnyi asszonykákat látni, midőn háromszorosan-ís bodrozott ruhájik terhétől szinte földig nyomatva legyező levén egyik kezökben, másik karjokat köpönyeges báboknak vagy katona-tiszt ruhájába öltözött bábáknak nyújtják.

Ebéd és délutáni henyélés (siesta) végzetével a' mexikói dámák körüljárják a' boltokat 's portékák raktárait, későbbben pedig nyilvános sétahelyekre mennek. Látogatóra olly házakba, hol esti társaságokat elfogadnak, csak 9 óra tájban indulnak. Ezen társaságokban mindazáltal nem mozganak a' vendégek ide 's tova, hanem az asszonyok a' szalón (társasági nagy szoba) egy részét elfoglalván együtt ülnek, a' férjfiak pedig különféle csoportozatot képeznek a' szobának fenmaradott részein. Az idegen azt gondolja, hogy valamelly elkülönzött klastromi vagy szoros erkölcsi társaságba jutott. Mind e' mellett a' szerelmi nyájaskodás mély titkolódzás leple alatt történik; a' szemeknek egy pillantása, a' legyezőnek egyetlen mozgása-is értesíti a' kedvest imádottja határozata felől. Ott a' legyező telegraf, mellyet az asszonyok mindig használnak, 's mellyel gondolatjaikat tökéletesen tudják kifejezni. A' szerelmeseknek titkos öszve jövetelök, melly iránt az asszonyi ékeségek árosnéji közlik a' költsönös izeneteket, korán reggel történik a' sétahelyen (alameda), hova az asszonyok *topada* (fátyol) alatt, az az: mantillájokba egészen beburkolva jelennek-meg, 's ekkor az öszve találkozó ismerősnek illetlenség vétke alatt nem szabad őket meg szólítaniok. De gyakran az illyes titkos szövetség sok pénzébe kerül a' boldogított férjfiúnak, mert a' szerencsés napra következő reggel többnyire jó summa pénzt kér költsön az asszony, mit tőle a' jó nevelésű férjfi meg nem tagadhat. A' *camarera*-is megjelen 's gazdasszonya rangjához képpest 1—10 unczia aranyat-is kíván.

A' mexikói dámák szinte olly szabadsággal élnek, mint a' francziánék. Ama tekintet nélküles figyelem 's tisztel-

tetés, mellyben részesülnek, bizonyítja, hogy ők még most is gyakorolják ama hatalmat, mellyet, mint látszik, az európai Szépek a' mult század végétől fogva elvesztettek. — Eleintén az idegen nem igen vonzódik a' mexikói tarsaság kellemeihez; hozzájuk kell elsőbben szokni, valamint a' mexikóiakkal-is történnék a' mi társalkodási életünkben. De ha az ember ezen előiskolában forgolódott, sok mexikói házban legszabadabb 's legvidorabb multságokra talál, mellyek közt a' nagy európai világ társaságos köreinek finomabb izleteit könnyen elfelejtheti.

Ha Mexikóban valamelly dáma nappal gyalog megy valahova, örömet elkerülni magát, de nem karon fogva; csak estve részesít ezen kegyelemben; megengedi azt-is, hogy kezét nyújtsa neki az ember, ha ő valamelly utsza vízfolyásán átlépni vagy grádicsra menni akar. Arra különösen kell vigyázni, hogy az utsza-kövezet (Trottoir) felsőbb oldalán őtet engedje menni kísérelője. Éjjeli sétálás közben 's a' helyeknek fedett utjain, folyosójin minden fel 's visszamenetelnél a' kísérelőnek változtatni kell karját, hogy a' dáma a' karzatnak (gallerie) ki felé fordult oldalán mehessen, 's a' könyökök taszításait elkerülhesse.

Azon rendkívüles visszatartozkodás, mellyel ott az asszonyok élnek, ha nyilvános helyen fellépnek, szembe-tünő ellenkezésben áll beszédjük zabolátlan szabadságával. A' nélkül, hogy szemtelenek volnának, gyakran legnagyobb egyeneséggel olly szavakat ejtenek, mellyek a' francziáné füleit botránkoztatnák; teljes egyszerűséggel emlitenek ők valamelly dolgot szokott nevöken, 's csak alattomos czélzatok (Anspielung) és finomul alkalmazott pajkos tréfák piríthatják-meg őket. — Négy szem közt olly beszédet hallani tőlök, melly egészen a' rajtok uralkodó szenvedély szüleménye; olly hizelkedő szók és nagyító kifejezésekből áll az, mellyek a' napkeleti nyelvből látszatnak költsönözve lenni. „Estrella de mi alma (lelkem csillaga) — antorcha de mi vida (életem fáklyája) — hijo de mi corozon (szivem fíja) olly szokott szóllásmódok, mellyekben a' legszenvedélyesebb asszonyok igen gyakorlottak, 's mellyek a' mexikói udvariság szótára felől képzetet nyújthatnak. *(Végzet következik.)*

III. JELES MONDÁS.

Éljünk, míg napunk tart.

Míg hát az ég kinyitja
Örökre hajnalunkat,
'S az éj be nem borítja
Örökre vig napunkat:

Éljünk, barátim, e' szép
Kies világ ölébe',
Mert majd az éjjel itt lép:
'S borít setét ködébe.
Csokonai ódájiból.

IV. KÖLTÉS ZET.

Kedvömlés

Kivánság.

1830. Januárius 16. emlékéül.

Bűbájomra szít a' kedves
Öleltetve ölelni,
És megcsókolt csók közt édes
Ragadtatást lehelni.
Örömkény ez én életem!
Bételt vágyban mosolyog
A' boldogság énefelettem,
És szerencse karon fog.
Ajkamon ég az a' pohár,
Melly gyönyörrel teliden vár;
Mig gyönyörbe nem merül,
Melly nem töltve — nem ürül.

Az Isten két legjobb mive
Után, dobog kívánság
Az emberben, a' mig szíve.
Gyönyör az és Boldogság!
Erre csiga-kint haladunk,
Mert csak halál idvezit:
Amahhoz mohón szaladunk,
Élete meg-elizit,
Hogy ha féltő buzgósággal,
Ha ügyetlen gyarlósággal
A' minden jót ohajtjuk;
Szükséges hogy megrontjuk.

V. Különféle.

Deli baschi. Athenából a' mult December 20-án költ, 's egyik nyilvános ujságlevélben-is közlött tudósítás a' török Delibaschi characterének következő jeles vonását közli: Delibaschi Athenának a' bajor kir. őrseregek eljövételéig kormányzója és születésére nézve kürd volt. Egykor hallá, hogy szomszédságában valamely szegény görög asszony nagy szükségben szenvedne, 's gyermekei nyomorognának. De birtokában éppen csak néhány darab arany volt, hónapi jövedelmét pedig csak néhány nap mulva veheté-fel. Ó mindazáltal minden kétségeskedés nélkül minden pénzét szomszédnéjának adja, 's kilovagol, hogy magának ebédre valót lőjön, 's csakugyan telotarisznyával tért vissza házába.

VI. NEVETTETŐ PILULÁK.

Kazintzy a' vig öreg azt vitatá egy társaságban, hogy vénségének évei sokkal jobbak ifjú koránál mert jobb látása, több ereje, 's több parancsolni valója-is van. — „Lehetetlen!“ hangzék a' társaságban. „Hallják bizonyítványomat — mondá az öreg — látásom még egyszer jobb; mert ha 10 aranyat tesznek az asztalra, 20-at látok — több erőm-is van, mert ha a' lóról leszállok, a' nyergek-is

lehuzom magammal, az előtt meg mindig fenmaradt; 's így több parancsolni valóm-is van, mert míg valami megtörténik, tizszer-is kell parancsolnom, mi az előtt egy szavamra meglett. E. Emil.

Honunk egyik kisebb sz. k. városában Ferencz napján katonáltöztetben jelenék-meg a' város-piarczon a' hű polgárság. „Feszesben álljon kegyed“! így szállítá-meg az igazgató egyik polgár-katonatársát „Hja! — felele ez mentegető ártatlansággal — mit tehetek arról, hogy szűkre vartá csizmámat fő hadnagyrunk!“

Pacz. Józ s.

V. városban egy fűszeres boltnak „fekete kutya“ czimje volt. A' szomszéd falunak földes asszonya némellyek vásárlása végett a' nevezett boltba igazítja bérését. Ez belép, 's a boltnak zömökös tulajdonosát írő asztalánálelve így szállítja. „Tisztelettel követem az urat — az ur légyen a' fekete kutya boltos?“

Feníczy.

Nem régiben honunk egyik magnása Bécsben hintót csináltatván magának, olly rendelést tett a' nyergesnél, hogy a' hintót küldené-le Pestre az említett magnás urnak megbizottjához. A' nyerges ez okból a' magnás czimzetét kérte, ki-is azonnal egyik látogató billettjét nyújtá a' nyergesnek, mellynek aljára az éppen azon napon bucsúzni járó ur e' szót írta volt „bucsúzik.“ Nem sokára a' nyerges leküldé a' hintót Pestre illy czimirással: „An Herrn Grafen N. N. wohnhaft in Bucsúzik.“

Csererejtvény. (Anagramma)

Hatbetű.

1. 2. 3. 4. 5. 6. A' scytha hét ág egyike.
1. 2. A' vén időnek gyermeke,
Melly holnapnál tovább nem él.
1. 2. 3. A' földbe fojtva élve kél.
1. 2. 6. A' bösz író, vagy eb teszi,
Ha azt, ki bántja üldözi.
2. 3. Ősz fürte tiszteletre int.
3. 5. 6. Fenhéjzás Székelyek szerint.
2. 6. 5. Neved leányka ez leend:
Ha kedvesed elgyűrüzend.
2. 3. 4. Az ész lakását ott nyeré.
6. 5. 3. 4. 2. Rosz, hogy ha fádat megveré.
2. 3. 4. 5. 6. Fog, még se fog nálunk neve,
A' vadkanoknak fegyvere.
3. 5. 6. 2. Falu, 's róla nádorcsalád
Nevezte volt hajdan magát.
3. 5. 6. 2. 4. Magam vagyok, ki ezt írák
Isten véled, légy jó bírám. —

Előbbi rejtvény: Mari.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi urak utszája 612.

R E G É L Ő.

PESTEN Vasárnap Június 23^{kán} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csütörtökön.
 Evnegyedi díjja helyben 1 ft 36 kr boritéktalanul; postán 2 ft ezüstben.
 Három évnegyedre helyben 4 ft 48 kr; postán 6 ft.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

Munk Kriska.

Borzasztólag dörögtek az ágyúk Calmar felől, melyet IV-dik Keresztely a' dán 's [norvég király ostromlott vala, az öreg Munk magános 's különben békes falusi lakja felé. Imádságra kúcsolt kezekkel ült bársony karszékében a' nemes ősz, 's lábainál egy fa-zsámolyon egyetlen leánya Kriska (Christina), az északi Szépek disze, nyugott tekintettel borostyán-koszorút fűzött, 's bátor hanggal ajtatos dalt éneklett, mintha azon borzasztó zaj, melly őt környezé, énekét kísérő leglágyabb harmonia volna. Az öreg örömvillogó szemekkel simitá-el hős bátorságú leányának szép nyílt homlokáról arany hajfürtjeit, mondván: „Kris-kám, illy nyugott lehetsz te az ostromnak ezen borzasztó viharjai közt?“ — Ugy van atyám, viszonzá ő, nagyszemét ihlelten az ég kékjére emelve, mellynek színfényétől sugárzék, nyugott vagyok igen-is, 's ne legyen-e? 's örömemben ne dobogjon szívem, ha Keresztelyt, a' szeretett királyt, győzedelmesnek gondolom? — Meglásd atyám, ő lesz a' diadalmas, nem sokára megveendi Calmart.“ Ez után, megihlelve ezen valóság lehetségétől, 's igen ohajtott képzeletétől elragadtatva, így kiálta fel: „A' Dánokat, honosinkat, barátinkat fogjuk ismét látni!“ — „És ezen koszorú? — kérdé a' forró honszeretettől hasonlóan elragadtatott Ősz, — ugy-e bizony, ez szeretett Keresztelyünk számára készül?“ — „Ó édes atyám, — mond gyengén pirulva leánya, — milly szerencse mérközhetnék az enyimmel, ha ezt nekem volna szabad ön magának a' királynak általnyujthatni! de így csak arczképének szentelhetem; igaz ugyan, hogy itten csak gyermek korában van ábrázolva, de őt már akkor-is merész bátorság lelkesíté, 's már kora

zsengéjében babérdiszt érdemle, mellynek koszorúját későbbben vitézsége, 's győzelmei fűzték királyi koronájára.“ Megfonván Kriska a' hős koronát, csendes hajlékába sietett 's dobogó szívvvel szorítá Keresztely reméllett győzelmeinek ezen példázatját jámbor szüz - melljéhez; majd ismét honi érzelmei és ohajtásai szerint a' csaták magos Úrához, ennek oltalmába ajálván a' dán királyt, imádkozott, hogy őt diadalmasan vezérelje egész svéd országon keresztül; 's midőn a' királyfi fejét az egyszerű zöld füzérrel csinosan diszesitené, vigan tekintve-fel hozzá imigy fakadt ki: „Itt ezen magányban a' Svédék ellenséges pillanatja nem fog téged megfertőztetni.“ — Más nap viradóra alig lövelé a' nap-királyné első arany sugarait a' nyájas leánya nyszolyájára, midőn álmából felsejkenvén örömtelven hallgatódzék az édes csendre, melly őt körül fogá. Valamint az egész természet nyugott 's békes volt, szinte úgy némult el a' harczos fegyverek robaja-is. Vigan szökött-ki nyszolyájából, örvendező sietséggel kereste-fel édes atyját, 's elragadtató tüzzel kiálta feleje: „Keresztely megvette Calmart, ó atyám, Calmar meg van véve!“ — Munk és leánya Dániából származtak egy ottani nemes agg nemzetségből 's valamint Norvégia 's Dániának népe valódi hajlandósággal tisztelé IV-ik Keresztelyt, ezen éppen olly jó mint bölcs uralkodót: szinte olly forrón buzgott mind kettejeknek szive-is a' jámbor, és hős királyért, ki vitéz seregét mindenütt tulajdon maga vezérlé, majd mindig győzedelmes lön, 's nem egyszer ő volt az utolsó, ki a' vér-mezőt elhagyta. Hajdan Munk-is katonáskodék a' dán seregnél, de most hadi szolgálatra alkalmatlan, azon felül özvegy levén semmi se bírhatta volna őtet arra, hogy drága hazáját oda hagyja, a' Svécziában elhunyt távulas rokonától ama reá szállott örökségen kívül, melly által ezen mostan birt jószágocskáját nyeré. Nehány esztendő óta lakott már ezen vidéken, de örökké egy ellenállhatlan vágy vonzá mind őt, mind leányát haza, a' szeretett honi földre vissza, a' dicső Keresztely véd-szárnyai alá; 's Munknak legnagyobb aggodalma mindig az volt, hogy ezen jószágot eladhassa, és kedves Dániájába vissza térjen. Akkor tájban (1611) gyulladt-ki IV-ik Keresztely 's IX-ik Károly svéd király közt a'

vérengző háború; igen természetes volt tehát, hogy mind Munk, mind leánya forrón kívánták királyuknak, minek a' Dánok uralkodóját méltán nevezhették, svéd ország elfoglalhatását. Ifionezi hévvel lángolt még a' hazaszeretet tüze az elaggott öregnek melljében, 's ezen tűz éleszté Kriska belsejét-is; forrón szerette ő az ismeretlen királyt, kit a' leánykanak magos fellengésű képzete a' lehető földi tökéletesség példaképévé (ideal) festett előtte.

Miután néhány nap múlva csak ugyan megvalósodott, hogy Calmar városa Keresztelynek magát fel-adta: egy este a' kandallónak lángoló tüze mellett ült az öreg Munk, 's a' jámbor leányzó figyelmező atyja előtt arany czifrázatokkal ékesített istenes könyvből olvasott. — A' szél borzasztólag üvöltött a' setét fenyvesen keresztül, csak olykor bujt elő a' villogó hold, a' szeretők nyájas barátja, fellegleple alól, 's csak perczenetként tünteté-ki szelid világát. Egyszerre lódobogást sejtettek lakjok előtt, 's nyomban reá erőszakos ütésekkel hallottak a' jól bezárt vasajtón. Kriska felszökött, 's a' megdöbbsent atyát nyugtatván, világot ragadt, és lesieté az ajtó kulcsával. Bájjhangú, de most kevéssé rémült szavával kérde, ki kívánczoznék bejönni? „Jó emberek!“ hangzott kívülről barátságosan vissza, 's erre Kriska bátorodva nyitá-fel az ajtót. Örvendve csudálkozott, midőn a' bébocsátottak ruházatjáról Dánokra, barátokra, honfiakra ismert, kiket olly forrón ohajtott vala. Még magosb lelkesedéssel, mint multkor kiálta a' kőlépcsőnek végső fokán remegve álló atyjához: „Dánok, barátink, honosink!“ — Azonban alig fordula ismét vissza pillanatja az idegenekre, midőn a' meglepés szótalanná tévé őtet. Egy szép sugár férjfi lépett vala be, kit előkelő külsejéből azonnal hadvezérnek sejtett. A' hájos kapusné ama hazafüü felkiáltása viszont édesen lépé-meg az idegent, 's nyájas meghajtással nyult keze után, vendégszeretetétől éjeli szállást, kegyességétől pedig homloksebére enyhítő balzsamot kérvén; mert a' legközelebbi erdőben lova elbukott vala, 's ő egy csucos fatuskóba ütközwén fejével, ezt tetemesen megsértette. Kriska szánakodott a' szép esedezőn, 's mind a' két kérésnek rögtöni teljesítését ígérte. Előre menvén diadalmasan vezeté kedves vendégeit atyja elejébe, ki

őket mint honosit, 's barátjait hasonló szíveséggel fogadta; 's midőn ismét a' kandalló parázsa mellett barátságos körben ülnének együtt, Munk pedig életének egyszerű történetét beszéllené-el, katonáskodásáról, melyre még most is ifiúi hévvel emlékezek, se felejtkezvén-meg; addig Kriska a' sugár hadvezér mellett állott, mert annak nevezék őt kísérfő, reszkető kézzel oszlata széjjel a' sűrű hajfűrtöket tüzes homlokáról, 's balzsammal nedvesített kendőt kötött annak szép barna haján keresztül; háláló pillanattal nyugvék a' vezérnek tüzes szeme a' szép leányzón, míg ez illy részvéttel forgolódnék körülte; de az atyja csak hamar félbe szakasztá leányának kedves foglalatosságát. „Kris-kám, — így szóllalt, — hozz csak abból az ó rajnai borból; a' Dánok, 's királyuknak egészségéért fogjuk kupáinkat üríteni! 'S midőn a' nyájas pohárnokné aranszélű pohárban nyujtaná a' becses szőlő nedvét tisztelt vendégének, ez legelőbb-is ő rá köszönté azt, mondván: „Mosolygó csillagkint tünt ugyan előnkbe ezen setét éjben e' háznak világa, de ilyen szíves elfogadást 's illy bájos sebészre találhatást nem reméltem. Kriska elpirulva szegezé szemérmes szemeit a' földre, 's csak midőn az atyja fentebb hangon kezdené Keresztelyt magasztalni, akkor nyílt-meg a' szelid szűznek ajka-is, hevesben lángolt gyengéd arcának viritó pirosága dicsérő beszédének tűzétől, mellyel a' királyt magasztalá; tüzesben villogott szeme, midőn annak uralkodói rényeit 's hős tetteit érintené, 's nyájas részvétiig lágyult-le szava, a' királynak jámborsága 's kegyesége magasztalásánál. *(Folytatás következik.)*

II. NÉPISMERTE T É S.

Mexikói asszonyok. *(Végzet.)*

Az alsóbb rendű asszonyok természete bizonyos viszonyokban még világosabban tűnik-elő. Ez valamint mindenütt, azon alapul, hogy a' sajátságoknak kitünőbb vonásai még nem finomítottak a' nevelés 's illendőség törvényei által, vagy a' magokhoz hasonlók előtti félelemtől nem gömbölyödtek-meg. Ezen rendbeli asszonyok nyilvános helyen tulságig ajtatoskodók, otthon zsémbeskedők, czivakodók, 's tekintet nélkül egészen féltékeny 's boszúkívánó indulat-

joknak adják magokat. A' közép rendbeli asszony tartozkodás nélkül szemébe mondja szerelmesének, hogy hivelenségét megfogja boszúlni. A' marquis-né boszút áll a' nélkül, hogy sejdíteni lehetne annak szerzőjét. — A' polgári asszonyok még a' fekete felső köntöst 's mantillát-is viselik, mellyeket estve musselin vagy karton felső ruha, és schawl vagy rebo so vált-fel; de rajtok tollakat, vagy virágokat ritkán, kalapot soha se látni. — A' Leperá-k nem olly cynicai mocsokban élnek, mint férjeik; legalább még fentartják a' szemérmesség törvényeit. Ruházatjuk nyakig érő 's itt öszve kötött ingből, és alsó köntösből (szoknya) áll, melly egyes zsebkendőkből fűzetik öszve, 's fehér szalaggal aggatik a' felső testet fedő lepelhez; néha ezen szoknya veres pamutból van készítve. Kék és fehér rebo so fejezi-be végre ezen asszonyok ruházatjoknak sorát, kik különben mezitelen, 's térdöktől fogva lefelé fedetlen lábbal járnak; csupán vasárnap huznak-fel örmest atlasz-czipőt, mellyet a' reá következő hétnek első napjaiban-is mind addig czipelnek, míg tökéletesen szét foszlik. Azon erkölcstelenségek, mellyek a' férjfi- Leperók és asszony- Leperákat kitüntetik, mind ket-tejeknek sajátjaik; az utóbbiak azonban (asszonyok) egy vagy más házi munkával még-is foglalatoskodnak p. o. a' tortilla (málé, kukoriczakenyér) sütéssel. Veszekedés és perlekedés nem ritkaság ezen asszonyok között. Ekkor ők éppen olly erővel mint ügyességgel hagyítják egymásra a' követ, 's mindenkor készen vagyon tranchete nevű védfegyverök, melly által okoztatott seb veszedelmesebb a' törsszurásnál. Ama fegyvernek aczél plengé-je (Klinge) van, mellynek csúcsa görbe mint a' szőlőmetsző késé. Ezen Leperák közt támadott kettős harcok bizonyos szokásbeli törvények szerint mennek végbe, valamint nálunk a' párviadatok. Elsőbben megegyeznek, a' tranchete-nak millyen hosszúságával szabad egymást sérteni, midőn a' kihíváskor a' plengére tett mutató ujjal meghatározzák a' fegyvernek ama hosszúságát, mellyel valaki sebesíteni vagy sebesíttetni akar. Mivel pedig ezen viadaloikat többnyire féltékenység (Eifersucht) okozza, közönségesen a' fegyver-döféseket egymás arczára irányozzák.

A' guadalaxarai (új spanyol országban) Leperákat (Leperas) nem kell felcserélni a' mexikobéliekkel. Az elsőbbiek mindig harisnyákat és pántlikás czipőket viselnek; 's noha nem bátorzkodnak a' polgári asszonyok ruházatját utánózni, de két szoknyácskájok, melyeknek felsőbbikét himzett musselinből készítik, vasárnapokon szemképráztató fehérségű. Testök körül égszínű vagy veres chinai krepp-övet többszörös rétből tekernek, melly oldalvást csinos lebegő pántlikákkal egyesül, melyekről arany rojtok csüggenek. Különbön ezen Leperáknak szokásaik se jobbak a' többiekénél, sőt azt vetik szemökre, hogy a' fajtalanságnak nagyobb rabjaik, mint a' többiek.

Az indiai asszonyok dolgozók, és szakadatlan gonddal foglalatatoskodnak picziny házi gazdaságukban. A' fen említett tortillák (igy neveztetik a' torta-is) készítése igen fáradságos munka, minek naponként meg kell történnie. Ők viszik ki férjeiknek ételöket a' mezőre, 's azon kívül a' vásárra gyümölcsöt, héjas veteményt, zöld főzeléket, és baromfit hordanak. Ha ezen okból a' városba mennek, lepedőbe kötött nagy kosárba rakják egész terhököt, 's ezt hátokra vevén a' lepedőt melljöken öszve kötik. A' csecsemős asszonyok azonban a' kosarat fejöken, kisdedöket hátokon viszik. Ugy látszik, hogy a' gyermek, kinek csak teste közepét szorítja anyjához a' lepedő, feje 's lába pedig szabadon lóg-le, nem sokat szenved ezen helyzetében ama nyekkentő rázások végett, melyekre különben anyjának mindenkor sebes ugrándozó járása mellett ki volna téve. A' tó melléki Indusnék Mexikóba csónakokon (Canot) jönnek, melyeket ők igen ügyesen tudnak kormányozni.

Az indiai fehér nép már 11—12 esztendőskorában férjhez mehető, de annál korábban is elvirágzik. Többnyire kicsinyek, de jó termetűek, nem ritkán igen szépekre is lehet köztük találni. Hajokat, melyet veres pamuttsínó-rokkal tekercesekbe (Zopf) fonnak, fejek körül kötik, 's ezen hajékeség meglehetősen kellemmel állana nekik, ha szorgosan viselnék gondját. De fájdalom a' tisztaság szeretete nem igen kitűnő sajátsága a' belföldi fehér népnek, melly testére szinte olly kevés gondot fordít, mint ruházatjára. Az indiai asszonyok nagyon szeretik a' szeszes (geistig)

ítalokat. Öltöztetnek alig térdig érő pamut-szoknyából álló és még egy keskeny pamut-szövet darabból, melynek közepén lyuk vagyon vágva, hogy fejökkel azon keresztül bujhassanak. Ezen felső ruházat fedezi agyékaikat és szép alakú keblöket. Némelly Indusnék városokban szolgálatban is állanak, hol őket más cselédeknel jobban szeretik engedelmesebb és jámbor viseletök végett. Dajkáknak is (Chiches) fogadtatnak, sőt keresztetnek. Honi nyelven a' chiches szó keblet jelent, de ábrázolólag (figürlich) a' mexikói dajkákra-is alkalmaztatik.

III. JELES MONDÁS.

Barát-választás. A' jó emberek közül mindenkor azt válassz, kit tiszteletre legmértöbbnek tartasz; mindent mintegy annak jelenlétében tégy, és adj neki számot minden cselekedetedről.

Seneca Lucilius barátjához.

IV. KÖLTÉSZET.

A' f u l á n k.

Tolvaj méh szálldogált	És leszállt és megállt
Köpüm körül,	A' röpke méh,
Meglopta mézemet	'S a' lányka ajkait
És elröpül.	Mézzel tömé.
Utánna mentem én	„Enyim, enyim a' méz,
Hová megyen?	Nem hagyhatom!”
Utánna sik mezőn,	'S lehajlom, 's ajkiból
Völgyön, hegyen.	Felcsókolom;
Hegyen túl zöld mezőn	'S csak szívom, csókolom
Kis ér csereg,	Az ajákat, —
Hüves árnyékban ott	De felébredt a' lány
Lány szendereg.	És elfutott!

A' lányka ment, futott,
Se méz, se méh!
Csak a' Tulánk maradt
Bús szívemé.

Garay.

V. K ü l ö n f é l e.

L e g y e z ő.

Ha a' mult forró Májust még izzasztóbb hónapok váltják-fel, reménysege lehet a' már két tized óta divatjából kilépett legyezőnek, hogy a' honi Szépnemnél ismét forgásba jutand. A' spanyol hírek derélik, hogy az ottani Szépeket, ámbár a' teremtsé

legszebb remekévé alkotá őket, még-is, kénykedve a' természet buja kedvezésével, a' tetszvágy (*Gefallsucht*) külsőbb segédeszközökhöz-is elragadja az andalító kellemeknek tetszetőbbitésére. Illy bájoló szerek nemei közé választák többek közül a' legyezőt (*Albonico*), 's ezt a' spanyol Szépnem királynétól fogva szolgálaleányig viseli; így a' kis iskolásleányka, úgy az aggott anyó, amaz tanuló helyére, emez a' misére, legyező nélkül meg se jelen; 's valamint a' napkeleti Szépnek a' fris bokréta, úgy a' Spanyolnénak szép kezében az *Albonico* gráziák játékává, és szerelem telegrafjává olvad, midőn annak játszi forgatásával tarkás változásokban gyengén alkotott hó fehérségű kezeckéiket, 's bájt nyújtó hőszerű karjaikat a' vizsga férjfi szemnek kínálgtják; — azzal köszöntvén, enyelegvén, kedvet, haragot 's parancsot osztogatnak. Nemde két tized előtt a' magyar Szépnemnél szinte illyes mit lehetett tapasztalni? — midőn a' magyar *Albonico*val egy kis gyenge illetés a' vállra valamelly uj égi bájvilágot nyújtott a' magyar köntös alatt dobogó férjfiú szivnek! — Valljon a' két nemzet közül mellyik költsönözze másikatól az *Albonico*t? —

Gaal József.

Czukorlopó. — Lopott czukorsüveg végett tömlőczöztetni, törvény elejébe idéztetni, 's megítéltetni, bizonyosan szerencsétlenség. De mind ezeket egy lopott czukorsüveg végett szenvedni, melly még czukorból se volt, az csak még-is tizszerte bosszontóbb. 'S ez Lüttichben egy szegény zsebelővel (*Gauner*) történt, ki mesterségében még csak kezdő vala. Neve *Egenoff*. Valamelly gonosz szatócs (*Krämer*) egy gyönyörű czukorsüveget állita-ki, hogy a' bátor orozó vitézeket megcsalja; *Egenoff* arra ment, 's gondolá, hogy a' fehér kalpagot elcsenni olly nagy munka talán nem leszen. Elcsenni csak könnyű volt; de a' czukorsüveg fenyőfából 's csak czukor-kéreggel vala behuzva. *Egenoff* tömlőczbe viteték; hijában kiáltá, hogy nem lopott, sőt inkább, hogy ő volna meglöpva; mert csak még is börtönbe kellett sétálnia.

Kérdő rejtvény.

- 1) Mellyik kert nem kaphat hazánkban soha magyar nevezetet?
- 2) Mellyik szekér nem vonattatik ló, ökör, vagy masina által, még-is legtávulabb halad?

R. M. Turáról.

Előbbi rejtvény: Magyar, ma, mag, mar, ag, gar (gőg), ara (menyasszony), agy, ragya, agyar, Gara, Garay.

Kérelm.

Vége felé sietvén folyó hónapunk, tisztelettel kérjük becses olvasóinkat, hogy folyóírásunk további folytatása végett rendeléseiket mennél előbb megtenni ne terheltesse.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi urak utzája 612.

R E G É L Ő.

PESTEN Csötörtökön Június 27^{kén} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csötörtökön.
 Evnegyedi díjja helyben 1 ft 36 kr boritéktalanul; postán 2 ft ezüstben.
 Három évnegyedre helyben 4 ft 48 kr; postán 6 ft.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZELLÉS.

Munk Kriska. *(Folytatás.)*

Tovább folytatván édes atyja a' beszédet, midőn a' királynak elmebeli ritka tehetségeit a' tudományok és szép művészet iránti vonzalmát dicsérné, a' leányzó mind erre teljes meglegedését, 's helybehagyását, feje hajtásával jelelé-ki, nem vevén azonban észre, miképpen nyugvának ő rajta mindig láthatóbb örömmézzettel a' kedves jövevénynek pillanati, ki végre félbe szakasztván hallgatását, megilletődött hangon mondá: „Ha tudná a' király, hogy Své-
 cziában illy forró szivek buzognak érette, milly szívesen veendné ő azt!“ Erre a' hon-szeretettől felbuzdult házi ur megragadván a' ragyogó kupát, felkiált: „Éljen Keresztely a' Dánok királya, és pedig mint a' Svédek meggyőzője!“ —
 Kriska-is hasonlóan nedvesíté bibor ajkát a' mélyen tisztelt fejedelem szerencséjére. Minekutánna néhány óra mulva, a' barátságos vacsorát vigan költötték volna el, az éjjeli nyugalomra vágyás széjjel oszlatá őket, csak Kriskától távozott minden álmom. A' legközelebb mult esti történetek tarka képei lebegtek felriasztott képzeménye előtt, 's rövid szenderedésében nyugtalan álmai hol a' királyt, hol pedig az idegen vendégnek csudás jelenését tüntették untalan elejébe. Így lepte-meg a' viradti szürkület a' nyugtalan alvót, foházkodva vánszorgott-ki ágyából, felnyitá ablakát, 's fájdalmasan pillantott a' hadi vezérnek készülétekkel foglalatoskodó embereire, mi őt a' rögtöni elválásra szomorúan emlékezteté. Derülten fénylett már a' nap világa, 's Kriska még mindig egy helyben állott, komor elmerülésben tekintvén a' vad erdős táj felé, mig a' boltozott folyosón hangos férjfi-lépések riasztanak-fel andalgásából, 's az, kiért szive olly rendkívül doboga, hozzá be-

lépne. Szives köszönettel bizonyítá a' hős, hogy azon gyógyító ir Kriska kezeitől kettős erőt nyervén sebének csudásan használt. A' dicsért hölgy nyájas zavarban szerte széjjel szökteté szemérmes pillanatit a' szobában, 's ekkor azok, amaz általa elmésen felkoszorúzott királyfi ábrázatjába ütköztek; a' kedves hősnek villogó szemei pedig mindenütt nyomozván őtet ugyan azon akadának-fel. „Kicsoda ezen fiú?“ kérdé szaporán, 's meglepetve. — „A' király — felele nagy ártatlanul Kriska; anyámnak rám maradtott legdrágább hagyománya.“ — „S ki füzte homlokára a' babérkoszorút?“ kérdé amaz enyelgő mosolygással. — „Én, — válaszol gyengén pirulva Kriska — midőn Keresztely (Christian) Calmart ostromolná, azon örvendetes hiedelmemben, hogy a' király bizonyosan győzend, diszesítém diadali koszorúval angyalí gyermek-képét.“

Gyengéd szorítással fogván-meg Kriska kezét, a' hős kérte a' leánykát, engedné neki által ama hősi diszt, a' babér koszorút, hadd nyujthassa azt által ön magának a' királynak, 's ez által megtudassa véle, hogy honszeretet az ellenföldön-is koszorút füz számára. Szives indulattal hajlott kérésére Kriska; a' hős pedig egy ragyogó ékeséget oldott melljéről, 's azt a' szép honosné lilíomfehér nyakára köté. „Ezt emlékül, — így szólt, — addig-is, mig valaha jobb időkben hazánkban viszont találkozandunk, 's hálámat ismételhetendem a' barátságos, és szives elfogadásért, melyet soha se felejtetek. Ekkor, a' megilletődött leányzó előtt illően hajtván-meg magát, sebes, sarkantyú peregte lépésekkel sietett-el tőle; szegény Kriska pedig furcsa érzelmei közt, egymást váltó bús pillanattal hol a' drága villogó emléket, hol pedig az erdő setétjébe mind inkább 's mélyebben vonulók után nézett. Ez idő óta hajdan olly csendesesen dobogó szive meghasonlott; nem volt már egyedül a' király, ki azt, mint ez előtt, fellengzőn 's határtalan bírá; a' nevezettlen hős elvivá az ismeretlen példaképnek elsőbbségét; vagy Keresztelyt kellett vala ehez tökéletesen hasonlónak, vagy emezt mind azon díszekkel felruházva, képzelnie melyeket Kriska a' Dánok királyán olly nagyon csudált vala.

Bár IV-ik Keresztely rövid idő folyta alatt vette volt

meg Calmár városát, mindazonáltal három hónap szaka kívántatott, hogy a' rokon nevű igen erős várat-is hatalma alá hódíthassa. Akkoriban hunyt-el IX-ik Károly svéd király; a' fija 's utódja Gusztáv Adolf folytatá a' hadat, melly Dániára nézve mindig szerencsésen folyt. Keresztely Elfsburg 's Guldburg várak felé vonta össze seregét, hogy ezeket-is ostrom alá vehesse. Ezen idő közben Fortuna istenasszony a' tisztos Munknak már rég ohajtott vevőthozott birtoka eladhatására, ki jól megadta az árát annnyival-is inkább, mivel ezen jószág még hajdan-is már a' vevő nemzetségének birtoka volt. Alig hagyák oda e' vidéket a' harez viharai, midőn Munk és leánya azonnal vissza sietének Dániába, 's még alig értek a' határra, midőn Anna Katalin királynénak holt híre értésükre lön; midőn pedig az ohajtott földre érnének, hova vágyjuk vezeté őket, ott csupa szomorú 's bú által elsanyarodott alakokra találtak, mert a' hiv jobbágyok elrettentve a' veszedelem dühétől, mellyben királyuk forgott, 's egyszersmind a' fijaik, férjeik, apjaikért érzett aggodalmokban panaszos félelemtől valának elfogódva. Egyedül csak Keresztely győzelmeinek híre, 's Elfsburg és Guldburg váraknak történt szerencsés bevétele enyhíté kevéssé bús borongásikat. Végtevére elérkezett a' régen ohajtott béke, melly Sz. András hava 19-én 1612. Knörödön a' Dánok javára kötöttet, mert egyéb haszonhárulások között, a' hármas koronának dán czimerbe iktathatása megerősítették, 's a' Dánoknak norvég birtokuk-is biztosított. Most már örömjajjal fogadá a' nép olly dicső békehozó királyát, 's Kriska, kinek édes atyja Koppenhágához közel egy jószágoeskát vett, hol meg-is telepedék, atyja előtt nagyon könyörgött, bocsátaná-be őt a' fő városba, hadd láthatná már egyszer ő-is a' diadalmas Keresztelyt. A' jámbor öreg annyival szivesben teljesíté kérelmét, mivel ez uttal őt egy közel rokonának leányával szándékozott megismertetni. Általányos örömkészületek közt érkezett-el azon nap, mellyben a' szívből ohajtott király jobbágyainak hiv körébe tére vissza; egy nagy csoport pór nép tolt a' királyi lak felé, hogy szemlélhesse ismét az északnak ragyogó csillagát, ki olly dicsőült fénnel sugárzott ismét a' honi falak között. Kriska

pihegő szívvvel, 's kíváncsi pillanattal, leste egy erkelyen állva azon örvendetes perczet, mellyben az imádott király keresztül menend, 's kinek kísérő csoportja között Elfelejtethlenének jelenlétét-is bizonyosan sejdité. Ekkor egyszerre felriada a' tömötten csoportozott sokaság örömkialtása: „Jön a' király, itt van már! éljen a' mi királyunk!” — 's a' mint az utsza hajlásánál a' kellemetlen tévedéstől meglepetett leányka megpillantott egy ugyan felséges, de nem szép alakot pompás ruházatban lóháton, ki minden örömkialtások mellett-is feszes tartásban 's komoly pillanattal, észrevehetőleg lovaglott, 's csak észrevehetlenül hajtá-meg fejét. Nem ez volt ama szelid példakép, mellyet Kriska tüzes képzeménye alkotott vala magának; de most nagy örömére mindjárt a' király oldala mellett azonnal szemügyre vevé az egyszerűn öltözött ugyan, de még-is bájos alakját ama nyulánk hadivezérnek, ki büszke ménjéről nyájasan köszöntgeté a' sokaságot, melly Keresztely diadalmas elfogadása végett, 's annak üdvözlésére olly számosan sereglett vala össze. Eltűnt volt már a' szép csapat a' nézők szemei előtt, Kriska még most-is csendesén melázva helyben állott; 's utánna bámult a' még másodszor is erre forduló szép tüneménynek. Csalatkozó ítéletét a' király felől nem merészlé kimondani, de igen fájt neki, hogy azon szelid, jámbor, hős vonások helyett, mellyeket annak tulajdonított, egy büszke, 's hideg pillanatú, durczás, komoly arczot lelt vala fel benne.

A' király vissza érkezése óta már néhány nap haladott el, a' nélkül, hogy Kriska azt, ki szívét egészen, olly annyira elfoglalá, szem ügyre vehette volna, mit azonban szüz szemérme ön magával-is alig sejdítettett. Akkor az udvartól egy meghívás érkezék minden előkelőbb rendűekhez a' bekövetkezett béke meginneplésére, mellyet a' dicsőülten visszatért király fényes pompával tartatni rendele. Sürgetős kérelem után Kriskát-is rá vette rokona a' vele együtt megjelenésre; bár milly szemérmes 's örvendő érzelmek válták-fel egymást keblében 's bár mennyire elismeré, hogy az illy egyszerű falusi leányka koránt sem illenék a' pompás udvari gyülekezetbe; még-is azon örvendetes gondolat bátoritá ötét, hogy ott ama kedvesét fel-lelheti, kit

szemei már mindenütt haszontalan keresének, 's csak ott remélheté megláthatását. Midőn az örvendve rémitő pillanatot megjelene, és Kriska egyszerű ruhába öltözve ugyan, de a' villogó gyémántláncz haja arany fűrtjein keresztül fűzve levén a' legbájosabb szépség ritka alakját ábrázolná ön kecsseit nem sejtven, remegve lépett a' hivatkozatlan leányka, a' számtalan ragyogó gyertyák világában fényesen tündöklő szobákba. Csak halkan merészle parányi lábbait a' pompásan himzett virágos szőnyegekre bocsátani, 's inkább tévelyegve repkedteté szemérmes pillanatit köröskörül, hogy sem a' magos arany rámás tükrökben legeltesse szemeit. Midőn már néhány illy pompás, 's jó illatú szobák során átkelt volna, szivdobogva szemlélé a' diszterem (Festsaal) ajtajinak felnyilását, melly előtt egy jó csoport fényes öltözetű, ragyogó alakok hemzsegték. A' rendkívüli fénytől csudásan meglepetett idegen szép leányka mindenek szemeit magára vonván különös figyelmet gerjesztett maga iránt; 's bár mindenek pillanatja rajta lebegének-is, az ővéi mindazonáltal csak egy tárgyat hajháztak. Most meg nyílnak a' második ajtó szárnyai, 's a' kedvelt Keresett könnyed illő tartással lejtett-be; de mit éreze Kriska, midőn a' sokaság ezt susogván: „A' király!“ — alázatos tisztelettel magát a' belépő előtt meghajtá. A' legmélyebb illetődéssel meglepetett Kriska vissza vonult 's magát elrejté. A' magos biborláng, melly nyílt arczát elfutá, nagyon észrevehetőleg ábrázolá belső háborgását, 's ő inkább ijedt-meg előbbi álmai valósodásától, hogy tudni illik a' dán királyban minden szeretetre méltót egyesülve lelt-fel, mint legközelebb történt kedvetlen csalódásától; olly fájdalmas érzés fogá most őt el, melly nem engedé azt megtekintenie, kihez érzelmei ellenállhatlanul vonzák őtet, 's ezen szempillantatban homályosan borongott előtte, hogy azon érzések, mellyeket ő a' vélt hadi vezér iránt olly vívtalan ápolgatott, egy királynak megtisztelésére nem illők, ki jelenleg-is olly szeretetre méltó, olly kegyes vala, 's ezen disz körbe-is ugy bele illett, mint hős bajnokinak oldala mellett a' diadalmas vérmezőre. Keresztely minden tartozkodás nélküli barátságos mulatásra ébresztvén mindnyáját, sorba járta vendégeit; de az egykor már

ötet-is barátságosan megvendéglő leánykát észre nem vevé, kit a' rajta bizonyosan kitünendő zavarodás réme, ha hogy őt a' király szemügyre veendené, hátra vonulva, 's egy bibor karszékben ülve tartoztatott vissza. De minekutánna egy raj udvari nemes apród (Page) aranyos csészékben minden nemű frisitő italokkal kínálgatva a' körül állók során rést törne, 's a' királyi gazda széjjel tekintve nyájasan legeltetné szemeit a' tarka forgásban zajgó gyülekezeten, eltitkolatlan meglepéssel esének pillanati a' szívébe mélyen hatott hű jobbagynéjának arczára-is. „Munk Kriska!“ felkiáltott sebesen hozzá közeledvén, 's nemes vonásaiban a' legérzékenyebb öröm mutatkozik. Kimondhatlan örömbájjal, 's csak maga nehéz tartoztatásával hallá Kriska a' király szavaiból ennek megszivesb részvételét Kriskának Dániába történt szerencsés vissza térése iránt, 's nem vevé észre, mint bámulának minden szemek ő reá. De a' király rögtön a' körül állók felé fordulván, felhangon beszéllé-el Kriskával svéd országban történt csudás ismeretségének egy részét, melly azonban a' barátságos hazafias elfogadást tárgyazta. — Mint dobogott a' szemérmes szűz kebel, mint lebegett szemei előtt életének őt olly csudásan megható legkedvesebb vissza emlékezése! midőn ugyan az, ki előtte olly becsesé tevé azt, még most-is mindig olly hála-érzettel emlékezett róla. Azon komoly férjfi pedig, kiben Kriskának első tévedése a' királyt sejdítetté vele, nagy megilletődéssel figyelmezett, 's most komor pillanatja vig tekintetre derült, és szokatlan szíveséggel nézegetett Kriskára, kinek későbben értésére esett, hogy eme férjfi a' királynak fő hadvezére, 's kedvencze, és iránta az egész ország átaljában mély tisztelettel viseltetik. A' két országok királya 's a' kegyes hölgy szívének birtokosa viszont Kriskához fordulván vissza, csendesebb hangon bizonyítá, hogy Svécziából hozott legbecsesb emléke azon babér koszorú volna, mellyet Kriska kezei fűztek számára; csak mély, 's alázatos meghajtással viszonzta Kriska az ennyire leereszkedő uralkodónak kegyes szavait, ki alig távozik tőle, midőn ő-is szabadkozni ohajtott a' lármás-zajból. *(Végzet következik.)*

II. JELES MONDÁS

Jelenvaló.

Rosszat ne félj, 's ne kívánj jót
 Mult és jövő közül;
 Öleld-meg a' jelenvalót,
 Melly játszik és örül:
 'S bár küdbe néha burkozik,
 De színe gyorsan változik
 'S ajkán mosolygás ül.

Kölcssey.

III. KÖLTÉS Z E T.

Csónik

Pentelénél rege az epemirigy korából.

A' szőke Duna hullámszik regő habokkal
 Küztkök csónik, és küszködik vész dagályokkal
 Pentele néz! Pentelének kised szigete
 Csónik után néz, és közben közben nevette,

Hogy az emberi élet

Már minő gyarlóvá lett.

Jő a' hajós, és partra száll — egy csónikot lát,
 És ki-emeli belőle beteg hajósát.

„Homok, fővény, nap melege — száll — ugy-is neked
 Hasznos, 's elég, ha elemészt epemirigyed.“

Megy ő, 's nézi Pentele

A' mint vissza tért vele.

Megy a' hajós! nem messze már, 's a' hab habra kel,

És a' mint kiköt, el alél, reszket a' kebel,

Borzadozás, hideg futja, 's a' mint partot ér,

Lerogy, teste rangotódzik, és segédet kér,

Fel néz! 's az előbb beteg

Most védkarral jelent-meg.

„Elhoztad ugy-e csónikom? — száll a' most elért —

Hála, hogy homokra tevél, 's egésségem tért.

Most jer! és ha használhatnék, fővényre teszek,

Nekem csak egy csónikom volt, most kettőt viszek,

'S ha felgyógyulsz, majd ketten

Halászsunk a' mért helyen.“

Száll, 's kiválasztja csónikát, melly az övé volt,

És kettőt a' hajóséból még hozzá csatolt,

'S ment. — És az előbb gazdagabb csak ugyan meghalt.

A' csónikok ezé lettek, — kit az vélve csalt.

'S Pentele jókat nevet!

Mi gyarló még az élet!

Madarász József.

IV. Különféle.

Jó feltalálás. Haydn, a' Teremtés (*Schöpfung*) hervadhatlan koszorújú szerzője Esterházy Miklós herczegnek sok ideig udvari hang-kar-igazgatója (*Hof-kapell-meister*) volt. De minthogy a' herczegnek e' hang-kar felettébb sok költségébe került, annak eloszlatásáról gondolkodék, 's kinyilatkoztatá kívánságát Haydn-nak. „Kegyed mindazáltal — monda nyájasan, — enyim marad, 's házamban élhet, írhat, szerezhethet kényelme 's tetszése szerint.“ — A' művész köszönte herczege kegyességét, de az eloszlásra semmit se felelt, hanem szobájába menvén — szokása szerint II-ik Fridriktől kapott gyűrűjét ujára dugván (mert ez hozta a' jeles hangművész veteránt mindig lelkesedésbe) — egy remek *Symphoniát* szerzett, melly Haydn bucsúja“ (*Haydn's Abschied*) név alatt ismeretes. Ezt rövid idő múlva a' herczeg előtt az egész karral eljátszotta. A' műszerezés (*Instrumentirung*) úgy volt intézve, hogy kezdetben az egész kar egyetemleg játszott, de az utolsó darab végén egyik a' másika után elnémult, 's eloltván gyertyáját, hangszerét hóna alá vevén eltávozott, úgy hogy végre Haydn egyedül maradt, 's azután ő-is hasonlót teve. A' nemes szívű herczeg elérté a' szerény de finom czélzást 's a' hang-kart udvaránál még egy darabig megtartá.

Muki.

V. NEVETTETŐ PILULÁK.

Náczi szorgalmas tanuló esztendőnkint boszankodék a' kalendárium készítőkre öszveséggel. „Mióta emlékezhetem — így dörmöge asztalához csapván a' nemzeti kalendáriumot — mindig vasárnapra teszszik ezen emberek — husvét első innepét.“ Pacz. Józ.

„Aranyat, töményt, és mirhát vittek a' napkeleti fejedelmek az Idvezítőnek,“ — mond a' katechizáló tiszteletes, és egy nevetkező gyermeknek vesszőt ígér ha nem vigyázand. „Hiszen vigyázok Tisztel. Uram.“ — „Hát mit vittek ajándékol a' három királyok?“ — „Aranyat, töményt, és írhat“ — felel a' kérdezett gyermek, ki tobak*) fija volt.

Fenicz.

*) Juh és kecskebőrt kikészítő timár.

S z ó r e j t v é n y .

Három betű.

S-el: nagy madár; előle

Fut a' kicsiny, mert fél tőle.

K-val: kis állat hajléka;

Visszán. embernek játéka.

H-val: állati testben rész;

V-val: föld gyomrában tenyész.

L. K. Egerből.

Előbbi rejtvény: 1) Angoly kert. 2) Gönczöl szekere.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86 szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi urak utszája 612.

R E G É L Ő.

PESTEN Vasárnap Június 30^{kán} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csötörtökön.
 Évnegyedi díjja helyben 1 ft 36 kr boritéktalanul; postán 2 ft ezüstben.
 Három évnegyedre helyben 4 ft 48 kr; postán 6 ft.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZELLÉS.

Munk Kriska. (*Végzet.*)

Kriskának mellje telve volt, 's a' magányt kívánta; erővel távozni ohajtott, és semmi se tartoztathatá vissza; kedves 's egyszersmind fájdalmas nyugtalanságot sejtett egyszerre keblében, melly őt az érzékszavaró zajgásból ki-ragadván csendes magános szobájába vitte vissza. Csak itt engedé magát egészen elragadtatni az első, legtisztább szerelem édes gerjedelmeitől. Azonban, miután az ártatlan hölgy atyjának, ki érette a' városba jött vala, hogy őtet magával haza vigye, volt szerencsáját igen eleven ecsettel festette volna, megrázta ezüst ősz fejét az öreg, mondván: „Édes leányom, Koppenhagát elkell hagynunk nem sokára,“ a' mi meg-is lön Kriskának nagy szomorúságára.

Most már a' szerelmes leányka csendes magányában fájdalmas gerjedelmeinek szabad kényére volt egészen hagyatva; a' villogó hólepel, melly még a' földön terült vala, 's a' lombatlan bükliget (Buchenhain) voltak egyedüles nézeteinek tárgyai, 's egyszerű életmódja nem vala képes a' szeretet képét kebléből kiirtani; borús komolysággal terhelt szívvél andalgott a' régi várnak hamvas csarnokain keresztül, 's csak a' fergeleg viharai látszatának csendes zokogásaival össze hangzani, és csak akkor, midőn a' fehér téli leplet a' tavasznak pompázó földjével váltaná-fel a' természet, 's lágyabb szellőcskék susognának a' fák gyenge lomb-jain által, akkor derült-fel ismét Kriska tekintete-is. A természetnek életet szülő ébredése nyájasan hatott reá, 's valamennyire felvidámitá; de Koppenhágába vissza térése vágját soha sem fojthatá-el keblében.

Illy helyzetben lelé őtet a' durva ősz-is, 's a' mint ennek komor ködei fátyolozák a' rideg tájt, ugy viszont

az ő indulatját-is bús komolyság borítá-el; azonban derülő napsugárkint serkenté-fel őtet ismét egy meghívó levél, mellyben atyjafijai a' fő városba, a' magok körébe hívták-meg. Örömtől elfogódott kebelével fogadta-el a' meghívást, csak édes atyjáért töprenkedett, kit magára kellett vissza hagynia; de minekutánna megigérte, hogy nem sokára ő-is be fogna menni. nyugottan hagyá-el pusztá lakját, hogy azt a' zajgó fő várossal felcserélje, hol őtet vérei szíves köszöntéssel fogadák. Bezeg nagy nyugtalansággal vevé most Kriska észre meghívatasának okát. Dan städt ez-redes, kit Kriska még svéd laktában a' király kísé-
 rőji között megvendéglett vala, már akkor csendes vonzalmat sejtett Kriska iránt a' nélkül, hogy Kriska azt tudná, 's most Munk ángyához folyamodott, kinek befolyása által a' hölgynek birását kieszközölni remélhetné. A' hizelgés által rá vett asszony könnyen ajánlá ebbeli készségét, 's már csaknem bizonyosnak állitá az ohajtott cél elérését. Kriska csak titkolt kedvetlenséggel fogadta az ezredes hódolá-sait, attól tartván mindazonáltal, nehogy Koppenhágát is-mét olly hamar oda hagyni kéntelenittessék, azokat leg-alább, bár erőltetve, el nem utasitá mind addig, mig ger-jedelmei szóra nem fakadának, melly midőn megtörtént volna, türhetlenek levének Kriska előtt; és midőn végtére a' kegyes, a' kedves királyt ismét meglátná, újabb lángoló hévvel riadtak-fel ismét minden elnyomott gerjedelmei. Le-irhatlan öröm-érzéssel kísérek képzetei azon pillanatot, mi-dőn a' szeretett uralkodó őt ismét megszemlélvén iránta idegennek nem tetszenék. 'S valóban Keresztely hajlandó-sága a' bájos leánykához mindig öregbedett, kinek voná-saiból a' legnagyobb nyájasag, és szüz indulatinak kedves szelidsége bájosan tünt elő. Az udvarnál egy pompa se történt a' nélkül, hogy Kriska hivatalos ne lett volna: ha ő jelen volt, a' király tűzsze-me csendes vizsgálással kísér-te gyakran minden mozdulatit; ha pedig jelen nem volt, Keresztely fellengző homloka komoly ránczokba rejtezett, különben pedig mindenkor csak őt tünteté-ki mindenek fe-llett. — 'S bár mindezekben a' szerény leányzó királyi ke-gyes leereszkedésnél egyebet nem sejtett, még-is kifejthet-len öröm-érzéssel lepte-meg őt csak ezen kegyes figyelme-

zés-is, 's annyival félelmesben riasztá-fel most édes álmaiból Danstädt ezredesnek megkérése, ki őt házastársul kívánta. Kriska valóban 's eltökélve örömet vissza utasította volna szándékától az ezredest, de akkoriban beérkezett édes atyja-is, ki körülállásosan már előre tudosítotték a' dolog felől; könnyes szemekkel 's reszkető hangon esedezett leányának, mentené-meg őt a' jövőendőben reá várakozó atyai gondoktól, minthogy már atyjának messze haladott kora könnyen megtagadhatná tőle a' hosszab körülötte lehetést, 's egyetlen ohajtott megnyugtatóására szolgálandana, ha őt egy érdemes férj ortalma alá adhatná. A' jámbor leányka nem érzé magát olly erősnek, hogy esdeklő atyjának valódi kívánságát tökéletesen megtagadja, 's legalább a' meggondolásra időt kért magának, melyet csakugyan meg-is nyert. Mától fogva erősen elhatározván magában Kriska, hogy a' szeretett király veszélyes körét örökre kerülje, mély szomorúsággal 's bús lemondással óvta magát minden alkalomnál a' király láthatásától, mert most vette csak észre, hogy nyugalmanak mind valamennyi jövőendő körülállásaira nézve már nagyon-is gyakran látta volt a' szeretett fejedelmét.

A' mindig nevelkedő hir tüstént Danstädt jegyesének hírlelé Kriskát, mi már szinte a' király füléig hatott. Mély illetődés járdalta Kriska lényét keresztül, midőn őtet a' király, hiv kedvenceze által, magához hivatná. Félelem 's örömmel vegyes zavart indulattal teljesíté Kriska a' királyi parancsot. A' hadi vezér által kísértetve indult a' mélyen tisztelt uralkodóhoz. A' királyi szoba ajtajánál elhagyá őtet komoly kísérője, 's a' remegő leányka kénytelen volt egyedül belépni, mi alázatos térdhajtással történt-meg. A' király nyájas mosollyal fogadta, 's rövid hallgatás után ide hivatásának okát szelid hangon így fejté ki: „Azon ok, úgy mond, mellyért hozzám kérttem, csak egy kérdés, mellyre nem mint királyának hanem mint barátjának válaszoljon.“ — Minden erőltetés nélkül tükrödzék a' király setétes szeme a' leánykának nyájasan vissza sugárzó pillanatjaiban, 's bizodalmasban hajlongván feléje kérdé tovább szelid hangon, vallyon szabad választásból akarna-e Danstädt ezredeshez menni, vagy csak atyjának volna kíván-

sága. — Kriska most illy közel szemközt állván hasonlíthatlan királyával igen megilletődve, 's halkal viszonzta annak kérdését mondván: „Az atyám teljes kívánsága az, ki jövődő sorsomon szorgosan aggódik.“ — Elnémultan tekintvén egy kevéssé Kriskára a' király majd azonnal lekötelező hangon folytatá beszédjét, mondván Kriskának, hogy mivel bizodalmat helyeztetett benne, igen örvend, hogy tartozását, mellyel még most-is adósa volna, leróvhatni alkalma lenne; édes atyját tehát minden jövődőbeli aggodalmaktól felmenteni, 's Kriskát-is azon sajnós kéntelenségtől, hogy kezét egy nem szeretett férjfinak adja, felszabadítani kívánja. Nőttön nőtt érzékenységgel ragasztá még hozzá, hogy itt nem egyedül a' király akarja meghálálni a' hajdani baratságos elfogadást, hanem a' barát-is teljesíteni akarja kívánságát; vallaná-meg tehát igazán, hogy a' már most ismert király hizelkedhetik-e magának azon szokatlan forró hazaszeretettel, mellyet Kriska keble egykor az ismeretlen idegen iránt táplált. Erre a' leánynak kezét megragadván, 's merőn annak szemei közé nézvén elhallgatott. Ezen kérdés az őszinte, a' tettetést nem ismerő szerelmes leánynak nézve igen veszedelmes lön. Arczának ártatlan pirosága, 's könnyes szeme pillanatja eltitkolhatlanul jelelék-ki királyi ura iránt buzgó legforróbb szerelmét. Hasztalan iparkodék elnyomhatni belső érzelmeit, elárulák őtet indulatai, mellyek már régen a' legkinosabb feszeségbe rejtezének, 's az ügyes vizsgáló előtt nem maradtak észrevétlen, ki ön maga-is alig nyomhatá-el forró megilletődését. Igen jól értette Kriska, hogy éppen elnémulása mond többet, mint sem kívánná, de nem vala erejében csak egy hangot-is kiejteni. Minekutánna a' király őt még egy pár perczig keményen vizsgálta volna, mintha belsejének legtitkosb rejtekét kívánná keresztül nézni, szelid 's alig érezhető gyenge szorítással bocsájtá-el kezét, 's ismét királyi méltósággal tőle elfordulván, mondta neki, hogy ismét elmehetne. Eme rövid tündér-paradicsomból Kriska ismét amaz örvény felé lépett, melly közte 's királya közt lebegett, a' változás fájdalommal fogá körül szerelmes indulatját; mély meghajtással, vánszorgó léptekkel hagyá oda a' királyi lakot, és számtalan érzése

viharától kinoztatva sietett haza. Otthon atyjának csak annyit bátorzkodott mondani, hogy a' deli király mint barátja kíván felőle gondoskodni, 's egyszersmind kérve kérte atyját, hosszabbitaná-meg a' Danstädt ezredesnek adandó kinyilatkozási válasz idejét. — Így élt Kriska egy darab ideig a' legnagyobb nyugtalanságban; a' közelebb mult szerencsés időpont óta nem zabolázható többé szerelmét, 's imigy szenvedélyének folyvást tartó viaskodásában másodszor-is felszóllíttatott, hogy a' király elejébe megjelenne. Még erősebben dobogott most szíve, midőn a' magos diszterem ajtaji nyílnának, 's Keresztelyt kedveltjeitől körül véve pillantaná-meg. A' fejedelem arany csillogó székben ült, feje felett bibor menyezet (baldachin) emelkedett, melly két felől sűrű ráncolatokban csüggött-le, 's mellynek vernyeges fénye lágy csillámzatot sugárzék vissza a' nyulánk deli király alakjára, ki a' belépőt kegyesen magához inté 's leereszkedő kegyelemmel szállítá-meg, mondván neki, hogy minekutánna még ekkoráig nem hálálható-meg azon barátságot, mellyel Kriska és édes atyja őt az ellenség országában fogadták, 's ő már akkoriban-is a' maga iránt ragaszkodó hajlandóságukat sejtette; most tehát annyival inkább örvendezne, midőn abbeli tettöket kétszeresen hálálhatja, mint király tudniillik 's mint barátjok. Ez okból az atyát leányának jövő sorsa felől táplált aggodalmától, 's atyai szívét elfogó bánatos gondjaitól ezzel felmenti; Kriskát pedig felszabadítja azon gyermeki kötelesség alól, mellynél fogva szívét, és boldogságát atyja kedvéért feláldozta volna, — hozzá tévén felemeltebb hangon: „A' midőn téged Munk Kriska Holstein Gottorp grófnének nevezlek-ki!“ — A' legváratlanabb hálát érezvén a' megajándékoztatott, sietett ezen nagy kegyelmet osztónak elejébe, hogy kifejthetlen érzelmeit lábaihoz rakja; de a' király rögtön felemelkedett ültéből, 's a' leányka elejébe lépven kezét megragadja, és szavait a' körülállókhoz intézvén, fen hangon imigy szól: „Im lássátok Holstein grófnében királyotoknak jövő választott nőjét!“ — A' soha nem remélt szerencse tulságától elnémulva, 's mélyen megilletődve, térdeire roskadt Kriska a' felség előtt; de ez szeretetből választott menyasszonyát felragadta, 's buzgó

hévvel karolta által. Hosszabb idő kívántatott arra, míg Kriska nyugottabban érezheté gyönyörűségének magoságát, érezheté úgy szinte az öreg Munk-is, kit szerencsés leányának felmagasztalásán nyert öröme majd elkábitott. Kriska fejét korona ugyan nem diszesíté, mindazáltal Keresztelynek, mint szeretett királyuknak kedvelt neje minden hiv jobbagyaitól legmélyebb alázatosággal tiszteltetett. Az örök végzés 15 év lefolytaig szerencsésíté őt a' szerelem által kötött házasság boldogságának érzelmeivel,

II. JELES MONDÁS.

Erény. — A' valódi erények angyali alakokban lebegnek a' halandó körül, 's a' jutalmazás országába kísérik őt. De a' csillogó áltettek vég óráinkban szappanbuborékokhoz hasonlítanak, mely egy pillanatig szép színekkel kecsegtet, de nem sokára-felpattan, 's elenyész.

Lafontaine.

III. KÖLTÉS ZET.

V i s z o n l á t á s .

Hetet ütött a' fal óra,
Vércse bagoly huhogott,
Midőn a' bús harangszóra
Almy Lotti felállott,
'S a' templomba ballagott.

Nehéz gondoktól gyötörve
Szegény sokat szevedett,
Gyula kiért égett szive,
A' szent földre küldetett,
'S talán hűtelen-is lett; —

Öt éve hogy eltávozott,
'S hirt nem küldé Lottinak,
Meghalt-e vagy megváltozott?
Nem tudni; a' leánynak
Kin, 's ez oka bajának.

„Kit temetnek?“ kérdi búsan,
'S az egyházi felele:
„Egy idegent szent csuhában,
Távul lehet lakhelye,
Gyula mondják hogy neve.

Hallván ezt Lotti, hangosan
Sikolt, és egy szarándok
Lábaihoz hull ájultan.

„Lotti! édes — én vagyok,
„Eszmélj, vagy én-is halok.“

„Társam halt-meg, élek még én.“

Kiált Gyula, 's mátkáját
Felemelvén, csókkal gyengén
Hleti szép ajakát, —

'S Lotti viszont Gyuláját. —
Nagy Ignátz.

IV. VILÁGI TELEGRAF.

Drága törvény. Az igazság kiszolgáltatása angol országban csak ugyan drága kevéssé. Nem régiben Londonban valamely embertől hét tojást loptak-el; 's az erre következett vizsgálatokból származott költség nem volt kevesebb, hét font sterlingnél. (70 ezüst ft.)

Kártya-per. Párisi hírlapok szerint több jeles familiákból származott és gazdag fiatal divat-uracsok ellen számos panasz adatott be, hogy ők játékban csaláságokat vittek véghez, mi által — mint a' franczia mondja — „szerencsájüket javítani“ 's pazarlásaikra esz- közt akartak szerezni. Ugy hallani, hogy többeknek lakásán külö- nösen készült kártyákat 's ehez szükséges eszközöket-is leltek, 's Comté a' híres szemfényvesztő, ki mint dologismerő az iránt megkérdeztetett, ugy mondják, a' csalás módja felett rendkívül felhábo- rodott.

Emlékeztetés Abbotsfordra. Az egyesület, melly Abbotsford-ot, minden könyvekkel 's régiség gyűjteményeivel a' boldog. Scott Walter familiájának részére biztosítani összeállott, kö- vetkező tudósítást kapott az illető kiküldöttségtől. Mind össze már több bejött 8,000 font Sterlingnél, de abból már költségekre 1085 font ment-ki. Egyébkint, hogy az egyesület célját el lehessen érni, ösz- vesen 18,000 fontnak kell bejönni. A' kifejelet ajánlatok közt Demidoff orosz gróf 100, a' spanyol királyné 20, a' Dünen (Flandriai partok) mellett egyesült szövetséges (franczia-angoly) flotta 50 font sterlin- get adott.

V. K Ü L Ö N F É L E.

Orosz fros pont. Cochrane, orosz országgyalog-utazásában, a' következőket beszéli: Velem egy jószívű, fürge Kozák volt, kivel igen megelégedtem; hanem a' jénisseiski és tomski kerületekben minden faluban megverte az embereket, kik a' posta lovakat rende- lék 's a' nélkül, hogy szükségesnek látszék, őket hajoknál, orruk, és füleiknél huzgálta. Midőn e' nyers bánásmódja okát tudakozám, azt felelé, hogy ezt nem annyira ön hajlandósága 's az ország szo- kása szerint, mint szükségből teszi; mert ez által azt nyeri, hogy a' későbben kívánt lovak soha se tagadtatnak-meg tőle 's különben lehetetlen volna neki 180 mértföldet napönkint haladhatnia. Én az állítás igazságán kételkedtem 's azért megkérém, hogy a' közelebbi faluban próbálná-meg a' lovaknak verés nélkül kieszközlését. Ez megtörtént; a' faluvénje azt állítá, hogy a' lovak legott megér- keznek. Fél óra mult, 's azok még se jöttek. „Hol van a' falu vénje?“ kérdém Kozákomtól. A' csapszékben, mondá amaz, hol a' postapénzt segíti meginni. Nem sokára eljött a' falu vénje, 's engedelmet kérvén a' késedelemért ismét vissza ment a' pálinkamérő házba. 'S valóban két orányi várakozás után Kozákom ismét kén- telen volt előbbi eszközeihez nyulni, 's én se kértem többé, hogy azokkal felhagyjon.

Csendesítő pácza Britanniában. Egy angoly rend- őrnek páczája hasonló a' varázsvesszőhöz. Képes vele a' legnagyobb lázadást-is lecsendesíteni e' szavakkal: „a' törvény nevében,“ és va- lóban becsületére válik e' varázsvessző angoly országnak, minthogy

sok országban a' lázadások csendesítésére egészen más eszközökhöz kell nyulni, mint egy pálczához, és még-is — hányszor haszon nélkül! Minap angoly országban a' brixtoni fenyítőházban békételenségek ütöttek-ki: harmincz vaskos gárdakatonák, kik vétségük miatt itt zárva tartattak, olly engedetlen, vad, és féktelenül viselék magokat, hogy, miután mindent körülöttek dühösen össze hajigáltak, és semmi engedékenységről már reménység nem lehetett, a' rendőrök után kellett küldeni. Mindegyik rendőr egy-egy pálczával vala felfegyverkezve; de csak alig lépének e' talismánnal közökbe, már-is minden engedetlenség 's lázongásnak vége volt.

S z e m e s n e k a' v i l á g. Egy szép 's kellemetes fiatal francziáné Brüsszel egyik legjelesebb vendégfogadójában szállást vön. Minden nap megjelent a' table d' Hote-nál, 's a' multság minden féle tárgyairól lélekkel 's elméséggel beszélt, különösen pedig politikáról-is. Ez által egyik kerületi követnek, ki hasonlóképpen ott ebédelt, mind inkább megnyeré vonzódását. Az érdemes követ szünteleni kísérője lön a' Dámának setálásakor, és a' színházban, de még ajándékokat se kiméltett. Azonban aprilis 15-kén a' szép imádott rögtön eltűnik, 's jó forma lekötelezéseket hagyott maga után. Az érdemes deputatusra egy tetemes pénzüszveség van róva, 's ő ez által nem kis zavarodásba jött.

VI. NEVETTETŐ PILULÁK.

„Tudsz-e a' kocsizáshoz?“ kérdém, X. helységben lovakat váltván, fiatal kocsisomat. — „Hogy ne tudnék — válaszol emez — hát nem ismer a' tens ur? hiszen mikor tavál felfordult, és kitörte kezét, akkor-is én hajtottam a' lovakat. Nagy I g n á t z.

Bizonyos uracs egy leánykát avval boszantott, hogy ezt S z é p j é n e k, K e d v e s é n e k számtalanszor címzette. A' leányt zavarba ejté ezen barátságánál többet jelentő gyakori megszólítás, azért megvetőleg mondá: „Bár csak én-is azt mondhatnám az ur felől.“ — „Mért nem — felel hevenyében az elmés megbántatott — hiszen csak hazudni kellene a' kisasszonynak, valamint én teszek.“

S z . . . r ó l T.

Vers-rejtvény *)

(Hat lábú vers Sebestyén Gábortól)

s z r l m k v, ó l s z n y i e p v.

Közli E. Emil.

Előbbi rejtvény: Sas, kas, sak, has, vas.

*) A' rejtvények ezen ritka nemében a' betűk egyenkint de folyvást mondanassanak-ki, hogy a' rejtett vers jól hangozzék.